

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETAR I K.K.T-së
Z. EDI RAMA

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË
Z/Znj _____

Kryetar i Këshillit Bashkiak
Z/Znj _____

Miratur me Vendim të Këshillit Bashkiak
Nr. __ Datë . . . . .

Kryetar i Bashkisë
Z. TËRMET PEÇI

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË TEPELENË

Miratur me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr. ____, Datë . . . . .

DPKZHT: Z. LORENC BAMI

KONSULENT "ARCHISPACE sh.p.k."

Nr. Liç _____

TABELA E PËRMBAJTJES

REZULTATI – PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT TË BASHKISË TEPELENË.....	6
1.1 PLANI I PROPOZUAR I PËRDORIMIT TË TOKËS	6
1.1.0. HYRJE	6
1.1.1 STRUKTURIMI I TERRITORIT SIPAS PESE SISTEMEVE TERRITORIALE.....	9
1.1.2 STRUKTURIMI I TERRITORIT NË ZONA DHE NJËSI STRUKTURE	17
1.1.3 PROPOZIMI I PËRDORIMIT TË TOKËS SIPAS KATEGORIVE, NËNKATEGORIVE DHE FUNKSIONEVE	20
1.1.4 ZONAT E RËNDËSISE KOMBËTARE	34
1.1.5 ZONAT KRYESORE TË ZHVILLIMIT EKONOMIK DHE URBAN	42
1.1.6 ZHVILLIMI I I NJËSIVE QË DO TË JENË SUBJEKT I PLANEVE TË DETAJUARA VENDORE.....	56
1.1.7 SHPËRNDARJA E POPULLSISË NË TERRITORIN E BASHKISË TEPELENË.....	59
1.1.8 PLANI I STREHIMIT	61
1.1.9 INSTRUMENTAT PËR DREJTIMIN E ZHVILLIMIT	64
2.2 PLANI I SHËRBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE.....	65
2.2.1. RRJETI I INFRASTRUKTURES SË TRANSPORTIT	65
2.2.2. SKEMA E TRANSPORTIT PUBLIK	77
2.2.3. RRJETI I INFRASTRUKTURAVE INXHINIERIKE	79
3.3.PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT	104
3.3.1 KUADRI RREGULLATOR PËR MBROJTJEN E PEIZAZHIT	104
4.4 PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR.....	120
4.4.1 PLANI I VEPRIMEVE	120
4.4.2 PLANI I INVESTIMEVE KAPITALE - PIK.....	127
4.4.3 NDRYSHIMET INSTITUCIONALE DHE LIGJORE PËR ZBATIMIN E PPV-SË.....	146
4.4.4 PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCES PËR HARTIMIN E PDV’VE.....	159
4.4.5 PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCES PËR HARTIMIN E PLANEVE SEKTORIALE	161
4.4.6 TREGUESIT E MONITORIMIT PËR ZBATIMIN E PPV-SË.....	163
4.4.7 FAKTORËT QË NDIKOJNË RISHIKIMIN E PLANIT të PËRGJITHSHËM VENDOR ..	169
6.5. SHTOJCAT	170
6.6. DËGJESA PUBLIKE.....	174

TABELA E FIGURAVE

fig 1 – Harta administrative e Bashkisë Tepelenë	7
fig 2 – Tabela e perberjes administrative të Bashkisë Tepelenë, ...	8
fig 3 - Pamje e qendres së qytetit të Tepelenës, e dominuar nga muret e kalasë së Tepelenës	8
fig 4 – Pamje panoramike e pozicionimit të qytetit të Tepelenës, me malin e Golikut në sfond.	10
fig 5 – Pamje e rezervuarit të Turanit, pjesë e sistemit bujqësor të Bashkisë Tepelenë.....	11
fig 6 – Pamje natyrore e lugines së përroit të Turanit, pranë fshatit Veliqot	11
fig 7 – Pamje e lumit Vjose poshte qytetit Tepelenë, perberesi kryesor i Sistemit Territorial Ujor	12
fig 8 - Harta e Konvertimit të Sistemeve Territoriale të Bashkisë Tepelenë, sipas Strategjisë Territoriale.....	13
fig 9 – Fragment i hartes së Njësive Strukturore në nivel qyteti.....	15
fig 10 - Harta e listes së plote të Projekteve Strategjike të zhvillimit të Bashkisë Tepelenë.....	17
fig 11 – Harta e ndarjes së territorit në zona territoriale – Bashkia Tepelenë	18
fig 12 – Harta e ndarjes së territorit në Zona dhe Njësi Strukturore – Bashkia Tepelenë.....	19
fig 13 – Pamje e qytetit të Tepelenës, dominuar nga banesat kolektive 4-5 kateshe	23
fig 14 – Harta e nen-kategorive të përdorimit të tokës – Bashkia Tepelenë.....	29
fig 15 – Harta e Zonave të Rëndësise Kombëtare – Bashkia Tepelenë.....	35
fig 16 - Tabela e objekteve dhe zonave te klasifikuara ne pasuri kulturore te paluejtshme	38
fig 17 - Pamje ajrore e kalasë së Tepelenës, në qender të qytetit	39
fig 18 - Fragment 1 PKK - Sistemi Natyror, territoret jugore të Shqipërisë	41
fig 19 - Fragment PKK - Sistemi Infrastruktural	42
fig 20 - Harta e zonave të rëndësise kombëtare në Bashkinë Tepelenë.....	43
fig 21 - Harta e Vizionit Strategjik të Zhvillimit të Bashkisë Tepelenë.....	44
fig 22 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Progonat, Gusmar, Nivicë	46
fig 23 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Dhëmban dhe Sinanaj	46
fig 24 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Dukaj dhe Turan	47
fig 25 - Pamje ballore e muzeut etnografik te qytetit te Tepelenës	49
fig 26 - Pamje e gjendjes fizike ekzistuese të shtepise së Selam Musait në fshatin Salari.	49
fig 27 - Pamje e shtepise se Selam Musait, pas procesit te restaurimit dhe muzealizimit, ne fshatin Salari.....	50
fig 28 – Skeme koncept i ndërhyrjes në strukturen ndertimore të Nivicës	51
fig 29 – Pamje e sheshit te rikonstruktuar te Nivicës	52
fig 30 – Tipologjia e baneses se gurit	52
fig 31 – Masterplani i propozuar i fshatit Nivicë si model ndërhyrjeje.....	53
fig 32- Pamje 3-dimensionale e propozuar e qendres së Nivicës	54
fig 33 - Skema e transformimeve strategjike demografike në Bashkinë Tepelenë	55
fig 34 - Harta e Njësive Strukturore të parashikuar për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore.....	57
fig 35 - Tabela e Njësive Strukturore të planifikuara për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore	59
fig 36 - Tabela e prognozës demografike Tepelenë 2034	61
fig 37 - Skema e rrjeteve rrugore të propozuara në Bashkinë Tepelenë, sipas kategorive përkatëse.....	67
fig 38 - Prerjet terthore të rrjetit rrugor, sipas kategorive të Kodit Rrugor	74
fig 39 - Tabela e klasifikimit të akteve rrugore sipas funksionit të tyre, treguesve të trafikut, si dhe parametrave teknike, sinjalistikes dhe shpejtesise.....	76
fig 40 - Rrjeti i linjave nderqytetese të Bashkisë Tepelenë – miratuar nga Ministria e Infrastruktures dhe Energjise	77
fig 41 - Skema e transportit publik të ropozuar, Bashkia Tepelenë.....	78
fig 42 - Lista e Fiderave që dalin nga nenstacioni në Bashkinë Tepelenë.....	80
fig 43 – Skema e furnizimit me energji elektrike të Bashkisë Tepelenë	81
fig 44 - Skeme grafike e sistemeve të propozuara të filtrimit të ujerave në zonat rurale	92
fig 45 - Harta e shpërndarjes së shërbimit arsimor dhe shëndetësor.....	102
fig 46 - Foto ilustruese të zgarave filtruese metalike në rreze të pemeve pergjate rrugëve.....	106
fig 47 - Shembull ilustrues i gjelbërimit të nje korridorit kembesor me dy tipe të veçanta pemesh – Shanghai, Kinë.....	107

fig 48 - Shembuj të aplikimit të pishes si gjelbërim urban – Romë, Itali	108
fig 49 – Harta e fazimit të PDV've, për zbatimin e Planit të Përgjithshëm Vendor	121
fig 50 - Tabela e të ardhurave tatimore – PBA 2019-2021, Bashkia Tepelenë.....	128
fig 51 - Tabela e shperndarjes së burimeve financiare – PBA 2019-2021, Bashkia Tepelenë.....	128
fig 52– Paraqitje tabelare e të dhenave financiare të Bashkisë Tepelenë për periudhen 2017-2019....	139
fig 53 – Paraqitje grafike e të dhenave financiare të Bashkisë Tepelenë për periudhen 2017 - 2019.	139
fig 54 - Paraqitje krahasimore e raportit të zerave të shpenzimeve buxhetore për vitet 2017-2019 – Bashkia Tepelenë.....	140
fig 55 - Tabela e burimeve të financimit për investimet kapitale për periudhen 2017-2019 – Bashkia Tepelenë	141
fig 56 - Tabela e rritjes reale të ekonomisë, shprehur në termat e rritjes së PBB, në nivel kombëtar	142
fig 57 - Përmbledhje e kategorive dhe sipërfaqes së pronave në pronësi të Bashkisë Tepelenë	142
fig 58 - Tabela përmbledhese e burimeve dhe nevojave financiare të PIK- Bashkia Tepelenë.....	145
fig 59 - Pamje të vëshimit të lumit Vjosë , dhjetor 2017	173
fig 60 - Kryetari i Bashkisë Tepelenë, Z. Termet Peçi, duke mbajtur fjalën e hapjes së takimit.....	174
fig 61 - Pamje të degjës publike në Bashkinë Tepelenë	175

REZULTATI – PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT TË BASHKISË TEPELENË

1.1 PLANI I PROPOZUAR I PËRDORIMIT TË TOKËS

1.1.0. HYRJE

Qëllimi i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë është koordinimi dhe harmonizimi i procesit të zhvillimit të parametrave të 5 sistemeve territoriale të planifikimit afatgjatë të kësaj njësie vendore, specifikuar sipas kuadrit rregullator të Planifikimit të Territorit (Ligjin Nr.107/2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, VKM Nr. 686 datë 22.11.2017 "Për miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", e ndryshuar si dhe VKM Nr.408 "Për Miratimin e Rregullores së Zhvillimit të Territorit" të ndryshuar.

Synimi afatgjatë i këtij dokumenti është promovimi i zhvillimit të qëndrueshëm afatgjatë të të gjithë elementëve territoriale dhe infrastrukturore të Bashkisë Tepelenë, në kontekstin e orientimit të suksesshëm të kërkesave për zhvillim dhe investimeve në territoret urbane, pozicionimin dhe fazat e zhvillimit të hapësirave ekonomike, sociale dhe të argëtimit, në koordinim me mbrojtjen dhe ripërtëritjen e mjedisit.

Dokumenti në vazhdim i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë është hartuar duke u mbështetur në përfundimet dhe rekomandimet e Analizës dhe Vlerësimit të Territorit si dhe të Dokumentit të Strategjisë Territoriale. Plani mundëson ndërthurjen finale të gjetjeve dhe propozimeve të analizës së Strategjisë, të zbërthyer dhe të interpretuar në projeksione demografike, transformime territoriale, infrastrukturore dhe të shërbimeve. Dy komponentë thelbësorë të PPV janë gjithashtu dokumentet e Rregullores si dhe Plani i Investimeve Kapitale.

Në dokumentin e PPV trajtohet në mënyrë të detajuar elementi i rritjes së kapaciteteve njerëzore dhe teknike të Bashkisë Tepelenë, me qëllim zbatimin rigoroz dhe eficient të Planit. Ky element është pasur në konsideratë gjatë gjithë procesit dhe metodologjisë së hartimit të Planit, nëpërmjet shkëmbimit të vazhdueshëm të informacionit dhe koncepteve midis grupeve të punës.

Nëpërmjet Planit realizohet zbatimi konkret dhe efektiv i propozimeve të Strategjisë Territoriale për Bashkinë Tepelenë, nëpërmjet përcaktimit të mënyrës së zhvillimit sipas propozimeve të hartuara për të gjithë territorin administrativ që përfshin kjo Njësi Vendore.

1.1.0.1 PËRMBLEDHJE INFORMATIVE E BASHKISË TEPELENË

E krijuar në vitin 2015, pas miratimit të Reformës së re Administrative Territoriale, Bashkia Tepelenë pozicionohet në rajonin jug-perëndimor të territorit të Republikës së Shqipërisë, pjesë administrative e Qarkut të Gjirokastrës. Ajo përlllogaritet me një sipërfaqe të

përgjithshme 431, 24 km² dhe një popullsi prej 8,949 banorësh, dhe me një dendësi prej 20,75 banorë/km². Duhet përmendur fakti së të dhënat për popullsinë i referohen Censurit të vitit 2011, ndërkohë që të dhënat e popullsisë nga regjistrat e gjendjes civile flasin për një popullsi prej rreth 16,371 banorësh. Kjo diferencë e madhe vjen si rezultat i levizjeve të mëdha demografike që kanë pësuar këto vendbanime pas viteve 90-të.

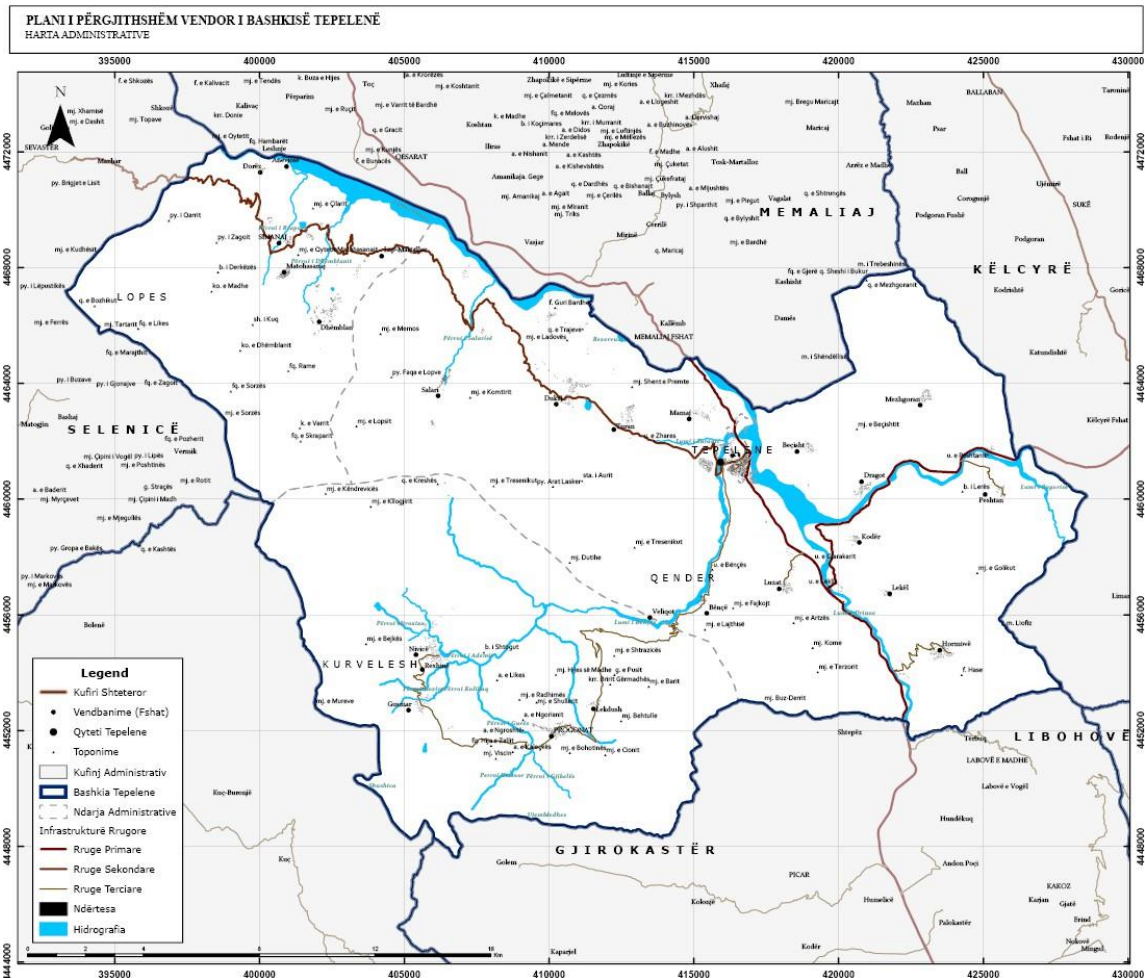

fig 1 – harta administrative e Bashkisë Tepelenë

Shtirja e territorit të Bashkisë përgjatë aksit rrugor të Jugut, Levan – Tepelenë – Gjirokastrë, ofron një pozicion strategjik mjaft të mirë, ku ofrohen mundësi të mira për stimulimin dhe zhvillimin e aktiviteteve ekonomike. Lidhje të drejtpërdrejtë organike kjo Njësi Vendore realizon me Bashkinë Memaliaj, Këlcyrën, si dhe Gjirokastrën, ndërsa komunikimi me Himarën dhe me Selenicën është i vështirë për shkak të gjendjes fizike të akseve rrugore, ku përmendim aksin e vjetër kombëtar Tepelenë-Sevaster-Kotë.

Në territorin e kësaj Bashkie ndodhet 1 qytet dhe 25 fshatra, të organizuar në 4 njësi administrative, sipas tabelës së mëposhtme:

1. **Njësia Administrative Tepelenë** – Qytet Tepelenë
2. **Njësia Qendër Tepelenë** - Dukaj, Salari, Turan, Mamaj, Veliqot, Bënçë, Dragot, Beçisht, Mezhgoran, Peshtan, Hormovë, Lekël, Kodër, Luzat
3. **Njësia Administrative Lopës** - Sinanaj, Matohasanaj, Dorëz, Dhëmban, Lab Martalloz
4. **Njësia Administrative Kurvelesh** - Progonat, Lekdush, Gusmar, Nivicë, Rexhin

Njësiti	Qytet/Fshatrat	Popullsia
Njësia Administrative Tepelenë	Qytet Tepelenë	4342
Njësia Administrative Qendër Tepelenë	Dukaj, Salari, Turan, Mamaj, Veliqot, Bënçë, Dragot, Beçisht, Mezhgoran, Peshtan, Hormovë, Lekël, Kodër, Luzat	3179
Njësia Administrative Lopës	Sinanaj, Matohasanaj, Dorëz, Dhëmban, Lab-Martaloz	723
Njësia Administrative Kurvelesh	Progonat, Lekdush, Gusmar, Nivicë, Rexhin	705
Total		8949

fig 2 – Tabela e perberjes administrative të Bashkisë Tepelenë,

Struktura urbane e Bashkisë Tepelenë ka karakteristika territoriale tipike rurale, e kushtëzuar nga konfiguracioni i thyer kodrinor-malor i terrenit. Në mënyrë të listuar, karakteristikat kryesore të territorit të kësaj Njësie Vendore mund të përmbliken si më poshtë:

- Reliev dominues kodrinor malor
- Formacione gjeologjike gëlqerore
- Lartësia mesatare mbi nivelin e detit është 732 m.
- Pika më e ulët – shtrati i Vjosës – 105 metra mbi nivelin e detit.
- Pika më e lartë - maja e Këndrevicës 2122 metra mbi nivelin e detit

fig 3 - Pamje e qendres së qytetit të Tepelenës, e dominuar nga muret e kalasë së Tepelenës

Qyteti i Tepelenës ka një pozicion qëndror në të gjithë strukturën urbane të Bashkisë, ndërkohë që fshatrat janë të pozicionuar përgjatë akseve rrugore lokale, tipare këto mjaft të dallueshme për Njësitë Administrative Lopës dhe Kurvelesh. Në aspektin e infrastrukturës dhe shërbimeve, ky pozicionim i fshatrave përbën një element të favorshëm nga pikëpamja administrative financiare për Bashkinë Tepelenë. Kjo vjen për faktin së në rastet kur vendbanimet janë pranë njëra tjetrës dhe pranë një aksi komunikimi kryesor, kostot e ndërtimit dhe mirëmbajtjes periodike të infrastrukturave ulen në mënyrë të konsiderueshme. E kundërta mund të thuhet për Bashkinë fqinje Memaliaj, e cila ka një konfiguracion urban mjaft të shpërhapur, me një numër të madh fshatrash në distancë nga njëri tjetri, dhe si rrjedhim me kosto të mëdha infrastrukturash dhe shërbimesh në aspektin e ndërtimit dhe të mirëmbajtjes.

1.1.1 STRUKTURIMI I TERRITORIT SIPAS PESE SISTEMEVE TERRITORIALE

Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë bazohet në Ligjin Nr.107/2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, VKM Nr. 686 datë 22.11.2017 "Për miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", e ndryshuar si dhe VKM Nr.408 "Për Miratimin e Rregullores së Zhvillimit të Territorit" e ndryshuar. Sipas këtij kuadri ligjor referues, është bërë strukturimi i të gjithë territorit të kësaj Njësie Vendore, i cili nënkupton ndarjen dhe klasifikimin e territorit në 4 nivele hierarkie, të renditura në:

- Sistemet territoriale;
- Zonat;
- Njësi Strukturore
- Nën-Njësi Strukturore, të konceptuara edhe si Zona unike Zhvillimore

Sistemi territorial është bashkësia e një sërë hapësirave apo rrjeteve, me karakteristika të ngjashme për nga funksioni dhe treguesit, të cilët formojnë një tërësi të dallueshme në hartën e një Njësie Vendore. Në këtë kontekst planifikimi, të specifikuar në VKM Nr. 686, datë 22/11/2017, i ndryshuar territori i Bashkisë Tepelenë është analizuar dhe strukturuar sipas 5 (pesë) sistemeve territoriale, me kodifikimin përkatës:

- a) UB - Sistemi Urban;
- b) IN - Sistemi Infrastrukturor;
- c) B - Sistemi Bujqësor;
- ç) N - Sistemi Natyror;
- d) U - Sistemi Ujor;

Sistemi urban (UB) - formohet nga tërësia e vendbanimeve urbane dhe rurale, territoreve të ndërtuara ku kryhen funksione dhe aktivitete social-ekonomike. Sistemi urban kufizohet nga vija e gjelbër. Nëpërmjet analizës së karakteristikave të komponentëve të këtij sistemi është mundësuar analiza dhe vlerësimi i një fizionomie të sistemit urban të Bashkisë Tepelenë, duke

specifikuar morfologjinë, tipologjinë, dendësitë, koeficientët ekzistues, etj. E krahasuar me sistemet e tjera territoriale, nëpërmjet trajtimit të prognozave dhe propozimeve strategjike të zhvillimit, në Planin e Përgjithshëm Vendor janë përcaktuar ndryshimet përkatëse të hapësirave të këtij sistemi, si në qytet Tepelenë ashtu edhe në të gjitha qendrat rurale të kësaj Njësie Vendore.

fig 4 – pamje panoramike e pozicionimit të qytetit të Tepelenës, me malin e Golikut në sfond.

Sistemi infrastrukturor (IN) - formohet nga tërësia e rrjeteve dhe strukturave që mbështetin dhe mundësojnë aktivitetin njerëzor, duke përfshirë akset rrugore të komunikimit, transportin publik, rrjetet e shpërndarjes së energjisë, rrjetet e komunikimit digital dhe elektronik, linjat e furnizimit dhe shkarkimeve të ujit si dhe menaxhimin e mbetjeve. Shtrirja dhe mirë-funksionimi i këtyre rrjeteve është esenciale për një Bashki apo territor të dhënë, pasi garanton ekzistencën dhe vetë funksionimin e sistemit urban apo dhe sistemeve të tjera.

Sistemi bujqësor (B) - përfshin tërësinë e terreneve bujqësore, të kultivuara me bimët e arave, pemishtet, ullishtet dhe vreshtat, bimët medicinale, foragjerët, etj. Gjithashtu në këtë sistem përfshihen edhe infrastrukturat bujqësore si rrjetet e vaditjes, kullimit, rezervuarët, etj si dhe të gjitha strukturat në funksion të aktivitetit bujqësor. Ky sistem është rezultati i ndërveprimit në kohë të aktiviteteve njerëzore për kultivim dhe ndërtime me karakter bujqësor në territor. Për shkak të rolit të tyre prodhues, shtrirjes dhe sipërfaqes, terrenet e përfshira në këtë sistem janë evidentuar si një komponent tepër me rëndësi për ekonominë e Bashkisë Tepelenë. Në kontekstin aktual të zhvillimit njerëzor si dhe respektimit të burimeve ekonomike, Plani i Përgjithshëm Kombëtar ka sanksionuar në mënyrë eksplicite ruajtjen e fondit të tokës bujqësore, duke ndaluar kategorikisht transformimin e saj në përdorime të tjera (brenda sistemeve të tjera territoriale).

Sistemi natyror (N) përbëhet nga tërësia e tokave dhe peizazheve natyrore, korridoreve ekologjike lidhëse të tyre, si dhe infrastruktura e strukturat në funksion të aktivitetit natyror. Në përgjithësi, ky sistem përfshin ato hapësira në të cilat përjashtohen zhvillimet urbane, si dhe përshkohen nga një nivel i kufizuar i sistemit infrastrukturor. në pjesën dërrmuese të tyre shërbejnë për qëllime argëtimi dhe rekreacioni, duke përbërë kështu një potencial të madh për zhvillimin e turizmit natyror dhe turizmit të aventurës, jo vetëm në Bashkinë Tepelenë por edhe në të gjitha njësitë e tjera vendore.

fig 5 – Pamje e rezervuarit të Turanit, pjesë e sistemit bujqësor të Bashkisë Tepelenë

fig 6 – Pamje natyrore e lugines së përroit të Turanit, pranë fshatit Veliqot

Sistemi ujqor (U) formohet nga tërësia e trupave ujqorë, burimeve nëntokësore e mbitokësore ujqore dhe ligatinave. I kombinuar me karakteristikat e Sistemit Bujqësor, uji konsiston në një potencial me rëndësi madhore për zhvillimin perspektiv të një Njësie Vendore apo rajoni të dhënë. Për vetë natyrën e tyre fluide, trupat ujqore ofrojnë gjithashtu hapësira lidhëse duke përmirësuar komunikimin midis terreneve të ndryshme. Një sistem urban i kombinuar me elementë karakteristike të sistemit ujqor prezanton një potencial të madh në kontekstin e zhvillimit të degëve të energjisë, turizmit natyror apo edhe vetë vlerave peisazhistike. E trajtuar në një mënyrë inteligjente, sipërfaqja ujqore mund të harmonizohet mjaft mirë me sistemin urban, duke rritur vlerat dhe potencialin e të dyjave.

fig 7 – Pamje e lumit Vjose poshte qytetit Tepelenë, perberesi kryesor i Sistemit Territorial Ujor

Referuar të dhënave të publikuara, Bashkia Tepelenë ka një sipërfaqe prej 431, 24 km², ndërkohe në baze të llogaritjeve të kryera në sistemin hartografik të Planit të Përgjithshëm Vendor, sipërfaqja e kësaj Njësie Vendore e kombinuar në Sisteme dhe Njësi Strukturore rezulton në 47212,10 Ha, pra rreth 472 km² e cila dominohet nga territoret e klasifikuara në Sistemin Natyror. Sipas bilancit të realizuar gjatë Analizës së Përgjithshme të Territorit, Sistemi Natyror përbën rreth 87 % të sipërfaqes totale të kësaj Njësie Vendore, ndërkohë që më pas rradhiten territoret brenda Sistemit Bujqësor, me 6.7 % të territorit. Përsa i përket Sistemit Ujor, territori i Bashkisë Tepelenë përshkohet nga Lumi Vjosa si elementi ujor dominues, ndërkohë që një tjetër korridor i rëndësishëm ujor është i Bënçës, që buron nga zona malore e Kurveleshit, por edhe nga një numër përrrenjshë tributare. Në total, Sistemi Ujor në Bashkinë Tepelenë përbën 3.17 % të territorit të Bashkisë. Sistemi Urban, i karakterizuar nga një skemë tipike rurale, zë rreth 1.3 % të totalit të sipërfaqes, ndërsa Sistemi Infrastruktural do të zë një sipërfaqe prej 1.05 %.

SISTEMI	PARA (Ha)	PAS (Ha)	NDRYSHIMI në %
BUJQËSOR	3255.82	3190.66	-2.00%
INFRASTRUKTURE	434.72	496.88	14.30%
NATYROR	41421.26	41408.26	-0.03%
UJOR	1496.89	1496.89	0.00%
URBAN	603.42	619.42	2.65%

Fig. 1 – Tabela e bilancit të Sistemeve Territoriale dhe ndryshimet në vlera

Ndërkohë, duhet theksuar së dallimi i territoreve që i përkasin sistemeve të ndryshme në Bashkinë Tepelenë është relativisht i vështirë. Zgjerimi gradual dhe kryesisht i paplanifikuar i hapësirave urbane ka ndikuar në zënien e terrreneve bujqësore, si dhe parcelizimin e një pjesë

të tyre në sipërfaqe shumë të vogla. Kjo dinamike, e evidentuar në thuajse të gjitha Njësitë Vendore në Shqipëri, ka bërë që kufiri ndarës midis sistemit urban dhe atij bujqësor të jetë relativisht i vështirë për tu përcaktuar. Në një pjesë të konsiderueshme të territoreve bujqësore të Bashkisë Tepelenë identifikohen situata të kombinimit të banesave individuale të ndërtuara rishtazi, të cilat rrethohen nga parcela bujqësore për përmasa të vogla dhe të mesme. E njëjta gjë mund të thuhet edhe për kufirin midis territoreve natyrore dhe urbane, ku ndërtimet e reja, të instaluar në mënyrë jo të planifikuar, kanë sfumuar kufirin dallues midis territoreve të këtyre dy sistemeve. Kjo situatë është e dukshme në zonat e ulëta rurale, sidomos ato pranë aksit Tepelenë Memaliaj.

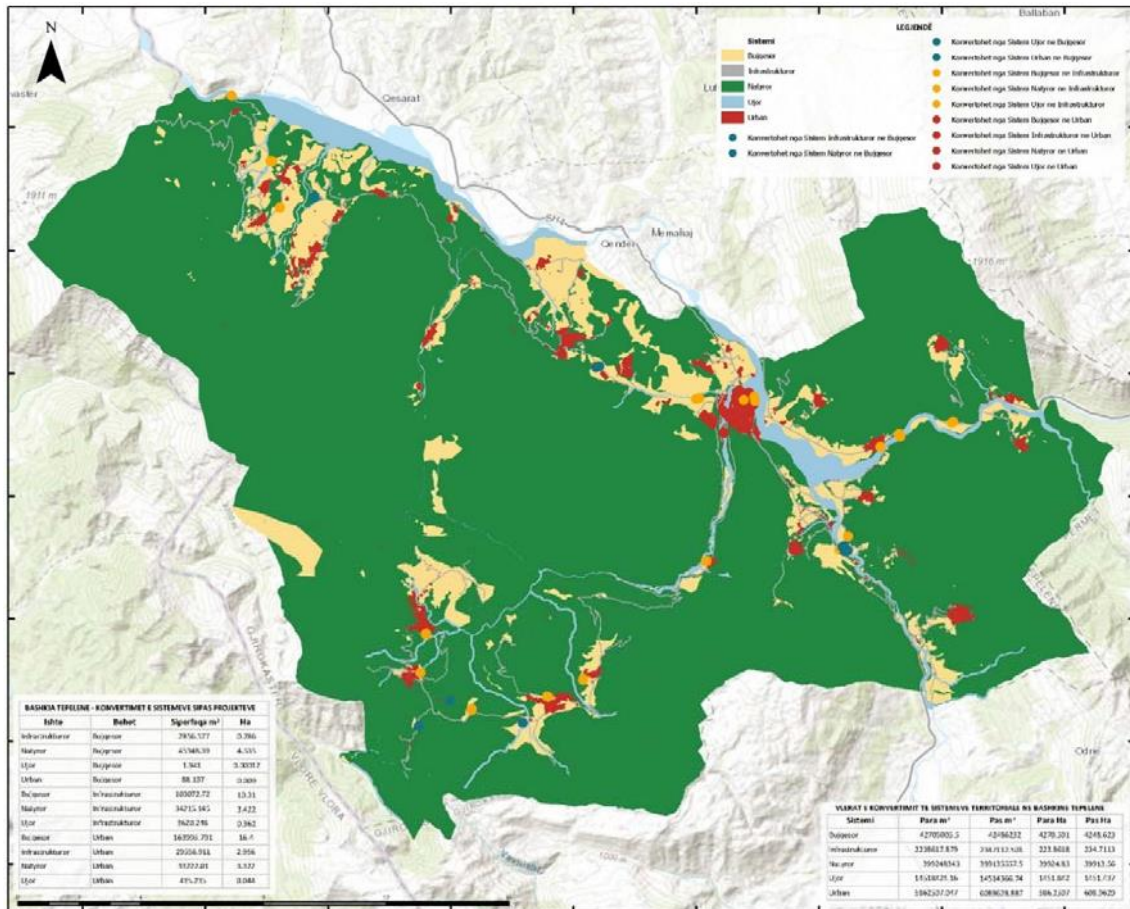

Fig 8 - Harta e Konvertimit të Sistemeve Territoriale të Bashkisë Tepelenë, sipas Strategjisë Territoriale

Megjithatë, në rastin e Bashkisë Tepelenë, e karakterizuar nga parametra të ulët të zhvillimit social-ekonomik si dhe e përballur me një ritëm shqetësues migrimi të brendshëm të popullsisë, intensiteti i konvertimit të territoreve brenda sistemeve të ndryshme ka qënë mjaft i ulët, krahasuar kjo me Bashkitë e Shqipërisë qendrore dhe në Ultësirën Perëndimore. Bashkia Tepelenë është një Njësi Vendore me një sipërfaqe të konsiderueshme territoriale, e cila fatkeqësisht po përjeton një rënie të vazhdueshme të popullsisë së saj, tendencë kjo e evidentuar jo vetëm në fshatrat periferike të Kurveleshit apo të Lopësit, por edhe në qendrat e vogla të banuara përgjatë aksit kryesor interurban Levan Tepelenë Gjirokastrë. Kjo tkurrje

demografike ka sjellë në mënyrë të pashmangshme edhe rënien në nivele minimale të iniciativave apo investimeve private që kanë ndikim në transformimet territoriale.

Pikërisht për këtë arsye, ndërhyrjet strategjike të propozuara në dokumentin e Strategjisë Territoriale të Bashkisë Tepelenë, janë orientuar sipas synimit final të rivitalizimit të kontekstit ekzistues social-ekonomik të zhvillimit në këtë Njësi Vendore. Në këtë këndvështrim, duke iu referuar përfundimeve të analizës territoriale, dhe konkretisht marrëdhënies midis sipërfaqes së përgjithshme të territorit të Bashkisë me gjurmën e vogël urbane që ka kjo Njësi si dhe domosdoshmërisë së rivitalizimit të kontekstit aktual social ekonomik, është arritur në përfundimin që propozimet strategjike në këtë Njësi Vendore nuk duhet të gjejnë kufizim në aspektin e shtrirjes së tyre hapësinore apo nevojës për transformimin e territoreve sipas klasifikimit të sistemeve.

Propozimet transformuese të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, të harmonizuara me propozimet e Strategjisë Territoriale, synojnë konsolidimin e gjurmës ekzistuese të territoreve të klasifikuara brenda Sistemit Urban. E përballur prej shumë vitesh me largimin e popullsisë vendase, qendra urbane e kësaj Njësie Vendore si dhe fshatrat disponojnë hapësira të mjaftueshme urbane për të akomoduar një rritje potenciale në perspektivë. Struktura ekzistuese urbane e qendrave të Bashkisë Tepelenë karakterizohet nga ekzistenca e hapësirave të lira si dhe nga një dendësi e ulët dhe shumë e ulët, sidomos në fshatrat periferikë të saj, ku evidentohet dukshëm edhe fenomeni i braktisjes së njësive të banimit.

Me vlerësimin e kësaj dinamike, Plani i Përgjithshëm Vendor nuk e gëjkon të nevojshëm transformimin masiv të territoreve natyrore apo bujqësore në favor të krijimit të territoreve të reja të banimit. Sipas këtij përfundimi, e gjithë rritja urbane e pritshme në periudhën e analizuar të Planit, do të mund të akomodohej në territoret ekzistuese urbane të Bashkisë Tepelenë, pa qënë nevoja për konvertim të territoreve të Sistemeve të tjera Bujqësore apo Natyrore. Ndërkohë, në vendbanimet kryesore është domosdoshmëri plotësimi i zonave me shërbimeve tregtare, aktivitete dhe shërbime sociale.

Ndryshimet territoriale të Sistemeve të prezantuara në dokumentin e Planit të Përgjithshëm Vendor evidentohen si rrjedhojë e dy proceseve specifike të ndërhyrjes, dhe konkretisht:

1. Konfigurimi i Njësive Strukturore

E gjithë hapësira e Bashkisë Tepelenë është analizuar në mënyrë të detajuar sipas linjave të territorit, duke identifikuar një numër të madh parcelash të cilat plotësojnë kriteret për përcaktimin e Njësive Strukturore. Në total, i gjithë territori i Bashkisë **është ndarë në 540 Njësi Strukturore**, të cilat përcaktojnë dhe instrumentin bazë për kontrollin dhe zhvillimin e territorit në periudhën e zbatimit të Planit. Gjatë këtij procesi, një kujdes i madh është treguar

që të mos mbivendosen apo përfshihen brenda një Njësie, territore të klasifikuara sipas kategorive të përdorimit në Sisteme të ndryshme.

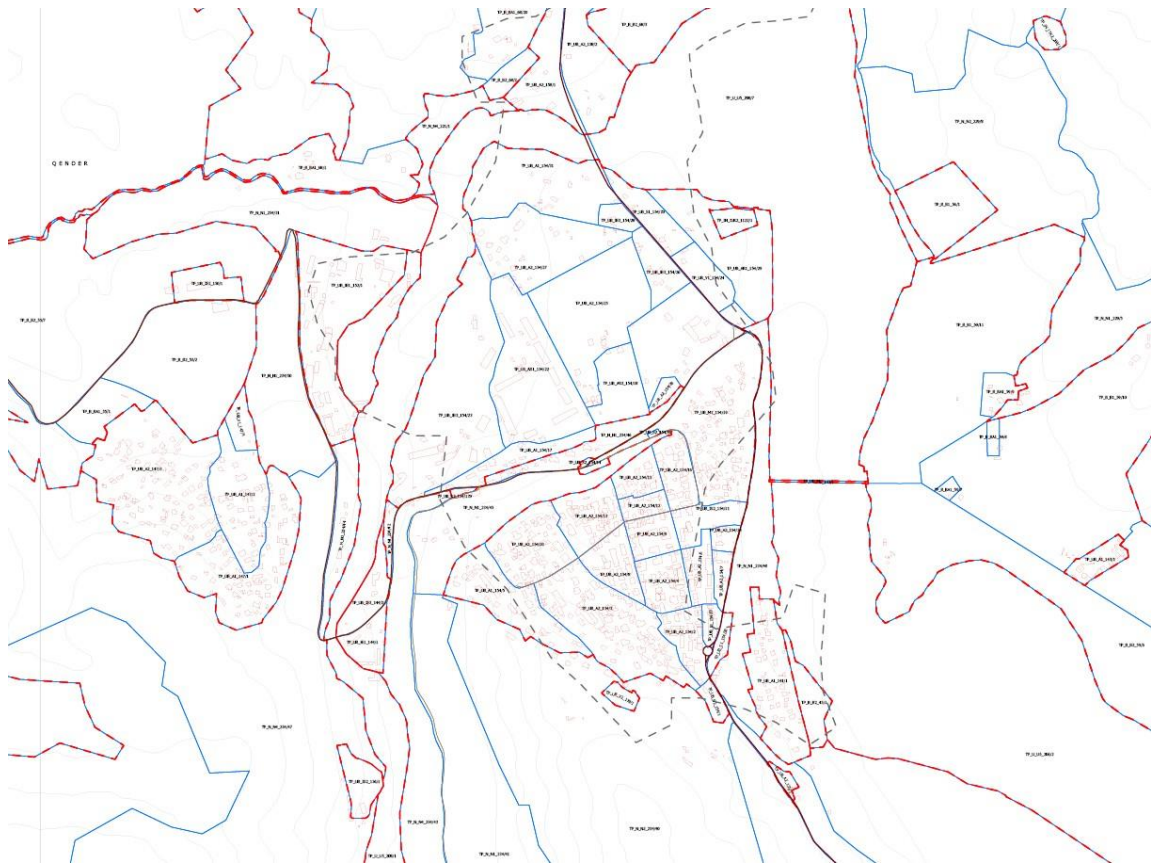

fig 9 – Fragment i hartes së Njësive Strukturore në nivel qyteti

Gjatë këtij procesi, konvertimet e territoreve kanë ardhur si pasojë kryesisht e rakordimeve të kufijve të sistemit të Njësive Strukturore, duke pasur parasysh që:

- Në Njësitë Strukturore brenda Sistemit Urban të krijohej një hapësirë e nevojshme për konsolidimin e vendbanimeve apo të shërbimeve, duke përfshirë brenda njësise edhe ato hapësira bosh të nevojshme për akomodimin në perspektivë të hapësirave publike, hapësirave të mundshme për dendësim të banesave, ndërtimin e rrugëve të brendshme, hapësirave sportive, etj.
- Njësitë Strukturore brenda Sistemeve Natyrore dhe Bujqësore kanë ruajtur gjurmët ekzistuese të terrenit. Ashtu siç është evidentuar edhe në Analizën e Përgjithshme të Territorit si edhe në dokumentin e Strategjisë Territoriale, territoret që përbëjnë këto dy sisteme kanë qënë gjithnjë në një marrëdhënie “shkëmbimi” me njëra tjetrën, ku territore të Sistemit Natyror janë transformuar gradualisht në territore që tashmë klasifikohen brenda Sistemit Bujqësor. Konkretisht bëhet fjalë për konvertimin e terreneve natyrore me shkurre apo pyje në plantacione të reja me kultura shumëvjeçare, proces ky që evidentohet thuajse në të gjithë territorin e Bashkisë. Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë ka përcaktuar kufijtë e këtyre Njësive Strukturore duke u bazuar në gjendjen ekzistuese të linjave të territorit, duke bërë që

edhe një pjesë e ish zonave natyrore tashmë të klasifikohen në territore të Sistemit Bujqësor.

2. Propozimet e Projekteve Strategjike

Në kontestin ekzistues, pjesa më e madhe e rritjes së territoreve të Sistemit Urban në Bashkinë Tepelenë vjen si pasojë e transformimit të zonës veriore të qytetit, e cila kthehet në një zonë me prioritet zhvillimi urban, ekonomik dhe social për të gjithë territorin e Bashkisë. Kjo hapësirë është konceptuar të transformohet në zonën kryesore të rritjes urbane dhe ekonomike të Bashkisë Tepelenë. Përveç zonave të reja urbane, në këtë hapësirë, dokumenti i Strategjisë Territoriale propozon:

- Ndërtimin dhe vënien në shfrytëzim të strukturave të magazinimit dhe përpunimit të produkteve blegtorale;
- Ndërtimin e zonës së magazinimit dhe përpunimit të bimëve medicinale;
- Ndërtimin e thertoresh së re të Tepelenës;
- Ndërtimi i stacionit multimodal të transportit për qytetin e Tepelenës: Propozohet të ndërtohet në pjesën veriore të qytetit, duke akomoduar hapësirat e nevojshme edhe për ndërtimin në perspektivë të stacionin e trenit.
- Ndërtimi i impiantit qëndror të depurimit të ujërave të zeza të qytetit të Tepelenës. Ky projekt transformon një pjesë të territoreve bujqësore në sistemin e klasifikimit të infrastrukturës.

E gjithë kjo, do të paraprihet nga hartimi i Planeve të Detajuara Vendore, duke ndërthurur në këtë mënyrë strukturimin e hapësirave urbane me rrjetet e infrastrukturave dhe të shërbimeve.

Ndërkohë, ndërhyrje të tjera që kanë ndikim në transformimin e territoreve sipas klasifikimit të Sistemeve Territoriale janë:

- **Zhvillimi i tre fermave blegorale pilot midis fshatrave Progonat dhe Nivicë (Kurvelesh), Dhëmban dhe Sinanaj (Lopës), Dukaj – Turan (Qender);** Projekti ka për qëllim që të mundësojë krijimin e strukturave të specializuara për mbarë-shtimin e bagëtive në këto territore, duke u bazuar në traditën ekzistuese blegtorale të zonave. Ky propozim përbën një nga elementët e fortë të propozimeve lidhur me zhvillimin ekonomik të Bashkisë Tepelenë, me ndikim si në sektorin e blegtorisë ashtu edhe në agroturizem. Projekti ndikon në transformimin e disa hapësirave natyrore në territore të klasifikuara në sistemin bujqësor.
- Ndërtimi i urave të reja të Dragotit, Leklit, Dorëzit si dhe urës që lidh fshatrat Sinanaj dhe Dorëz. Këto projekte kanë ndikim në transformimin e territoreve të klasifikuara në Sistemin Natyror dhe Bujqësor në territore që përfshihen në Sistemin territorial të Infrastrukturës.

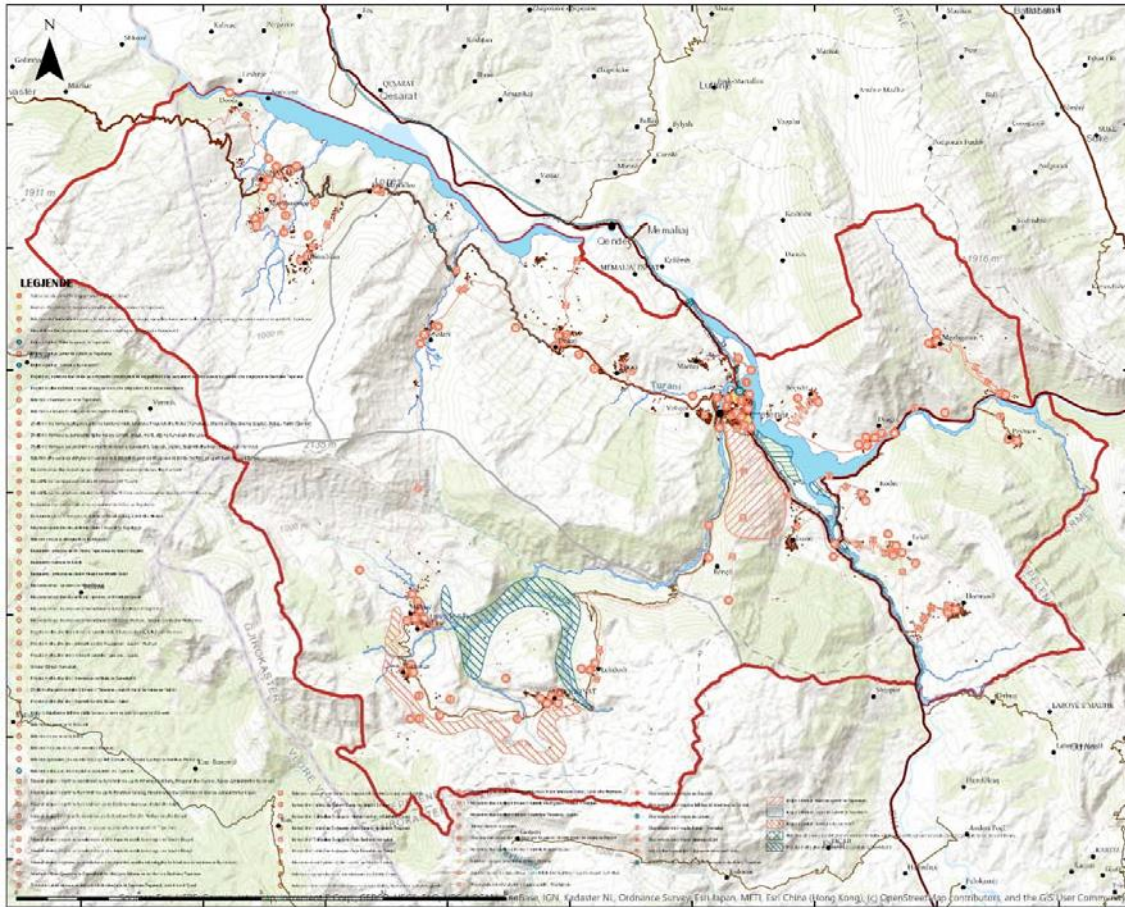

fig 10 - Harta e listes së plote të Projekteve Strategjike të zhvillimit të Bashkisë Tepelenë

- Ndërtimi i impianteve septike të trajtimit teknologjik të ujërave të zeza për fshatrat e Kurveleshit, fshatin Dragot dhe fshatin Bënçë. Përmes këtyre propozimeve kemi transformim të territoreve natyrore dhe bujqësore në territore të klasifikuara në Sistemin territorial të Infrastrukturës.
- Ndërtimi i pesë pikave tranzit të depozitimit të mbetjeve në pllajën e Kurveleshit, dhe konkretisht midis fshatrave Progonat dhe Gusmar, midis fshatrave Dragot dhe Luadh, midis fshatrave Dukaj dhe Salari, pranë urës së Leklit si dhe në pllajën e Lopësit. Këto propozime nënkuptojnë transformimin e territoreve natyrore në territore të klasifikuara në Sistemin territorial të Infrastrukturës.

1.1.2 STRUKTURIMI I TERRITORIT NË ZONA DHE NJËSI STRUKTURORE

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë, për qëllime planifikimi dhe zhvillimi e koncepton territorin të ndarë në Zona dhe Njësi Strukturore realizuar konform Ligjit Nr.107/2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, VKM Nr. 686 datë 22.11.2017 "Për miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", e ndryshuar si dhe VKM Nr.408 "Për Miratimin e Rregullores së Zhvillimit të Territorit" e ndryshuar. Konkretisht,

përcakimet ligjore për këto kategori të kalisifikimit të territorit, në mënyrë të përmblëdhur përcaktojnë:

Zona

- “Zona” është pjesë përbërëse e një sistemi territorial të caktuar, që detajohet në nivelin e kategorisë së përdorimit të tokës.
- Kufijtë e zonave përcaktohen gjatë hartimit të dokumentit të planifikimit, në mënyrë të tillë që një zonë:
  - o të ketë një kufi të vetëm e të mbyllur dhe të identifikohet në mënyrë unike në territor;
  - o të respektojë zonime të veçanta të detyrueshme nga legjislacioni sektorial (zonat e mbrojtura mjedisore, kulturore etj.), sipas rastit.
- Zona mund të përmbajë disa kategori përdorimi toke, pjesë të një sistemi të vetëm territorial

Në bazë të analizës së gjendjes ekzistuese dhe të propozimeve të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, në territorin e kësaj Njësie Vendore janë identifikuar 258 Zona specifike.

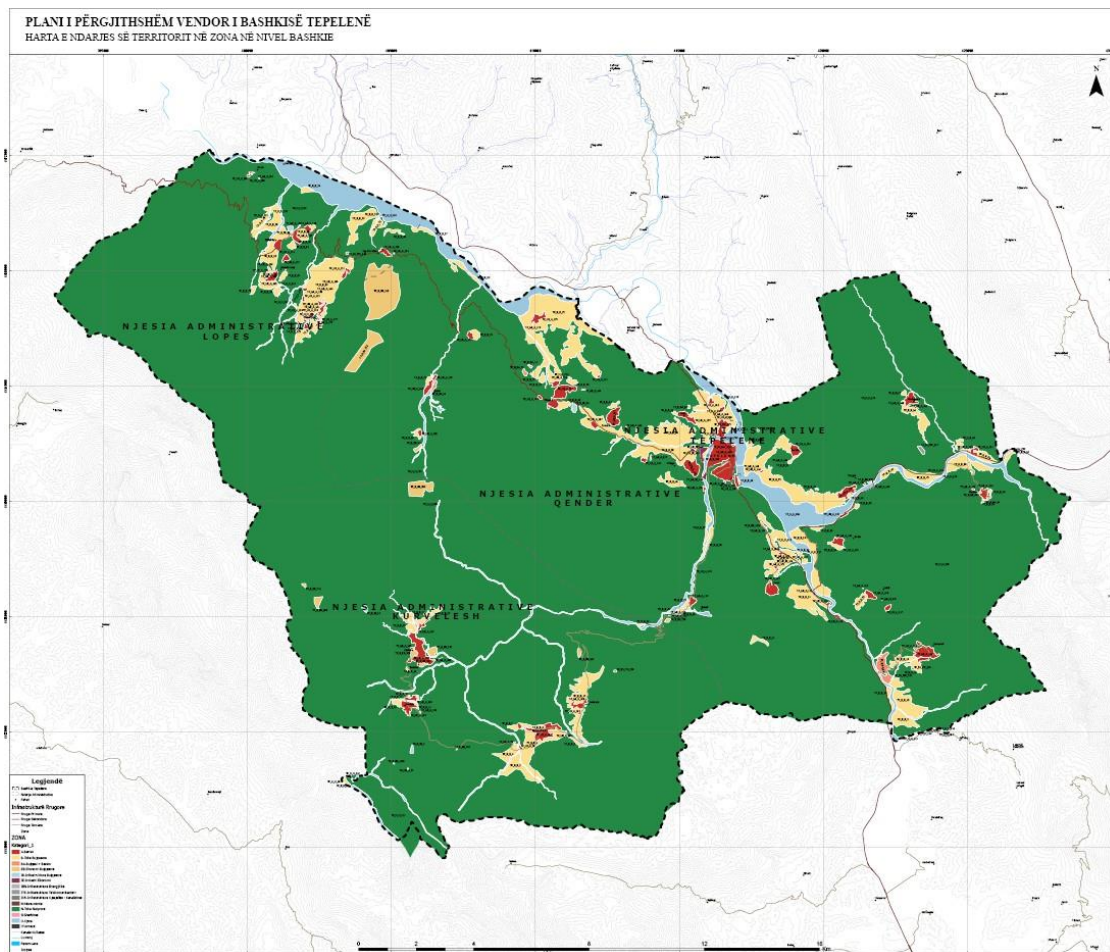

fig 11 – Harta e ndarjes së territorit në zona territoriale – Bashkia Tepelenë

Njësia Strukturore

- Njësia strukturore është pjesë përbërëse e Zonës që detajohet në nivelin e nënkategorisë së përdorimit të tokës
- Kufijtë e Njësive Strukturore përcaktohen gjatë hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, në mënyrë të tillë që çdo njësi:
  - o të ketë një kufi të vetëm e të mbyllur dhe të identifikohet në mënyrë unike në territor;
  - o të mos ketë përdorime të papërfundshme dhe me ndikime negative mes tyre;
  - o të respektojë zonime të veçanta të detyrueshme nga legjislacioni sektorial (zonat e mbrojtura mjedisore, kulturore etj.), sipas rastit;
  - o të kufizohet nga elemente fizike territoriale të dallueshme, si rrugë, linja hekurudhore, breza mbrojtëse dhe sanitare, brigje ujore, përrenj, lumenj etj.
- Njësia mund të përmbajë disa kategori /nënkategori përdorimi toke, pjesë të një sistemi të vetëm territorial

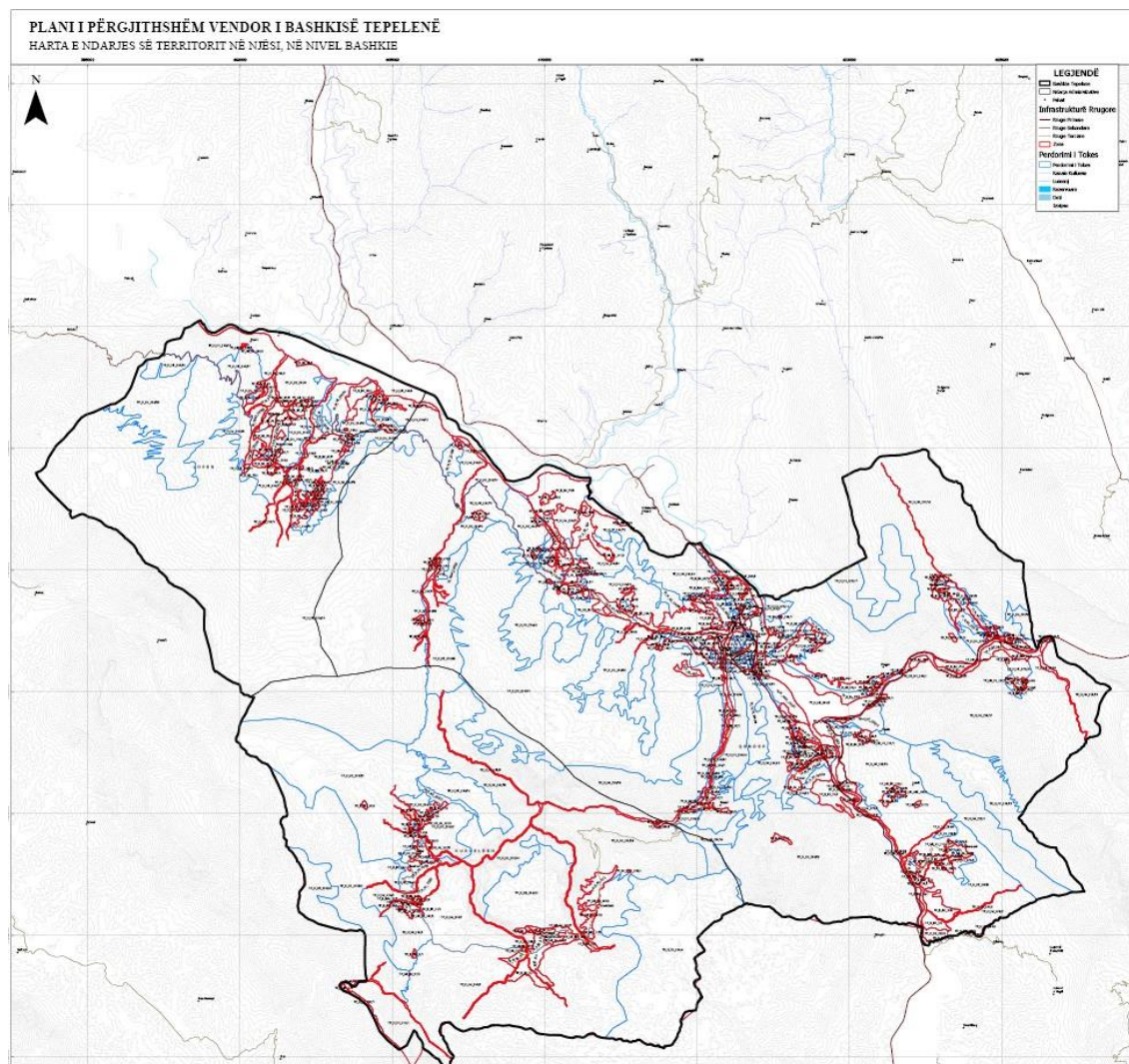

fig 12 – Harta e ndarjes së territorit në Zona dhe Njësi Strukturore – Bashkia Tepelenë

Për secilën nga këto Njësi, në Rregulloren e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë janë specifikuar kriteret dhe kushtet e zhvillimit. Duke iu referuar përcaktimeve ligjore, konturimi i Njësive Strukturore në Bashkinë Tepelenë i është referuar një serie kriteresh specifike, duke pasur si qëllim garantimin e kompaktësisë dhe njëtrajtshmërinë e tipologjisë hapësinore ekzistuese dhe atë të propozuar.

Duhet nënvizuar fakti së jo të gjitha zonat (Njësitë) e përcaktuara në Bashkinë Tepelenë do të jenë objekt i hartimit të Planeve të detajuara Vendore. Plani ka përcaktuar Njësitë Strukturore që do të jenë objekt i PDV've, duke iu referuar plotësisë të të paktën njërit prej kriterëve të paraqitura në vazhdim;

- Kufijtë e Njësive Strukturore të konturojnë zona urbane që paraqesin nevoja emergjente në aspektin e rikualifikimit të hapësirave të brendshme,
- Terrenet që kanë nevojë për zgjerim dhe përmirësim të infrastrukturave rrugore, duke nënkuptuar ndryshimin e destinacionit për pjesë të hapësirës publike apo private.
- Zonat që do të akomodojnë përdorime të rëndësishme për Bashkinë, si zona ekonomike të reja, hapësira turistike të dedikuara, njësi të reja shërbimi, hapësira parkimi, etj.
- Prekin njësi me zhvillim të lartë, në presion zhvillimi, zona të reja të pazhvilluara
- Prekin zona ku parashikohet ndryshimi i përdorimit të lejuar të tokës, psh, nga natyror në urban, apo nga kategori të ndryshme të një sistemi.

1.1.3 PROPOZIMI I PËRDORIMIT TË TOKËS SIPAS KATEGORIVE, NËNKATEGORIVE DHE FUNKSIONEVE

Pas analizës së përgjithshme dhe Strategjisë Territoriale, zonimi i propozuar i territorit përbën edhe komponentin më të rëndësishëm të procesit të planifikimit të Bashkisë Tepelenë. Harta e propozuar e përdorimit të tokës është komponenti bazë në të cilën pasqyrohet strukturimi i territorit në zona dhe njësi strukturore, të cilat përshkallëzohen në nivel kategorie, nënkategorie dhe funksioni. Për çdo Njësi të propozuar, pasqyrohen parimet e zhvillimit, të cilat pasqyrohen në mënyrë të detajuar në formën e Rregullores së Planit. Ky proces strategjik mjaft i rëndësishëm është realizuar duke u bazuar në disa parime e praktika konform kuadrit rregullator, normave si dhe kufizimeve kryesore në nivel kombëtar.

Parimi i qëndrueshmërisë – Parimet e procesit të zonimit marrin në konsideratë një tërësi karakteristikash si zhvillimi historik i një hapësire të caktuar, si dhe specifikat gjeografike dhe morfologjike të territorit të saj. Gjithashtu është marrë në konsideratë principi i qëndrueshmërisë i miratuar në nivel global e cila ka një konsideratë të veçantë në udhëzimet e politikave kombëtare dhe praktikave të suksesshme të ndjekura në vendet evropiane. Zbatimi i këtij principi synon drejt një zhvillimi të qëndrueshëm duke lënë hapësira për rritjen potenciale të zhvillimit, pa kompromentuar qëndrueshmërinë e burimeve natyrore në planin

afatgjatë. Edhe në rastin e Bashkisë Tepelenë, vëmendje të vecantë i është kushtuar vlerësimit të zonave urbane e rurale potenciale të zgjerimit, të kombinuar me premisat ekzistuese të rritjes demografike, sociale si dhe mundësisë së kësaj Njësie Vendore për investime kapitale.

Parimi i kufizimeve territoriale – përpara nisjes së klasifikimit të territorit sipas kategorive dhe nën-kategorive të përdorimit, është proceduar me përcaktimin e gjurmëve të territorit, duke iu referuar tipologjive gjeografike ekzistuese, (male, kodra, fusha, lumenj, shpate, etj). Kjo është gjykuar si një metodologji shumë praktike në procesin e njohjes dhe konturimit paraprak të territorit, e kombinuar me analizën e shpërndarjes së njollave urbane, si edhe të zonave të reja të zhvillimit. Në këtë fazë të procesit, duke analizuar edhe databazën e të dhënave dhe studimeve ekzistuese të Bashkisë Tepelenë, është bërë e mundur përcaktimi i elementëve përjashtimore të zhvillimit në këtë Njësi Vendor, të përfshira në konceptin e zonave të mbrojtura natyrore, sipërfaqet e shpateve të pjerrëta dhe me tendencë erozioni, zonat e prirura për përmytje, zonat tektonike, etj. Në mënyrë të ngjashme janë vendosur një sërë kriteresh për zonat e mbrojtjes mjedisore dhe peizazheve, të cilat marrin në konsideratë parametrat topografikë, të tilla si mbrojtja e majave të kodrave, grykave dhe luginave, brigjeve të lumenjve dhe trupave ujore, etj.

Klasifikimi i formave bazë të përdorimit të tokës - Nëpërmjet këtij klasifikimi të parë, duke u bazuar në metodologjinë zyrtare të organizimit të hapësirës në Sisteme Territoriale, është bërë i mundur evidentimi i qartë i hapësirave urbane dhe atyre jo-urbane në Bashkinë Tepelenë, për të vazhduar më pas me konturimin e hapësirës së përgjithshme bujqësore, terreneve natyrore si dhe sipërfaqes ujore. Për sa i përket elementëve të Sistemit Infrastruktural, është proceduar kryesisht me saktësimin e rrjetit rrugor, pasi pjesa më e madhe e rrjeteve të tjera sekondare të infrastrukturave përshkojnë pikerisht linjat e rrjetit rrugor.

Klasifikimi i kategorive dytësore të përdorimit të tokës - Pas përcaktimit të përdorimeve bazë të hapësirës administrative të Bashkisë Tepelenë, në funksion të evidentimit të 5 Sistemeve Territoriale, është vazhduar me detajimin e zonave të ndryshme, duke marrë parasysh karakteristikat e veçanta brenda një kategorie bazë të përdorimit kryesor të tokës. Kjo përfshin studimin e ndryshëm për zona të ndryshme, në të cilin bëhet dallimi mes zonave të banuara dhe zonave me karakter të përzier (banim i kombinuar me veprimtari të tjera), si dhe nivelet e ndryshme të densitetit. Analiza është bërë në mënyrë të ngjashme, edhe pse me më pak hollësi për kategoritë jo-urbane të tokës, sidomos në zonat që janë identifikuar si zona zhvillimi nga vizioni hapësinor.

Ndërhyrjet në Sistemin Infrastruktural – Kategorizimi i rrjetit ekzistues dhe atij të propozuar rrugor për çdo zonë të Bashkisë Tepelenë, u bë përgjatë procesit të analizës dhe zonimit të formave të shfrytëzimit të tokës. Nën-ndarjet hapësinore të zonave të zhvillimit urban janë kryer në respektim të hierarkisë së rrjetit rrugor. Gjatë këtij procesi është pasur parasysh që

zonat homogjene të banimit (lagjet e qytetit Tepelenë apo njësive urbane të vogla) si dhe zonat e vogla periferike të banimit, duhet të përcaktohen dhe jo të përshkohen nga arteriet rrugore urbane (kryesore dhe dytësore), dhe ato ndër-urbane (kombëtare ose rajonale). Gjithashtu me kujdes është analizuar forma e artikullimit të trafikut automobilistik në brendësi të zonave të banimit.

Ndërhryjet në Sistemin Natyror – Kategorizimi dhe nënkategorizimi i përdorimit të tokës në Bashkinë Tepelenë ka ndjekur parimin e ruajtjes konservimit dhe ripërtëritjes së pasurisë natyrore, duke treguar kujdes të veçantë në ruajtjen e territoreve që i përkasin këtij sistemi. Ky proces është bazuar në respektimin e të gjitha rregulloreve përkatëse kombëtare dhe kufizimeve ligjore, në lidhje me zonat natyrore. Në veçanti, janë trajtuar zonat e mbrojtura natyrore sipas Ligji Nr. 81/2017 **“Për Zonat E Mbrojtura”**, për identifikimin e zonave që duhet të përjashtohen nga zhvillimet/ndërtimet e banesave, objektet e shërbimeve, turizmit apo infrastrukturave të llojeve të ndryshme.

Ndërhryjet në Sistemin Bujqësor – Nëndarjet bazohen në respektimin e të gjitha rregulloreve përkatëse kombëtare dhe kufizimeve ligjore në lidhje me tokat bujqësore. Në këtë mënyrë është proceduar me përcaktimin e hapësirave bujqësore me përdorime kulturash të përhershme, kultura sezonale si dhe tokë djerrë. Ky përcaktim ka një rëndësi të madhe në kontekstin e Bashkisë Tepelenë, për shkak të rëndësisë së tokës bujqësore në zhvillimin ekonomik të Bashkisë, por edhe për ndryshimin e kategorive të përdorimit nga toka me kultivim kulturash sezonale në pemëtores dhe ullishte. Një element i rëndësishëm i marrë në konsideratë në këtë rast është mbrojtja dhe promovimi i peisazheve të tradites bujqësore dhe blegtorale, të cilat pasqyrojnë traditat e zonës së Tepelenës.

Ndërhryjet në Sistemin Ujor – Bazuar në përcaktimet e kuadrit rregullator përkatës, dhe konkretisht Ligjit Nr 111/2012 **“Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”** i ndryshuar, është bërë konturimi i të gjithë trupave ujore të Bashkisë Tepelenë dhe gjithashtu sipas VKM Nr. 748, datë 1.12.2022 **“Përcaktimin e Zonës, distancës dhe gjerësisë së brigjeve të burimeve ujore”**, është përcaktuar zona e bregut të burimit ujor. Plani është përditësuar me kushtëzimet e Vendimit Nr.155, datë 13.3.2023 **“Për shpalljen e ekosistemit natyror të lumit Vjosa Park Kombëtar, kategoria II”**. Ky Sistem ka një rëndësi të konsiderueshme për Bashkinë, pasi në territorin e saj shtrihen rrjedha të rëndësishme ujore siç janë lumi Drinos, Vjosë, Bënçë dhe disa përrenj tributarë. Lidhur me këtë komponent mjaft të rëndësishëm territorial, Konsulenti është bazuar në kuadrin rregullator ekzistues të trupave ujorë, dhe konkretisht në Ligjin nr. 111/2012, **“Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”** i ndryshuar, si dhe të VKM nr. 73, dt. 07.02.2018, **“Strategjia Kombëtare e Meaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore”**.

Karakteristikat specifike të Zhvillimit Urban të Zonave të Banuara - Vlerësimi i karakteristikave hapësinore urbane të Bashkisë Tepelenë ka marrë në konsideratë, në mënyrë të veçantë fazat dhe momentet specifike të zhvillimit të kësaj Njësie Vendore, si dhe të zonave të ndryshme të saj, të cilat kanë formësuar më pas edhe karakterin tipik të peisazhit urban.

Një element kyç në këtë analizë ka qënë vlerësimi i strukturës së qytetit të Tepelenës, si qendër urbane relativisht e re, me kufij fizike dhe morfologji hapësinore të dallueshme dhe pak të dëmtuar nga ndërtimet e reja apo ato informale.

Qyteti disponon një tipologji të përzier urbane, me banesa kolektive 2-3 deri në 5 kate, me përmasa relativisht të vogla, në pjesën më të madhe të tyre të ndërtuara me strukturë me mure mbajtëse. Në periudhën para viteve 1990 vetëm 12,5% e territorit të tanishëm të Bashkisë së Tepelenë ishte e urbanizuar (duke përfshirë këtu vendbanimet dhe zonat industriale të ndërtuara në vitet '50-'70. Qendra e urbanizimit ishte qyteti i Tepelenë, por edhe tërësia e fshatrave ekzistuese edhe sot me karakter blegtoral bujqësor e natyror dhe shtrirje lineare ose në përputhje me terrenin. Deri në vitin 2007 urbanizimi arriti masën 18.25%, duke shënuar kështu një rritje të vendbanimeve me 91.98% (afërsisht 2 herë). Zgjerimin më të madh e ka pësuar qyteti Tepelenë. Duke qënë planifikuar që në fillim si qytet me kufi të përcaktuar mirë, Tepelenë ka pësuar një rritje minimale prej 2% gjatë kësaj periudhe.

fig 13 – Pamje e qytetit të Tepelenës, dominuar nga banesat kolektive 4-5 kateshe

Tipologjitë më të përhapura hapësinore të shtrirjes ishin: vila me densitet të ulët në toka bujqësore periferike të vendbanimeve ekzistuese, si dhe vila me densitet shumë të ulët në strukturë pikësore. Ndërkaq, në periudhën 2007-2013, rritja hapësinore vjetore në nivel Bashkie ka ritëm shumë të ulët, rreth 0.44% në vit. Kjo vjen në linjë me tendencat migruese të popullsisë dhe tkurrjen e vendbanimeve rurale. Tipologjitë e këtyre lloj vendbanimesh janë kryesisht nukleare, të veçuara, me ndërtime të tipit vilë me densitet të ulët.

Nga pikëpamja e tipologjisë së ndërtimit apo stilit arkitekturor nuk evidentohen elementë të rëndësishëm. Një pjesë e mirë e banesave të vjetra janë me mure guri ndërkohë që objektet

më të reja ndjekin tipin e godinave të vogla individuale të pas viteve 90, me strukturë të lehtë betonarmeje dhe mure tulle.

Ndërkohë, përveç analizës së qytetit, Plani ka analizuar elementët dalluese kryesore të zonave rurale të Bashkisë Tepelenë, duke evidentuar tre veçanti të dallueshme:

1. Në territorin e Bashkisë Tepelenë evidentohen disa fshatra, të cilët ende paraqesin strukturë urbane të dallueshme, megjithë ritmin e lartë të migrimit të popullsisë vendase. Këtu mund të përmendim Dragotin, Progonatin si dhe fshatin Veliqot, pranë qytetit. Këto fshatra kanë një morfologji hapësinore të dallueshme, ku evidentohen qartë hapësirat e banimit nga hapësirat publike si dhe akset e komunikimit. Ndërhyrja urbane në këto tre fshatra duhet të bazohet në konsolidimin e morfologjise ekzistuese si dhe në përmirësimin e hapësirave të brendshme publike
2. Zona rurale me rënie të shpejtë demografike, ku mund të përmenden fshatrat e Lopësit, Beçishtin, Leklin, Lekdushin, Luzatin, Hormovën, Mezhgoranin, Dukaj, etj. Këto fshatra dallohen për shkak të rënies thuajse në nivele minimale të aktivitetit social-ekonomik, nga objekte banimi të braktisura dhe hapësira publike tërësisht të lëna pas dore. Fatkeqësisht, ky largim i popullsisë së fshatrave periferike nuk ka adresuar qytetin Tepelenë por qytetet kryesore të Shqipërisë dhe të Rajonit Jug-Perëndimor.
3. Fshatrat Peshtan dhe Nivicë – këto dy fshatra kanë pasur mundësinë të përjetojnë një rivitalizim të një pjesë të hapësirave të brendshme, në kuader të zbatimit të Programit Kombëtar “Akademia 100 Fshatrat”, nëpërmjet të cilit janë rikonstruktuar disa godina qendrore të fshatrave, qendrat si dhe sheshe publike. Këto dy ndërhyrje duhet të merren në konsideratë si shembuj konkretë që mund të replikohen edhe në zonat e tjera rurale të Bashkisë Tepelenë.

Propozimet e Planit të Përgjithshëm Rregullues lidhur me format e riorganizimit të territoreve urbane sipas kategorive, përcaktimi i formave të ndërhyrjes, zonave të zhvillimeve të reja si dhe të zonave të reja të zgjerimit urban, ekonomik dhe social, është bazuar në një seri principesh specifike, duke marrë në konsideratë kuadrin rregullator ekzistues si dhe praktikat më të mira të vlerës që mbart, më kryesoret prej të cilave janë të listuara si më poshtë:

Policentrizmi. Bazuar në përcaktimet e Planit të Përgjithshëm Kombëtar (PPK), zonimi i propozuar është fokusuar në krijimin e njeve të rëndësishme urbane në territorin e Bashkisë Tepelenë, të cilat do të shërbejnë si magnet dhe katalizator i rritjes dhe jetës ekonomike dhe sociale të komunitetit vendas. Në këtë mënyrë, propozimet e zonimit synojnë të kufizojnë apo të disiplinonjë zhvillimet sporadike, sidomos në zonat periferike të Bashkisë. Në kontekstin e një njësie vendore me një shtrirje të konsiderueshme si Bashkia Tepelenë, me një numër të madh hapësirash të banuara të shpërndara në të gjithë territorin e saj, nga ana e Konsulentit është gjykuar e pamundur që të pretendohet një strukture e qëndëruar në një qendër të vetme (qytet Tepelenë). Një propozim i tillë do të kishte një ndikim negativ në

braktisjen përfundimtare të zonave periferike. Ndërkohë **Policentrizmi**, si element ndërhyres dhe organizues, përputhet më mirë me konfiguracionin ekzistues urban të Bashkisë Tepelenë, duke krijuar në këtë mënyrë qendra të vogla të rikualifikuara, të cilat lidhen më mirë dhe i shërbejnë më mirë zonave urbane (fshatrave) periferike.

Fuqizimi i potencialit bujqësor dhe blegtoral që ka Bashkia Tepelenë – lidhur me këtë komponent, Plani propozon konfigurimin sa më të saktë të parcelave bujqësore të kategorive të ndryshme në të gjithë territorin e Bashkisë në studim. Duke qënë së kjo njësi vendore disponon një sipërfaqe të konsiderueshme tokash bujqësore dhe sidomos kullotash për bagëtinë, si dhe rëndësinë që ka ky sektor në zhvillimin perspektiv social-ekonomik të saj, propozimet territoriale kanë ruajtur gjurmët ekzistuese bujqësore, duke shtuar ndërkohë në sistemin bujqësor aktiv edhe hapësirat e kategorizuara si tokë e pakultivuar dhe tokë pa fryt. Qëllimi i këtyre propozimeve është vënia në efikasitet e këtyre hapësirave pa fryt, duke rritur në këtë mënyrë edhe potencialin bujqësor të Bashkisë Tepelenë.

Ruajtja e Tokës Bujqësore – Është specifike e qartë zhvillimi e përcaktuar në Planin e Përgjithshëm Kombëtar si dhe në ligjin Nr.9244, datë 17.6.2004 “Për Mbrojtjen e Tokës Bujqësore”, të ndryshuar në vitin 2014. Sipas këtyre ndryshimeve, ndalohet kategorikisht veprimtaria ndërtimore në tokat bujqësore, me përjashtime specifike. Po sipas ligjit, në tokat bujqësore lejohen vetëm ndërtimet e përkohshme, të cilat nuk janë të lidhura në mënyrë të përhershme me tokën, të nevojshme për ushtrimin e aktivitetit bujqësor dhe blegtoral. Brenda këtij konteksti, për hapësirën bujqësore ekzistuese, Konsulenti ka propozuar vetëm ndërhyrje rikualifikuese dhe rehabilituese.

Rikualifikimi tokës natyrore – shfrytëzimi i potencialit turistik – në kontestin e ndërgjegjësimit mjedisor është një dinamikë tashmë e pakthyeshme në nivel ndërkombëtar dhe rajonal, propozimet janë mbështetur në filozofinë e ripërtëritjes së aseteve natyrore të Bashkisë Tepelenë. Nga analiza e gjëndjes ekzistuese të kësaj njësie vendore, ndikimi më i madh ndaj sipërfaqes natyrore ka si autor dorën e njeriut, si formën e prerjeve të pyjeve, djegieve periodike si dhe vetë përmasën e ekonomive blegtorale, të cilat kanë nevojë për kullota periodike.

Një komponent i rëndësishëm i metodologjisë së ndërhyrjes në sistemin natyror është trajtimi i sipërfaqeve pyjore. Për këtë gjë, Konsulenti është mbështetur në kuadrin rregullator për pyjet, konkretisht Ligji Nr. 9385, dt. 4/5/2005, “**Për Pyjet dhe Shërbimin Pyjor**”, në të cilin specifikohen veprimtaritë mbrojtëse, shoqërore, ekoturistike dhe ekonomike që mund të zhvillohen në hapësirën pyjore, duke u mbështetur në parimet e mbarështimit të qëndrueshëm e shumë funksional të tyre. Një element kyç në këtë analizë ka qënë Ligji nr. 5/2016 “**Për Shpalljen e Moratoriumit të Pyjeve në Republikën e Shqipërisë**”, në të cilin sanksionohet, për një periudhe 10 vjeçare 2016 – 2026, ndalimi i ushtrimit të veprimtarisë së shfrytëzimit të lëndës drusore në fondin pyjor publik/privat në të gjithë territorin e Republikës

së Shqipërisë, tregtimi i produkteve të tij, ndalimi i eksportit të lëndës së drurit të papërpunuar, lëndës së ndërtimit, drurëve të zjarrit, si dhe i qymyrit të drurit. Në këtë kontekst, Konsulenti ka propozuar ndërhyrje minimale në sistemin natyror, të formës së rekuperimit dhe ripërtëritjes, të kombinuara me ndërhyrjet në sistemin bujqësor, dhe konkretisht:

- *Kufizimi dhe disiplinimi i ndërtimeve* – me qëllim ruajtjen e tokës bujqësore dhe rritjen e efikasitetit të zonave urbane në aspektin e menaxhimit të infrastrukturave dhe shërbimeve, është tentuar në kufizimin e shtrirjes urbane të njësive të banimit, duke përfshirë qytetin e Tepelenës si edhe qendrat rurale apo fshatrat periferike.
- *Konturimin e zonave me madhësi absolute* – në këtë mënyrë synohet që të shmangët një strukturë e fragmentuar urbane dhe e rregullore të komplikuar, duke ruajtur korrektësinë brenda morfologjisë urbane të zonave të ndryshme të banimit.
- *Homogjeniteti i zonave* - Zonimi ka siguruar rregulla të plota në mënyrë të thjeshtë, që do të jenë të lehta për t'u zbatuar.
- Respektimi i tipareve dhe gjurmëve ekzistuese të territorit
- *Kufizimi i ndërhyrjeve masive transformuese urbane* – duke marrë shkas edhe nga dinamika aktuale e zhvillimeve si dhe prognozatat modeste të rritjes demografike në Bashkinë Tepelenë, propozimet janë fokusuar në ruajtjen e konfiguracioneve ekzistuese urbane, pa qënë nevoja për ndërhyrje masive transformuese në aspektin e morfologjisë dhe hapësirave.
- *Përdorimi ekonomik i infrastrukturës* – Zonimi ka mbështetur shfrytëzimin ekonomik të infrastrukturës ekzistuese dhe asaj të propozuar, pa shkaktuar dëmtime gjatë përdorimit.
- *Racionalizimi i zhvillimeve ilegale* – Zonat e zgjerimit urban të Bashkisë Tepelenë janë përcaktuar në funksion të konsolidimit të zhvillimit ekzistues të ligjshme, dhe/ose të paligjshëm në përputhje me kërkesat e Qeverisë së Republikës së Shqipërisë, të politikës së planifikimit, strategjive dhe planeve, si edhe me skemat përkatëse të planifikimit.

Sistemi i klasifikimit të zonave të përdorimit të tokës, është analizuar nëpërmjet identifikimit të llojit të përdorimit/nën kategorive brenda çdo zone specifike, në lidhje me destinacionin e tij të dëshiruar. Konsulenti ka konsideruar dokumentat e PPK-së si dhe të gjitha strategjitë dhe ligjet kuadër, si një udhëzues kryesor për të përcaktuar metodologjinë e përdorimit të tokës në Bashkinë Tepelenë, duke garantuar kështu përputhshmërisë me aktet nënligjore të miratuara për planifikimin territorial. Në këtë mënyrë, sistemi i propozuar i kategorizimit të tokës, është reflektuar në hartat përkatëse të përdorimit të propozuar të tokës, si dhe në dokumentin e Rregullores të Planit të Përgjithshëm Vendor.

1.1.3.1. KODIFIKIMI I ZONIMIT FUNKSIONAL TË PROPOZUAR

Në bazë të tabelës së kategorimit të përdorimit të tokës, në territorin e Bashkisë Tepelenë janë evidentuar 22 kategori të propozuara. Sistemi i klasifikimit të përdorimeve të tokës është analizuar më tej nëpërmjet përcaktimit të nënkategorive përkatëse, referuar Aneksit të VKM

Nr. 686, datë 22.11.2017 "Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit" i ndryshuar.
Konkretisht klasifikimi i përdorimeve të tokës ndjek strukturën në vijim:

SISTEMI URBAN "UB"

Ky sistem është klasifikuar në 10 kategori, përkatësisht si më poshtë:

1. A – BANIM (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksione dhe aktivitete të banimit*)
2. S – SHËRBIME (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e shërbimeve tregtare, akomoduese dhe zyre*)
3. IE – INDUSTRI EKONOMI (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e industrisë së lehtë e të rëndë, si dhe funksione ekonomike komplekse*)
4. IS – INSTITUCIONE (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e administrimit publik, shërbimeve publike, sociale, diplomatike, financiare dhe fetare*)
5. AS – ARSIM (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e arsimit në të gjitha nivelet: parashkollor, i ulët, i mesëm dhe i lartë, sipas legjislacionit përkatës*)
6. SH – SHENDETESI (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e shërbimit ambulator dhe spitalor, sipas legjislacionit përkatës*)
7. SHA – AKTIVITETE SHOQERORE DHE ARGËTIMI (*përfshin territore dhe struktura në shërbim të aktiviteteve kulturore e sportive, parqe dhe hapësira publike*)
8. M – MONUMENTE (*përfshin territore dhe struktura, pjesë të trashëgimisë kulturore dhe historike*)
9. ZU – ZONA USHTARAKE (*përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet ushtarake, sipas legjislacionit përkatës*)
10. V – VARREZE (*përfshin territoret dhe strukturat në shërbim të varrezave*)

Ndërkohë, referuar kuadrit rregullator, kategoritë e përdorimit të tokës të Sistemit Urban janë ndarë sipas nën-kategorive dhe funksioneve, të specifikuara për çdo rast në Rregulloren e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë

Kategoria A – BANIM ndahet në dy nënkategori:

1. A1 BANIM (me ndarje në funksione banim/ mjedise ndihmëse/ struktura banimi të përkohshme)
2. A2 BANIM DHE SHËRBIME (me ndarje në funksione banim dhe shërbime/mjedise ndihmëse)

Kategoria S – SHËRBIME ndahet në dy nënkategori:

1. S1 SHËRBIME AKOMODIMI DHE ARGËTIMI (me ndarje në funksione hotele/ resorte/ bujtina/ rulota/ kamping/ bar- restorant)

2. *S2 SHËRBIME TREGTARE DHE BIZNESI* (me ndarje në funksione qender panairi, qender tregtare, qender biznesi, treg shumice, treg akice, dyqane-profesione të lira/pika shërbimi karburanti)

Kategoria IE – INDUSTRI EKONOMI ndahet në 3 nënkategori:

1. *IE1 INDUSTRI E LEHTE* (me ndarje në funksione ushqimore/ tekstil konfeksione/ lëkurë këpucë/ përpunim druri dhe letre/ teknologjike –elektronike/ magazine industrial)
2. *IE2 INDUSTRI E RËNDË* (me ndarje në funksione industri kimike/ prodhim –perunim plastike/ industri riciklimi/ nxjerrje inertesh/ prodhim materiale ndërtimi/ industri mekanike/ gurore/ miniera/ industri perpunim metali/ impiant perpunim naftë – gazi/ pus naftë – gazi/ depo karburanti/ magazine industrial)
3. *IE3 AKTIVITET EKONOMIK KOMPLEKS* (me ndarje në funksione park industrial/ park logjistik/ zonë ekonomike tregtare)

Kategoria IS – INSTITUCIONE ndahet në 5 nënkategori:

1. *IS2 SHËRBIM PUBLIK* (me ndarje në funksione institucion-administrate publike/ policia/ posta/ dogana/ shërbime gjyqesore/ burg/ zjarrefikëse)
2. *IS3 SHËRBIM SOCIAL* (me ndarje në funksione shtëpi femije/ azil/OJQ-OJF)
3. *IS4 SHËRBIM DILOMATIK* (me ndarje në funksione ambasade/ consulate/ rezidenca ambasadoresh)
4. *IS5 INSTITUCIONE FINANCIARE* (me ndarje në funksione bankë shtetërore/ banke e nivelit të dyte/ bursa)
5. *IS6 INSTITUCION FETAR* (me ndarje në funksione kishë/ xhami/ manastir/ kuvend/ teqe/ sinagoge)

Kategoria AS – ARSIM ndahet në 4 nënkategori:

1. *AS1 ARSIM PARASHKOLLOR* (me ndarje në funksione cerdhe/ kopesht)
2. *AS2 ARSIM i ULET* (me ndarje në funksione shkolle fillore/ shkolle 9 – vjecare)
3. *AS3 ARSIM i MESEM* (me ndarje në funksione shkolle e mesme/ shkolle e mesme profesionale/ medrese/ seminar/ konvikt)
4. *AS4 ARSIM i LARTE* (me ndarje në funksione universitet/ kampus universitar/ konvikt/ qender kerkimore/ qender arsimore)

Kategoria SH – SHENDETESI ndahet në 2 nënkategori:

1. *SH1 SHËRBIM AMBULATOR* (me ndarje në funksione poliklinike/ ambulance/ klinike/ qender shendetesore)
2. *SH2 SHËRBIM SPITALOR* (me ndarje në funksione spital/ qender spitalore/ qender rehabilitimi/ qender kurative)

Kategoria AKTIVITETE SHOQERORE DHE ARGËTIMI ndahet në 3 nënkategori:

1. **AR1 HAPESIRA PUBLIKE** (me ndarje në funksione park urban/ park botanik/ park zoologjik/ park argëtimi/ hapësire e gjelbër- e përbashkët/ kënd lojtrash)
2. **AR2 AKTIVITETE KULTURORE** (me ndarje në funksione qendër kulturore/ qendër kongresesh/ konferencash/ teater/ muze/ kinema/ biblioteka/ galeri arti/ akvarium/ cirk)
3. **AR3 AKTIVITETE SPORTIVE** (me ndarje në funksione kompleks sportiv/ park olimik/ stadium/ terren sportive/ terren hipizmi/ fushe golfi/ akudrom/ kompleks shish, pallat sporti)

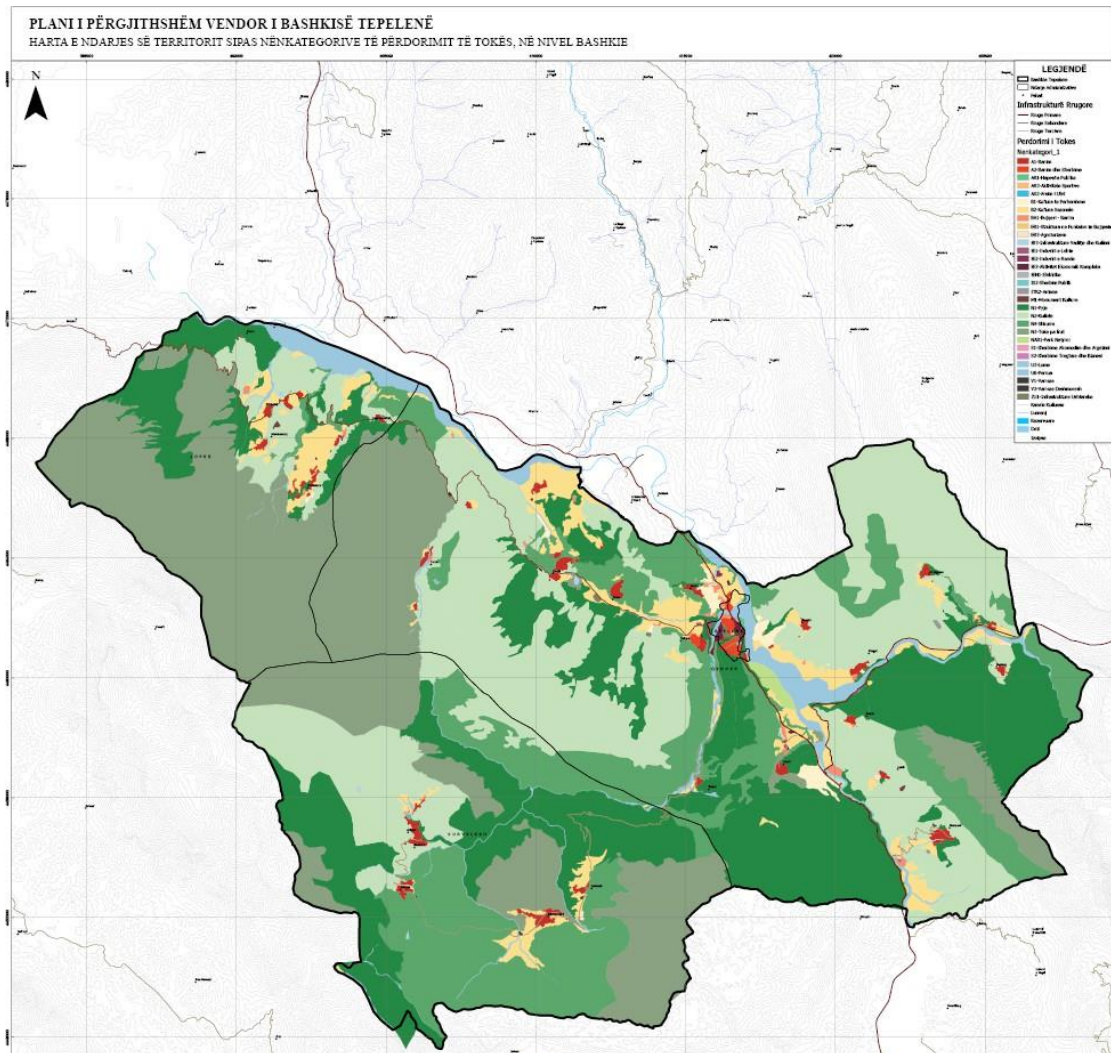

fig 14 – Harta e nen-kategorive të përdorimit të tokës – Bashkia Tepelenë

Kategoria M – MONUMENTE ndahet në një nënkategori:

1. **M1 MONUMENTE KULTURE** (me ndarje në funksione kala/qytet antik/ ndërtesë/ mozaik/ amfiteater/tumë)

Kategoria Z - ZONA USHTARAKE ndahet në një nënkategori:

1. **ZU1 INFRASTRUKTURE USHTARAKE** (me ndarje në funksione baze ushtarake kombëtare/ baze ushtarake ndërkombëtare/ aeroport ushtarak/ heliport ushtarak/

port detar ushtarak/ polygon stervitor/ vendstrehim/ repart ushtarak/ administrata ushtarake)

Kategoria V – VARREZE ndahet në 3 nënkategori:

1. V1 VARREZE (me ndarje në funksione katolike/ muslimane/ ortodokse/ laike)
2. V2 VARREZE DESHMORESH (me ndarje në funksion varreze deshmoresh)
3. V3 MEMORIAL (me ndarje në funksion memorial)

SISTEMI INFRASTRUKTUROR IN

Ky sistem do të klasifikohet në 5 kategori, përkatësisht si më poshtë:

1. INT - INFRASTRUKTURE TRANSPORTI (*përfshin infrastrukturat e transportit rrugor, hekurudhor, ujor, ajror dhe multimodal; rrjetet e përbëra nga linjat, stacionet dhe struktura të tjera në shërbim të tyre*)
2. IEN - INFRASTRUKTURE ENERGJETIKE (*përfshin infrastrukturat e prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike nga burime hidrike, lëndë djegëse, eolike e diellore, si dhe infrastrukturat e gazifikimit, përfshirë linjat dhe strukturat mbështetëse*)
3. ITK - INFRASTRUKTURE TELEKOMUNIKACIONI (*përfshin rrjetet, antenat dhe strukturat që mundësojnë telekomunikacionin*)
4. IUK - INFRASTRUKTURE UJESJELLES – KANALIZIME (*përfshin rrjetet dhe strukturat në shërbim të furnizimit me ujë, kanalizimeve dhe trajtimit të ujërave të zeza*)
5. IMB - INFRASTRUKTURE MENAXHIMI MBETJESH (*përfshin strukturat në shërbim të grumbullimit, depozitimit dhe trajtimit të mbetjeve të ngurta*)

Ndërkohe, referuar kuadrit rregullator, kategoritë e përdorimit të tokës të Sistemit Infrastrukturor janë ndarë sipas nën-kategorive dhe funksioneve, të specifikuara për çdo rast në Rregulloren e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë

Kategoria **INT - INFRASTRUKTURE TRANSPORTI** ndahet në 5 nënkategori:

1. INT1 INFRASTRUKTURE RRUGORE (me ndarje në funksione autostrade/ rruge interurbane kryesore/ rruge interurbane dytesore/ rruge urbane kryesore/ rruge urbane dytesore/ rruge locale/ parkim / terminal/ stacion automjetesh)
2. INT2 INFRASTRUKTURE HEKURUDHORE (me ndarje në funksione linje hekurudhore/ linje trami/ stacion treni/ stacion trami/ terminal)
3. INT3 INFRASTRUKTURE TRANSPORTI UJOR (me ndarje në funksione port detar/ terminal/ marine/ port marinash/mol/ kantier detar)
4. INT4 INFRASTRUKTURE TRANSPORTI AJROR (me ndarje në funksione aeroport ndërkombëtar/ aeroport kombëtar/ aerodrome/ heliport)

5. *INT5 INFRASTRUKTURE MULTIMODALE* (me ndarje në funksione hub multimodal/ terminal multimodal/ stacion transporti multimodal)

Kategoria **IEN - INFRASTRUKTURE ENERGETIKE** ndahet në 5 nënkategori:

1. *IEN1 ELEKTRIKE* (me ndarje në funksione central elektrik/ termocentral elektrik/ nentacion elektrik/ transformator/ kabine elektrike/ shtylle elektrike)
2. *IEN2 HIDRIKE* (me ndarje në funksione hidrocentral me basen ujembledhes/ hidrocentral me derivacion)
3. *IEN3 HIDROKARBURE* (me ndarje në funksione stacion)
4. *IEN4 EOLIKE* (me ndarje në funksione park eolik)
5. *IEN5 DIELLORE* (me ndarje në funksione park fotovoltai)

Kategoria **ITK - INFRASTRUKTURE TELEKOMUNIKACIONI** ndahet në 2 nënkategori:

1. *ITK1 STACION TELEKOMUNIKACIONI* (me ndarje në funksione stacion telekomunikacioni)
2. *ITK2 ANTENA* (me ndarje në funksione tv/ telefonia)

Kategoria **IUK INFRASTRUKTURE UJESJELLES – KANALIZIME** ndahet në 2 nënkategori:

1. *IUK1 UJESJELLES* (me ndarje në funksione rezervuar/ ujembledhes/ depo uji/ impiant trajtimi i ujit të pijshem/ puse/ stacion pompimi)
2. *IUK2 KANALIZIME* (me ndarje në funksione impiant trajtimi UB/ impiant trajtimi UZ/ pika derdhjeje)

Kategoria **IMB INFRASTRUKTURE MENAXHIMI MBETJESH** ndahet në 2 nënkategori:

1. *IMB1 TRAJTIM MBETJESH* (me ndarje në funksione landfill/ incinerator/ kompostim)
2. *IMB2 DEPOZITIM MBETJESH* (me ndarje në funksione pika transferimi/ pika grumbullimi)

SISTEMI BUJQËSOR B

Ky sistem klasifikohet në 4 kategori përdorimi të tokës, përkatësisht si më poshtë:

1. *B - TOKE BUJQËSORE (përfshin tokat bujqësore me kultura të përhershme apo sezonale bujqësore, si dhe tokat djerrë, sipas legjislacionit përkatës)*
2. *IB - INFRASTRUKTURE BUJQËSORE (përfshin infrastrukturën në shërbim të aktivitetit bujqësor që mundëson vaditjen dhe kullimin e tokave bujqësore)*
3. *EB - EKONOMI BUJQËSORE (përfshin strukturat dhe infrastrukturat në funksion të ekonomisë bujqësore e blegtorale, si dhe shërbimet e agroturizmit)*
4. *BA - BUJQËSI-BANIM (përfshin banimin në funksion të aktivitetit bujqësor)*

Çdo kategori përdorimi të tokës bujqësore është ndare sipas nen-kategorive të mëposhteme.

Kategoria **B - TOKE BUJQËSORE** ndahet në 3 nënkategori:

1. *B1 - KULTURA të PERHERSHME* (me ndarje në funksione agrume/ ullishte/ vreshta/ arrore/ frutore)
2. *B2 - KULTURA SEZONALE* (me ndarje në funksione drithera/ frutore/ erime/ aromatike-ereza/ orizore/ komplekse)
3. *B3 - TOKE DJERRE* (me ndarje në funksione toke e pakultivuar/ toke e kripur/ toke pa frut)

Kategoria **IB INFRASTRUKTURE BUJQËSORE** ndahet në një nënkategori:

1. *IB3 - INFRASTRUKTURE VADITJE DHE KULLIMI* (me ndarje në funksione argjinature/ hidrovor/ kanal vadites/ kanal kullues/ rezervuar)

Kategoria **EB EKONOMI BUJQËSORE** ndahet në 3 nënkategori:

2. *EB1 - STRUKTURA në FUNKSION të BUJQËSISE* (me ndarje në funksione sera/ magazine frigoriferike/ kapanon – kulle silosi/ ferme)
3. *EB2 - STRUKTURA në FUNKSION të BLEGTORISE* (me ndarje në funksione stalla/ pulari/ bletari/ akuakulture/ baxho/ ferme)
4. *EB3 - AGROTURIZEM* (me ndarje në funksione shërbime akomoduese/ shërbime gastronomie)

Kategoria **BA - BUJQËSI-BANIM** ndahet në një nënkategori:

1. *BA1 BUJQËSI-BANIM* (me ndarje në funksione bujqësi-banim)

Një element interesant për sa i përket sistemit bujqësor në Bashkinë Tepelenë është nënkategoria e përdorimit Bujqësi-Banim BA. Për shkak të natyrës dhe formës së zhvillimit urban të dy dekadave të fundit, kjo tipologji hapësinore është mjaft e shfaqur në shumë zona rurale, dhe jo vetëm në Bashkinë Tepelenë. Në pjesën më të madhe të tyre, kjo tipologji përdorimi është e evidentuar në periferi të fshatrave ekzistues, për pasojë të iniciativave të paplanifikuara të vetë banorëve të zonave rurale, në shumicën e rasteve, në dëm të tokës bujqësore.

Lidhur me këtë komponent, Plani i Përgjithshëm Rregullues i Bashkisë Tepelenë propozon një formë specifike ndërhyrjeje, në favor të konceptit të zonave kopshte rurale, dhe si potencial të zhvillimit të agroturizmit. Agroturizmi përbën një potencial të veçantë pozitiv për zhvillimin ekonomik lokal në zonat rurale të Bashkisë Tepelenë, duke promovuar shfrytëzimi e qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe kulturore të kësaj njësie vendore. Objektet agroturistike të zhvilluara janë të tipit fermë për rritjen, vjeljen dhe përpunimin e ushqimeve lokale tradicionale. Në këto zona, turistët kanë mundësinë për të shijuar peisazhet bujqësore dhe të provojnë shijet e prodhimeve vendase dhe ushqimin tradicional, njohjen nga afër me jetën e përditshme në fshat, të marrin informacion në lidhje me historinë e zonës, dhe të marrin pjesë në aktivitetet rurale.

Kriteret për organizimin dhe planifikimin e objekteve agro-turistike në Bashkinë Tepelenë përfshijnë:

- Pozicionin gjeografik në lidhje me territoret bujqësore, zonat me vlera mjedisore, zonat me vlera kulturore, historike dhe arkeologjike, sipërfaqet dhe trupat ujorë me vlera peisazhistike, etj.
- Lidhja me rrjetin e qarkullimit dhe transportin publik;

Ndërkohë, strukturat agro-turistike të propozuara mund të përmbajnë:

- Shtëpi karakteristike ekzistuese të rinovuara apo edhe vila të reja të ndertuara me tipologjine tradicionale arkitekturore, etj;
- Njësi të prodhimit dhe përpunimit të produkteve bujqësore dhe blegtorale.
- Pika informacioni për produktet lokale apo aktivitetet kulturore.
- Hapësira shërbimi, bar/kafe, restorante tradicionale, hapësira parkimi
- Këtu duhet përmendur një saktësim i nevojshëm; emërtimi **Tokë pa Fryt** që shfaqet në Sistemin Natyror – Nën-kategoria **N5**, për shkak të një përsëritjeje në dokumentin e Rregullore së Planifikimit të Territorit, është eliminuar nga Funkzioni **B3-3** të kodifikimit të Sistemit Bujqësor, për të evituar mbivendosjet apo keqinterpretimet në aspektin statistikor të Planit të Përgjithshëm Vendor.

SISTEMI NATYROR N

Ky sistem klasifikohet në 2 kategori përdorimi, përkatësisht si më poshtë:

1. N - TOKE NATYRORE (përfshin territoret natyrore, si: pyje, kullota, livadhe, shkurre e të tjera, të paprekura nga aktiviteti njerëzor)
2. NAR - NATYRE DHE ARGËTIM (përfshin territoret natyrore, infrastrukturat ekologjike në funksion të aktivitetit njerëzor në natyrë, si: parqe, plazhe, shtigje dhe strukturat në funksion të ekoturizmit)

Kategoritë janë ndarë në nënkategori dhe çdo nënkategori në funksione, sipas kuadrit ekzistues rregullator të planifikimit të territorit. Konkretisht:

Kategoria **N - TOKE NATYRORE** ndahet në 5 nënkategori:

1. *N1 - PYJE* (me ndarje në funksione të dendur/ të rralle)
2. *N2 - KULLOTE* (me ndarje në funksione bimesi medicinale/ e paster/ e perzier)
3. *N3 - LIVADH* (me ndarje në funksione livadh për kullotje/ livadh me korrje bari)
4. *N4 - SHKURRE* (me ndarje në funksione e dendur/ e rralle)
5. *N5 - TOKE A FRUT* (me ndarje në funksione ranore/ shkembore/ bimesi e rralle/ zallishte/ bore dhe akuj)

Kategoria **NAR - NATYRE DHE ARGËTIM** ndahet në 4 nënkategori:

1. *NAR1 - PARK NATYROR* (me ndarje në funksione park Bashkiak/ park rajonal)
2. *NAR2 - PLAZH* (me ndarje në funksione natyror/ i sherbyer me infrastrukture)

3. *NAR3 - SHTIGJE* (me ndarje në funksione bicikletash/ kembesore)
4. *NAR4 - EKOTURIZEM* (me ndarje në funksione shërbime akomoduese/ shërbime rekreacioni)

SISTEMI UJOR U

Ky sistem përbehet vetem nga një kategori përdorimi:

1. U - UJERA (përfshin të gjithë trupat ujorë: dete, laguna, kënetë, liqene, lumenj, përrenj e burime ujore, sipas legjislacionit përkatës)

Kategoria ndahet në nënkategori dhe nënkategoria në funksione.

Kategoria **U UJERA** ndahet në 7 nënkategori:

1. *U1 - DET* (me ndarje në funksione det)
2. *U2 - LAGUNE* (me ndarje në funksione lagune)
3. *U3 - KENETE* (me ndarje në funksione kenete)
4. *U4 - LIQEN* (me ndarje në funksione natyral/ artificial)
5. *U5 - LUME* (me ndarje në funksione lume)
6. *U6 - PERRUA* (me ndarje në funksione perrua i perhershëm/ perrua sezonal)
7. *U7 - BURIM UJOR* (me ndarje në funksione burim ujor i fresket/ burim gjeotermal)

1.1.4 ZONAT E RËNDËSISË KOMBËTARE

Në aspektin operacional, të gjitha proceset që kanë të bëjnë me planifikimin e zonave dhe objekteve të rëndësisë kombëtare, në referencë me përcaktimet e Ligjit Nr.107/2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, me përcaktimet e VKM Nr. 686 datë 22.11.2017 "Për miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", të ndryshuar si dhe me përcaktimet e VKM Nr.408 "Për Miratimin e Rregullores së Zhvillimit të Territorit" e ndryshuar, janë subjekt hartimi, shqyrtimi dhe miratimi në nivel kombëtar.

Sipas kuadrit ligjor të sipërcituar, zonat dhe objektet e rëndësisë kombëtare përfshijnë struktura, instalime apo rrjete infrastrukturore specifike, të cilat dallohen nga vlerat e tyre të veçanta shoqërore, historike, kulturore, ekonomike, mjedisore, etj dhe që janë në funksion të realizimit të objektivave dhe interesave në nivel kombëtarë, si:

- a) monumentet e kulturës, qendrat historike, zonat e parqet arkeologjike;
- b) pyjet e zonat e mbrojtura natyrore, monumentet natyrore, rrjetet ekologjike, ekosistemet e rrezikuara dhe biodiversiteti;
- c) brezi bregdetar, brigjet dhe burimet ujore, lagunat, lumenjtë, liqenet;
- ç) toka bujqësore;

- d) zonat me rrezik natyror;
- dh) digat e dambat;
- e) burimet minerare e natyrore dhe rrjetet, komplekset e parqet industriale;
- ë) infrastruktura kombëtare e transportit;
- f) infrastrukturat inxhinierike të energjisë dhe telekomunikacionit;
- g) zonat që kanë përparësi zhvillimin e turizmit;
- gj) zonat ushtarake;
- h) zhvillime ose struktura arsimore, shëndetësore, sociale, kulturore e artistike, sportive, të cilat, për shkak të veçorive të tyre, janë të rëndësishme për kryerjen e veprimtarisë së institucioneve shtetërore, sikurse përcaktohet me ligj.

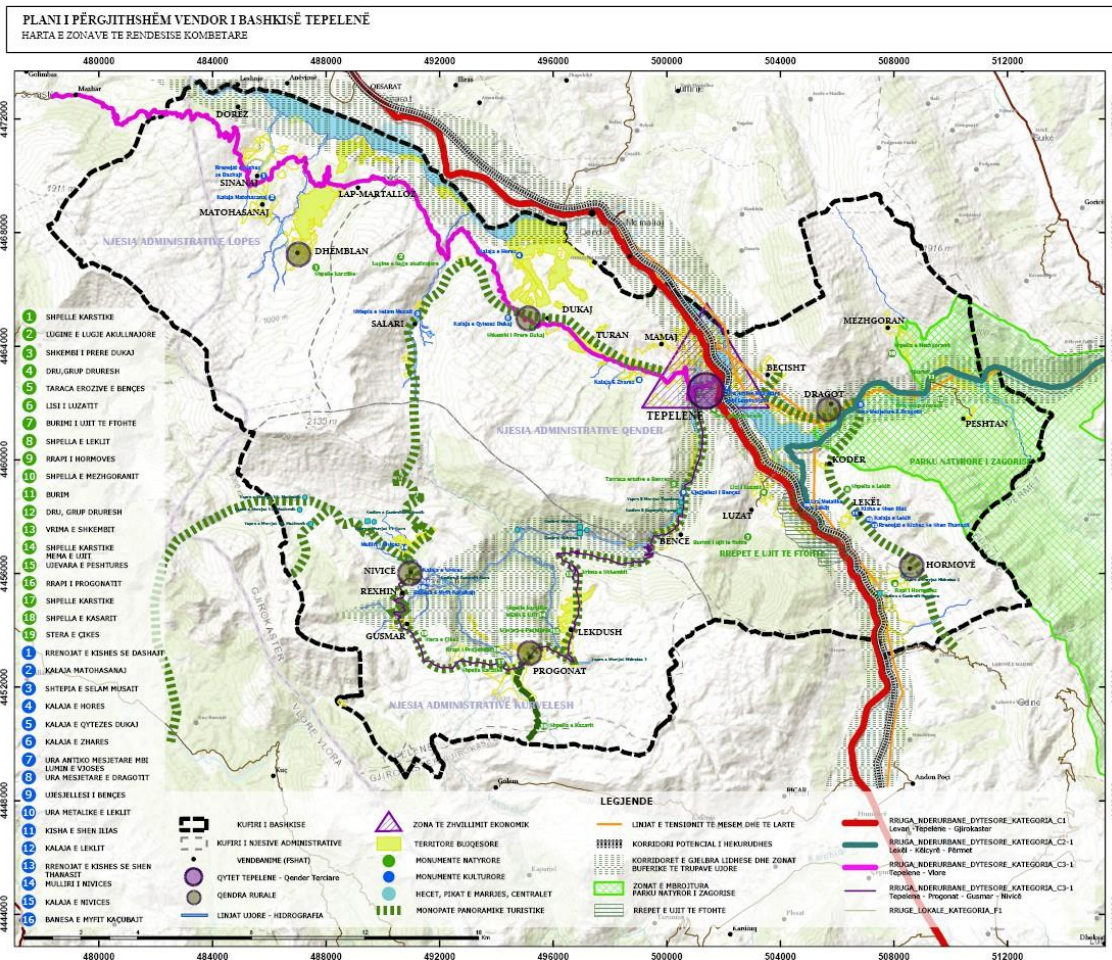

fig 15 – Harta e Zonave të Rëndësishme Kombëtare – Bashkia Tepelenë

Ndër elementët më të rëndësishëm që përfshihen në klasifikimin e zonave të rëndësishme kombëtare janë edhe zonat e mbrojtura mjedisore. Në kontekstin aktual, ku gjithnjë e më shumë ndërgjegjësimi ndaj problemeve mjedisore në nivel global po bëhet shumë aktiv në të gjitha vendet, grupmoshat apo nivelet e përfaqësimit social, trajtimi i zonave të mbrojtura mjedisore duhet të jetë një prioritet gjithnjë e më serioz për administrimin e territorit në

Bashkinë Tepelenë. Sipas legjislacionit shqiptar, dhe konkretisht sipas përcaktimeve të Ligjit Nr.81/2017 “Për Zonat e Mbrojtura”, kategorizimi i zonave të mbrojtura bëhet si në vijim:

- Rezervë strikte natyrore/rezervat shkencor	Kategoria	I
- Park kombëtar	Kategoria	II
- Monument natyror	Kategoria	III
- Rezervat natyror i menaxhuar/park natyror	Kategoria	IV
- Peizazh i mbrojtur	Kategoria	V
- Zonë e mbrojtur e burimeve të menaxhuara	Kategoria	VI
- Park natyror Bashkiak	Kategoria	IV
- Kurorë e gjelbër	Kategoria	V

Për të gjitha këto kategori, legjislacioni aktual shqiptar përmban kriteret përkatëse të mbrojtjes, në funksion të rëndësisë që ka çdo subjekt i listuar. Ndërkohë, planifikimi mjedisor si dhe zhvillimi i zonave të rëndësisë kombëtare është një proces delikat, i cili kërkon një analizë të thelluar multidimensionale, si dhe një koordinim sa më të detajuar midis institucioneve të planifikimit në nivel vendor, rajonal dhe kombëtar. Në terma teknike, çdo proces zhvillimi apo transformimi në zonat e rëndësisë kombëtare duhet të paraprihet nga dokumenti i Planit të Detajuar të Zonës me Rëndësi Kombëtare (PDZRK)

Në analizën e përgjithshme të Bashkisë Tepelenë, janë evidentuar të gjitha territoret dhe objektet që përfshihen në kategoritë e mbrojtjes speciale, ku çdo lloj ndërhyrje duhet të miratohet në nivel rajonal dhe kombëtar.

Në vazhdim jepet tabela e detajuar e objekteve të klasifikuara pasuri kulturore të paluejtëshme në këtë Njësi Vendore:

Nr	Emertimi		FSHATI	NJ. ADMINISTRATIVE	BASHKIA	QARKU	INSTITUCIONI/ NR. VENDIMIT/ DATA
1	KALAJA E TEPELENËS	I		Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Instituti i Shkencave/ nr. 95/ dt.16.10.1948 2. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 3.Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
2	KALAJA E QYTEZËS	I	Dukaj	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
3	KALAJA në fshatin Lekël	I	Lekël	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973

4	KALAJA në fshatin Matohasanaj	I	Matohasanaj	Lopës	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
5	KALAJA në fshatin Nivicë	I	Nivicë	Kurvelesh	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
6	KALAJA E ZHARËS	I	Dukaj	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
7	KALAJA e Horës	I	Horë		Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
8	VENDBANIMI ANTIK	I	Qesarat	Qesarat	Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
9	URA METALIKE E LEKLIT	II	Lekël	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	M.T.K.R.S. -Drejt.e Përgjith. e Turiz -mit dhe e Trashegimise Kulturore/ nr. 236/ dt. 17.05.2010
10	URA METALIKE E DRAGOTIT	II	Dragot	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	M.T.K.R.S. -Drejt.e Përgjith. e Turiz -mit dhe e Trashegimise Kulturore/ nr. 236/ dt. 17.05.2010
11	RRENOJAT E urës SË MUCO HYSËS MBI LUMIN VJOSE	I	Gryka e Meshgoranit	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
12	RRENOJAT E URËS ANTIKO-MESJETARE MBI LUMIN VJOSE NEN KALANE E TEPELENËS	I			Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe Kulturës (Drejtorja e Kulturës) / nr.786/1 / dt.05.11.1984
13	Ujësllësi i Bënçës	I	Bënçë	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	1. Rektorati i Universitetit Shtetëror të Tiranës/ nr. 6/ dt. 15.01.1963 2. Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
14	MULLIRI	I	Nivicë	Kurvelesh	Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës (Drejtorja e Kulturës)/ nr.266/1 / dt.16.02.1979
15	KISHA E PROFET ILIAS	II	Lekël	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	M.T.K.R.S.(Drejt Trashig Kulturore) nr.236/ dt.17.05.2010
16	KISHA E SHEN THANASIT	II	Lekël	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	M.T.K.R.S.(Drejt Trashig Kulturore) nr.236/ dt.17.05.2010

17	KISHA E SHEN MEHILLIT	II	Lekël	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	M.T.K.R.S.(Drejt Trashig Kulturore) nr.236/ dt.17.05.2010
18	Rrënojat e Kishës së Dashajt	I			Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
19	Banesa e Mufit Kaçubajt	I	Nivicë	Kurvelesh	Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
20	Shtëpia e Selam Musait	I	Salari	Qendër Tepelenë	Tepelenë	Gjirokastrë	2.Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
21	Ish Kampi i Internimit, Tepelenë	II			Tepelenë	Gjirokastrë	Ministria e Kulturës/nr.465 dt.05.08.2019

fig 16 – tabela e objekteve dhe zonave të klasifikuara në pasuri kulturore të paluajtshme

Ndërkohë, në vazhdim jepet lista e miratuar e monumenteve të natyrës

Monumentet e Natyrës

- **Shpella Mëma e Ujit, Progonat** - një shpellë karstike e formuar në gëlqeroret në afërsi të fshatit Progonat, 1165 m mbi nivelin e detit;
- **Stera e Çikës** - ndodhet në lindje të fshatit Gusmar, në fundin e një hinke karstike, 890 m mbi nivelin e detit;
- **Shpella e Lek Petës** – pranë kanionit të Nivicës;
- **Shpella e Ujit Dhëmbel** - në afërsi të fshatit Lekël, 970 m mbi nivelin e detit;
- **Vrima e Shkëmbit** - një shpellë karstike e formuar në gëlqeroret, në afërsi të fshatit Progonat, 1110 m mbi nivelin e detit;
- **Ujëvara e Progonatit** - në lindje të fshatit Progonat;
- **Shpella e Kasarit** - në juglindje të fshatit Progonat, në shpatin e djathtë të luginës së përroit;
- **Kanionet e Nivicës** - formuar nga erozioni në shkëmbinjtë karbonatike të përroit të Nivicës;
- **Përroi i Nivicës** - poshtë fshatit me të njëjtin emër, ka formuar një grykë me shtrat tepër të ngushtë, me gjatësi rreth 3 km;
- **Lugjet e Dhëmbanit** - pranë fshatit Dhëmban, krijuar mbi konet e depozitimeve të gureve sjella nga pjesa e sipërme e shpatit të Malit të Gribës.
- **Buza e Bredhit, Luzat** - përbën një rrëpirë shkëmbore me lartësi disa qindra metra dhe gjatësi rreth 800 m.
- **Rrapi i Selam Musait** – pranë Kalasë së Tepelenës
- **Shpella e Mezhgoranit** - pranë fshatit Mezhgoran, në shpatin verior të Grykës së Këlcyrës, rreth 850 m mbi nivelin e detit.
- **Shpella e Leklit** - ndodhet në afërsi të fshatit Lekël, 400 m mbi nivelin e detit.
- **Burimet e Ujit të Ftohtë** - përgjatë rrugës interurbane, në jug të qytetit;
- **Tarraca Erozive e Bençës** -përgjatë luginës së përroit të Bëncës;
- **Shkëmbi i Prerë, Dukaj** - ndodhet pranë fshatit Dukaj të Bashkisë Tepelenë;

- **Rrapi i Progonatit**
- **Rrepet e Ujit të Ftohtë** - gjendet në të djathtë të rrugës automobilistike kombëtare Tepelenë-Gjirokastrë, pak pas degëzimit të rrugës automobilistike për në Përmet.
- **Lisat e Luzatit**
- **Rrapi i Hormovës** - në qendër të fshatit Hormovë, me lartësi 20 m dhe diametër të trungut rreth 1,2 m.
- **Parku Natyror i Zagorisë** – zonë e mbrojtur, shpallur me me Vendimin e Këshillit të Ministrave Nr. 60, datë 26.1.2022 u miratua ndryshimi i sipërfaqes së ekosistemit natyror “Zagori”, shpallur “park natyror” (kategoria IV e zonave të mbrojtura), nga 24 590 ha në 24 607.63 ha, ku përzihen peizazhe malore, fshatra të vegjël karakteristike, monumente të trashëgimisë kulturore dhe natyrore dhe vlera të botës bimore dhe shtazore.

Përveç listës së mësipërme, vlen të theksohet së një pjesë e konsiderueshme e territorit të Bashkisë Tepelenë prezanton cilësi dhe vlera natyrore, falë relievit, morfologjisë së terrenit, linjave hapësimore, sipërfaqeve të gjelbra, etj. Një pozicion thelbësor në këtë inventar ka korridori i Vjoses, i transformuar në koncept-idenë për krijimin e Parkut Kombëtar lumor të Vjosës. Edhe pse në fazë ideje, i propozuar si alternative potenciale për zhvillimin e Sistemit Natyror në Planin e Përgjithshëm Kombëtar, ky projekt përbën një mundësi të jashtëzakonshme për vlerësimin, planifikimin dhe rikualifikimin mjedisor të territoreve të Bashkisë Tepelenë, që shtrihen përgjatë këtij korridori lumor.

fig 17 – Pamje ajrore e kalasë së Tepelenës, në qendër të qytetit

Duke iu referuar listës aktuale të zonave të rëndësishme natyrore dhe kulturore, në rastin e Bashkisë Tepelenë spikat Parku Natyror i Zagorisë, i cili paraqet një potencial të madh për zhvillimin e ekoturizmit dhe atë të aventurës. Për sa i përket monumenteve kulturore, Plani thekson nevojën për hartimin e instrumenteve të nevojshme të menaxhimit për të gjitha kalatë që ndodhen brenda territorit të Bashkisë. Elementi më i rëndësishëm në këtë listë

është kalaja e Ali Pashës, në qendër të qytetit, e cila, megjithë ndërhyrjet fizike të murit të jashtëm, ka nevojë urgjente për një ndërhyrje të studiuar në hapesirat e brendshme të saj.

Ndërkohë, për objektet e tjera të klasifikuara si pasuri të trashëgimisë kulturore materiale, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon që instrumente menaxhimi duhet të jenë në formën e planeve afatgjata të gërmimit arkelogjik, me qëllim evidentimin sa më të saktë të vlerave monumentale dhe historike të siteve arkeologjike, të kombinuar me zhvillimin e itinerareve potenciale të turizmit kulturor. Këto plane duhet të jenë në përputhje me përcaktimet e Ligjit Nr. 27/2018 “Për Trashëgiminë Kulturore Dhe Muzetë”.

Referuar listës së monumenteve të natyrës, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë merr në konsideratë marrjen e masave të nevojshme për mbrojtjen dhe mirë-administrimin e karakteristikave të veçanta natyrore, për të cilat është klasifikuar çdo monument. Plani propozon marrjen e masave periodike nga ana e Bashkisë për vlerësimin dhe mbrojtjen e pemëve të klasifikuara si monument natyre, duke kryer vlerësime teknike të vazhdueshme të gjendjes fizike të pemëve si dhe eliminimin e elementëve të rrezikshëm, parazitëve, etj.

Plani thekson nevojën që të merren masa urgjente për ruajtjen e urave metalike të Leklit dhe Dragotit, duke disiplinuar trafikun e rëndë që kalon mbi këto dy objekte të rëndësishme të trashëgimisë kulturore të Bashkisë Tepelenë.

Rreth objekteve që klasifikohen si monumente kulture, sipas klasifikimeve të legjislacionit të posaçëm, përcaktohet një sipërfaqe toke si zonë mbrojtëse, në përputhje me vlerat e saj arkitektonike, me përshtatshmërinë e saj urbanistike, territoriale dhe estetike, me rrethinën dhe me rrethanat ekologjike e mjedisore. Përmasat e zonës mbrojtëse dhe rregullat e kushtet zhvillimore në të përcaktohen në përputhje me legjislacionin e posaçëm për trashëgiminë kulturore dhe me ligjin.

Në përgjithësi, procesi i zonimit të një sipërfaqeje të ZMM-së është kompleks, delikat dhe kërkon një analizë të hollësishme të shumë elementëve ekzistues që karakterizojnë zonën e mbrojtur. Duke iu referuar përcaktimeve të VKM Nr. 57, datë 6.2.2019 “Për Kriteret dhe Mënyrën e Zonimit të Territorit të një Zone të Mbrojtur Mjedisore”, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë thekson nevojën që procesi i përcaktimit të zonave të mbrojtura

për monumentet ekzistuese, por edhe ato që mund identifikohen në perspektivë të kenë parasysh:

- a) Sigurimin e mbrojtjes për habitatet dhe llojet kritike apo tipike e simbolike të ekosistemeve, proceset ekologjike, si dhe për rastet unike gjeomorfologjike nga shqetësimi e keqpërdorimi për interesa publike e private;
- b) Realizimin e ndarjes së përdorimeve të papajtueshme me njëri-tjetrin dhe të aktiviteteve konfliktuale të njerëzve;
- c) Dhënien e prioritetit për përdorimet apo qëllimeve specifike në nënzona të ndryshme dhe ruajtja e zonave të përshtatshme për përdorime të veçanta nga njeriu, duke minimizuar dukuritë e këtyre përdorimeve në zonën e mbrojtur;
- ç) Ruajtja e cilësisë peizazhore dhe/ose kulturore/arkeologjike e ZMM-së, duke lejuar një spektër përdorues të qëndrueshëm nga njeriu;
- d) Ruajtja e zonave të përshtatshme për përdorime të veçanta nga njeriu, duke minimizuar dukuritë e këtyre përdorimeve në ZMM;
- dh) Ruajtja e disa pjesëve të ZMM-së në gjendjen e tyre natyrore apo gjysmënatyrore, të pashqetësuar nga njeriu, vetëm për qëllime të hulumtimit shkencor apo edukimit.

Ndërkohë, procesi dhe metodologjia e zonimit të hapësirës së ZMM'së duhet të garantojë:

- a) Ruajtjen e karakteristikave vizuale të hapësirave natyrore e bujqësore, pyjore, kullosore, liqenore, ujore, bregdetare, fushore-malore, urbane dhe rurale, me karakter mesdhetar;
- b) Rritjen e mundësisë së përdorimit të aseteve biologjike e peizazhistë, nëpërmjet prezantimit të funksioneve që tërheqin njerëzit dhe turistët, si përdorues të tyre;
- c) Sigurimin e zonave “tampon”/zonave mbrojtëse për uljen e dëmtimeve, të ndotjes, shkarkimeve, zhurmës, zjarreve, erës dhe faktorëve të tjerë njerëzorë e natyrorë;

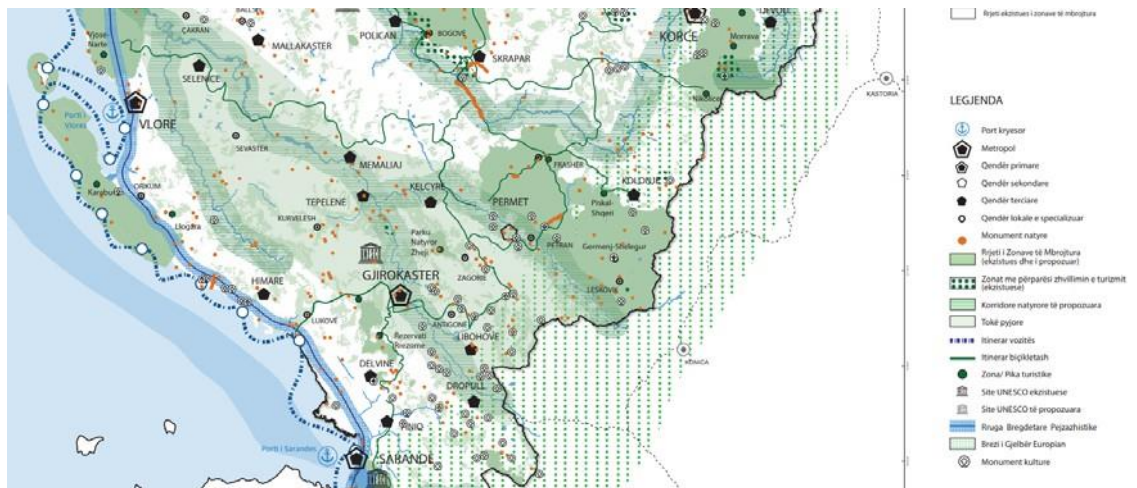

fig 18 - Fragment 1 PKK - Sistemi Natyror, territoret jugore të Shqipërisë

Përveç elementëve të mesipërem të trashëgimise kulturore dhe natyrore, elementët me rëndësi në nivel kombëtar në territorin e Bashkisë Tepelenë evidentohen si sinteze

permbajtesore e Planit të Përgjithshëm Kombëtar. Sipas këtij dokumenti baze të planifikimit, lumi Vjose perben ndoshta dhe elementin kryesor territorial të kesaj njësie vendore, me rëndësi shume të madhe në nivel rajonal dhe kombëtar.

Sipas PKK, i gjithë brezi i Vjoses, i cili karakterizon të gjithë kufirin Veri-Lindor të Bashkisë Tepelenë, konceptohet në formën e nje Korridorit Natyror, statusi i të cilit do të jetë subjekt i planifikimit në nivel sektorial mjedisor. Sipas Sistemit Ujor, lumi Vjose klasifikohet si vije ujore e paster, e cila duhet domosdoshmerisht të mbetet në këtë status. Ky përcaktim imponon monitorimin e rregullt dhe marrjen e masave për eliminimin e ndotjes jo vetem në zonat urbane pergjate Vjoses, por edhe pergjate linjave ujore tributare të lumit në territorin e Tepelenës, ku me kryesoret janë Lumi i Bënçës dhe Lumi Drinos.

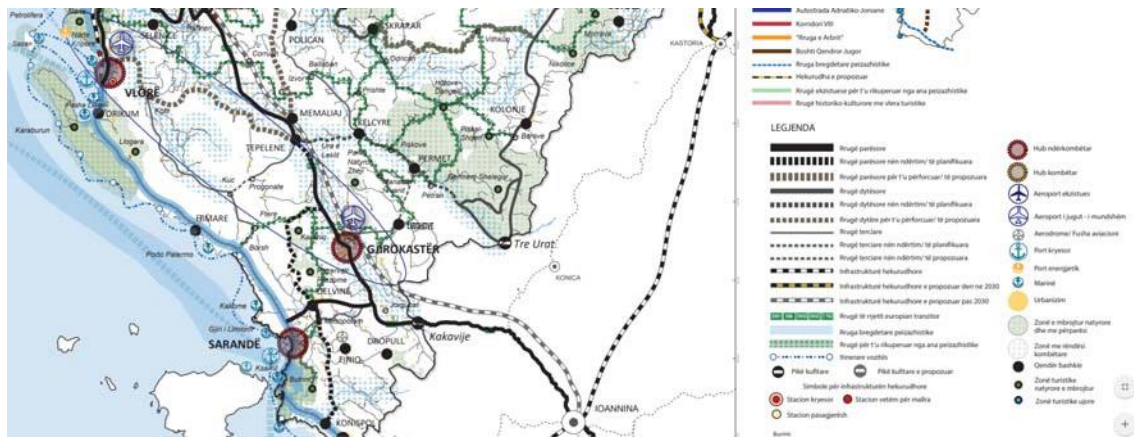

fig 19 - Fragment PKK - Sistemi Infrastruktural

Per sa i perket komponentit të infrastrukturave, PKK përcakton disa elementë interesante për territorin e Bashkisë Tepelenë, të cilat jane:

- Projektimi dhe zhvillimi i aksit të hekurudhes, i projektuar si nje vazhdim i aksit Fier, Ballsh, pershkon territoret fushore të lugines së Vjosës në kufi të Bashkisë Memaliaj, kalon pranë qytetit Memaliaj për të vazhduar me pas drejt Tepelenës, Gjirokastrës dhe Greqise.
- Aksi i rruges dytesore interurbane Tepelenë – Vlorë – propozim ky mjaft i rëndësishem në kontekstin e zhvillimit të territorit të Bashkisë Tepelenë, i cili mundeson ndjeshem permiresimin e komunikimit midis Shqipërise qendore si dhe asaj jugore, ndërkohë duke rritur ndjeshem fluksin e qarkullimit të njerezve dhe mallrave përmes territorit të Bashkisë Tepelenë.

1.1.5 ZONAT KRYESORE TË ZHVILLIMIT EKONOMIK DHE URBAN

1.1.5.1 ZHVILLIMI EKONOMIK

Mirë-administrimi i të gjithë elementëve urbane, infrastrukturore dhe natyrore në funksion të përmirësimit dhe rritjes së standardit të jetesës së banorëve të Bashkisë Tepelenë është

objektivi kryesor i dokumentit të Planit të Përgjithshëm Vendor. Për arritjen e këtij objektivi, Plani thekson rëndësinë e zbatimit të përcaktimeve të instrumentit të Strategjisë Territoriale të kësaj Njësie Vendore, në funksion të zhvillimit të hapësirave ekonomike të dedikuara në territorin administrativ të Bashkisë. Duke iu referuar metodologjisë së Strategjisë Territoriale, Plani i referohet Drejtimit të Dytë Strategjik të Zhvillimit, dhe konkretisht, promovimit të zhvillimit ekonomik nëpërmjet shfrytëzimit në mënyrë efektive të kapaciteteve dhe potencialeve ekzistues në të gjithë territorin e Bashkisë Tepelenë.

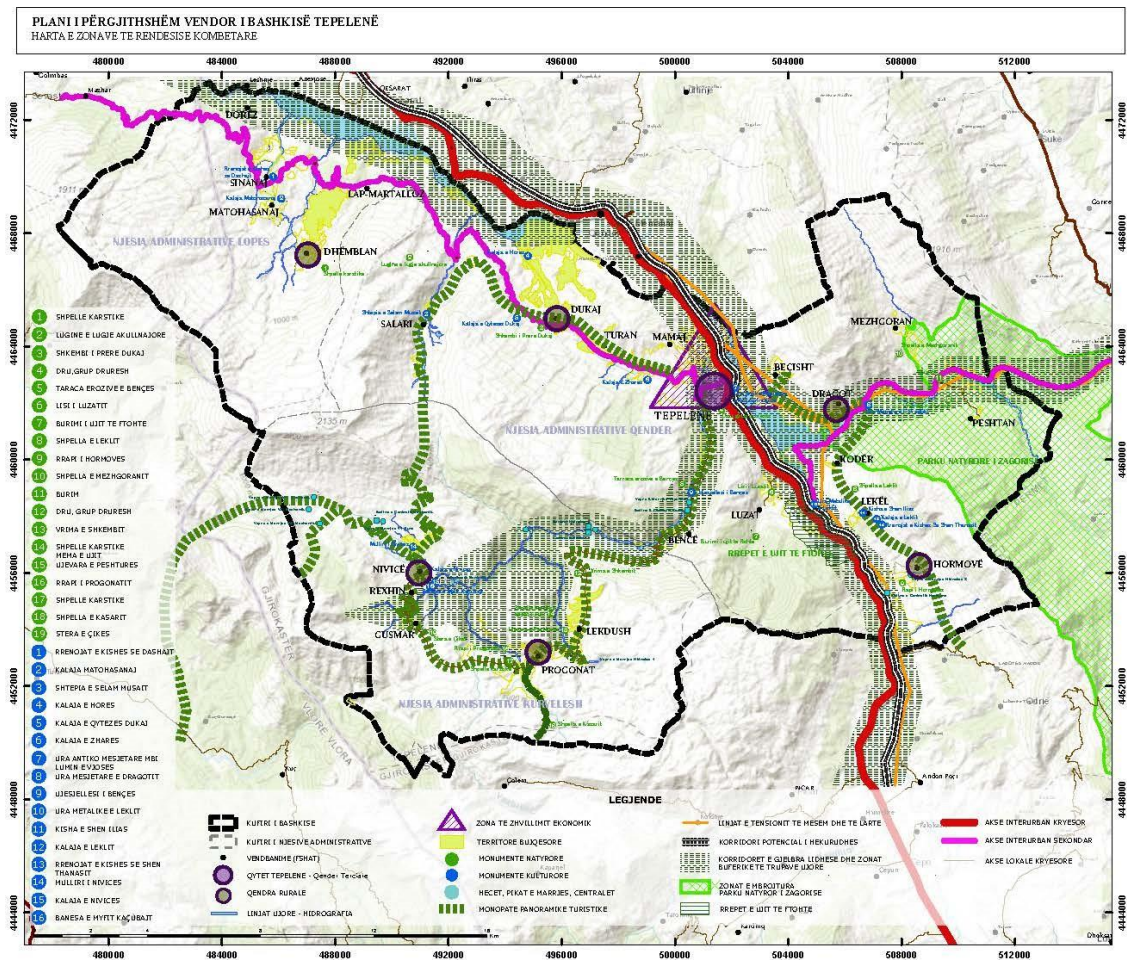

fig 20 - Harta e zonave të rëndësishme kombëtare në Bashkinë Tepelenë

Niveli i ulët i zhvillimit social-ekonomik, mungesa e investimeve të rëndësishme kapitale si dhe komunikimi i vështirë fizik midis qendrës dhe zonave periferike të Bashkisë, ku mund të përmendim Lopësin apo Kurveleshin, janë ndër shkaqet kryesore që kanë ndikuar në procesin e migrimit të popullsisë lokale, kryesisht kjo nga zonat rurale dhe periferike të kësaj njësie vendore, në të cilat evidentohen aktualisht shumë hapësira të degraduara si dhe banesa të braktisura. Mungesa e vendeve të punës si dhe të ardhurat e ulëta paraqiten si problematikat kryesore të zhvillimit të Bashkisë Tepelenë. Gjithsesi, duke iu referuar aseteve e burimeve natyrore të saj, të trajtuar në mënyrë të detajuar gjatë procesit të Analizës së Përgjithshme të Territorit ekzistojnë ende mjaft mundësi për rivitalizimin e jetës ekonomike si dhe përmirësimin e standardit të jetesës së banorëve.

Plani i Përgjithshëm Vendor ka vlerësuar përfundimet e analizës së përgjithshme në lidhje me dinamikat e zhvillimit ekonomik, duke evidentuar në hapësirën administrative të Bashkisë ato territore ku mund të stimulohet rritja në perspektivë. Këto territore janë konceptuar brenda Njësieve Strukturore të posaçme në të gjithë hapësirën e Bashkisë Tepelenë, duke identifikuar për secilën prej tyre kriteret urbanistike të zhvillimit sipas rastit. Ky proces është detajuar në:

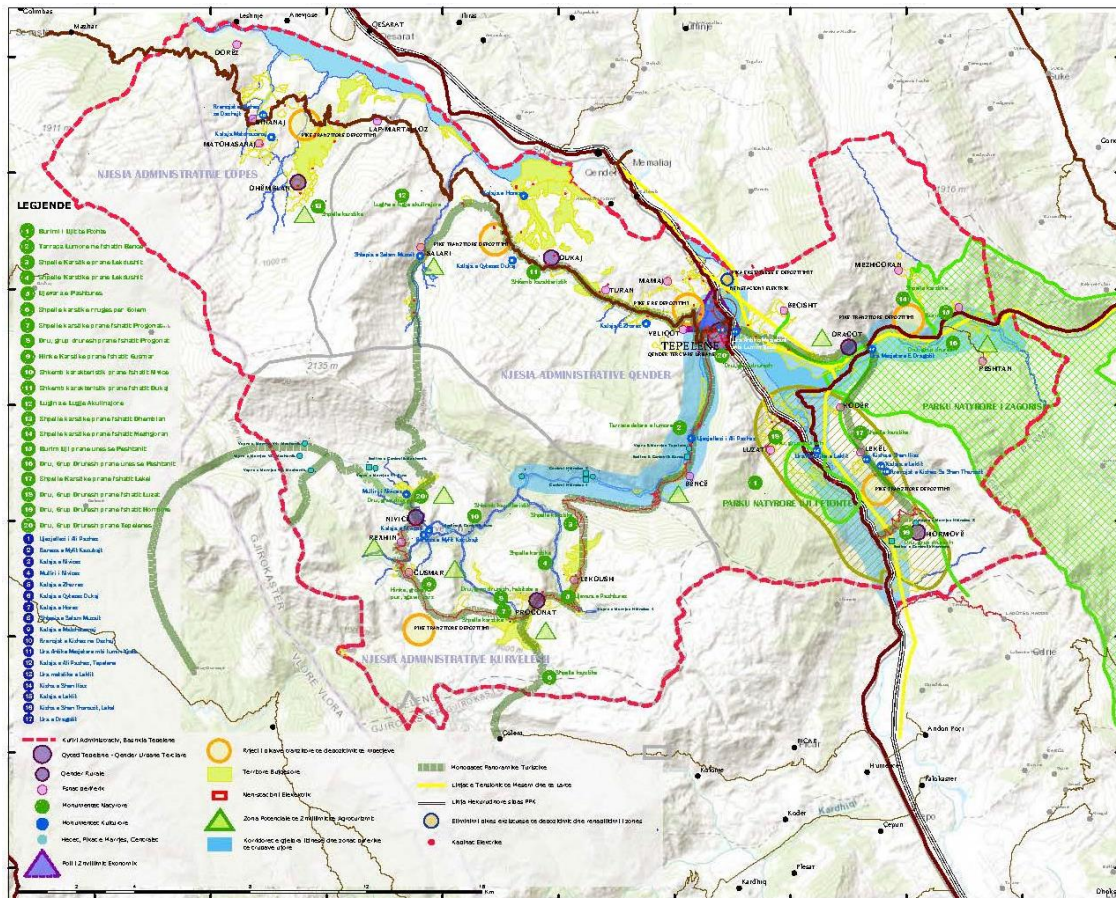

fig 21 - Harta e Vizionit Strategjik të Zhvillimit të Bashkisë Tepelenë

- përcaktimin e zonave/njësieve potenciale që mund të transformohen në hapësira ekonomike, duke përfshirë njësi të vogla prodhimi, fasoneri, magazinim, përpunim dhe shitje të produkteve. Kjo metodologji analizë është ndjekur në të gjithë territorin e Bashkisë Tepelenë, duke u kujdesur që të shmangen diferencimet midis hapësirave qendrore dhe periferike, por edhe për të stimuluar aktivitetin ekonomik në zonat me zhvillim të ulët.
- krijimin e hapësirave të dedikuara për tregëtimin e produkteve lokale të Bashkisë Tepelenë, në pjesën veriore të qytetit dhe pranë aksit kryesor interurban, duke shërbyer kështu në një katalizator të rëndësishëm për prodhuesit vendas në zonat rurale të kësaj njësie vendore
  - përcaktimin e saktë të zonave/njësieve të Sistemit Bujqësor, dhe konkretisht të hapësirave të konsiderueshme për zhvillimin e pemëtarisë në zonat rurale të Bashkisë,

të cilat, përveç efekteve pozitive në mjedis si rritja e sipërfaqes së pyllëzuar apo mbrojtja nga erozioni, ofrojnë mbështetje për degë të tjera të ekonomisë vendore në Bashkinë Tepelenë si agroturizmi, turizmi kulinar apo turizmi i aventurës, mjaft të nevojshme për rigjenerimin e ekonomisë së kësaj njësie vendore;

- zhvillimi i fermave blegtorale, e cila synon të shfrytëzojë kapacitetet ekzistuese të këtyre zonave, duke mundësuar krijimin e strukturave të specializuara për mbarë-shtimin e bagëtive në mënyrë sa më natyrore, të kombinuar me kullotat në natyrë, si elementi më i fortë lidhur me zhvillimin ekonomik. Dokumenti i Strategjisë Territoriale identifikon zonat pilot për krijimin e fermave blegtorale, të cilat përkthehen në Planin e Përgjithshëm Vendor në Njësi Strukturore specifike, brenda Sistemit Bujqësor.
- krijimi dhe promovimi i turizmit kulturor, natyror si dhe të aventurës si një alternative mjaft e mirë për zhvillimin ekonomik, gjenerimin e vendeve të punës dhe përmirësimin e të ardhurave të banorëve të zonave rurale të Bashkisë Tepelenë. Plani reflekton këtë metodologji nëpërmjet përcaktimit të Njësive Strukturore të dedikuara për agroturizëm.

Referuar dokumentit të Strategjisë Territoriale, agroturizmi në Bashkinë Tepelenë identifikon ato lloje aktivitetesh bujqësore apo blegtorale që stimulojnë fluksin e vizitorëve, kryesisht përgjatë muajve të pranverës dhe verës. Në këtë kontekst, agroturizmi që ka për qëllim të transmetojë njohuritë bujqësore, praktikat sociale dhe specialitetet e kuzhinës të një territori tek vizitorët. Kjo formë e turizmit, karakterizohet nga praktikat turistike që mbështeten kryesisht në mjedisin rural dhe jo vetëm në praktikat bujqësore. Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë thekson nevojën për zhvillimin e këtij sektori, nëpërmjet stimulimit të investitorëve vendas apo dhe të huaj drejt zonave periferike të Bashkisë, të cilat përballen çdo ditë e më shumë me largimin e popullsisë, duke ofruar nga ana tjetër një alternativë ekonomike që garanton të ardhura më të larta për fermerët e zonës, nëpërmjet ruajtjes dhe promovimit të vlerave e traditave kulturore e sociale.

Zhvillimi dhe konsolidimi i produktit agroturistik në Bashkinë Tepelenë ka nevojë të mbështetet në elementët e fortë lokalë, ku vlen të theksohen karakteri specifik rural i territoreve periferike, peizazhet me vlera natyrore të zonave kodrinore dhe malore, elementët karakteristikë të terreneve të caktuara, produktet bujqësore, etj. Ky produkt kërkon zhvillimin e strukturave pritëse dhe akomoduese për vizitorët potenciale që do të vijnë të frekuentojnë këto destinacione, por edhe njësi shërbimesh që mbështesin aktivitetin turistik të fermave, ku mund të përmendim:

- strukturat ekzistuese ose struktura të reja që përfshijnë në to elemente karakteristike rurale si stalla, hangare, kotece, plevica, etj, ku vizitorët potenciale mund të eksplorojnë elementë të jetës rurale, natyrën, blegtorinë, shpendët, etj.
- Sipërfaqe bujqësore të kultivuara me kultura autentike të terreneve kodrinore dhe malore në Tepelenë, në pemëtari, vreshtari, etj, në permasa jo shumë të mëdha dhe të aksesueshme nga vizitorët vendas dhe të huaj;

- Njësi shërbimi plotesuese si bare, restorante dhe dyqane që ofrojnë produkte dhe specialitete lokale të pijeve dhe ushqimeve.

Krahas strukturave të dedikuara për pritjen dhe shërbimin ndaj vizitorëve në zona të ndryshme në Bashkinë Tepelenë, rritja dhe konsolidimi i një rrjeti të suksesshëm të agroturizmit në këtë njësi vendore ka nevojë të domosdoshme për bashkëveprimin e strukturave prodhuese bujqësore dhe blegtorale të zonës. Një njësi agroturizmi ka nevojë për akses të vazhdueshëm me produkte cilësore të zonës, bujqësore dhe blegtorale, duke përmirësuar në këtë mënyrë jo vetëm kualitetin e markës së destinacionit agroturistike por edhe imazhin e të gjithë Njësisë Vendore, në këtë rast të Bashkisë Tepelenë.

fig 22 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Progonat, Gusmar, Nivicë

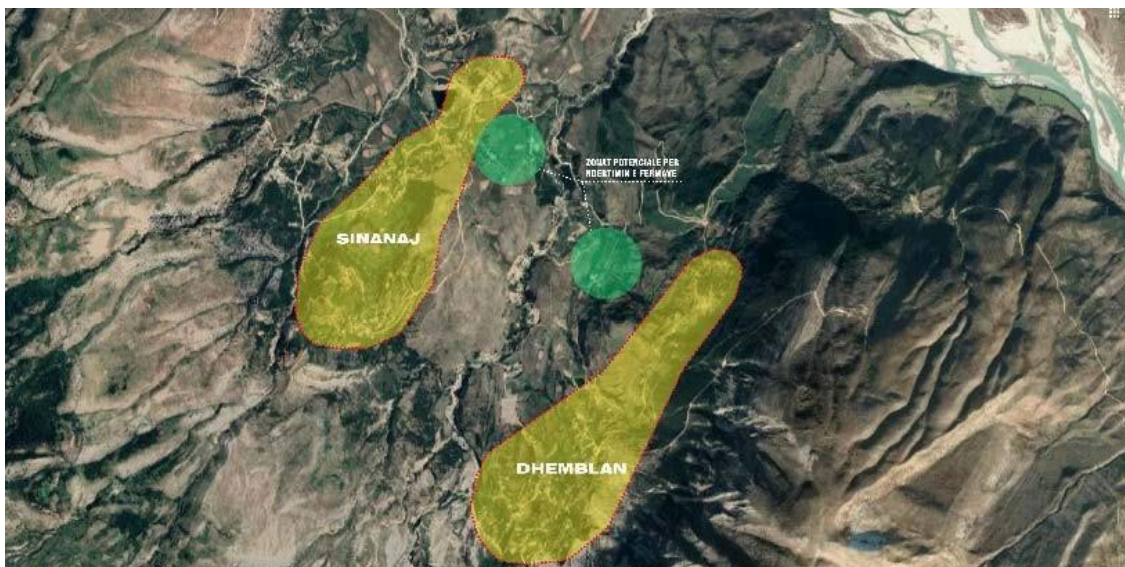

fig 23 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Dhëmban dhe Sinanaj

Për këtë arsye Plani i Përgjithshëm Vendor promovon mbështetjen e vazhdueshme për zhvillimi i kooperativave bujqësore dhe blegtorale, pikave të grumbullimit të produkteve, në

funkcion të përmirësimit dhe konsolidimit të të gjithë ciklit prodhues dhe përpunues të Sistemit Bujqësor në Bashkinë Tepelenë. Plani thekson domosdoshmërinë që zonat urbane të kesaj Njësie Vendore të furnizohen në mënyrë ekskluzive dhe të konsumojnë vetëm prodhime lokale bujqësore dhe blegtorale, duke krijuar në këtë mënyrë elementët e traditës, që është dhe thelbi i suksesit të agrobiznesit.

fig 24 - Pozicioni strategjik i propozuar për ferme blegtorale pranë fshatrave Dukaj dhe Turan

Zhvillimi i strukturave agroturistike, nuk mbështetet vetëm në avantazhet natyrore dhe rurale, traditën dhe kulturën e një zone, por i nevojitet edhe nevoja për zhvillimin e strukturave mbështetëse, të cilat rrisin aktivitetin ekonomik, shkurtojnë zinxhirin tregtar, ku prodhuesi lokal i ofron produktet e tij konsumatorit dhe garantojnë në mënyrë të qëndrueshme frekuentimin e zonës, falë produkteve cilësore bujqësore dhe turistike.

Përveç agroturizmit, një sektor me vlerë ekonomike që duhet të gjejë mundësi zhvillimi në territorin e Bashkisë Tepelenë është edhe **ekoturizmi**. Ky term i referohet aktiviteteve që kanë të bëjnë me promovimin dhe zhvillimin e degëve të turizmit të “gjelbër”, i fokusuar në elementët karakteristikë të natyrës së Bashkisë Tepelenë, elementëve të veçantë të ekosistemeve lumore të Vjosës apo Bënçës, ekosistemeve kodrinore dhe malore të Kurveleshit, Kendrevices, etj, monumentet e natyrës, tipareve lokale të florës dhe faunës, kopshte ekologjike, hapësirat e prodhimeve bujqësore dhe blegtorale ekologjike ose “bio”, rezervat natyrore urbane, etj. Pozicioni gjeografik dhe morfologjia e relievit të Bashkisë Tepelenë ofron realisht shumë mundësi për zhvillimin e këtij sektori, i avantazhuar edhe nga ekzistenca e akseve rajonale dhe kombëtare të komunikimit, të cilat ofrojnë një akses mjaft të mirë në këtë Njësi Vendore.

Përveç efekteve pozitive ekonomike, sektori i ekoturizmit, mbart në vetvete një rëndësi të konsiderueshme në sensibilizimin e opinionin publik vendas apo të huaj lidhur me domosdoshmërinë e ruajtjes së vlerave të habitateve natyrore. Në një kohë kur debati social në të gjithë botën është thujtës i fokusuar në mbrojtjen e mjedisit dhe në balancimin midis nevojës për zhvillim ekonomik me ekzgjencat e ekosistemeve të gjera natyrore,

zhvillimi i ekoturizmit gjykohet si një ndërthurje e përsosur midis këtyre dy dinamikave, që ndryshe përkthehen zhvillim përmes natyrës.

Një nga elementët pozitive të këtij sektori është së ai nuk ka nevoja të mëdha për investime. Vizitorët e natyrës, të parqeve, monumenteve natyrore, korridoreve lumore, liqeneve etj, nuk kanë nevojë për sisteme komplekse infrastruktresh apo njësi akomodimi luksoze. Esenciale për këtë sektor në Bashkinë Tepelenë, ashtu si dhe në çdo njësi tjetër vendore, është mjedisi i pastër, jo i dëmtuar nga aktiviteti njerëzor si dhe mundësi aksesit relativisht modeste. Gjithashtu, domosdoshmëri është nevoja për informacion të dedikuar për zona të ndryshme me vlera natyrore dhe peizazhistike.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë mbështet zhvillimin e sektorit të ekoturizmit, nëpërmjet rehabilitimit të terreneve të konsiderueshëm pyjore dhe natyrore, të cilat janë dhe zonat kryesore pritëse të fluksit të vizitorëve. Plani përcakton format e ndërhyrjes në këto zona, të specifikuar në tabelat e treguesve të territorit, ku fokusi kryesor është dhënë në rehabilitimin e hapësirave pyjore, zonave të degraduara apo terreneve pa frut. Gjithashtu, në planin e shërbimeve publike dhe në skemën e propozuar administrative, Plani i Përgjithshëm Vendor përcakton nevojat për riorganizimin e strukturave të emergjencave, dhe konkretisht atë të mbrojtjes nga zjarret në të gjithë territorin e Bashkisë. Gjithashtu, Plani përcakton zhvillimin e infrastrukturës së dedikuar komunikues për këtë lloj aktiviteti, dhe konkretisht të itinerareve të posaçëm, të cilët ndjekin gjurmët dhe linjat ekzistuese të terreneve natyrore, kodrinore dhe malore të Bashkisë Tepelenë.

Zhvillimi i sektorit të turizmit kulturor është një tjetër mundësi që mund të gjejë zhvillim në territorin e Bashkisë Tepelenë. Përveç kalave dhe disa banesave me vlerë kulturore dhe arkitektonike, Plani thekson rëndësinë e vlerësimit dhe promovimit të vlerave kulturore të luajtshme, duke përmendur këtu etnografinë, folklorin, kulinarinë, etj. Kësisoj, Plani thekson rolin mbështetës që Bashkia Tepelenë duhet të luajë rolin e vetë në këtë drejtim.

Konkretisht, studimi, projektimi dhe zhvillimi i PDV've, jo vetëm në qytetin e Tepelenës, duhet të marrë në konsideratë krijimin e destinacioneve kulturore brenda. Në rastin e qytetit të Tepelenës, Plani e gjykon si të domosdoshëm rikonstrukcionin e plotë të muzeut etnografik. Projekti duhet të synojë përmirësimin e parametrave fizikë të godinës së muzeut, riorganizimin e ambienteve të brendshme të ekspozimit, si dhe kualifikimin e mjediseve të jashtme. Qëllimi final i projektit do të jetë përfshirja e suksesshme e këtij objekti në paketën turistike kulturore të Bashkisë Tepelenë, të kombinuar me Kalanë e qytetit si dhe me destinacionet e spikatura kulturore në të gjithë territorin administrativ.

Duke iu referuar analizës së dokumentit të Strategjisë Territoriale, Plani thekson nevojën për ndërtimin e muzeut etnografik të Kurveleshit. Bazuar në historinë e fshatrave të kësaj krahine si dhe në kuadër të propozimit strategjik për zhvillimin e turizmit në këtë zonë të Tepelenës,

qëllimi final i projektit është të rrisë numrin e destinacioneve turistike për vizitorët e zonës, dhe si rrjedhim, të ardhurat për komunitetin lokal dhe Bashkisë. Gjithashtu, në kuadër të zhvillimit të turizmit kulturor propozohet **restaurimi i shtëpisë së Ali Pashë Tepelenës në fshatin Beçisht**. Ky projekt synon të përfshijë në paketën turistike të Tepelenës shtëpinë e lindjes së personazhit më të shquar të historisë së trevave të Tepelenës¹ dhe jo vetëm. Gjithashtu propozohet **restaurimi i kishave të Leklit**. Ky projekt integrohet më së miri edhe me propozimin për zhvillimin e itinerarit turistik fshat Koder, Lekël, Hormovë, të propozuar në vazhdim në dokumentin strategjik².

fig 25 – pamje balllore e muzeut etnografik të qytetit të Tepelenës

Një tjetër projekt strategjik i propozuar edhe në kuadër të Strategjisë Territoriale është **restaurimi i shtëpisë së Selam Musait në fshatin Salari**. Ky projekt përbën ndoshta të vetmin element potencial kulturor për zonën e Salarisë, dhe propozohet të përfshihet në paketën e zhvillimit të produkteve turistike të Tepelenës³.

fig 26 - Pamje e gjendjes fizike ekzistuese të shtëpisë së Selam Musait në fshatin Salari.

¹ Ky projekt është kompetencë e Ministrisë së Kulturës

² Ky projekt është kompetencë e Ministrisë së Kulturës

³ Ky projekt është kompetencë e Ministrisë së Kulturës

fig 27 – pamje e shtëpise se Selam Musait, pas procesit të restaurimit dhe muzealizimit, ne fshatin Salari

Në terma ekonomike turizmi kulturor përbën rreth 8% - 20% të produktit të përgjithshëm turistik. Për këtë qëllim, Bashkia Tepelenë duhet të kombinojë elementët e turizmit natyror si dhe atë të agroturizmit, me hedhjen e hapave të parë drejt zhvillimit të produkteve të turizmit kulturor në territorin e vet. Mbështetja dhe promovimi trashëgimisë materiale dhe jo materiale shfaqet si një nevojë për të tërhequr vizitorë dhe krijimin e destinacioneve turistike me vlera kulturore.

Zhvillimi i turizmit kulturor ka si nevojë në radhë të parë ruajtjen dhe përmirësimin e aksesit dhe vizitës së monumenteve të kulturës. Në këtë kontekst restaurimi dhe mirëmbajtja e monumenteve të trashëgimisë kulturore është tejet e rëndësishme për zhvillimin e këtij lloj produkti. Vizita e monumenteve kulturore, është një nga aktivitetet kryesore të vizitorëve të tërhequr nga aspekti kulturor. Por, që produkti i turizmit kulturor të zhvillohet në mënyrë koherente është e nevojshme që këto monumente të promovohen. Krahas restaurimit të monumenteve të kulturës është e nevojshme të ofrohet një sinjalistikë shpjeguese dhe orientuese për monumentet e kulturës, të cilat synojnë të promovojnë kulturën lokale dhe rrisin interesin e vizitorëve në zonë.

1.1.5.2 MODELE TË ZHVILLIMIT TË TURIZMIT RURAL NË TEPELENË

Në kuader të programit kombëtar “100 fshatrat” në Bashkinë Tepelenë janë identifikuar dy fshatrat dhe zonat natyrore perreth të Nivicës dhe Peshtanit, si dy destinacione të mirefillta dhe modele të zhvillimit të turizmit rural në territorin e kesaj Njësie Vendore.

Qëllimi i kryesor i programit është krijimi i modeleve të zhvillimit të qëndrueshem të ekonomive rurale të këtyre dy fshatrave, përmes promovimit të formave alternative të turizmit, orientimit të investimeve në mbështetje të vlerave historike, arkitektonike, natyrore dhe sociale. Në këtë mënyrë, këto fshatra do të mund të kthehen në shembuj referues për mënyrën e investimit dhe ndërhyrjeve fizike, mënyrat e trajtimit të hapësirave publike dhe tipologjive arkitektonike, mbrojtjen dhe ripërteritjen e mjedisit, etj.

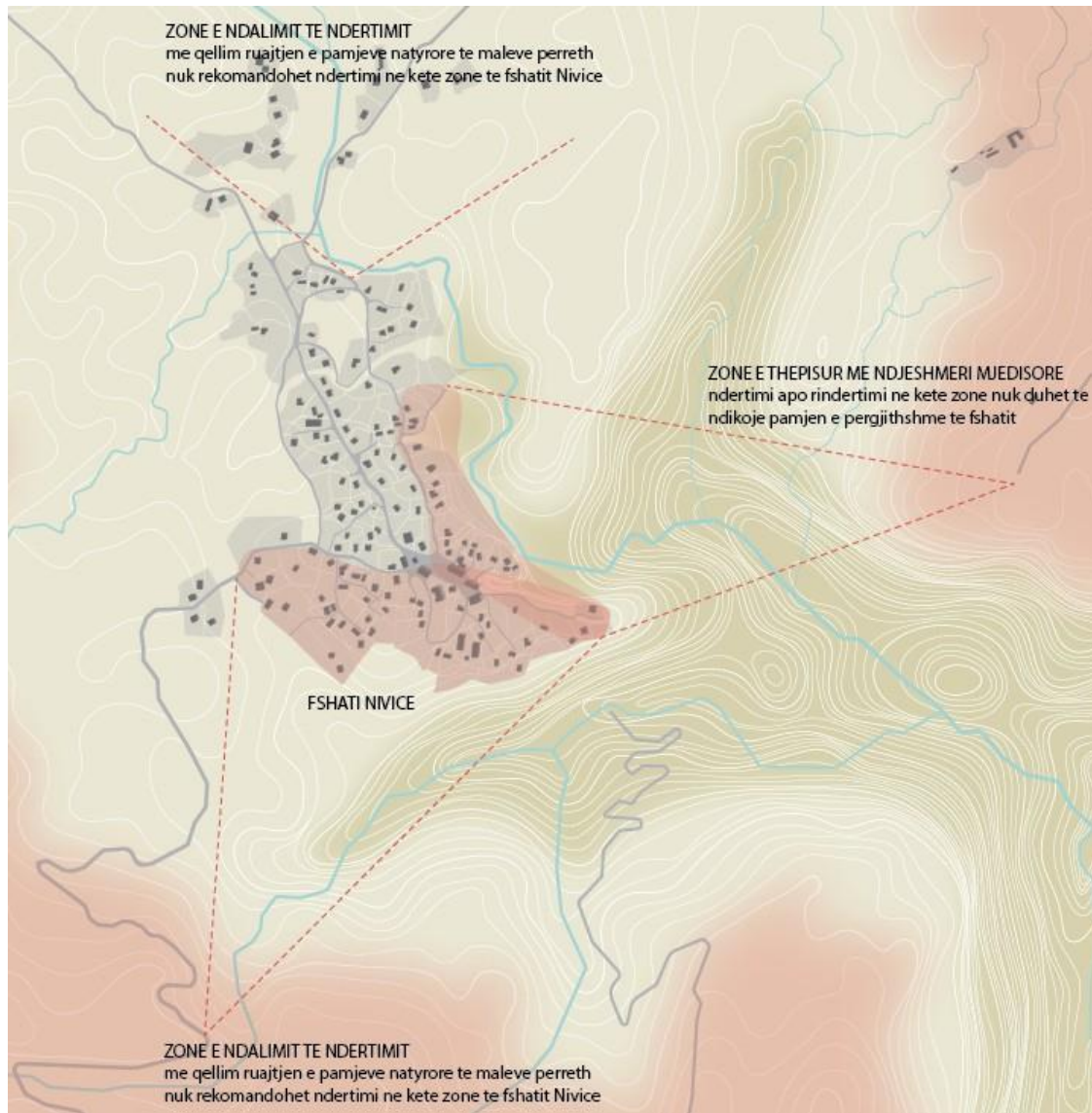

fig 28 – skeme koncepti i ndërhyrjes në strukturën ndërtimore të Nivicës

Ne vitin 2018, me promovimin e Bashkisë Tepelenë dhe Agjencisë Kombëtare të bregdetit, në fshatin Nivicë u krye një studim i detajuar hapësorë e strukturës urbane historike, duke identifikuar një metodologji potenciale ndërhyrjeje. Ndërkohë, në vitin 2018 është finalizuar ndërhyrja fizike në sheshin e qendrës së fshatit, përmes adoptimit të teknikave autentike të ndërtimit, tipologjise rurale të ndertesave dhe hapësirave si dhe përdorimit të gurit të zones

si element kryesor karakteristik i ndërhyrjes. Suksesi i kesaj ndërhyrjeje ka krijuar nje premise shume të mire edhe për fshatrat e tjere të zones së Kurveleshit por edhe me tej.

Sheshi i rinovuar i fshatit është transformuar në qendrën publike të Nivicës, ku infrastruktura tregtare dhe sociale ofron një hapësirë të gjerë dhe të hapur për banorët dhe vizitorët. Kjo ndërhyrje mundesoi organizimin për here të pare në këtë fshat të nje panairi të hapur “Pan”, aktivitet i cili pati nje jehone të gjere në rajonin juglindor të Shqipërise por edhe me gjere. Ne përfundim të procesit, bazuar edhe në metodologjine e sheshit të fshatit, janë specifikuar disa udhëzime arkitektonike për rindërtimin potencial të objekteve të fshatrave malore të Bashkisë Tepelenë, të cilat mund të replikohen me sukses duke u bazuar në tipologjine e çdo vendbanimi. Konkretisht rekomandohet:

- Përdorimi i materialeve të njëjta që janë përdorur gjatë epokës së ndërtimit të çdo ndërtese.
- Përdorimi i pllakave të gurit të përdorura në çatinë e ndërtesave më të rëndësishme të vjetra, ndërkohë që për ndërtesat e reja rekomandohen pllaka argjile të kuqe në ndërtesa të reja
- Përdorimi i gurit për fasadën; asnjë hapje e dritareve të reja.
- Hyrja (portiku) duhet të ruhet me të njëjtin material si pjesa tjetër e ndërtesës. Dritaret e dritareve duhet të ruhen në dru.
- Mbrojtja e detajeve të çatisë pasi ato tregojnë epokën në të cilën u ndërtua ndërtesa.

fig 29 – pamje e sheshit te rikonstruktuar te Nivicës

fig 30 – tipologjia e baneses se gurit

1.1.5.3 ZHVILLIMI URBAN

Bazuar në dokumentin e Strategjisë të hartuar për Bashkinë Tepelenë, Plani thekson nevojën për zbatimin me rigorozitet të projekteve të listuara sipas **“Drejtimi Strategjik 1 - Kualifikimi i parametrave territorialë të Bashkisë Tepelenë në funksion të orientimit të rritjes urbane dhe levizjeve demografike në të ardhmen;”**

Synimi i parë kryesor i kësaj qasjeje strategjike është orientimi gradual i rritjes së ardhshme urbane të Bashkisë drejt territoreve të qytetit të Tepelenës, nëpërmjet promovimit dhe mbështetjes së iniciativave të zhvendosjes së popullsisë së zonave periferike drejt qendrës. Ky

synim bazohet në principin e ekonomisë së shkallës, përcaktuar edhe në Planin e Përgjithshëm Kombëtar, sipas të cilit, popullsia minimale që duhet të këtë një qendër urbane për të qënë e vetë-qëndrueshme është 30,000 banorë. Koncepti i vetë-qëndrueshmërisë ka të bëjë, në rradhë të parë, me aftësinë e një qendre urbane për ti ofruar mundësi banorëve të saj që të ndërmarrin dhe të administrojnë sipërmarrje private, financiarisht rentabël. Nga ana tjetër, administrata publike e një qendre urbane me një popullsi sipër limitit të përcaktuar prej 30,000 banorësh, ka mundësi që të gjenerojë të ardhura të mjaftueshme fiskale që të përballojë kërkesat për shërbime dhe infrastrukturë.

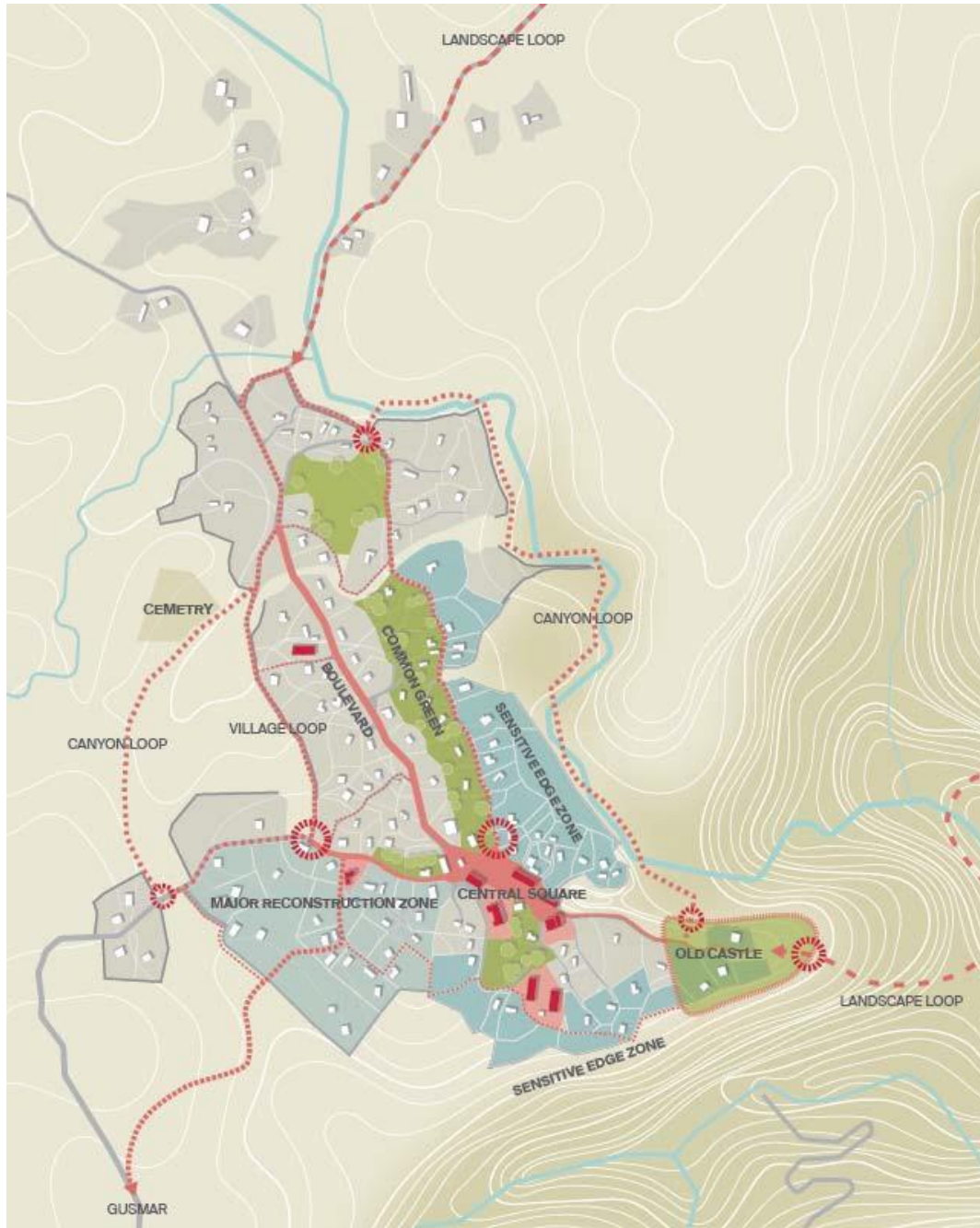

fig 31 – masterplani i propozuar i fshatit Nivicë si model ndërhyrjeje

Megjithëse mund të vlerësohet si një proces disi radikal nga pikëpamja e marrëdhënies së individit me vendbanimin, procesi i urbanizimit, i përkthyer në terma praktikë si zhvendosja e popullsisë rurale drejt qendrave urbane, është provuar të jetë e vetmja alternativë në kushtet aktuale e cila garanton mundësi të rritjes ekonomike dhe sociale. Një Bashki e vogël, me një numër të ulët të popullsisë dhe të shpërndarë në shumë nukle të vogla rurale, të vendosura këto në distance të konsiderueshme nga njera tjetra, e ka praktikisht të pamundur që të garantojë shërbime dhe infrastruktura me cilësi dhe rentabilitet nga pikëpamja financiare. Sasia e të ardhurave vendore që gjeneron një Bashki e tillë nga taksat vendore është potencialisht mjaft e vogël për të mbuluar nevojën e vazhdueshme për investime publike.

Kështu, një Bashki e tillë e vogël do të varet gjithnjë nga burimet alternative të financimit, që në shumicën e rasteve do të jenë financimet e qeverisë qendrore. Kjo situatë e vendos këtë Njësi Vendore në status **Jo-Rentabël**, duke bërë që qarkullimi i parasë publike dhe konkretisht i zbatimit të investimeve publike nga qeveria qendrore, mjaft të domosdoshme për mirëqënien e banorëve, të jetë gjithnjë e ndikuar nga situata makro-ekonomike në nivel kombëtar si dhe nga balancat politike.

fig 32- pamje 3-dimensionale e propozuar e qendres së Nivicës

Plani thekson rëndësinë strategjike për ri-organizimin e strukturave urbane të Bashkisë Tepelenë, nëpërmjet:

- Rritje e sipërfaqes urbane të qytetit, kryesisht në pjesën veriore (zonën fushore) duke akomoduar rritjen e popullsisë prej 20%.
- Ruajtjen dhe konsolidimin e njollave urbane të fshatrave të Njësisë Kurvelesh, sipas kufijve ekzistues., duke shtuar elemente infrastrukturore që kanë të bëjnë me strukturat akomoduese potenciale për turizmin malor.
- Tkurrjen graduale të njollave urbane të zonave rurale periferike, duke garantuar nivelin e shërbimeve dhe infrastrukturave bazë të nevojshme.

Mëgjithë numrin e ulët të popullsisë në nivel qyteti apo në nivel Bashkie, Tepelena ka mundësi të mira që të vendosë një trend rritës demografik për vitet në vazhdim, duke marrë në konsideratë pozicionin gjeografik mjaft favorizues të qytetit. Kësisoj, drejtimi i parë strategjik i propozuar në dokumentin e Strategjisë Territoriale synon pikërisht që të orientojë tendencat afatgjata të lëvizjeve demografike në këtë Njësi Vendore, duke përcaktuar projekte konkrete të cilat mund të japin formë dhe të orientojnë këto tendenca. Gjithsesi, ajo që duhet theksuar në këtë rast është fakti që lëvizjet apo zhvendosjet demografike, jo vetëm në Bashkinë Tepelenë, janë dhe duhet të jenë rezultat i iniciativës private të lirë të banorëve. Pra, janë vetë banorët ata që do të vendosin nëse duhet apo jo të qëndrojnë në vendbanimin e tyre apo të zhvendosen drejt një qendre të re. Në këtë logjikë, Bashkia Tepelenë si institucion ka një rol promovues dhe mbështetës, dhe kurrsesi detyrues.

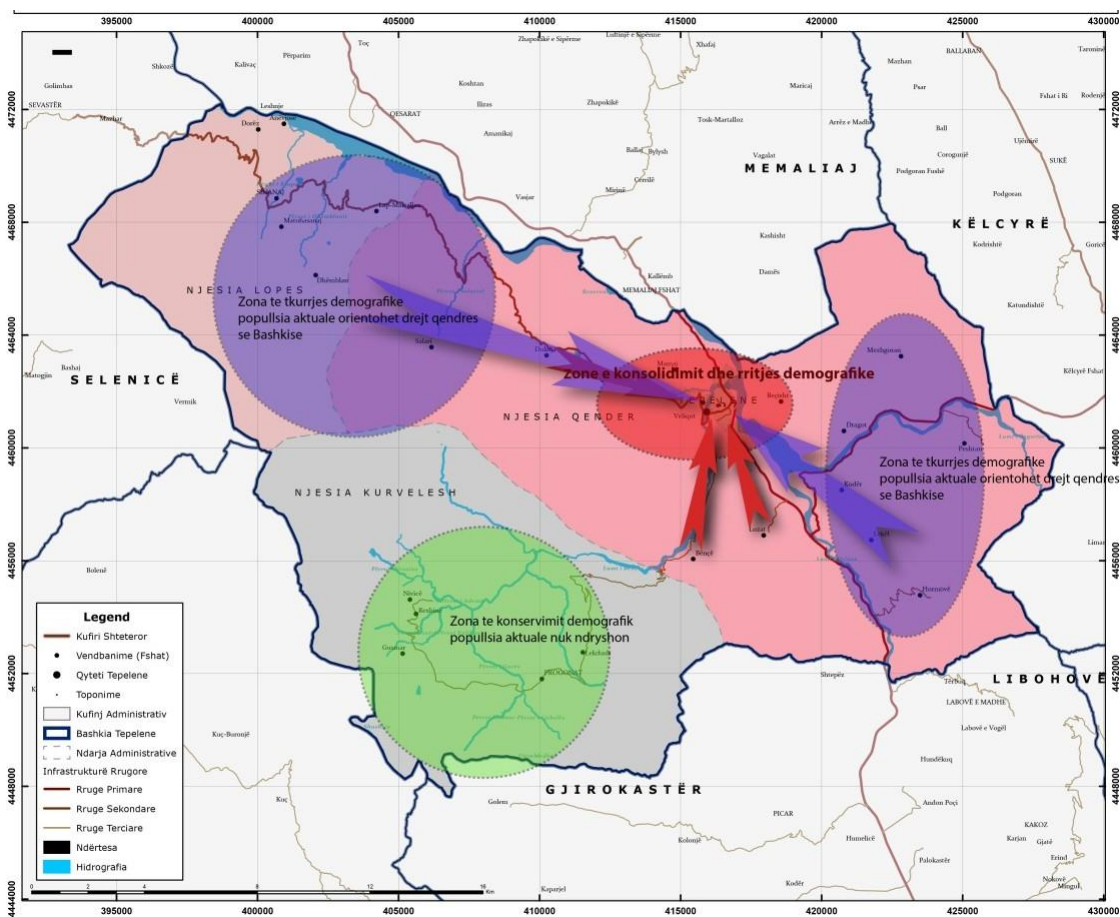

fig 33 - Skema e transformimeve strategjike demografike në Bashkinë Tepelenë

Synimi i dytë nëpërmjet artikullimit të drejtimit të parë strategjik të propozuar është që, përveç rritjes fizike të territoreve dhe popullsisë së qytetit të Tepelenës, të konsolidohen territoret e banuara të Njësise së Kurveleshit, duke evituar rënien e mëtejshme të popullsisë së kësaj krahine. Kjo qasje lidhet me potencialin që ka krahina dhe fshatrat e Kurveleshit për zhvillimin e turizmit natyror malor si dhe turizmin e aventurës. Ky potencial ka marrë një dinamikë të madhe kohët e fundit, kryesisht në kuadër të finalizimit të investimit nga ana e

qeverisë qendrore për rikonstrukcionin e rrugës Tepelenë-Bënçë-Nivicë. Gjithashtu, sipas të dhënave të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, ky korridor i ri do të pasohet me zgjatimin e tij drejt fshatit Kuç, për të dale më pas në bregdet.

Kësisoj, me përfundimin e këtij projekti të rëndësishëm rajonal, zona e Kurveleshit do të gjendet e pozicionuar përgjatë një korridori me një potencial tërësisht të rivitalizuar, të konsideruar si nga më të bukurit dhe panoramikët e Shqipërisë Jug-Perëndimore. Në këtë kontekst, Strategjia Territoriale e Bashkisë Tepelenë propozon ruajtjen dhe përmirësimin e strukturës urbane ekzistuese të të gjithë fshatrave të kësaj krahine, për të mbështetur dhe motivuar kështu ruajtjen e numrit të popullsisë ekzistuese.

Strategjia Territoriale e Bashkisë Tepelenë e vlerëson si mjaft të rëndësishme përfshirjen e strukturave urbane të fshatrave të Kurveleshit në proceset e zhvillimit të programeve dhe projekteve turistike, në sinkron me metodologjinë e përdorur në Programin Kombëtar “Akademia 100 Fshatrat”. Është pikërisht kjo metodologji ndërhyrjeje, e cila propozohet që të replikohet në mënyrë të sukseshme edhe në fshatrat e tjerë të krahinës së Kurveleshit.

1.1.6 ZHVILLIMI I I NJËSIVE QË DO TË JENË SUBJEKT I PLANEVE TË DETAJUARA VENDORE.

1.1.6.1 MËNYRAT E PROPOZUARA TË NDËRHYRJES

Lloji i zhvillimit ose kufizimit të zhvillimit në zona të caktuara të Bashkisë Tepelenë, reflekton në mënyrë indirekte objektivat që duhet të arrihen nëpërmjet ndërhyrjes së propozuar në zonën përkatëse. Vetë termi i përdorur në këtë rast pasqyron efektin e pritshëm të një ndërhyrjeje të propozuar. Në përputhje me metodologjinë e miratuar sipas kuadrit ligjor në fuqi për planifikimin e territorit, ndërhyrjet e propozuara në Njësitë Strukturore të Bashkisë Tepelenë do të kenë formulimet si në vazhdim:

- a) Rigjenerim/ Ripërtëritje:** procesi i përmirësimit të kushteve ekonomike, fizike, sociale dhe mjedisore të një territori apo ndërtimi.
- b) Dendësim:** procesi i rritjes së dendësisë së ndërtimit në një territor të caktuar.
- c) Konsolidim:** procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës e të strukturës urbane ekzistuese, duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara.
- d) Urbanizim:** procesi i ndërhyrjes në territor nëpërmjet zhvillimeve të reja, i cili sjell ndryshime të strukturës së popullsisë dhe territorit, në funksion të rritjes së sistemit urban.
- e) Rihzhvillim:** procesi i zhvillimit dhe i rindërtimit të një territori, i cili është i ndërtuar, por i degraduar dhe kryesisht me mungesa të funksioneve kryesore.
- f) Konservim:** procesi i ruajtjes dhe i mbrojtjes së një territori ose ndërtimi të caktuar në formën e tij ekzistuese/aktuale.

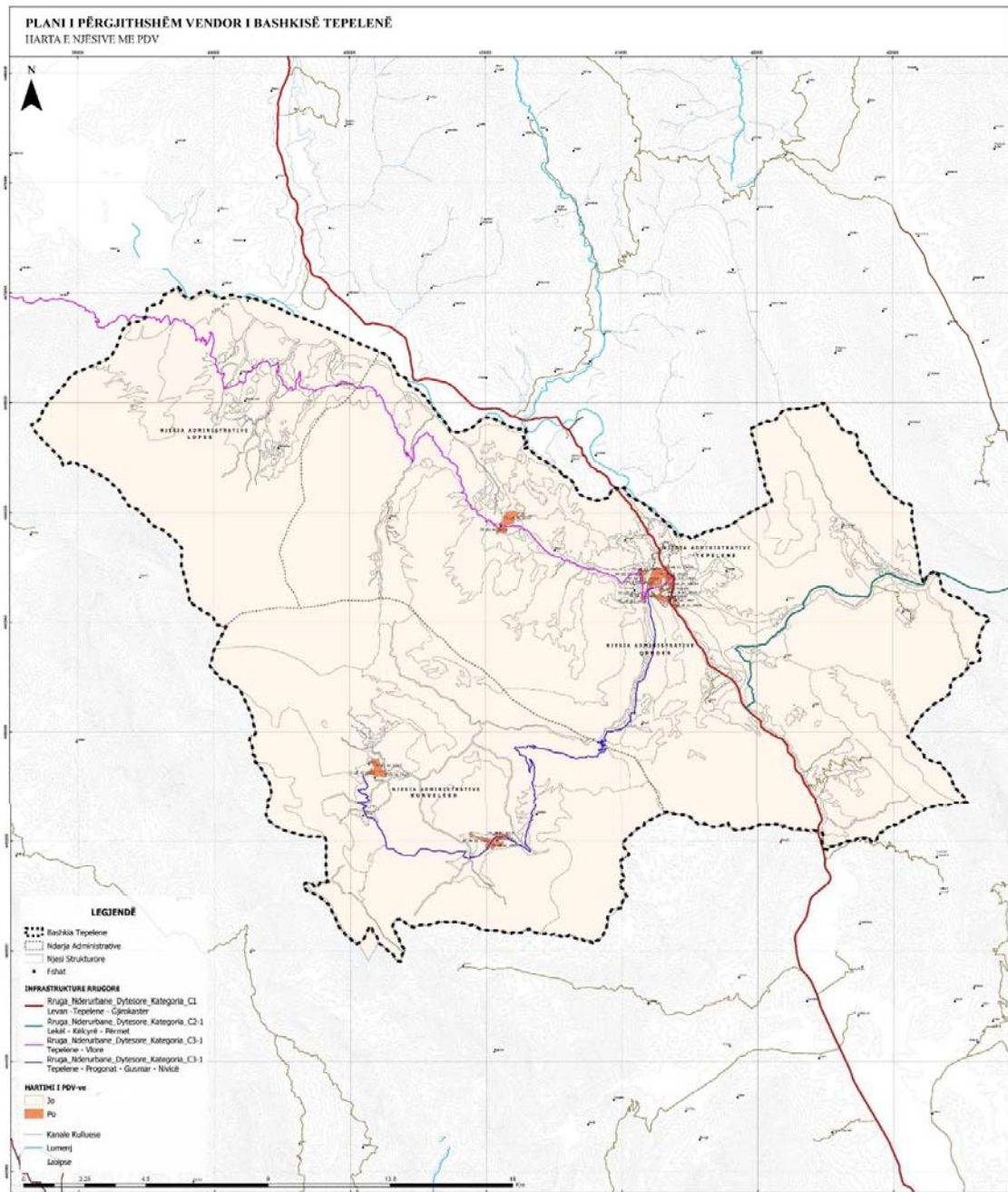

fig 34 - Harta e Njësie Strukturore të parashikuar për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore

1.1.6.2 NJËSITË QË DO TË ZHVILLOHEN ME PDV

Metodologjia për përgatitjen e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë është bazuar në një vlerësim të detajuar të të gjithë elementëve territoriale, duke respektuar strukturën dhe terminologjinë e Rregullores së Planifikimit të Territorit. Sipas këtij instrumenti ligjor, e gjithë hapësira administrative e Bashkisë Tepelenë është konceptuar dhe ndarë në Njësi Strukturore përkatëse, për një pjesë të konsiderueshme të të cilave, Plani parashikon

hartimin e Planeve të Detajuara Vendore (PDV). Për përcaktimin e Njësive Strukturore për hartimin e PDV, janë marrë në konsideratë kriteret si më poshtë vijon:

- a. Hapësira e përcaktuar si Njësi Strukturore përfshin territore me përdorime bujqësore ose natyrore, të cilat planifikohen të konvertohen në territore të klasifikuara në kategori apo nënkategori të Sistemit Urban.
- b. Hapësira e Njësive Strukturore përfshin hapësira urbane të degraduara apo me tregues të ulët urban, të cilat do të jenë subjekt i programeve të Rizhivillimit/Urbanizimit, referuar përcaktimeve të mënyrave të ndërhyrjes.
- c. Hapësira e Njësive Strukturore së dhënë ka një përdorim të propozuar, i cili është i ndryshëm apo i papërputhshëm për përdorimet ekzistuese në njësitë strukturore kufitare;
- d. Në hapësirën e Njësive Strukturore të dhënë planifikohet zhvillimi i një projekti të rëndësishëm publik për Bashkinë Tepelenë, si impianti i pastrimit të ujërave të zeza, terminali multimodal, etj.

Kur njësitë e mësipërme janë pjesë e Zonave të Rëndësishme Kombëtare, referuar kuadrit ligjor ekzistues, çdo ndërhyrje zhvillimore duhet të paraprihet nga hartimi i Plani të Detajuar të Zonës së Rëndësishme Kombëtare (PDZRK).

Në territorin e Bashkisë Tepelenë janë përcaktuar një numër prej 27 Njësive Strukturore për të cilat do të jetë e nevojshme përgatitja e Planeve të Detajuara Vendore. Këto Plane do të përgatiten në referencë me treguesit përkatëse të bilancit të territorit, të listuar sipas pasaportave të çdo Njësie, në fund të Rregullores së Planit.

N r	SISTEMI	ZONA	Njesia	Sip Ha	Kategori_1	Menyra e ndërhyrjes	Fazat e Zhvillimit
1	Urban	TP_UB_A_101	TP_UB_A1_101/1	14.72	A.Banim	Urbanizim	Afatgjate (+10 vjet)
2	Urban	TP_UB_A_101	TP_UB_A1_101/2	11.84	A.Banim	Urbanizim	Afatgjate (+10 vjet)
3	Urban	TP_UB_A_101	TP_UB_A1_101/3	8.01	A.Banim	Urbanizim	Afatgjate (+10 vjet)
4	Urban	TP_UB_A_112	TP_UB_A1_112/1	2.47	A.Banim	Urbanizim	Afatmesem (1-3 vjet)
5	Urban	TP_UB_A_112	TP_UB_A1_112/6	2.24	A.Banim	Urbanizim	Afatmesem (1-3 vjet)
6	Urban	TP_UB_A_112	TP_UB_A1_112/2	8.93	A.Banim	Urbanizim	Afatmesem (1-3 vjet)
7	Urban	TP_UB_A_112	TP_UB_A1_112/3	13.11	A.Banim	Urbanizim	Afatmesem (1-3 vjet)
8	Urban	TP_UB_A_141	TP_UB_A1_141/1	4.56	A.Banim	Konsolidim	Afatgjate (4-10 vjet)
9	Urban	TP_UB_IE_144	TP_UB_IE3_144/2	1.63	IE.Industri Ekonomi	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
10	Urban	TP_UB_IE_152	TP_UB_IE1_152/1	8.45	IE.Industri Ekonomi	Konsolidim	Afatgjate (+10 vjet)
11	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/2	1.78	A.Banim	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
12	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_S1_154/38	0.53	S.Shërbime	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
13	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/3	6.86	A.Banim	Konsolidim	Afatgjate (4-10 vjet)

1 4	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A1_154/5	4.14	A.Banim	Konsolidim	Afatgjate (4-10 vjet)
1 5	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/34	1.11	A.Banim	Rizhvillim	Afatmesem (1-3 vjet)
1 6	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/7	0.63	A.Banim	Rizhvillim	Afatmesem (1-3 vjet)
1 7	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/13	2.41	A.Banim	Konsolidim	Afatgjate (4-10 vjet)
1 8	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_M1_154/19	8.22	M.Monu mente	Konservim	Afatmesem (1-3 vjet)
1 9	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_IE3_154/21	5.10	IE.Industri Ekonomi	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
2 0	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_AR1_154/22	7.53	SHA.Aktivite Shoqerore & Argëtimi	Rigjenerim	Afatgjate (4-10 vjet)
2 1	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_IE3_154/23	11.60	IE.Industri Ekonomi	Konsolidim	Afatgjate (4-10 vjet)
2 2	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/25	7.65	A.Banim	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
2 3	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_IE3_154/26	1.55	IE.Industri Ekonomi	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
2 4	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_A2_154/27	5.71	A.Banim	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
2 5	Urban	TP_UB_A_154	TP_UB_S1_154/30	1.86	S.Shërbime	Konsolidim	Afatmesem (1-3 vjet)
2 6	Urban	TP_UB_A_167	TP_UB_A1_167/1	8.99	A.Banim	Urbanizim	Afatgjate (+10 vjet)
2 7	Urban	TP_UB_A_167	TP_UB_A1_167/3	23.06	A.Banim	Urbanizim	Afatgjate (+10 vjet)

fig 35 - Tabela e Njësive Strukturore të planifikuara për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore

Ne tabelen me sipër janë listuar të gjitha Njësitet për të cilat do të hartohet PDV. Njësitet janë rradhitur sipas fazave kohore të hartimit të tyre, duke respektuar metodologjinë zyrtare të përcaktimit të afateve. Ndërkohë duhet përmendur fakti që një pjesë e konsiderueshme e Njësive që konturojnë zona banimi rurale periferike nuk janë evidentuar si subjekt PDV. Në këto raste, adresimi i kërkesave për zhvillim do të behet nepermjet lejeve të zhvillimit, duke ruajtur treguesit urbanistike të përcaktuar në pasaportën e Njësive përkatëse, dhe konkretisht ato tregues që kanë të bëjnë me permasat e parcelës, dendesinë, tipologjinë dhe si dhe llojin e zhvillimit.

Ndërkohë, për sa i përket distancave do të respektohen kriteret e përcaktuara në Rregulloren e Planit si dhe në dokumentin ligjor të Rregullores së Zhvillimit të Territorit.

1.1.7 SHPËRNDARJA E POPULLSISË NË TERRITORIN E BASHKISË TEPELENË

Analiza demografike dhe prognoza e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë ka marrë në konsideratë një sërë faktorësh kompleks, të vlerësuar me kujdes gjatë analizës së përgjithshme të territorit. Më pas këto përfundime janë trajtuar gjatë fazës së hartimit të Strategjisë Territoriale, në të cilën janë përcaktuar tendencat e zhvillimit demografik të Bashkisë në 15 vitet në vazhdim. Përgjatë këtij procesi janë identifikuar zonat e rritjes si dhe

zonat e rënies potenciale të popullsisë, dhe ky lloj trajtimi është shtrirë në çdo fshat të Njësive Administrative. Koefiçienti i ndryshimit rritës apo zbritës është marrë 0.5% në vit, që është gjykuar si vlerë e pranueshme dhe që mund të realizohet për të gjitha vendbanimet e Bashkisë Tepelenë

Shpërndarja e popullsisë në territorin e Bashkisë Tepelenë, sipas Njësive Administrative dhe fshatrave përkatës - Tetor 2019						Prognoza e Popullsisë për 2034			
		Grup Moshat				TOTAL	0-14	15-64	65+
		TOTAL	0-14	15-64	65+				
NJËSIA ADMINISTRATIVE	KURVELESH	705	141	442	122	760	152	476	132
KURVELESH	LEKDUSH	61	12	38	11	66	13	41	12
	PROGONAT	335	66	209	60	361	71	225	65
	GUSMAR	129	25	81	23	139	27	87	25
	REXHIN	48	9	30	9	52	10	33	10
	NIVICË	132	25	82	25	142	27	88	27
NJËSIA ADMINISTRATIVE	LOPËS	723	138	487	98	622	119	419	84
LOPËS	Sinanaj	120	23	81	16	103	20	70	14
	Matohasana j	272	52	184	36	234	45	158	31
	Dorez	14	3	9	2	12	3	8	2
	Dhëmblan	212	45	136	31	182	39	117	27
	Lab Martalloz	105	22	67	16	90	19	57	14
NJËSIA ADMINISTRATIVE	QENDËR (TEPELENË)	3179	616	2086	477	3220	624	2113	483
QENDËR (TEPELENË)	Dukaj	429	83	281	65	462	89	303	70
	Salari	184	36	120	28	171	33	111	26
	Turan	198	39	129	30	213	42	139	32
	Mamaj	127	25	83	19	137	27	89	20
	Veliqot	449	88	294	67	484	95	317	72
	Bençe	238	47	156	35	256	51	168	38
	Dragot	322	64	211	47	347	69	227	51
	Beçisht	104	21	68	15	96	19	63	14
	Mezhgoran	210	42	138	30	195	39	128	28
	Peshtan	131	26	86	19	122	24	80	18
	Hormovë	350	70	230	50	325	65	213	46
	Lekël	45	9	30	6	48	10	32	6
	Koder	143	29	95	19	133	27	88	18
Luzat	249	50	165	34	231	46	153	32	
QYTET TEPELENË	QYTET TEPELENË	4342	801	2970	571	5844	1078	3997	769

TOTAL		8949	1696	5985	1268	10446	1973	7006	1468
--------------	--	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------	-------------	-------------	-------------

fig 36 - Tabela e prognozës demografike Tepelenë 2034

Duke iu referuar vlerësimit të detajuar të çdo njësie banimi në Bashkinë Tepelenë, Plani i Përgjithshëm Vendor llogarit që në vitin 2034, kjo Njësi Vendore do të ketë një popullsi totale prej 10446 personash, të klasifikuar sipas tre grupmohave. Kjo ndarje e detajuar krijon mundësi për planifikimin sa më të saktë të nevojave për infrastruktura dhe shërbime publike të çdo vendbanimi, nga ana e administratës së Bashkisë.

1.1.8 PLANI I STREHIMIT

Analiza e nevojave të strehimit në Bashkinë Tepelenë është bazuar në të dhënat e gjendjes ekzistuese të popullsisë së pastrehë në këtë njësi vendore. Referuar Vendimit Nr. 28, datë 29 Mars, 2019, Këshilli Bashkiak Tepelenë ka miratuar listën e përditësuar të familjeve të pastreha, për të cilat është akorduar bonus i posaçëm strehimi. Sipas këtij vendimi, në Bashkinë Tepelenë në vitin 2019, evidentohen rreth 32 subjekte që kanë nevojë për strehim, kryesisht në territorin e qytetit të Tepelenës. Megjithatë, ky numër ende mund të gjykohej si i ulët, po të merret në referencë e gjithë shtrirja territoriale e hapësirave të banuara të Bashkisë, për të cilin ka dy argumente kryesore:

- Familjet në vështirësi ekonomike, dhe në statusin “e pastrehë” për një kohë të gjatë gjatë këtyre viteve kanë preferuar të migrojnë nga Bashkia Tepelenë,
- Niveli i lartë i migrimit ka bërë që në Bashkinë Tepelenë, si në qytet por edhe në territoret urbane periferike, të ketë mjaft njësi banimi bosh, në të cilat janë akomoduar familjet në nevojë strehimi, në marrëveshje me familjarët e tyre tashmë të larguar;

Megjithatë, referuar kriterëve ligjore në fuqi, Plani i Përgjithshëm Vendor ka detyrimin që të parashikojë parametra bazë për Strehimin Social në Bashkinë Tepelenë. Këto kriterë janë në referencë me Ligjin Nr.22/2018 “Për Strehimin Social” i ndryshuar. Lidhur me parametrat, kriteret dhe kerkesat teknike për strehimin social, PPV i Bashkisë Tepelenë është bazuar në kriteret e Ligjit të cituar, ku përcaktohen rregullat, procedurat si dhe metodologjia e planifikimit dhe administrimit të programeve sociale për strehimin, për të garantuar privatësi dhe siguri të individit. Objekti i strehimit duhet të sigurojë hapësira të mjaftueshme sipas standarteve, shërbimet bazë, siguri ndaj rreziqeve si dhe akses të përshtatshëm ndaj infrastrukturave dhe shërbimeve publike.

Sipas nenit 73 të Ligjit të cituar, Bashkia është përgjegjëse për zbatimin e politikave të strehimit në territorin që ajo administron. Për këtë arsye, Bashkia Tepelenë ka si detyrim:

- Identifikimin e nevojave për strehim;
- Hartimin e programeve 5-vjeçare për strehimin;
- Përcaktimin e zonave specifike brenda territorit në administrim, për zbatimin e programeve të strehimit;

- Evidentimin e banesave në rrezik shembjeje dhe përgatitjen e listës së tyre;
- Hartimin në mënyrë periodike të raportit të strehimit, duke përfshirë nevojat për financime dhe subvencione nga buxheti i shtetit;
- Hartimin e planit të veprimit dhe projekt-buxhetin përkatës;

Për sa i përket fondit të banesave sociale, PPV i Bashkisë Tepelenë bazohet në kategorizimin ligjor të banesave të këtij lloji, dhe konkretisht:

- **“Banesë Sociale me Qira”** është banesa që jepet me qira, në pronësi publike apo private, që vihet në dispozicion të programit të banesave sociale me qira;
- **“Banesë me Kosto të Ulët”** është banesa që ndërtohet dhe që vihet në dispozicion të programeve të strehimit;
- **“Banesë e Përkohshme”** është banesa e dedikuar në kushtet e në kushtet e emergjencës së strehimit të individëve të pastrehë ose që kanë nevojë për strehim të menjëhershëm
- **“Banesë e Specializuar”** është banesa e përshtatur për të plotësuar nevojat funksionale, shëndetësore dhe të sigurisë fizike për grupet në nevojë.

Fondi i banesave sociale, sipas klasifikimit të mësipërm duhet të jetë në pronësi dhe administrim të institucionit të Bashkisë Tepelenë, dhe do të krijohen si rezultat i:

- a) ndërtimeve të reja të dedikuara për banesat sociale;
- b) blerje të banesave në treg të lirë ose pas ankandit të parë të banesave që shiten sipas parashikimeve të nenit 557 të Kodit të Procedurës Civile.

Ligji specifikon së nëse programi i strehimit financohet plotësisht ose pjesërisht me fondet e buxhetit të shtetit dhe nëse Bashkia (Tepelenë) nuk arrin të përmbushë detyrimin e dakordësuar në marrëveshjen e posaçme, zbatimi i programeve të strehimit për afatin e marrëveshjes i kalon ministrisë përgjegjëse për strehimin.

Ligji i cituar përcakton detyrimin eksplisit që **“çdo njësi e vetëqeverisjes vendore, pra dhe Bashkia Tepelenë, të parashikojë në territorin që ka nën juridiksion, në përputhje edhe me planet vendore, sipërfaqen e truallit për ndërtimin e një numri të mjaftueshëm banesash sociale, bazuar në nevojat për strehim që evidentohen”**. Duke iu referuar nevojës së ulet për banesa sociale, Plani specifikon që kjo kerkese të adresohet prej Bashkisë Tepelenë përmes skemave sociale të strehimit. Në terma teknike, kjo e fundit mund ti realizojë këto projekte në:

- troje që janë pronë e shtetit ose private.
- zonat me ndërtime të palegalizuara, që nuk mund të legalizohen;
- zona me ndërtime të papërfunduara dhe të braktisura nga ndertuesit
- objekte të vjetra industriale, jofunksionale, të zëna nga individë të pastrehë, pa autorizime përkatëse për strehim.

Ndërkohë, neni 19 i Ligjit përcakton detyrimin ligjor për ndërtimet me sipërfaqe ndërtimore banimi mbi 2 000 metra katrorë, në të cilat detyrohet kalimi pa shpërblim të **të paktën 3 për qind të sipërfaqes funksionale**, me kushtet e një strehimi të përshtatshëm, në favor të fondit publik të banesave sociale të çdo njësie vendore në territorin e të cilës kryhet zhvillimi. Në këtë rast, Bashkia Tepelenë është përgjegjëse për zbatimin rigoroz të këtij kriteri ligjor

Një element me rëndësi që trajton Ligji për Strehimin Social, dhe që është mjaft relevant në Bashkinë Tepelenë, ka të bëjë me programin për përmirësimin e kushteve të banesave ekzistuese private ose pronë shtetërore, të cilat mund të konvertohen dhe të përfshihen në fondin e banesave sociale. Këtu përfshihen:

- a) objektet/banesat në rrezik shëmbjeje;
- b) objektet/banesat e amortizuara, që kanë nevojë për ndërhyrje dhe përmirësime të domosdoshme.

Për shkak të largimit të popullsisë gjatë viteve të fundit, në Bashkinë Tepelenë evidentohet një numër i madh objektesh të braktisura.

Përveç zhvillimit të zonave specifike të strehimit social, Bashkia Tepelenë, duke iu referuar Ligjit të cituar, ka për detyrim hartimin dhe miratimin e programit 5 vjeçar të strehimit social.

Ky program, i cili përgatitet dhe miratohet në mënyrë periodike, duhet të përmbajë:

- burimet e financimit;
- nevojat për strehim në Bashkinë Tepelenë, sipas grupet e familjeve, të ardhurave dhe gjëndjes së tyre sociale;
- numrin dhe kategoritë e familjeve që do të përfitojnë banesa sociale me qira, uzufukt ose huapërdorje;
- numrin e përfituesve të banesa me kosto të ulët;
- mënyrat e bashkëpunimit me sektorin privat;
- masën e subvencionimeve;
- trojet e pajisura me plan zhvillimi dhe infrastrukturë për ndërtim banesash sociale, si dhe familjet që do të përfitojnë;
- numrin e strehëve të përkohshme dhe të banesave të specializuara që do të ndërtohen ose do të vihen në dispozicion të përfituesve;
- numrin e banesave ekzistuese ose të reja, që do të përfitojnë nga programi i granteve konkurruese për përmirësimin e kushteve të banimit;
- numrin e banesave që do të përfitohen si rezultat i zbatimit të programit për zhvillimin e zonave me qëllim strehimin, për banesa sociale;
- numrin, vendndodhjen dhe profilin e familjeve që jetojnë në banesa që nuk mund të legalizohen dhe që preken nga investime publike ose private, sipas planeve rregulluese.

1.1.9 INSTRUMENTAT PËR DREJTIMIN E ZHVILLIMIT

Ligji Nr. 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit” i ndryshuar, përfaqëson kornizën orientuese për një zhvillim të qëndrueshëm e të balancuar, nëpërmjet përcaktimit të parimeve bazë, përgjegjësive dhe rregullave për planifikimin e territorit. Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë thekson rigorozitetin e nevojshëm në zbatimin e instrumenteve të përcaktuara ligjore për drejtimin e zhvillimit në territorin që administron. Këto instrumente do të jenë subjekt zbatimi, sipas rastit, gjatë hartimit të Planeve të Detajuara Vendore dhe sidomos gjatë hartimit dhe miratimit të lejeve zhvillimore dhe lejeve të ndërtimit në Bashkinë Tepelenë.

Bazuar ligjit të sipërcituar në vazhdim listohen edhe instrumentat për drejtimin e zhvillimit, gjatë procesit të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor.

- **Intensiteti i ndërtimit me kushte** - është instrumenti i zhvillimit të territorit që synon të sigurojë kontribut për financimin e investimeve kapitale në infrastruktura dhe shërbime publike, përfshirë programet sociale të strehimit, në zona të parashikuara nga plani ipërgjithshëm vendor. Ky kontribut jepet nga kërkuesi i lejes së ndërtimit në këmbim të shtimit të intensitetit të ndërtimit, në marrëveshje me autoritetin vendor si dhe hapësirave publike.
- **Transferimi i së drejtës për zhvillimin** - Transferimi i së drejtës për zhvillim midis njësive strukturore realizohet, sipas rastit, nga autoriteti vendor i planifikimit, me qëllim ruajtjen e monumenteve të kulturës dhe zonave historike, tokës bujqësore dhe asaj natyrore, si dhe hapësirave publike
- **Zhvillimi i detyrueshëm i tokës** - Në rastet kur si rezultat i procesit të hartimit të planit të detajuar vendor një ose disa pronarë nuk bien dakord me përmbajtjen e tij, autoriteti vendor i planifikimit negocion me ta për arritjen e një marrëveshjeje
- **Pezullimi i zhvillimit** - Në rastet kur është marrë nisma për hartimin e një dokumenti planifikimi, autoriteti përgjegjës i planifikimit mund të vendosë pezullimin e zhvillimit, me qëllim ruajtjen e planifikimit për zonën objekt planifikimi.
- **Servituti publik** - është barra që i ngarkohet një prone në dobi të një prone tjetër për interes publik. Ai nuk përjashton përdorimin e pasurisë së paluajtshme ose të një pjesë të saj që nuk cenon realizimin e servitutit publik.)
- **E drejta e transferimit** - Këshilli i Ministrave ka të drejtë të vendosë transferimin e pasurisë së paluajtshme publike, prone e njësive të qeverisjes vendore, në favor të shtetit, për realizimin e investimeve publike ose private në infrastrukturën publike kombëtare, në përputhje me dokumentet në fuqi të planifikimit.)
- **E drejta e preferimit** - është e drejta në dobi të një autoriteti të planifikimit, në kuptim të këtij ligji, për t’u preferuar në radhë para çdo personi privat në blerjen, në të njëjtat kushte, të një pasurie të paluajtshme, në pronësi private, që është objekt shitjeje dhe ndodhet në një zonë vendimtare për realizimin ose mbrojtjen e një interesi publik

Instrumentat e kontrollit dhe drejtimit të zhvillimit janë përcaktuar për rastet e Njësive Strukturore që do të jenë subjekt i Planeve të Detajuara Vendore. në këtë rast, instrumenti i propozuar do të jetë Servituti Publik, që është edhe instrumenti kryesor që është planifikuar të zbatohet në territoret urbane të Bashkisë Tepelenë.

2.2 PLANI I SHËRBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE

2.2.1. RRJETI I INFRASTRUKTURES SË TRANSPORTIT

Ndër komponentët kryesorë strategjik për përmirësimin dhe zhvillimin perspektiv të treguesve social-ekonomik të Bashkisë Tepelenë është përmirësimi i infrastrukturave dhe shërbimeve publike në qytet si dhe në zonat periferike. Për shkak të pozicionit të veçuar gjeografik të shumicës së vendbanimeve rurale, tendencës së largimit të popullsisë së fshatrave, por edhe asaj të qytetit, si dhe mungesës së investimeve nga ana e autoriteteve, thuajse në të gjitha fshatrat e kësaj Njësie Vendore evidentohen probleme të theksuara për sa i përket rrjeteve të infrastrukturave dhe shërbimeve.

Në Bashkinë Tepelenë figurojnë aktualisht 24 fshatra, një pjesë e mirë e të cilëve janë të pozicionuar nëpër kreshta apo kurrize kodrinore. Kjo strukturë urbane ka bërë që në territorin e kësaj Njësie Vendore të evidentohen shumë akse komunikuese rurale, pjesa më e madhe e të cilave vazhdojnë të funksionojnë dhe të mundësojnë lidhjen midis fshatrave apo lagjeve të tyre. Struktura urbane e qytetit të Tepelenës është e pozicionuar në shpatin e kodrës, me orientim nga lindja dhe që kulmon me kalanë e Ali Pashës. Qyteti ka një rrjet rrugor të rikonstruktuar në pjesën më të madhe të tij, si pasojë e investimeve të mundësuar nga Bashkia në vitet e fundit.

Në kuadër të integritimit të zonës fushore në veri të qytetit në strukturën qendrore urbane, propozohet rikonceptimi i një skeme të re rrugore.

Sipas një vlerësimi morfologjik të rrjetit, evidentohet së struktura ekzistuese e skemës rrugore të Bashkisë Tepelenë dominohet nga një konfiguracion thuajse radial, i cili graviton në qytetin e Tepelenës. Aksi kryesor i rrjetit është ai interurban jugor Levan-Tepelenë-Gjirokastër. Ky aks përbën dhe boshtin kryesor të komunikimit të rajonit jug-perëndimor i cili mundëson lidhjen me portën jugore kombëtare të Gjirokastrës.

Me këtë aks lidhen tre akset kryesore rrugore që përbëjnë dhe skemën e komunikimit të Bashkisë Tepelenë:

1. *Aksi Tepelenë – Bënçë – Kurvelesh* – është në proces rikonstruksioni dhe lidh Tepelenën me fshatrat e Kurveleshit. Mjaft i rëndësishëm në kontekstin e zhvillimit të sektorit të turizmit malor dhe agroturizmit në këtë zonë. Ka nevojë të lidhet me Himarën, për të siguruar komunikimin me Perëndimin dhe daljen në bregdet.

2. *Aksi Tepelenë – Dukaj – Sinanaj – Sevaster*: një nga rrugët më të vjetra në Shqipëri. Seksioni Dukaj – Sinanaj ka nevojë urgjente për ndërhyrje. Aktualisht për segmentin Dukaj – Sinanaj, në fund të vitit 2020, ka nisur procesi i tenderimit për rikonstruksionin e plotë të saj, duke krijuar kështu një mundësi shumë të mirë për banorët e fshatrave të Lopësit, në komunikimin dhe lidhjen e tyre me qendrën e Bashkisë Tepelenë si dhe qendrat kryesore urbane të Rajonit të Gjirokastrës. Ky seksion rruge po rikonstruktohet përmes një investimi të Autoritetit Rrugor Shqiptar.
3. *Aksi Kthesë e Leklit – Dragot – Këlcyrë*: rrugë nacionale, me rëndësi strategjike për Bashkinë pasi konsiston në lidhjen me Bashkitë Lindore. Problematike është Ura e Dragotit (monument kulture) për shkak të rrezikut të dëmtimit nga mbingarkesa e tonazhit të lartë. Është e nevojshme një urë e re. Projekti i By-Passit të Tepelenës planifikon një urë të re mbi lumin Vjosë, duke devijuar urën e Dragotit.

Ndërkohë për sa i përket rrugëve lokale dhe akseve të lidhjes së tyre me fshatrat, një pjesë e tyre janë në gjendje relativisht të mirë; ndërkohë nevojiten ndërhyrje përmirësuese për rrugën e Mezhgoranit, rrugën lidhëse të fshatit Lekël si dhe thuasje të gjitha rrugët e njesisë administrative Lopës.

Një tjetër propozim është përmirësimi i konektivitetit midis fshatrave të Bashkisë Tepelenë apo dhe me fshatrat e tjerë. Konkretisht propozohet përmirësimi i lidhjes Gusmar – Golem (Bashkia Gjirokastrë) në mbështetje të turizmit malor dhe agroturizmit. Gjithashtu propozohet përmirësimi i lidhjes midis Nivicës dhe Salarisë për të krijuar një tjetër frymëmarrje për zonat e Lopësit, duke i integruar gradualisht në hapësirën agroturistike.

Në terma statistikore, Bashkia Tepelenë disponon një rrjet rrugor me gjatësi totale 350.7 km. Në tabelën e mëposhtme paraqiten gjatësitë e rrugëve sipas kategorisë bazuar në Kodin Rrugor të Republikës së Shqipërisë.

Rruge Kategoria	Gjatesia Km
Kategoria B. Rruge Interurbane Kryesore	16.156811
Kategoria C. Rruge Interurbane Dytesore	77.816508
Kategoria D. Rruge Urbane Kryesore	0.342301
Kategoria E. Rruge Urbane Dytesore	1.229501
Kategoria F. Rruge Lokale	255.168662
TOTALI	350.713783

Duke u nisur nga konfiguracioni ekzistues i komunikimit si dhe ekzistenca e shumë akseve, Plani propozon që zhvillimi në perspektivë i rrjetit rrugor në Bashkinë Tepelenë do të fokusohet kryesisht në rikonstruksionin e rrugëve dhe gjurmëve të vjetra ekzistuese, pa qënë nevoja për identifikimin dhe hapjen e rrugëve të reja.

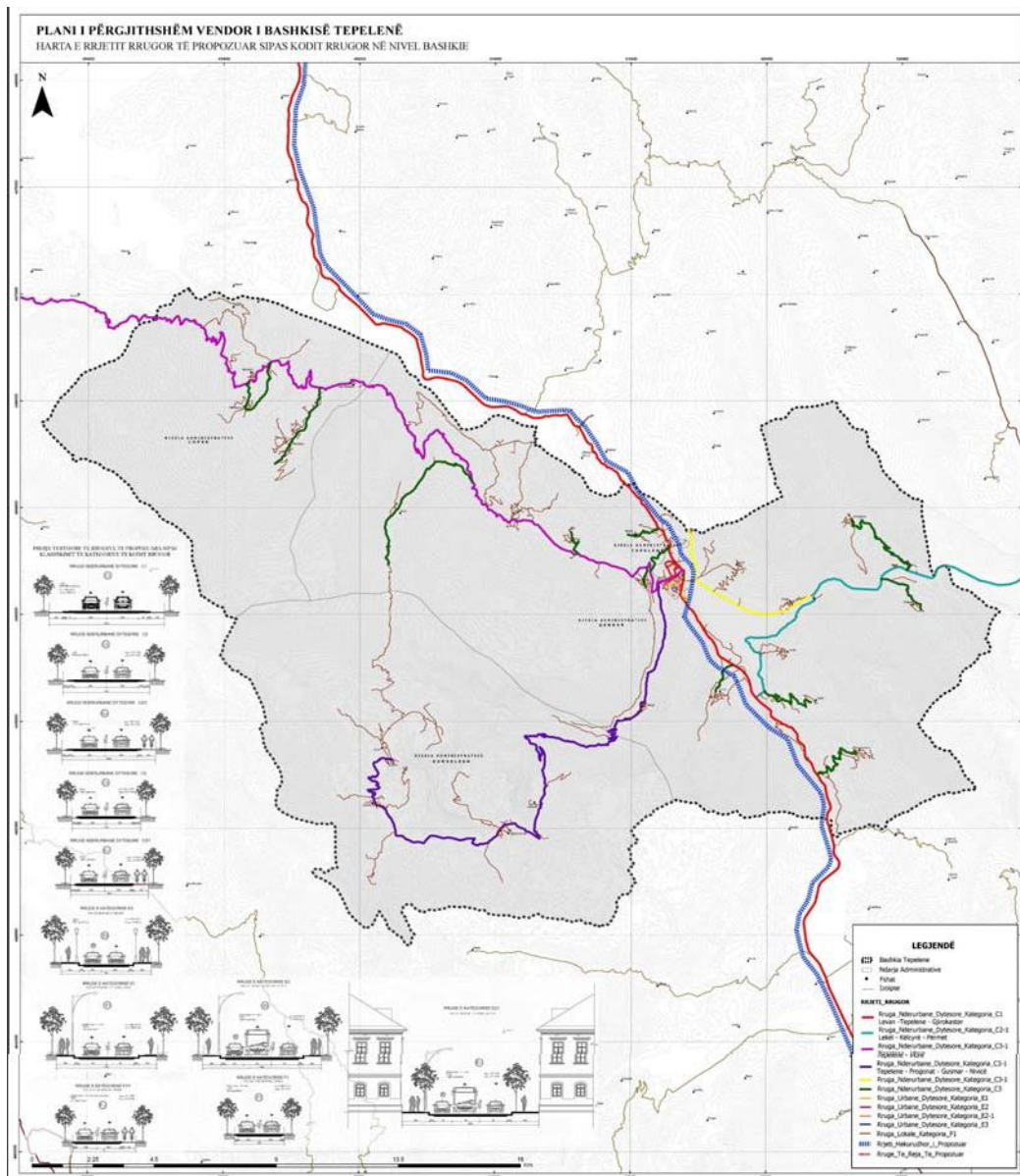

fig 37 - Skema e rrjetve rrugore të propozuara në Bashkinë Tepelenë, sipas kategorive përkatëse

Nëpërmjet kësaj metodologjie rehabilituese synohet:

- Përmirësimi i kapaciteteve teknike të rrugëve ekzistuese për të përmbushur të gjitha nevojat e komunikimit midis qendrës së Bashkisë Tepelenë dhe zonave rurale me njëra tjetrën;
- Ulja e kohës së udhëtimit dhe kostos për të gjitha llojet e transportit;
- Mbështetja dhe promovimi i aktiviteteve ekonomike, bujqësisë, agrobiznesit si dhe turizmit natyror dhe të aventurës, sidomos në zonat e thella periferike të Bashkisë Tepelenë;
- Krijimin e një skeme të konsoliduar komunikimi brenda Njesisë Vendore, e cila do të ndikojë pozitivisht në reduktimin apo edhe përmbysjen e tendencave negative migratore të popullsisë lokale të Bashkisë;

Bazuar në sa më sipër si dhe duke analizuar tendencat e zhvillimeve të pritshme demografike dhe ekonomike në Bashkinë Tepelenë, Plani propozon skemën e plotë të rrjetit rrugor, duke bërë klasifikimin e të gjithë akseve sipas kategorisë përkatëse, referuar Kodit Rrugor të Republikës së Shqipërisë. Sipas metodologjisë së përmendur më sipër, skema implikon rikonstrukcionin e akseve ku përfshihen zgjerimet dhe përmirësimet e seksioneve sipas klasifikimit të rrjetit rrugor, së bashku me sinjalistikën përkatëse.

Referuar skemës së akseve rrugore, Plani propozon ndërhyrje emergjente në disa akse kryesore, të vlerësuara si të domosdoshme për rivitalizimin gradual të treguesve infrastrukturorë dhe social-ekonomike të të gjitha zonave të banuara të Bashkisë Tepelenë.

Në funksion të zhvillimit ekonomik, kryesisht turizmit, me rëndësi është rikonstrukcioni i rrugëve që lidhin qendrën e Bashkisë me njësitë administrative, pikat turistike dhe Bashkitë e tjera përreth. Ndërhyrja fizike në akset rrugore, duke i sjellë në standardin e kërkuar sipas kategorizimit përkatës, do të lehtësojë lëvizjen e mjeteve dhe mallrave duke ulur kostot e transportit dhe rritjen e nivelit të ekonomisë lokale. Konkretisht, këto ndërhyrje emergjente, të konsultuara edhe me administratën e Njësise Vendore, si dhe me planet e investimeve fizike do të jenë:

- **Rikonstrukcioni dhe shtrimi i rrugës Luadh – Mezhgoran**
- **Rikonstrukcioni i rruges së Beçishtit**
- **Rikonstrukcioni i rrugëve lidhëse të fshatrave të Golikut** – Kodër, Lekël dhe Hormovë, me rrugët kryesore interurbane Tepelenë – Gjirokastër si dhe Tepelenë – Përmet.
- **Rikonstrukcioni i rruges së Lopësit** – konkretisht bëhet fjalë për aksin Dukaj – Sinanaj, dhe përbën një nga sfidat më të mëdha për sa i përket rikonstrukcionit të rrjetit rrugor të Bashkisë Tepelenë, duke zgjidhur përfundimisht problematikën e komunikimit me Salarinë dhe fshatrat periferike të Lopësit.
- **Rikonstrukcioni i rrugës Dukaj – Memaliaj** – ky aks do të mundësojë përmirësimin e lidhjes me lagjen Kordhaj, për të vazhduar më pas me daljen në aksin interurban Levan-Tepelenë-Gjirokastër, pranë Memaliaj fshat. Kjo dalje do të përmirësojë komunikueshmërinë e zonave të banuara përreth.
- **Rikonstrukcioni i rruges Sinanaj – Dorëz** – bëhet fjalë për aksin më periferik të Bashkisë Tepelenë, e cila kalon përmes fshatit, tashmë thuajse të braktisur, të Dorëzit për të dalë deri në breg të lumit të Vjosës. Projekti propozohet në sinergji me projektin për plotësimin e urës së pambaruar mbi Vjosë. Kjo rrugë, si dhe lidhja e saj përmes urës së re me fshatin Leshnje të Bashkisë Memaliaj, do të mundësojë një komunikim shumë të shpejtë dhe të favorshëm për fshatrat e Lopësit me aksin interurban Levan-Tepelenë-Gjirokastër.

Përsa i përket qytetit të Tepelenës, në kontekstin e përmirësimit dhe rikualifikimit të rrjetit të komunikimit, Plani i Përgjithshëm i Bashkisë Tepelenë propozon hapjen e rrugëve të reja dhe

plotësimin e rrugëve ekzistuese, duke synuar finalizimin e ndërhyrjeve përmirësuese të ndërmarra vitet e fundit në qytet për rikualifikimin e rrjetit të rrugëve si dhe korridoreve të komunikimit. Konkretisht, ndërhyrjet e propozuara janë:

- **Ndërtimi i rrugës së re Kisha e Shen Thomait** – bypassi i Tepelenës. E planifikuar prej kohësh nga ana e Bashkisë, kjo rrugë synon që të përmirësojë komunikimin e brendshëm të qytetit.
- **Zgjatimi në veri i rrugës “Elmaz Teme Bilbili” dhe Bashkimi i saj me rrugën “Tafil Buzi”**, pranë Spitalit Bashkiak të qytetit – kjo rrugë propozohet të kthehet si unaza lindore e qytetit, e cila do të përmirësojë akoma më shumë lidhjen e spitalit me rrjetin e qytetit si dhe shfryrjen e rrugëve të brendshme.
- **Krijimi i shkallareve lidhëse midis zonave urbane të pozicionuara në disnivele.** Konkretisht propozohen shkallare panoramike që lidhin rrugën veriore “Elmaz Teme Bilbili” me fushën poshtë Tepelenës. Gjithashtu propozohen shkallare të cilat lidhin kryqëzimin jugor të qytetit me lagjen poshtë të lumit. Këto shkallare mund të orientohen edhe në drejtim të urës së Ali Pashës, për të lehtësuar lëvizjen e këmbësorëve drejt fshatit Beçisht, në faqen malore përballë Tepelenës.

Aktualisht, për shkak të tipologjisë së relievit natyror si dhe ekzistencës së trupave ujorë (lumenjve dhe përrenjve), në territorin e Bashkisë Tepelenë funksionojnë disa ura, të cilat mundësojnë komunikimin e qendrave të banuara me njëra tjetrën. Nga analiza e gjëndjes ekzistuese mund të veçojmë:

- **Ura e qytetit të Tepelenës** – pjesë e aksit rrugor Levan – Tepelenë – Gjirokastrë, ndodhet në pjesën veriore të qytetit, mbi lumin e Bënçës, pranë grykëderdhjes në lumin Vjosë. Është urë e re dhe në gjendje shumë të mirë teknike.
- **Ura e Leklit** – urë me strukturë metalike kapriate, prodhim francez, e montuar në vitin 1928 mbi lumin Drinos.
- **Ura e Dragotit** – urë me strukturë metalike, ndertuar në vitin 1936 – mbi lumin e Vjosës.
- **Ura e Bençes** – lidh qytetin e Tepelenës me Dukaj dhe fshatrat e Njësisë Administrative Lopës – mbi lumin e Bençes.
- **Ura e Peshtanit** – urë e re me strukture betonarme që lidh fshatin Peshtan me rrugën interurbane Tepelenë -Kelcyre – mbi lumen e Vjosës.
- **Ura e Hormovës** – urë e varur mbi lumin Drinos që lidh fshatin Hormovë me rrugën Tepelenë Gjirokastrë.
- **Ura e Ali Pashes** – poshtë kalasë së qytetit, mbi lumin Vjosë. Është ura më e madhe në Bashkinë Tepelenë, me strukturë të varur dhe e përshtatshme vetëm për këmbësorët që shkojnë në Beçisht apo në Dragot.
- **Pasarela e Bençës** – ure me funksion blegtoral, shërben për kalimin e bagëtive në kullotat përballë fshatit të Bençes.

Gjithashtu, në territorin e Bashkisë Tepelenë gjenden edhe disa ura të vogla të pozicionuara përgjatë rrugës Tepelenë- Lopës si ura poshtë fshatit Turan, ura në Sinanaj etj.

Duke u bazuar në skemën e qarkullimit dhe në analizën e gjendjes ekzistuese të urave të Bashkisë Tepelenë, Plani i Përgjithshëm Vendor, referuar vlerësimeve të Strategjisë Territoriale, propozon ndërhyrjet e mëposhtëme:

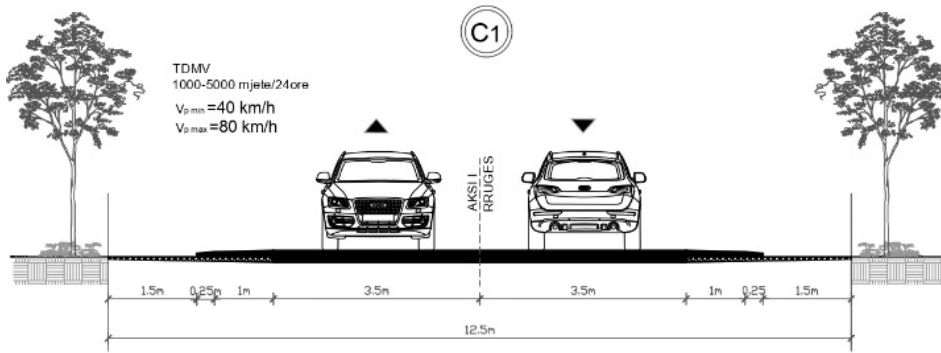
- **Ndertimi i urës së re të Dragotit** – propozimi synon konservimin e urës ekzistuese të Dragotit i cili është monument kulture, nga rreziku që mund të shkaktojë trafiku i rëndë nëpërmjet ndërtimit të një ure të re me strukture beton-arme. Kjo ure propozohet të ndertohet shume pranë urës ekzistuese metalike.
- **Ndertimi i urës së re të Leklit** – sikurse në rastin e urës së Dragotit, propozohet ndertimi i një urë të re, pranë urës së vjetër, me qëllim konservimin e struktures metalike monument kulture.
- **Ndertimi i një ure të re mbi përroin e Rrapeve** -Propozimi lidhet me projektin për rikonstrukcionin e rrugës Sinanaj-Dorëz-Vjosë, e cila do të shërbejë edhe si shkurtim i rrugës që lidh fshatrat e Lopësit me rrugën Levan-Tepelenë-Gjirokastër.

Përveç ndërhyrjeve rikonstruktuese, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon hartimin dhe miratimin e një plani veprimi operacional për mirëmbajtjen periodike të rrugëve në territorin që administron. Referuar analizës së përgjithshme të territorit, si dhe metodologjisë standarde të administrimit të aseteve publike, mirëmbajtja periodike jo vetëm e rrugëve por e të gjithë elementëve dhe rrjeteve të infrastrukturës është një element kyç që garanton cilësinë dhe mirëfunksionimin e tyre në terma afatgjatë. Nëse nuk bëhet kjo mirëmbajtje, atëhere kostot fizike dhe sociale do të jenë shumë herë më të mëdha në periudha afatgjata. Mirëmbajtja periodike do të mundësojë riparimin në kohë të dëmtimeve të vogla të rrjetit rrugor, të cilat në mungesë të mirëmbajtjes do të agravohen së tepërmi, dhe do të kenë një kosto shumë herë më të lartë për rikonstrukcion të plotë.

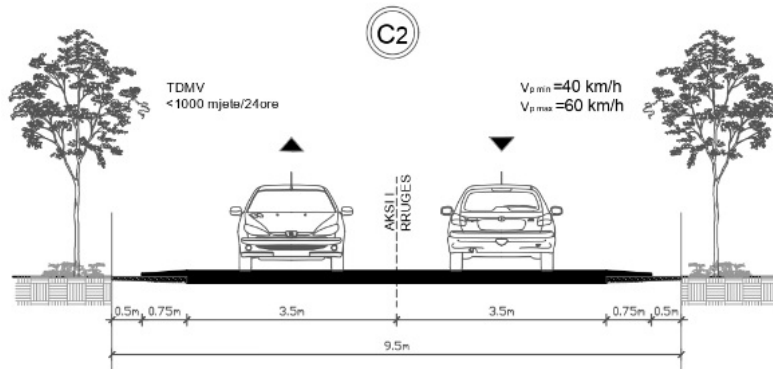
Plani i propozuar i mirëmbajtjes duhet të ketë strukturën e një inventari të plotë, ku të listohen akset e rrugëve, parametrat teknike, numrin e veprave inxhinierike përgjatë seksionit gjatsëor, si dhe gjendja e tyre teknike në çdo moment të kohës, të pasqyruar me raporte teknike të detajuar, foto dhe material hartografik. Në këtë mënyrë, Bashkia Tepelenë, do të ketë në përdorim një sistem të detajuar të planifikimit dhe kontrollit të rrjetit rrugor në territorin që administron, i cili do të mundësojë një llogaritje më të saktë të projekteve dhe fondeve të nevojshme si dhe do të ndikojë në një planifikim më real të Projekt Buxheteve Afatmesme.

Seksionet tip të rrugëve të propozuara për Bashkinë Tepelenë, bazuar në kategoritë e Kodit Rrugor të Republikës së Shqipërisë:

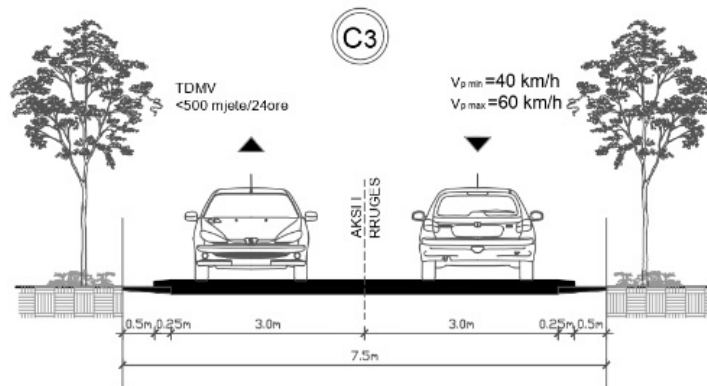
RRUGE NDERURBANE DYTESORE C1

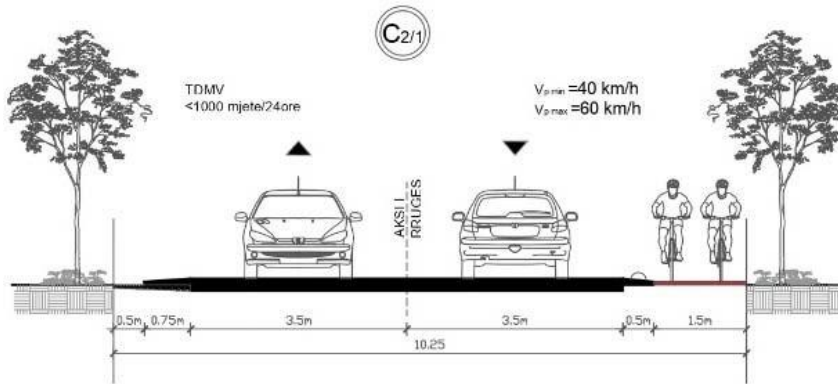
RRUGE NDERURBANE DYTESORE C2

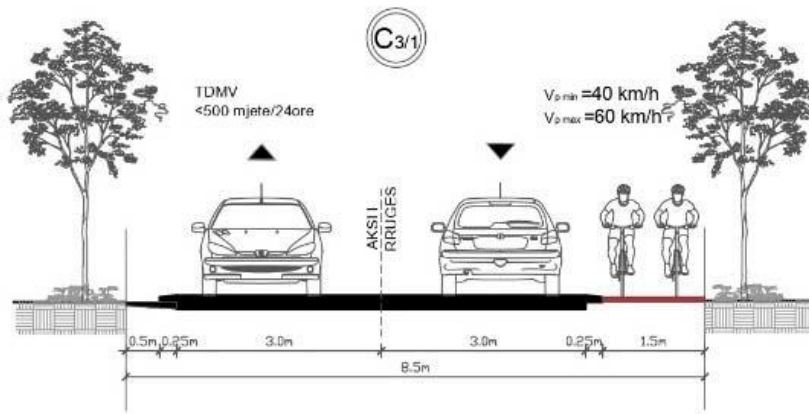
RRUGE NDERURBANE DYTESORE C3

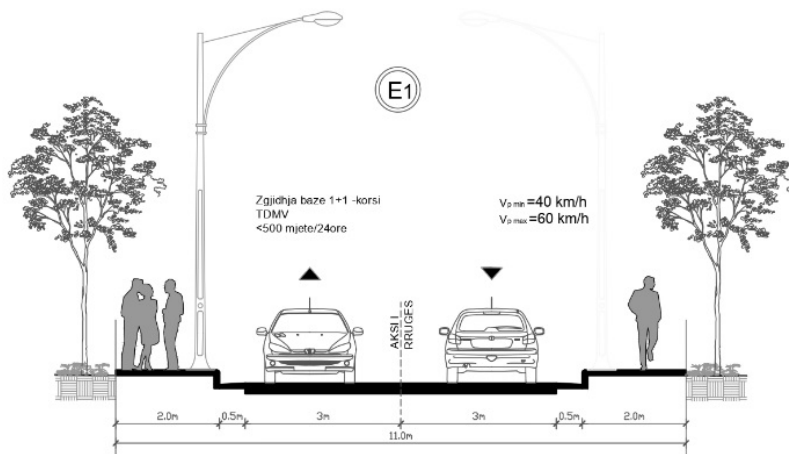
RRUGE NDERURBANE DYTESORE C2/1

RRUGE NDERURBANE DYTESORE C3/1

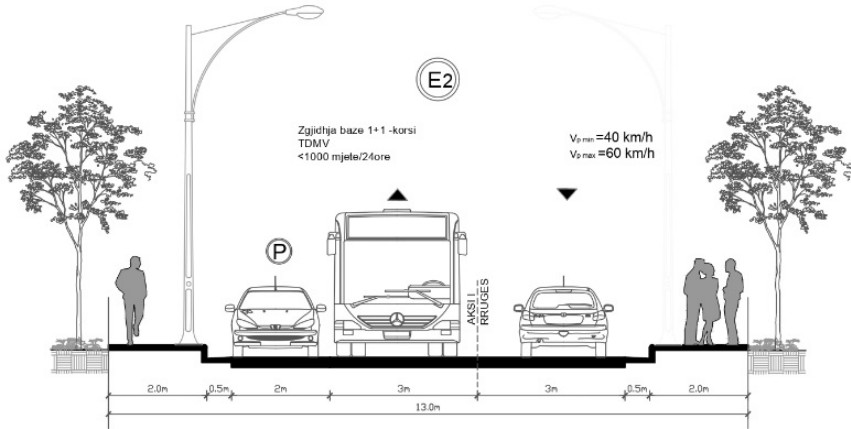

RRUGE E KATEGORISE E1 RRUGE URBANE DYTESORE LAGJE

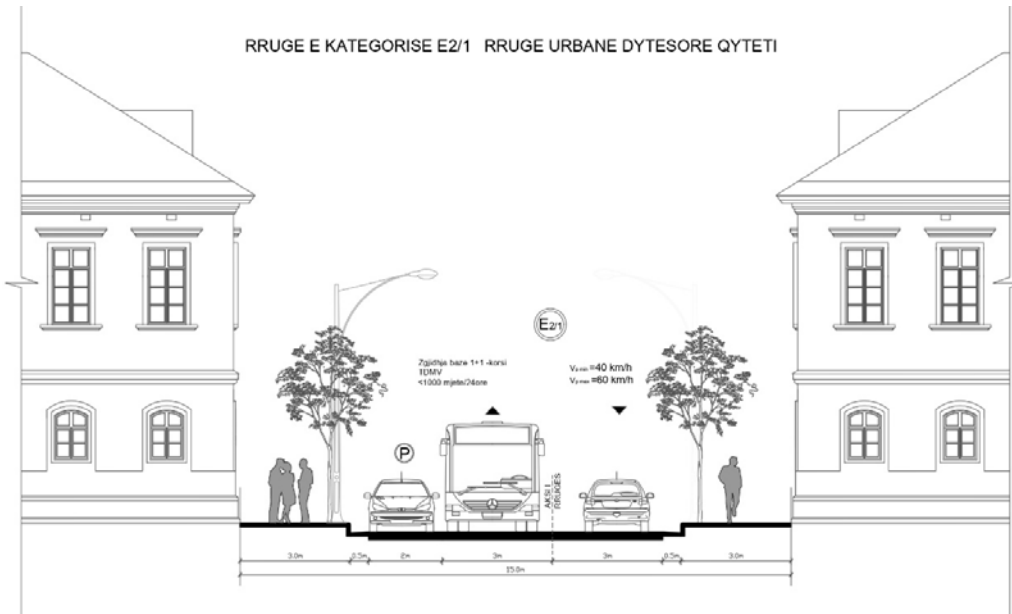

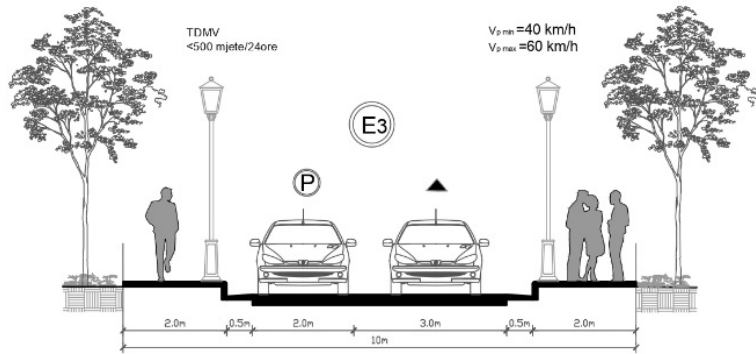
RRUGE E KATEGORISE E2 RRUGE URBANE DYTESORE QYTETI

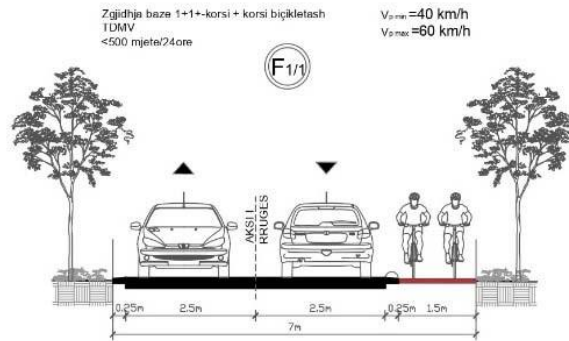
RRUGE E KATEGORISE E2/1 RRUGE URBANE DYTESORE QYTETI

RRUGE E KATEGORISE E3 RRUGE URBANE DYTESORE

RRUGE E KATEGORISE F1/1 RRUGE INTERURBANE LOKALE

RRUGE E KATEGORISE F1 RRUGE INTERURBANE LOKALE

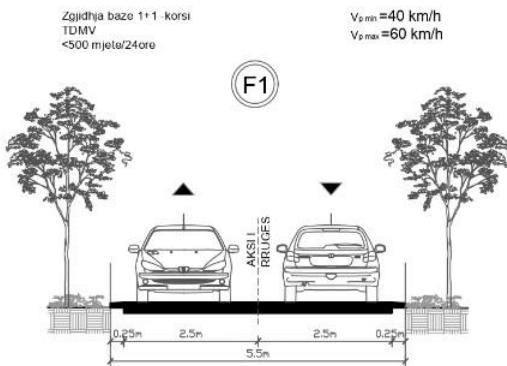

fig 38 - Prerjet terthore të rrjetit rrugor, sipas kategorive të Kodit Rrugor

Sipas përcaktimeve të Kodit Rrugor, përcaktimi i seksioneve tërthore të rrugëve në Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, është bërë duke analizuar mundësitë e aplikimit (zgjerimit) të këtyre seksioneve si dhe në ngarkesat e pritshme të trafikut në këtë Njësi Vendore. Në këtë rast duhet theksuar fakti që Bashkia Tepelenë ka një dinamikë të ulët të trafikut të brendshëm, për shkak të treguesve ekzistues social-ekonomik. Në këtë kontekst, brenda tolerancave teknike të Kodit Rrugor për kategoritë e akseve, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon seksione të moderuara tërthore, pa qënë nevoja për ndërhyrje masive apo zgjerime të seksioneve në mënyrë të panevojshme. I gjithë klasifikimi i rrugëve është bazuar në përcaktimet e Kodit, si më poshtë vijon;

C. Rrugë Nderurbane Dytësore: Rrugë me një karrexhatë me të paktën një korsi lëvizjeje për sens dhe bankina, me funksion kryesor lidhjen e qyteteve me njëri tjetrin.

E. Rrugë Urbane Dytësore: Rrugë me një karrexhatë me të paktën dy korsi, bankina të shtruara dhe trotuare. Për qëndrimin janë parashikuar zona të pajisura me korsi manovrimi jashtë karrexhatës. Rrugë urbane dytësore ka si funksion shpërndarjen e

trafikut që vjen nga rrugët kryesore, zonat me funksione të ndryshme social-ekonomike dhe turistike.

F. Rrugë Interurbane Lokale: Rrugë urbane ose interurbane, e sistemuar në mënyrë të përshtatshme, por që nuk bën pjesë në rrugët e mësipërme. Rrugë lokale janë të gjitha rrugët e tjera me kapacitet të ulët dhe që bëjnë lidhjet midis njësive funksionale dhe për shkak të shpejtësisë së ulët mund të përdoren nga mjetet, këmbësorët dhe biçikletat.

Për shkak të morfologjisë tipike rurale të Sistemit Urban në Bashkinë Tepelenë projekteve teknike të rrugëve interurbane dytësore si dhe rrugëve lokale në perspektivë, të krijohen akse për lëvizjen e biçikletave, të gjykuara si esencialisht të domosdoshme për lëvizjen e sigurtë të banorëve të këtyre zonave.

Ljet sipas Kodit	Kodi	Shtirria territoriale	Limiti i Shpejtesise	Nr i korsive për çdo drejtim	Ndarja e shpejtesise			Gjeresia Minimale ishullit të trafikut (m)	Gjeresia minimale e bankines në të majte (m)	Gjeresia minimale e bankines në të djathte (m)	Gjeresia e korsise së emergjences	Gjeresia minimale e kufirit të brendshem (m)	Gjeresia ma e kufirit anesor (m)	Niveli i Shërbimit	Shtirria e Shërbimit për Korsi		
					Limiti i poshtem	Limiti i sipërm											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Autorrugë	A	Nder Urbane	Rruge paresore	130	2 ose me shume	90	140	3.75	2.60	0.70	2.5*****	3.00	4.0 (a)	6.1 (b)	B (2 ose me shume korsi)	1100	
			Rruge Shërbimi	90	1 ose me shume	40	100	3.50 **	-	0.50	1.25	-	-	-	-	C (1 korsi) C (2 ose me shume korsi)	650 (d) 1350
		Urbane	Rruge paresore	130	2 ose me shume	80	140	3.75	1.80	0.70	2.5*****	3.00	3.2 (a)	5.3 (b)	C (2 ose me shume korsi)	1550	
			Rruge Shërbimi	50	1 ose me shume	40	60	3.00 **	-	0.50	0.50	-	-	-	-	D (1 korsi) D (2 ose me shume korsi)	1150 (d) 1650
NderUrbane Paresore	B	Nder Urbane	Rruge paresore	110	2 ose me shume	70	120	3.75	2.50***	0.50	1.75	-	3.5 (a)	5.3 (b)	B (2 ose me shume korsi)	1000	
			Rruge Shërbim	90	1 ose me shume	40	100	3.50 **	2.0****	0.50	1.25	-	-	-	-	C (1 korsi) C (2 ose me shume korsi)	650 (d) 1200
NderUrbane Dytesore	C	Nder Urbane	C1	90	1	60	100	3.75	-	-	1.50	-	-	-	C (1 korsi)	650 (e)	
			C2	90	1	60	100	3.50	-	-	1.25	-	-	-	-	C (1 korsi)	600 (e)
			C3	60	1	40	70	3.50	-	-	1.00	-	-	-	-	-	< 400
Urbane Kryesore	D	Urbane	Rruge paresore	70	2 ose me shume	50	80	3.25 *	1.80	0.50	1.00	-	2.8 (a)	3.3 (b)	Kapaciteti (c)	950	
			Rruge Shërbimi	50	1 ose me shume	25	60	2.75 **	-	0.50	0.50	-	-	-	-	Kapaciteti (c)	800
Urbane në Lagje	E	Urbane		50	1 ose me shume	40	60	3.0 ***	-	-	0.50	-	0.5 (sinjalet horizontale)	-	Kapaciteti (c)	800	
Lokale	F	Nder Urbane	F1	90	1	40	100	3.50	-	-	1.00	-	-	-	C (1 korsi)	450 (e)	
			F2	90	1	40	100	3.25	-	-	1.00	-	-	-	-	C (1 korsi)	450 (e)
		Urbane		50	1 ose me shume	25	60	2.75 **	-	-	0.50	-	-	-	-	Kapaciteti (c)	800

fig 39 - Tabela e klasifikimit të akteve rrugore sipas funksionit të tyre, treguesve të trafikut, si dhe parametrave teknike, sinjalistikes dhe shpejtesise

Duhet pasur parasysh së në rrethana të veçanta, karakteristikat e paraqitura në tabelën më sipër mund të mos vlejné për disa rrugë rurale. Këto rrethana përfshijnë rrugët e përdorura në bujqësi, pyje, dhe miniera, dimensionet e kurorave të të cilave nuk përzgjidhen sipas standardeve normale për rrugët rurale, por në përputhje me llojin e automjetit të përdorur në këto rrugë. Për rrugët e kategorisë D dhe E në këtë rregull teknik janë dhënë vetëm disa dimensione më të domosdoshme. Këto tipe rrugësh nuk janë pjesë e këtij rregulli teknik dhe disa nga konceptet dhe përjasjet projektuese nuk mund të aplikohen për këto tipe rrugësh. Për këto tipe duhet të hartohen rregulla teknike të tjera nga enti administrator i tyre.

2.2.2. SKEMA E TRANSPORTIT PUBLIK

Për sa i përket komponentit të transportit publik, referuar analizës së gjendjes ekzistuese, mund të thuhet së lidhja e qytetit të Tepelenës me zonat e saj rurale periferike kryhet nëpërmjet automjeteve private apo mikrobuseve që nisen nga qendra Ali Pashë Tepelena. Nuk funksionon një sistem i strukturuar transporti publik për zonat periferike, problematikë kjo që përkeqëson akoma më tej situatën social ekonomike të fshatrave të Bashkisë. Situata vështirësohet kryesisht nga gjendja e vështirë e akseve rrugore lidhëse si edhe nga numri i ulët i banorëve të ngelur në këto fshatra.

Ndërkohë, transporti publik ndërqytetës është funksional, nëpërmjet linjave të autobuseve që lidhin qytetin e Tepelenës me qytetet fqinje. Qyteti i Tepelenës, për shkak të përmasave të vogla nuk disponon transport publik qytetes. Po ashtu nuk ekziston linja hekurudhore, edhe pse në Planin e Përgjithshëm Kombëtar parashikohet shtrirja e linjës hekurudhore Fier – Gjirokastrë – Greqi.

NR	Linja Kryesore	Nr. Orareve	Nr. Autobusave
1	TEPELENE – VLORË – TEPELENË	1 (një)	2 (dy)
NR	Linja ushqyese		
1	TEPELENË - MEMALIAJ – TEPELENË	6 (gjashtë)	3 (tre)
2	TEPELENË – GJIROKASTËR- TEPELENË	3 (tre)	3 (tre)
3	TEPELENË – PËRMET – TEPELENË	1 (një)	2 (dy)

fig 40 - Rrjeti i linjave ndërqytetese të Bashkisë Tepelenë – miratuar nga Ministria e Infrastruktures dhe Energjise

Ajo që duhet theksuar në vlerësimin e transportit publik është mungesa e një stacioni multimodal gjithëpërfshirës, si për transportin ndërqytetës ashtu edhe për atë rural. Projektimi dhe zhvillimi i një stacioni të tillë është prerogativë e përcaktuar në Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe në Strategjinë Sektoriale të Transportit dhe Planit të Veprimit 2016-2020

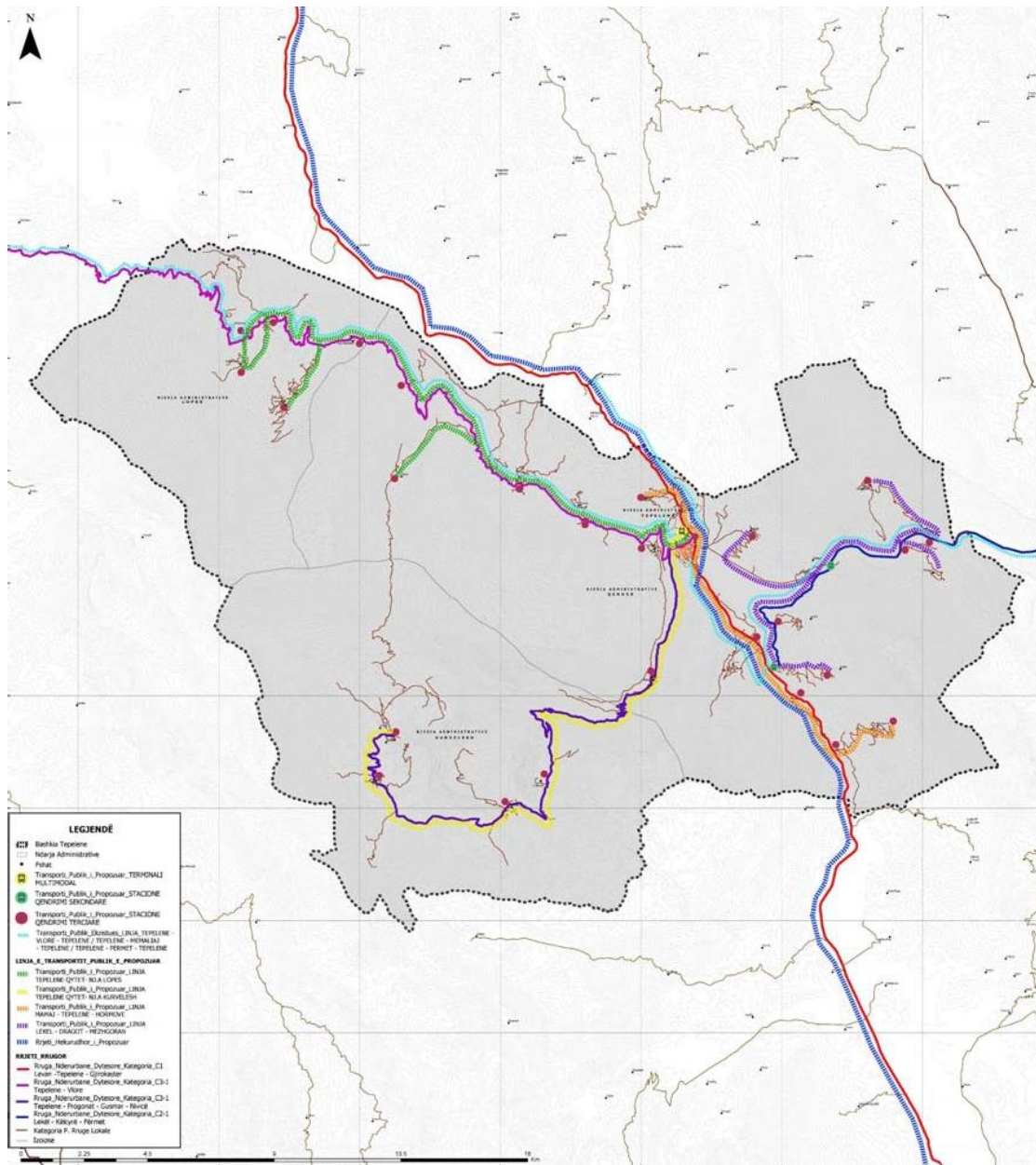

fig 41 - Skema e transportit publik të ropozuar, Bashkia Tepelenë

Referuar Nenit 23, pikës 6 të Ligjit Nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” i ndryshuar , Bashkia Tepelenë ka si detyrim administrimin dhe mirëfunksionimin e transportit publik në territorin e saj. Në këtë kontekst, duke u bazuar në analizën krahasimore midis shtrirjes hapësinore të zonave urbane si dhe numrin e banorëve të fshatrave periferike të Bashkisë Tepelenë, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon ndërhyrjet e mëposhtme:

- **Ndërtimi i stacionit multimodal të transportit në Tepelenë** – përbën ndërhyrjen kryesore për riorganizmin e të gjithë sistemit të transportit publik në Bashkinë

Tepelenë. Propozohet të ndërtohet në pjesën veriore të qytetit, duke akomoduar hapësirat e nevojshme edhe për ndertimin në perspektivë të stacionin e trenit.

- **Krijimi dhe konsolidimi i linjave të transportit lokal**, - dhe konkretisht lidhjeve të qytetit me fshatrat periferike. Aktualisht propozohet përcaktimi dhe vënia në funksionim i katër linjave të transportit publik;
  - **Linja Mamaj – Tepelenë (stacion) – Luzat – Hormovë** – një pikë qendrimi sekondare (ura e Leklit) si dhe dy pika qendrimi terciare (kthesa e Luzatit dhe kthesa e Hormovës)
  - **Linja Lekël – Dragot – Luadh - Mezhgoran**. Kjo linjë ndërkohë përfshin edhe “devijimet” Peshtan dhe Beçisht – parashikohet një pikë qendrimi sekondare (Dragot) si dhe katër pika qendrimi terciare (Beçisht, kthesa e Mezhgoranit, kthesa e Peshtanit, kthesa Kodër)
  - **Linja Tepelenë (stacion) - Nivicë** – përfshin 5 pika qendrimi terciare (Bënçë, Lekdush, Progonat, Gusmar dhe Nivicë)
  - **Linja Tepelenë (stacion) – Lopës** – përfshin të gjitha fshatrat që kalojnë përgjate rruges Tepelenë – Lopës si Veliqot, Turan, Dukaj, Salari, Lap-Martaloz, Dhëmban, Matohasanaj, Sinanaj. Gjithashtu parashikohen edhe 6 pika qendrimi terciare.

Këto linja synojnë të përmbushin nevojat bazë të transportit publik, duke synuar mbulimin me komunikimin për pjesën më të madhe të zonave periferike me një kosto transporti të ulët. Megjithatë, Plani merr në konsideratë autoritetin e Bashkisë Tepelenë, e cila mund të ketë përmirësuar skemën e transportit publik të sipërpërmendur, duke shtuar numrin e linjave të nevojshme apo edhe të kapaciteteve e mjeteve të shërbimit.

2.2.3. RRJETI I INFRASTRUKTURAVE INXHINIERIKE

2.2.3.1 ENERGJIA ELEKTRIKE DHE ALTERNATIVE

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë ka analizuar skemën potenciale të rrjetit të furnizimit me energji elektrike, duke u bazuar kontekstin strategjik të këtij sektori, trajtuar në Planin e Përgjithshëm Kombëtar. Në mënyrë kronologjike përmbajtësore, ky dokument themelor i planifikimi të territorit në nivel kombëtar, është bazuar në parimet kryesore të Strategjisë së Energjisë, të përmbledhura si më poshtë:

- Ristrukturimi i plotë i sektorit energjistik kombëtar bazuar në parimet e ekonomisë së tregut dhe në zhvillimin e një politike bashkohore energjitike;
- Rritja e sigurisë dhe besueshmërisë në furnizimin me energji në përgjithësi dhe energji elektrike në veçanti si në nivel kombëtar ashtu edhe në atë rajonal;
- Krijimi i një sektori energjistik të aftë si nga ana financiare ashtu edhe nga ajo teknike.
- Krijimi i një kuadri efektiv institucional dhe rregullator dhe restrukturimi i plotë i kompanive të energjisë.

- Rritja e eficiencës së energjisë, si gjatë prodhimit ashtu dhe gjatë përdorimit të burimeve energjitike, me synim ndotjen minimale të mjedisit.
- Optimizimi i sistemit të furnizimit me burime energjitike duke u mbështetur në konceptin e planifikimit me kosto më të ulët dhe ndikim minimal në mjedis.

Përcaktimet e Strategjisë Kombëtare të Energjisë kanë efekt në kontekstin social ekonomik si dhe atë territorial të Bashkisë Tepelenë. Konkretisht, duke iu referuar këtyre përcaktimeve, Strategjia Territoriale e Bashkisë Tepelenë dhe Plani i Përgjithshëm Vendor marrin në konsideratë:

- Rikonstrukcionin e rrjeteve të brendshme të shpërndarjes së energjisë, me qëllim rritjen e performancës së shërbimit si dhe uljen e nivelit të humbjeve teknike në rrjet. Plani propozon një ndërhyrje graduale në zonat urbane në Bashkinë Tepelenë, duke u fokusuar në territoret më me shumë gravitet urban si qyteti Tepelenë, apo zonat urbane përgjatë aksit interurban SH4 – Levan – Tepelenë – Gjirokastër.
- Konsolidimin e qendrave urbane dhe rurale – ky nocion ka të bëjë me rritjen e eficiencës së shfrytëzimit të rrjeteve të energjisë. Teknikisht, furnizimi me energji i zonave urbane të vogla apo grupeve të vogla të banesave periferike kërkon investime të mëdha kapitale dhe mirëmbajtjeje të rrjeteve të shpërndarjes së rrymës. Këto procese të bartjes dhe shpërndarjes së rrymës shoqërohen me humbje përkatëse të fuqisë dhe energjisë. Vlera e këtyre humbjeve në sistemet elektroenergjetike është e konsiderueshme dhe rëndom gjendet diku në intervalin prej 8-14% të bruto sasisë së energjisë së prodhuar elektrike, pjesa më e madhe e të cilave shkaktohet në rrjetin distributiv, ndërsa ajo më e vogël në rrjetin bartës. Lidhur me këtë komponent Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon konsolidimin dhe dendësimin e qendrave urbane, duke evituar njësitë e vogla periferike, apo shtëpitë e shkëputura nga blloqet konvencionale të banimit;
- Aplikimin dhe promovimin e teknologjive të energjive të rinovueshme si panele diellore, sidomos në zonat periferike të Bashkisë. Këto propozime duhet të gjejnë edhe mbështetjen teknike dhe financiare të institucionit të Bashkisë Tepelenë

Plani i Përgjithshëm Vendor nuk parashikon linja të reja furnizimi me energji elektrike për zonat qendrore apo periferike të Bashkisë Tepelenë. Në vend të kësaj, Plani propozon ristrukturimin dhe mirëmbajtjen e vazhdueshme të rrjetit ekzistues shpërndarës. Konkretisht, furnizimi me energji elektrike i zonave të banuara të Bashkisë Tepelenë mundësohet nëpërmjet një nënstacioni, 110 KV, konkretisht ai i Tepelenës. Nga ky nënstacion dalin 3 Fidera 10 KV, sipas tabelës në vazhdim.

Nenstacioni	Emertimi i Fiderit	Tensioni në Hyrje KV	Tensioni në Dalje KV
Nst 110/10kV Tepelenë	Dragot	110	10
Nst 110/10kV Tepelenë	Kalaja	110	10
Nst 110/10kV Tepelenë	Stadiumi	110	10

fig 42 - Lista e Fiderave që dalin nga nenstacioni në Bashkinë Tepelenë

Vlera e tensionit 10 KV që del nga nënstacioni nuk është shumë e përshtatshme për transmetimin e rrymave të tensionit të mesëm. Në kontekstin ekzistues të zhvillimit social ekonomik të Bashkisë Tepelenë, mund të konsiderohet si e panevojshme rritja e kapaciteteve transmetuese të fiderave shpërndarës. Referuar objektivave strategjike të propozuar, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon rritjen e kapacitetit të fiderave për të arritur një vlerë më të përshtatshme për transmetimin e tensionit të mesëm në 20 KV.

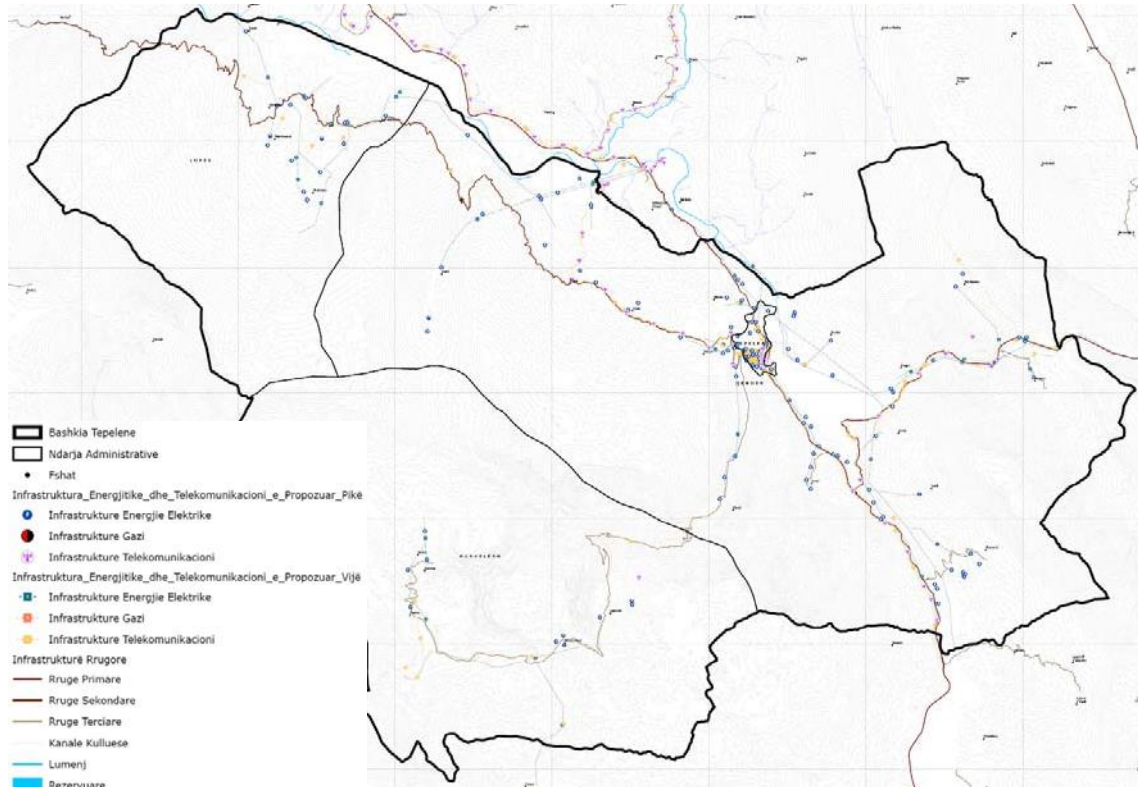

fig 43 – skema e furnizimit me energji elektrike të Bashkisë Tepelenë

Në vazhdimësi të kësaj linje veprimi, Plani propozon rikonstruksionin total të fiderave furnizues si dhe të të gjitha kabinave elektrike të brendshme, të përshtatshme për rrjetin 20 KV. Ndryshimi nivelit të tensionit nga 10 KV në 20 KV do të nisë që nga nënstacioni elektrik. Ky rikonstruksion propozon zëvendësimin e transformatorëve të tipit 20/04, si dhe instalimin e çelave 20 KV. Numri dhe tipi i kabinave të reja do të zgjidhen në përshtatje me pozicionin gjeografik dhe terrenin, me vendet ku rrjeti ekzistues nuk i përballon nevojat dhe në vendet ku parashikohet të ketë zhvillim. Ndërkohë duhet pasur parasysh edhe ndërrimi i transformatorit të nënstacionit, pra nga 110/10 KV në 110/20 KV. Në momentin që do të zëvendësohet transformatori duhet të bëhet dhe llogaritja e fuqisë së tij, ndërkohë që përveç transformatorit, do të ndryshojnë dhe të gjithë aksesorët e tjerë të nevojshëm për ndryshimin e tensionit dalës nga nënstacioni.

Ndërrhyrjet e propozuara pritet të sjellin zvoglimin e humbjeve në rrjet, dhe do të minimizojnë shërbimet e mirëmbajtjes për shkak të defekteve nga mbingarkesat e rrjetit elektrik.

Gjithashtu ato synojne të rrisin cilësinë dhe sigurinë e furnizimit me energji elektrike të konsumatorit në qytetin e Tepelenës, si qëndra kryesore social-ekonomike e Bashkisë.

Linjat e reja të tensionit 20 KV do të rrisin në mënyrë të konsiderueshme mundësitë e furnizimit të zonave të ndryshme të qytetit, ndërkohë që krahas shpërndarjes së linjave nëntokësore të TM do të shtrihen edhe linjat e fibrës optike duke krijuar bokse të veçantë për mbikqyrjen dhe kontrollin e tyre.

Skema e organizimit të qarqeve duhet të jetë e tillë që të mundësojë kompensimin e humbjeve në rrjet, duke mbyllur në qark të caktuar nga lidhje të tjera. Në parim parashikohet një numër minimal prej tre lidhjesh, duke mundësuar kështu një rivendosje të linjave në ngarkesë në kohën e duhur. Në aspektin teknik, zvogëlimi i humbjeve elektrike do të ketë të nevojshme instalimin e kapacitorëve, të cilët do të bëjnë të mundur që faktori i fuqisë të jetë jo më pak se 95%. Nëpërmjet kësaj zgjidhje teknike, bëhet i mundur reduktimi i fuqisë së kondensatorëve në periudhat e pikut të konsumit, apo në zona specifike, duke shkaktuar një rritje të tensionit në qark, jo më të madh se 3%. Në rastet kur qarku është shumë i ngarkuar, është e nevojshme të instalohen rregullatorë të linjës, duke siguruar kështu një rritje të tensionit. Gjithsesi, kjo zgjidhje nuk duhet konsideruar si një zgjidhje afatgjatë. Për sa i përket mirëmbajtjes së rrjetit shpërndarës, duhet pasur parasysh që nëse një seksion linje kërkon më shumë se 2 riparime brenda një distance prej 1 km atëherë linja duhet të zevendësohet. Linjat duhet të jenë prej bakri, ndërkohë që duhet parashikuar ndërrimi periodik i linjave të vjetra.

Rritja potenciale e konsumit të energjisë, dhe si rrjedhojë e ngarkesës në rrjetin shpërndarës duhet të shoqërohet me një mbikqyrje të sistemit të mbrojtjes në nën-stacion. Propozohet që sistemi automatik i mbrojtjes të mbulojë deri në 75 % të ngarkesës për të shmangur çyçqjet e panevojshme të linjës për shkak të difekteve të mundshme.

Për sa i përket rrjetit shpërndarës së tensionit të ulët, duhet theksuar se gjatë dëgjësave publike është evidentuar një problematike mjaft e madhe që ka hasur dhe insistencën e banorëve. Për shkak të pozicionimit gjeografik dhe karakterit të relievit, Tepelena gjendet në pjesën më të madhe të kohës nën ndikimin e korrenteve ajrore të forta. Ky faktor ndikon negativisht dhe përbën rrezikshmëri të lartë për sa i përket dëmtimit të rrjetit shpërndarës, duke vënë në rrezik dhe sigurinë e vet banorëve. Për këtë arsye, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon që furnizimi nga kabinat elektrike deri tek konsumatori të bëhet nëpërmjet linjave nëntokësore. Përrjashtim të vetëm përbëjnë rastet kur kjo ndërhyrje e ka të pamundur të aplikohet. Realizimi i këtij propozimi synon garantimin e përmirësimit e cilësisë së furnizimit me energji elektrike të konsumatorëve, si dhe rritjen e sigurisë për furnizim me energji elektrike të tyre.

2.2.3.2 ENERGJIA DIELLORE

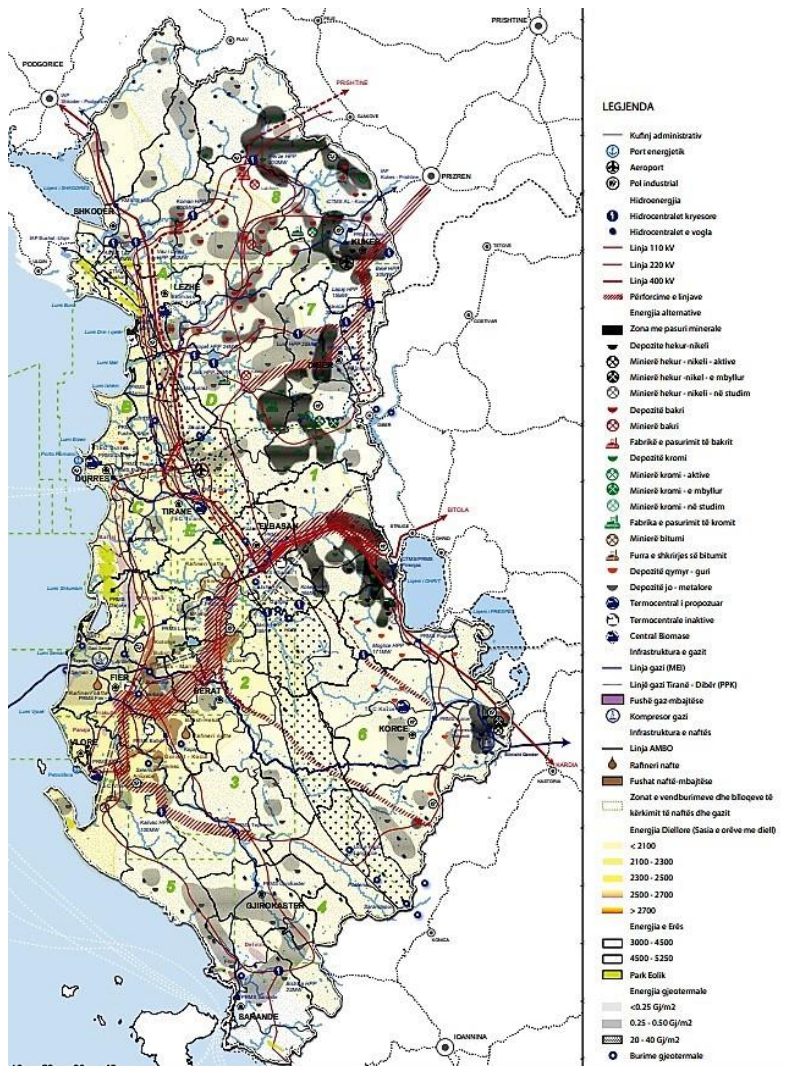
Shqipëria ka një potencial të madh energjetik diellor, ku shumë zona kanë një rrezatim që luhaten nga 1185 kWh/m² dhe 1700 kWh/m² në vit. Ky kapacitet mundëson përdorimin e energjisë diellore për të prodhuar ujë të ngrohtë për nevojat sanitare të teknologjisë si dhe për prodhimin e energjisë elektrike. Territori i Bashkisë Tepelenë përfshihet në territoret me diellzim që luhaten nga 2100 deri në 2500 kWh/m² në vit, duke ofruar kështu mundësi të mëdha për instalimin e impianteve fotovoltaike për prodhimin e energjisë nga energjia diellore. Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë nuk propozon zona specifike të ndërtimit potencial të impianteve të tilla në territorin e kësaj Njësie Vendore, pasi ato kanë nevojë për një studim të thelluar inxhinierik, mjedisor dhe financiar, në kontekstin e fizibilitetit të tyre. Gjithsesi, edhe në këtë rast Plani propozon që zonat që mund të identifikohen si potenciale për ndërtimin e impianteve diellore për prodhimin e energjisë, nuk duhet kurrsesi të okupojnë terrene bujqësore, të çfarëdo lloj kategorie të bonitetit të tokës.

2.2.3.3 ENERGJIA E ERES

Shpejtësia mesatare e erës në Shqipëri ndryshon nga 1.6 m/sek në 4.6 m/sek. Ndërsa për sa i përket drejtimeve të erës, shpejtësia më e madhe u takon drejtimeve Jug, Jug-Perëndim dhe Veri-Perëndim. Për sa i përket energjisë së erës, Shqipëria ka potencial të madh për të ngritur parqe ere me kapacitet total deri në 2000 MË. Duke qenë kaq afër me detin, por në të njëjtën kohë duke qenë edhe një vend malor, në disa zona rikthimi i investimit të turbinave me erë, parashikohet të jetë relativisht i lartë. Sipas të dhënave të bëra publike nga Shoqata Shqiptare e Energjisë, parashikohet që deri në vitin 2025, 4% e totalit të sasisë së energjisë elektrike e prodhuar në Shqipëri (rreth 400 GËh/në vit) do të prodhohet nga era.

Zonat me potencial më të madh për energjinë e erës janë identifikuar në zonën e bregdetit, ku parashikohet që të merret 0.7% e prodhimit total kombëtar të energjisë elektrike. Shpejtësia mesatare vjetore e erës në këto zona është 4-6 m/s (lartësia 10 m), ndërkohë që dendësia vjetore e energjisë është 100-250 Ë/m².

Aktualisht, në Bashkinë Tepelenë nuk rezultojnë të jenë bërë studime apo matje lidhur me potencialin e zhvillimit të impianteve eolike. Megjithatë, duke marrë në konsideratë relievin kodrinor të territorit si dhe dendësinë mjaft të ulët të popullsisë, sisteme të tilla eolike mund të gjejnë zbatim në këtë njësi vendore. Plani propozon që projekte të tilla ku hartimi dhe miratimi i tyre bëhet në nivel qendror, të respektojnë specifikat natyrore të Bashkisë, pa dëmtuar elementët mjedisorë, faunën apo dhe vetë sigurinë e banorëve të zonës.

Infrastruktura e Energjise PKK 2030

2.2.3.4 ENERGJIA HIDRIKE NË BASHKINË E TEPELENËS

Për sa i përket prodhimit të energjisë, në territorin e Bashkisë Tepelenë gjenden të miratuara disa instalime (HeC) të prodhimit të energjisë nga burimet ujore. Konkretisht kemi 4 kontrata koncesionare për ndërtimin e 8 HEC' ve:

1. Kompania "Gusmari" shpk:

1. Hec Meshaniku – 2009 – 35 – 300 kë (energja e projektuar për prodhim)
2. Hec Guva – 2009 – 35 – 1350 kë (energja e projektuar për prodhim)

Hec Meshaniku ka katër vepra marrje që fillojnë nga Llufa, përfshijnë dhe rezervuarin e Nivicës, ndërsa godina e HEC'it pozicionohet poshtë rezervuarit. Nga aty, nëpërmjet kanalit që kalon midis Nivicës dhe Rexhinit i bashkohen edhe dy vepra marrje nga përroi i Gusmarit.

Objekti i HEC Guva ndodhet poshtë kalasë së Nivicës (në anën jugore) në vendin e quajtur Guve.

2. Kompania **“Kendrevic Energy”** shpk:

1. Hec Driza1, kontrata koncesionare Nr.10225 Rep, Nr.3309 Kol, e lidhur në datën 06.09.2013. HEC Driza1 ka 3 vepra marrje, duke filluar nga përroi i Ademit poshtë kalasë së Nivicës (ne Kanion), e dyta fillon mbi ujëvarën që është mbi shpellën me qiell (Sterra e Çikës) që është monument natyre, dhe me kanale dhe derivacione nëpërmjet tubave bashkohet me veprën e marrjes 3 tek guva (pasi del nga HEC Guva). Godina e HEC Driza është afër Bashkimit me Lumin e Progonatit (Përroi i Gurrës).

3. Kompania **“Radichi Energy”** shpk: (ne listen e konçensioneve rezulton me emrin GEOALBANIA UNO)

1. HEC Lekdush-Progonat – 2009 – 35 – 2700 kë (energji e projektuar për prodhim)
3. HEC Bënçë e sipërme – 2009 – 35 – 4000 kë (energji e projektuar për prodhim)

Për Hec-et e kësaj kontratë nuk ka shumë të dhëna; janë kryer vetëm disa punime të vogla në burimin e Gurrës në Lekdush dhe në Progonat, dhe nga informacionet jo-zyrtare firma është tërhequr.

4. Kompania **“Ferar Energy”** shpk:

1. Hec Bënçë – 2009 - 35 vjet – 1735 kë (energji e projektuar për prodhim)
2. Hec Tepelenë (Tepelenë) – 2009 - 35 vjet – 3670 kë (energji e projektuar për prodhim)

Kontrata koncesionare BOT, nr.266 Rep, nr.116 Kol, date 16.06.2009. HEC Benca ka 1 vepër marrje në luginën e Bënçës në vendin ku ka qënë diga e vjetër dhe nëpërmjet një kanali godina e HEC Bënça do të ndërtohet poshtë fshatit Bënçë, pranë një objekti kulti (mekamet e Baba Shehut), nga këtu, pasi bëhet dekantimi, uji devijohet nëpërmjet një tuneli 3.4 km (nga punimet e të cilit mund të dëmtohet edhe akuadukti i Bënçës - Ujesjellesi i Ali Pashës).

Godina e HEC Tepelenë do të ndërtohet rreth 1 km në jug të qytetit të Tepelenës në parkun e qytetit dhe mbi lagjen **Gurëz** (e cila në fakt mund të shkaktoj përmbytje të kësaj lagje në periudhën e dimrit kur Vjosa Del Nga shtrati).

Fillimisht është prezantuar një tjetër projekt, planvendosja e të cilit është sipas kontratës koncesionare, sipas të cilit do të ndërtoheshin dy diga dhe uji do të merrej me kanal përgjatë shtaratit të lumit. Hec-et Meshanik, Guva, Benca dhe Tepelena kanë leje ndërtimi të vitit 2010 dhe afatet e përfundimit të ndërtimit sipas kontratave koncesionare kanë përfunduar edhe pse kanë marr shtyrje afati.

Edhe pse këto vepra nuk janë ndërtuar ende, në analizën e bilancit të energjisë, dhe duke konsideruar kohëzgjatjen e Planit të Përgjithshëm Vendor, këto vepra do të llogariten si prurje (prodhim) të energjisë. Si përfundim, nga lista e HeC've të projektuar për tu ndërtuar në territorin e Bashkisë Tepelenë, kemi një sasi energjie të planifikuar për prodhim

	EMRI i HeC	Kompania	Fuqia e Instaluar kë
1	HeC Meshaniku	GUSMARI shpk	300
2	HeC Guva	GUSMARI shpk	1350
3	HeC Driza	KENDREVIC ENERGY shpk	nuk ka informacion
4	HeC Driza 1	KENDREVIC ENERGY shpk	nuk ka informacion
5	HeC Lekdush - Progonat	GEOALBANIA UNO	2700
6	HeC Bençe e sipërme	GEOALBANIA UNO	4000
7	HeC Bencë	FERAR ENERGY shpk:	1735
8	HeC Tepelenë	FERAR ENERGY shpk:	3670
TOTAL			

2.2.3.5 KOMUNIKIMI ELEKTRONIK

Në epokën moderne të teknologjisë, mjetet e komunikimit masiv kanë ndryshuar jashtëzakonisht shumë, ku interneti është kthyer në një instrument tërësisht revolucionar në mediumet e komunikimit personal dhe publik. Në ditët tona, informatika luan një rol themelor në shoqërinë bashkëkohore dhe mendohet së në të ardhmen numri i përdoruesve të internetit sa do të vijë e do të rritet, pasi interneti është shndërruar në një mjet komunikimi të fuqishëm masiv. Në këtë kontekst, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon që në periudhën 15 veçare në zbatim të Planit, duhet të:

1. Duhet marrë masa për krijimin e aksesit dhe linjave operative të komunikimit elektronik të shpejtësisë së lartë në të gjithë zonën qendrore të Bashkisë Tepelenë, dhe konkretisht në zonat urbane përgjatë rrugës interurbane SH4 Levan – Tepelenë – Gjirokastër si dhe ato përgjatë korridorit të rrugës interurbane SH76 Tepelenë-Vlorë.
2. Plani përcakton si domosdoshmëri krijimin dhe konsolidimin e linjave të komunikimit elektronik në të gjitha objektet e rëndësishme institucionale ekonomike dhe social kulturore duke përfshirë shkollat, qendrat shëndetësore, zyrat, etj.
3. Qyteti Tepelenë duhet të akomodojë zona të dedikuara për komunikimin elektronik. Për këtë Plani propozon fillimisht qendrën e rikonstruktuar të qytetit si zonë të komunikimit të lirë WIFI, praktikë kjo që mund të replikohet edhe në zona apo rrugë të tjera të qytetit. Përveç përmirësimit të parametrevave të komunikimit, kjo ndërhyrje do të mundësojë edhe rivitalizimin e jetës sociale të qytetit Tepelenë, një element ky thelbësor në të gjithë kontekstin e zhvillimit strategjik urban, ekonomik dhe social të Bashkisë.

4. Plani thekson nevojën e mbështetjes së operatorëve privatë të këtyre shërbimeve në territorin e Bashkisë Tepelenë, duke krijuar incentiva financiare apo teknike për shtrirjen e rrjetit të komunikimit elektronik në të gjitha zonat e kësaj Njësie Vendore.

Ndërkohë, për sa i përket rrjetit të antenave të komunikimit, miratimi i pozicionit të vendosjes së tyre, jo vetëm për Bashkinë Tepelenë bëhet në nivel qëndror. Duke iu referuar përcaktimeve të VKM Nr.686, datë 22.11.2017 “Për Miratimin Rregullores së Planifikimit të Territorit”, e ndryshuar, Plani i Përgjithshëm Vendor thekson se:

- Përzgjedhja e pozicionit të ngritjes së antenave të komunikimit elektronik duhet të bëhet në referencë me legjislacionin e posaçëm për infrastrukturën përkatëse, në mënyrë që të minimizojë numrin e tyre dhe ndikimet negative pamore, akustike dhe shëndetësore për njerëzit dhe të garantojë sigurinë publike. Konkretisht baza ligjore kryesore për këto projekte konsiston në:
  - o Ligji Nr. 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar
  - o Ligji Nr. 10469, date 13/10/2011 “Për Mbrojtjen nga Rrezatimet Jo-Jonizuese”, i ndryshuar;
  - o VKM Nr. 743, date 16/10/2012 “Për Miratimin e Rregullores për Mbrojtjen e Publikut nga Rrezatimet Jo-Jonizuese” e ndryshuar;
  - o Ligji Nr. 10440, date 07/07/2011 “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis”⁴
  - o Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë e ndryshuar;
- Për të zvogëluar ndikimin pamor të kullave dhe antenave, strukturat përkatëse fshihen dhe maskohen.
- Kullat e telekomunikacionit, që janë të larta mbi 25 metra, nuk lejohen të ndërtohen e të vendosen brenda zonave të përcaktuara si zona banimi. Distanca e tyre minimale nga kufizimi i pronës më të afërt të ndërtuar është 30 metra.
- Pozicionet e kullave dhe antenave në qytete duhet të jenë në përputhje me udhëzimet dhe standardet e komisionit për radiofrekuencat në autoritetin publik përkatës dhe të garantojnë mbrojtjen e shëndetit të banorëve.
- Kullat dhe shtyllat e antenave të komunikimit elektronik nuk lejohen të ndërtohen ose të vendosen brenda zonave dhe objekteve të trashëgimisë kulturore

Rritja e vazhdueshme e telefonisë celulare në ditët e sotme ka tërhequr vëmendjen e publikut mbi rreziqet potenciale të cilat shkaktohen nga ekspozimi ndaj fushës elektromagnetike të radio frekuencave.

Ndikimi i fushave të dobëta elektromagnetike në trupin e njeriut arrihet si pasojë e disa ngjarjeve të cilat përfshijnë ekspozimin nga rrezatimet elektromagnetike i cili pasi përthithet

---

⁴ Shtojca II e Ligjit i klasifikon antenat si aktivitet që i nënshtrohet procedurës paraprake të Ndikimit në Mjedis dhe pajisja me vendim për VNM paraprake specifikohet në piken 10 “prodhime infrastrukture/ a) projekte për zhvillimin e pasurive të patundshme industriale”

modulon strukturat biologjike, akumulon energji në lëngjet e trupit, shkakton ndryshime në aktivitetet funksionale të qelizës të cilat me pas shkaktojnë disa sëmundje. Numri i përdoruesve të celularëve është rritur eksponencialisht së fundmi dhe celulari është bërë një mjet i domosdoshëm për njerëzit. Kjo gjë ka rritur dhe rrezatimin elektromagnetik të mjedisit në tërësi. Vlerësimet e ekspozimit në radio frekuencë nga fusha elektromagnetike mund të ndahen në dy kategori:

- vlerësimi i fushës rënëse, domethënë kuantifikimi i fushës elektromagnetike
- kuantifikimi i fushës elektromagnetike të induktuar nga trupat biologjikë

Ekziston një numër rregullash ndërkombëtare, standarte sigurie dhe rekomandime të cilat janë të lidhura me ekspozimin radiofrekuencë për stacionet radio bazë. Limitet brenda këtyre standarteve janë të ngjashme dhe shpesh janë të bazuara në udhëzime ndërkombëtare të caktuara nga komisioni ndërkombëtar për mbrojtjen nga rrezatimet jojonizuese (ICNIRP) dhe nga organizata botërore e shëndetësisë (ËHO). Kufizimet bazë për ekspozimin profesional dhe publik ndaj fushave elektromagnetike të cilat nuk duhen tejkaluar në asnjë situatë ekspozimi të fushave të afërta ose të largëta janë zhvilluar nga ICNIRP

Distanca e sigurisë është largësia minimale që duhet të mbahet midis antenës dhe një personi për të siguruar që kufijtë e ekspozimit nuk janë tejkaluar. Për të instaluar një antenë stacioni radio bazë në mënyrën e duhur është e rëndësishme që distancat e sigurisë të ekspozimit radio frekuencë të jenë të përcaktuara dhe nivelet e ekspozimit RF të jenë nën kufijtë e specifikuar në mjediset e aksesueshme nga publiku i përgjithshëm. Distancat e sigurisë përgjithësisht janë të ndryshme në drejtime të ndryshme nga antena. Metodot e vlerësimit analitik të ekspozimit radio frekuencë mund të përdoren për të përcaktuar distancat e pajtueshmërisë si për punonjësit ashtu dhe për publikun e përgjithshëm.

2.2.3.6 ADMINISTRIMI I UJIT

Bashkia Tepelenë disponon një seri trupash të rëndësishëm ujore në territorin që ajo administron. Konkretisht lumi i Vjosës, lumi i Bënçës dhe lumi i Drinos përbëjnë elementët më të rëndësishëm territor-formues të kësaj zone, duke ndikuar në skemën e shpërndarjes së zonave të banimit, në organizimin e formave të komunikimit, si dhe në atë që është ndoshta më e rëndësishme, në zhvillimin dhe konsolidimin e burimeve ujore si një aset vital dhe të domosdoshëm në zhvillimin aktual dhe perspektiv të Bashkisë. Së bashku me rrjedhat e shkurtra tributare, këta lumenj ofrojnë një potencial të konsiderueshëm për mbështetjen e të gjitha aktiviteteve që kanë lidhje me bujqësinë, agrobiznesin, blegtorinë, por edhe turizmin natyror dhe atë të aventurës në territorin e Bashkisë Tepelenë.

Lidhur me këtë komponent të rëndësishëm, Plani i Përgjithshëm Vendor është bazuar në objektivat strategjike të sektorit të ujit dhe kanalizimeve, të cilat në mënyrë të përmbledhur rradhiten si vijon:

- Zgjerimi dhe përmirësimi i cilësisë së shërbimeve të sektorit të ujësjellës-kanalizimeve;
- Sigurimi i nje furnizimi të plotë dhe të sigurve me uje të pijshem për popullsinë urbane dhe rurale;
- Lidhja e të gjitha zonave të banuara urbane dhe rurale të njësisë vendore me rrjetet e ujërave të zeza;
- Rritja e përqindjes së popullsisë të lidhur me rrjetin e grumbullimit të ujërave të zeza, i cili është i lidhur me një impiant përpunimi.
- Hartimi dhe realizimi periodik i vërtetimit të nevojave kombëtare për të përcaktuar projektet prioritare për investime.

Edhe pse Bashkia Tepelenë disponon burime ujore të konsiderueshme, është e nevojshme të konsolidohen praktika eficiente të shfrytëzimit dhe administrimit të aseteve, duke evituar shpërdorimet e panevojshme. E gjithë kjo duhet të bazohet në vlerësimin dhe inventarizimin e kujdesshëm të burimeve ujore, në analizën e gjendjes së tyre si dhe shfrytëzimin sipas planeve të mirëfillta të biznesit. Ndërkohë, për sa përmendur më lart lidhur me burimet, institucioni i Bashkisë mund të mbulojë nevojat për ujë që kanë familjet e varfra dhe në nevojë. Gjithashtu, Plani propozon që orientimi i skemave të furnizimit me ujë të pijshëm dhe shkarkimit të ujërave në Bashkinë Tepelenë duhet të orientohet drejt:

- Rikuperimit të plotë të kostove operacionale dhe të mirëmbajtjes së sistemeve të furnizimit dhe shkarkimit të ujerave në të gjitha territoret e banuara, duke përfshirë këtu shlyerjen e borxheve potenciale si dhe shpenzimet kapitale për riparime dhe zëvendësime;
- Fokusimit të investimeve në reduktimin e humbjeve dhe në eliminimin e formave të konsumit të ujit që nuk gjeneron të ardhura në aspektin ekonomik;
- Krijimin e një sistemi organizimi, monitorimi dhe dokumentimi të aseteve për të gjitha shërbimet e licencuara që përdorin ujin në Bashkinë Tepelenë, të cilat duhet të zhvillojnë, prezantojnë dhe përditësojnë vit pas viti një plan biznesi pesë vjeçar.
- Zhvillimin dhe zbatimin e një programi subvencionimi për familjet e varfra në Bashkinë Tepelenë, të cilat kane pamundesit financiare për të përballuar kostot e përdorimit të sistemeve të furnizimit dhe kanalizimeve

Për sa i përket pikës së fundit, është e pranueshme që tarifat të mos jenë të njëjta për të gjithë ofruesit e shërbimeve, pasi kjo reflekton kostot e ndryshme të shërbimit. Operatorët mund të zgjedhin midis një game të gjerë strukturash tarifash, megjithatë duhet të synohet drejt kalimit gradual në tarifa uniforme që janë transparente, të barabarta dhe lehtësisht të kuptueshme për konsumatorin. Do të ishte e preferueshme një strukturë tarifash që bazohet në vlera fikse dhe në volum, pasi kështu operatorit i garantohen hyrje të parashikueshme parash gjatë të gjithë periudha të vitit

Në përputhje me parimin e trajtimit të barabartë të konsumatorëve si edhe për të arritur efikasitetin afatgjatë të sektorit, tendenca e vënies së çmimeve duhet të jetë për aplikimin e tarifave të njëjta për njësi për të gjitha kategoritë e klientëve. Kjo duhet të bëhet gradualisht në periudhën 7-vjeçare.

Të gjitha planet dhe investimet në perspektivën e zbatimit të PPV, lidhur me furnizimin me ujë dhe kanalizimet e ujërave të zeza në Bashkinë Tepelenë duhet të bazohen në riorganizimin hapësinor të njësive urbane të propozuara sipas Planit, duke minimizuar ndikimet negative në terrenet natyrore apo zonat e ndjeshme mjedisore. Synimi është furnizimi me ujë të të gjithë popullatës së Njesisë Vendore, nëpërmjet shfrytëzimit të qëndrueshëm të burimeve ujore që disponon.

Për ofruesit e shërbimeve të ujësjellës-kanalizimeve duhet të aplikohet parimi i rikuperimit të plotë të kostos, gjë që është në përputhje me Direktivat e BE-së për Ujin. Ky është proces gradual, bazuar në të dhënat për aftësinë e konsumatorëve për të paguar në të gjitha zonat e shërbyera të vendit, dhe duhet të zbatohet kurdo dhe kudo që është i mundur. Është detyrë e Entit Rregullator të Ujit që të bëjë vlerësim periodik të mundësisë praktike të rikuperimit të plotë të kostos nga tarifatat dhe të përfshijë vlerësimin dhe rekomandimet e veta në Raportin Vjetor.

Një pikë e rëndësishme e Planit të Përgjithshëm Vendor lidhur me sistemet e furnizimit me ujë dhe kanalizime në Bashkinë Tepelenë ka të bëjë me zbatimin e politikës nr 6 të Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Burimeve Ujore 2017-2027, e cila ka të bëjë pikërisht me inventarizimin e aseteve dhe vlerësimi i sistemeve të ujësjellës-kanalizimeve. Duke iu referuar gjendjes ekzistuese të inventarizimit të rrjeteve ekzistuese, dhe sidomos të gjendjes fizike të këtyre rrjeteve, Plani propozon që brenda një periudhe 3 vjeçare të kryhet inventarizimi i aseteve dhe vlerësimi i të gjithë sistemit të ujësjellës-kanalizimeve në Bashkinë Tepelenë. Ky proces inventarizimi dhe vlerësimi duhet të kryhet në bazë të kriterëve që përcakton Enti Rregullator i Ujit dhe pastaj t'i dorëzohet Zyrës Qendrore të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZQRPP). Të gjitha ndryshimet në inventar duhet të pasqyrohen dhe të raportohen çdo vit në ZQRPP.

Aktualisht, shërbimi i furnizimit me ujë të territoreve të banuara të Bashkisë Tepelenë mundësohet nga Shoqëria Ujësjellës – Kanalizime Tepelenë. Sha, duke përrlllogaritur një kapacitet furnizimi aktual prej rreth 16.800 personash.

Në Korrik 2017, është kryer riorganizimi i Ujësjelles Kanalizime Sha Tepelenë, në strukturën e të cilës funksionojnë rreth 22 rrjete furnizimi me ujë për qytetin e Tepelenës dhe të fshatrave, dhe konkretisht:

- Ujësjellësi PROGONAT
- Ujësjellësi LEKDUSH

- Ujësjiellësi REXHIN
- Ujësjiellësi GUSMAR
- Ujësjiellësi NIVICË
- Ujësjiellësi DOREZ
- Ujësjiellësi SINANAJ
- Ujësjiellësi MATOHASANAJ
- Ujësjiellësi LAB MARTALLOZ
- Ujësjiellësi DHËMBLAN
- Ujësjiellësi MEZHGORAN
- Ujësjiellësi DRAGOT
- Ujësjiellësi KODER
- Ujësjiellësi VELIQOT
- Ujësjiellësi LUZAT
- Ujësjiellësi PESHTAN
- Ujësjiellësi SALARI
- Ujësjiellësi DUKAJ
- Ujësjiellësi TURAN
- Ujësjiellësi HORMOVË
- Ujësjiellësi BENÇE
- Ujësjiellësi Q.TEPELENË

Sasia e ujit që prodhohet dhe që hyn në sistemin e shpërndarjes është rreth 2,178,000 m³ në vit, që korresponodon me një vlerë të përafert prej 130 m³ ujë për person në vit, ose 356 litra/person/dite. Kjo është një vlerë e konsiderueshme, ndërkohë që norma e agreguar e kërkesës për ujë llogaritet në 150 l/person/dite. Sipas të dhënave të Njësise së Monitorimit të Treguesve të Punës dhe Vlerësimit Krahasues prodhimi mesatar i ujit në nivel kombëtar është mesatarisht 300 litra për frymë në ditë, ndërkohë që shitja mesatare e ujit ishte 110 litra për frymë në ditë. Diferenca mes këtyre dy shifrave tregon qartë masën e “ujit të pafaturuar” sipas kërkesës, dhe përfaqëson sasinë e ujit "që prodhohet por nuk faturohet" për çdo person të furnizuar.

Rrjeti i Ujësjiellesit të Tepelenës ka një gjatësi totale prej 85 km, nga të cilat 25 km janë linja të rrjetit kryesor, ndersa linjat e rrjetit shpërndarës kanë 60 km gjatësi. Në vitin 2017, është llogaritur që në të gjithë rrjetin ekzistojnë rreth 547 çarje të tubacioneve, ku një pjesë e mirë e tyre rezultojnë ndërhyrje të parregullta.

Skema e furnizimit me ujë të qytetit të Tepelenës, duhet të marrë në konsideratë ndarjen nga linja e furnizimit të përbashkët me Memaliaj. Volumet e furnizimit duhet të projektohen në mënyrë të tillë që të akomodojnë një rritje të popullsisë të qytetit prej 20% për perspektiven 15 vjeçare të Planit të Përgjithshëm Vendor. Linjat e furnizimit me ujë të fshatrave duhet të

rikonstruktohen sipas skemave ekzistuese, pa marrë në konsideratë shtim potencial të popullsisë ekzistuese.

Ndërkohë, për sa i përket shërbimit të kanalizimeve të ujërave të zeza, shërbimi është më i kufizuar në vetëm 14,900 persona. Problemi kryesor që lidhet me rrjetet e kanalizimeve të ujërave të zeza në Bashkinë Tepelenë janë mungesa e strukturave/impianteve të posaçme për trajtimin e ujërave të përdorura. Aktualisht, asnjë nga zonat e banuara në këtë njësi vendore nuk disponon linja apo infrastrukturë përkatëse për trajtimin dhe purifikimin e ujerave. Situata është mjaft problematike në qytetin e Tepelenës, ku ujërat e zeza derdhen direkt në lumin Vjosë.

Për shkak të morfologjisë së territorit, rrjeti i kanalizimeve të ujërave të zeza të qytetit të Tepelenës duhet të pajiset me impiant teknologjik të pastrimit të ujerave, duke shmangur derdhjen e ujërave në Lumin Vjosë. Pozicionimi i këtij impianti propozohet të pozicionohet në pjesën veriore të territorit të qytetit. Ndërkohë për pjesën tjetër të zonave të banuara të Bashkisë, dhe konkretisht për fshatrat periferike Plani propozon instalimin e impianteve të vegjël teknologjike të depozitimit - filtrimit të ujerave, të cilët kanë kosto të ulët instalimi, kohë të gjatë përdorimi si dhe eliminojnë tërësisht ndotjen.

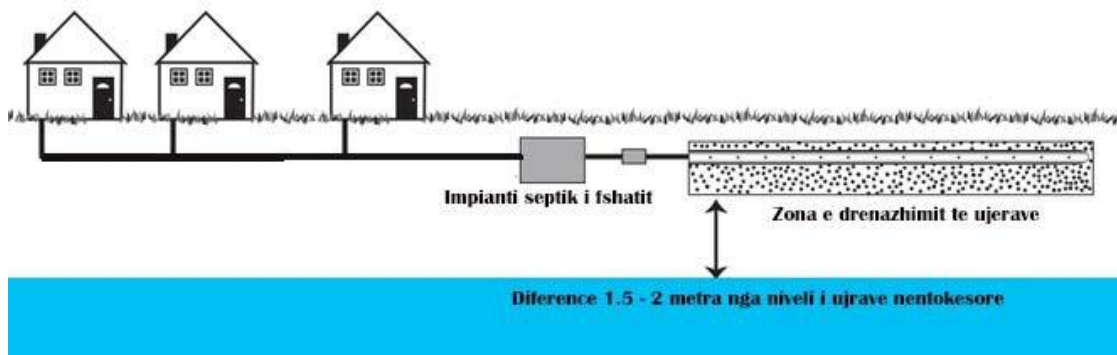

fig 44 - Skeme grafike e sistemeve të propozuara të filtrimit të ujerave në zonat rurale

Për sa i përket ndërhyrjeve emergjente, Plani i Përgjithshëm Vendor reflekton propozimet e dokumentit të Strategjisë Territoriale, duke i dhënë rëndësi zgjidhjes së problematikave të rrjeteve sipas një shpërndarjeje territoriale të caktuar. Kjo shpërndarje i referohet prioriteteve të zhvillimit të zonave të ndryshme urbane, në sinkron me Vizionin e Përgjithshëm të Zhvillimit të Bashkisë Tepelenë. Konkretisht, Plani propozon:

1. Rikonstrukcioni i rrjetit të brendshëm të furnizimit me ujë të fshatrave Lekdush, Progonat dhe Gusmar, Njësia Administrative Kurvelesh
2. Rikonstrukcioni i rrjetit të furnizimit me ujë të fshatrave Sinanaj, Matohasanaj dhe Dhëmban të Njesisë Administrative Lopës.
3. Rikonstrukcioni i rrjetit të furnizimit me ujë të fshatrave Hormovë, Kodër dhe Lekël

4. Rikonstrukcion i rrjetit të furnizimit me ujë të fshatrave Beçisht, Mezhgoran dhe Dragot

Ndërkohë për sa i përket rrjeteve të kanalizimeve të ujrave të zeza dhe problematikave që paraqesin, në Bashkinë Tepelenë, Plani propozon ndërhyrjet e mëposhtëme:

1. Ndërtimi i impiantit të pastrimit të ujërave të zeza urbane të qytetit të Tepelenës – (propozohet të instalohet në pjesën veriore të qytetit, dhe pikërisht në zonën fushore në krah të lumit të Vjosës. Në këtë impiant mund të akomodohet edhe trajtimi i ujërave të zeza të fshatrave Veliqot dhe Mamaj)
2. Rikonstrukcioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Dragot.
3. Rikonstrukcioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Bënçë.
4. Rikonstrukcioni i rrjeteve të kanalizimeve dhe impiantet septike teknologjike të fshatrave të krahinës së Kurveleshit.

Në referencë me përcaktimet e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, 2017–2027, menaxhimi i burimeve ujore në Bashkinë Tepelenë duhet të jetë një proces që nxit zhvillimin social ekonomik të kësaj Njësie Vendore, nëpërmjet menaxhimit të bashkërenduar të ujit, tokës dhe burimeve përkatëse, për të rritur në maksimum mirëqënien sociale, në mënyrë të barabartë dhe pa kompromentuar qëndrueshmërinë e ekosistemeve jetësore. Kësisoj Plani thekson përcaktimet e dokumentit të Strategjisë në nivel kombëtar, i cili do të shërbejë si një udhëzues për të gjitha politikat dhe masat që do të merren në Bashkinë Tepelenë lidhur me menaxhimin e burimeve ujore në perspektivë. Strategjia është hartuar në mënyrë të tillë që të ofrojë një kornizë gjithëpërfshirëse të burimeve ujore, duke përbërë një kuadër mjaft relevant për zhvillimin dhe administrimin e territoreve të Bashkisë Tepelenë, bazuar kjo në burimet ujore që kjo njësi disponon. Në kontekstin strategjik, Plani i referohet politikave dhe objektivave në nivel kombëtar, dhe konkretisht:

1. **Sasia e Ujit** përdorimi i drejtë dhe i balancuar i të gjitha burimeve ujore, që i shërben interesave të të gjithë aktorëve
  - a. Menaxhimi i burimeve ujore në nivel baseni
  - b. Përcaktimi i masave të rezistencës ndaj ndryshimeve klimatike
  - c. Përmirësimi i shpërndarjes së ujit dhe marrja e masave konservative për depozitimin efikas dhe me barazi
  - d. Shpërndarja e barabartë e përfitimeve
  - e. Përfshirja publike, shpërndarja e informacionit
2. **Cilësia e Ujit** ruajtja dhe përmirësimi i cilësisë së të gjitha burimeve ujore në nivel kombëtar, duke arritur statusin e “gjendjes së mirë të ujit”
  - a. Përcaktimi i masave parandaluese ndaj ndryshimeve klimatike

- b. Përcaktimi i “gjendjes së ujit me cilësi të mirë”, si dhe i objektivave të përputhshmërisë
  - c. Hartimi dhe zbatimi i Planeve të Menaxhimit të Baseneve Ujore si dhe programet e masave
  - d. Përfshirja publike, shpërndarja e informacionit
- 3. Rreziqet nga uji** ulja e rreziqeve që kanë lidhje me ujin si përmytjet apo thatësitat, përmes investimeve serioze dhe afatgjata në territorin e Bashkisë
- a. Menaxhim i integruar i pasurisë ujore në vendor, duke marrë parasysh katastrofat e ndryshme natyrore;
  - b. Sigurimi i mbrojtjes nga përmytjet
  - c. Përgatitja për thatësitat dhe mungesën e ujit
  - d. Program masash për siguri efektive dhe rezistente në përputhje me ndryshimet klimatike
- 4. Informacion mbi ujin** krijimi dhe mirëmbajtja e sistemeve të përditesuara të informacionit për burimet ujore në të gjithë territorin e Bashkisë Tepelenë
- a. Sigurimi dhe mirëfunksionimi i sistemeve të monitorimit të ujit;
  - b. Lehtësimi i sistemeve të kërkimit dhe rritja e kapaciteteve për të zhvilluar njohuritë e nevojshme për monitorimin, vlerësimin e burimeve ujore dhe formulimin dhe marrjen e zbatimit të masave;
  - c. Përmirësimi i aksesit në informacion dhe në mbledhjen e të dhënave;
  - d. Ngritja e një strukture organizative dhe koordinuese të ujit dhe klimës;
- 5. Administrimi i ujit** menaxhimi i burimeve ujore në mënyrë të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse
- a. Përcaktimi i roleve dhe objektivave të qarta për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore
  - b. Arritja e përputhshmërisë së plotë me parimet e BE për ujin dhe mjedisin, në lidhje me parandalimin, subvencionimin, proporcionalitetin dhe solidaritetin që duhet të zbatohet;
  - c. Zhvillimi i vazhdueshëm i kapaciteteve, roleve dhe përgjegjësisë ndaj çështjeve që kanë të bëjnë me menaxhimin e burimeve ujore;
  - d. Konsolidimi i bashkërendimit dhe planifikimit vendor, sektorial dhe ndërsektorial;
  - e. Krijimi i institucioneve ekonomike dhe financiare për rikuperimin e kostove
  - f. Praktikimi i integritetit dhe transparencës në të gjitha politikat ujore, institucioneve të ujit dhe kuadrove të qeverisjes së ujit, duke rritur përgjegjshmërinë dhe besimin në vendimmarrje;
  - g. Sigurimi i pjesëmarrjes së të gjitha paleve të interesit në trajtimin e çështjeve që kanë të bëjnë me menaxhimin e burimeve ujore dhe promovimi i përfshirjes publike dhe ndryshimi shoqëror në lidhje me kulturën e përdorimit të integruar të ujit;
  - h. Arritja e marrëveshjeve të përshtatshme kufitare;

- i. Zbatimi i monitorimit dhe vlerësimit të adminstrimit të ujit aty ku është e përshtatshme, ndarja e rezultateve me publikun e gjerë;

Në kuader të zbatimit të politikave dhe Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë duhet të trajtojë ujin jo si lëndë të parë konsumi, por si një element thelbësor në zhvillimin dhe ruajtjen e balancave zhvillimore midis sistemeve të ndryshme territoriale. Për shkak të pozicionit gjeografik dhe karakteristikave natyrore, Bashkia Tepelenë disponon një fluks uji të konsiderueshëm, e cila nuk duhet trajtuar kurrsesi si një aset lokal dhe i rëndësishëm sekondare.

Masat apo mënyrat e trajtimit të ujit në kanë një efekt të konsiderueshëm në territoret e njëjësive vendore fqinje si dhe ekosistemet. Konkretisht, mirëadministrimi strategjik i territorit të Bashkisë konsiston në eliminimin e efekteve negative ndotëse ndaj aseteve pozitive dhe potenciale që ky territor disponon, si dhe maksimalizimin e përfitimeve që rrjedhin prej tij.

2.2.3.7 MENAXHIMI I INTEGRUAR I MBETJEVE

Ndër objektivat kryesorë strategjike që propozon Plani i Përgjithshëm Vendor, përta i përket sistemit të menaxhimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë Tepelenë, listohen:

1. Përmirësimi gradual i sistemit ekzistues të grumbullimit dhe transportit të mbetjeve, duke përfshirë skema të grumbullimit të diferencuar, si një mundësi shumë e mirë e Bashkisë Tepelenë për të ulur kostot e shërbimit si dhe në uljen e sasisë së mbetjeve që përfundojnë në destinacionin final. Aktualisht, referuar numrit të ulët të banorëve, sistemi aktual i grumbullimit dhe transportit të mbetjeve nuk është financiarisht rentabël, për shkak të bazës shumë të ulët të taksapaguesve për shërbimin. Grumbullimi i diferencuar do të mundësonte kështu të ardhura për Bashkinë, gjithnjë në favor të përmirësimit të performancës financiare të shërbimit. Ky proces mund të aplikohet kryesisht në materialet si: qelq, plastik, alumin dhe letër/karton, materiale të cilat për momentin ndahen dhe mund të ripërdoren menjëherë.
2. Krijimin e një sistemi të kontrollit, kapjes dhe trajtimit të mbeturinave lundruese, të cilat identifikohen përgjatë rrjedhave të lumit Vjosë, lumit të Bënçës dhe Drinos. Ky sistem është i nevojshëm për kapjen e materialit solid të prodhuar ose të përpunuar, të asgjësuar ose të braktisur përgjatë rrjedhave ujore në territorin e Bashkisë Tepelenë. Pjesa më e madhe e këtyrë mbeturinave lundruese përbëhet nga materiale sintetike të tilla si plastike, metali, qelqi dhe gomë, të cilat e kanë origjinën nga hedhja e pakontrolluar pranë zonave urbane dhe rurale. Këto mbeturina akumulohen në lokacione të ndryshme të njohura si pikat fundore – mbeturinat e zhytura ose mbeturinat e bllokuara. Një ndërhyrje e tillë ka një efekt mjaft pozitiv në uljen e nivelit të ndotjes së trupave ujorë. Kjo masë do të ketë një efekt pozitiv jo vetëm në kontekstin e pastrimit të territorit të Bashkisë Tepelenë, por edhe në pastrimin nga ndotja të korridorit blu të Vjosës, i cilësuar si një nga lumenjtë e fundit të egër të Evropës.
3. Shtrirjen e shërbimit në të gjithë territorin e Bashkisë Tepelenë.

Aktualisht, shërbimi i grumbullimit të mbetjeve urbane në Bashkinë Tepelenë ofrohet vetëm në qytetin e Tepelenës, në Veliqot, si dhe në një pjesë të korridorit përgjatë rrugës interurbane Levan – Tepelenë – Gjirokastër. Ndërkohë pjesa tjetër e territorit të Bashkisë, pra zonat rurale periferike, nuk e kanë këtë shërbim. Në këto territore, mbetjet urbane të prodhuara thjesht hidhen në pika të caktuara informale, duke shkaktuar ndotje të mjedisit. Gjithsesi duhet thënë se, për shkak të numrit të ulët të popullsisë si dhe të nivelit të ulët ekonomik, sasia e mbetjeve të gjeneruara nga zonat rurale është relativisht e ulët. Një pjesë e banorëve të zonave periferike i djegin mbetjet, e cila shton rreziqet për ndotjen e ajrit apo për shpërthimin e zjarreve sporadike.

Shërbimi i grumbullimit të mbetjeve në Bashkinë Tepelenë mundësohet vetëm nga një makinë teknologjike, e cila është aktualisht në gjëndje të amortizuar. Ndërkohë që problemi themelor në këtë shërbim të kufizuar mbetet pika e depozitimit të mbetjeve, e cila ndodhet në pjesën veriore të qytetit, buzë lumit Vjosë. Eliminimi i kësaj pike është evidentuar edhe si sfida kryesore nga ana e Bashkisë, përveç zgjerimit të shërbimit aktual edhe në zonat periferike.

Duke iu referuar përcaktimeve strategjike në nivel kombëtar, mbeturinat e Bashkisë Tepelenë do të kenë si destinacion final landfillin rajonal të Bajkaj në Bashkinë Delvinë. Ky landfill është në shfrytëzim, por shfrytëzimi i tij nga ana e Bashkisë Tepelenë do të mundësohet vetëm pas finalizimit të aksit të ri interurban Kardhiq – Delvinë, i cili do të shkurtojë në mënyrë të ndjeshme distancën e zhvendosjes së mbetjeve. Ndërkohë, një skenar i tillë do të kërkojë në mënyrë të domosdoshme uljen e konsiderueshme të sasive të mbetjeve të gjeneruara në territorin e Bashkisë Tepelenë, dhe si rrjedhim uljen e kostove të transportit dhe të depozitimit në landfillin rajonal.

Dumpsite'i aktual në Bashkinë Tepelenë është mjaft problematik për shkak të pozicionit të tij pranë lumit të Vjosës, si dhe mungesës së parametrave teknike për mbrojtjen e zonave përreth tij nga ndotja. Mungesa e këtyre parametrave bën që shumë mbeturina plastike, kryesisht qese, të përfundojnë në zonat përreth si dhe në lumin Vjosë. Po ashtu problematike mbetet mungesa e masave teknike ndaj ndotjes së ujërave nga filtrimet që shkaktohen gjatë periudhës së shirave.

Referuar propozimeve të dokumentit të Strategjisë Territoriale, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon eliminimin e plotë të këtij dumpsite'i si dhe ndërtimin e një pike të re depozitimi për të gjithë Bashkinë Tepelenë, në distance nga trupat ujore si dhe e mbrojtur nga korrentet ajrore të forta, karakteristike për grykën e Vjosës.

Ndërkohe propozohet ndërtimi i një serie pikash tranzit të depozitimit të mbetjeve, në të cilat do të grumbullohen mbetjet e gjeneruara nga grupet e fshatrave, në varësi të afërsisë midis

tyre dhe skemës së grumbullimit. Më pas, mbeturinat nga këto pika do të transportohen drejt pikës qendrore të re të depozitimit, dhe më pas në drejtim të landfillit rajonal të Bajkaj, Pozicionimi i pikave është konceptuar në mënyrë të tillë duke marrë të mirëqenë së i gjithë rrjeti rrugor rural është në gjendje të rikonstruktuar dhe në kushte të përshtatshme për levizjen e mjeteve të pastrimit. Pikat tranzitore nuk mund të instalohen në rast së rrjeti rrugor është jo i rikonstruktuar. Konkretisht, Plani propozon:

- **Ndërtimi i pikës së re qendrore të depozitimit të mbetjeve** – pika e re propozohet që të pozicionohet në grykën e përroit të Turanit. Pika është në një pozicion qendror referuar strukture hapësinore të Bashkisë, afër akseve qendrore të komunikimit si dhe e mbrojtur ndaj korrenteve të erërave të grykës së Vjosës. Propozimi konsiston në krijimin e një pike depozitimi të mbuluar me strukturë të lehtë, duke penguar depërtimin e ujërave të shiut si dhe me hapësirat dhe infrastrukturën e posaçme për ndarjen dhe riciklimin e mbetjeve.
- **Eliminimi i pikës aktuale të depozitimit të mbetjeve të Bashkisë Tepelenë, pranë lumit Vjosë.** - Projekti ka rendësi specifike duke i vënë fokusin pastrimit të plotë të terrenit të dumsite'it ekzistues si dhe zonave të ndotura. Gjithashtu projekti duhet të ketë në konsideratë rivitalizimin mjedisor të terrenit, dhe sidomos nëpërmjet pyllëzimit.
- **Ndërtimi i pesë pikave tranzit të depozitimit të mbetjeve për zonat rurale** – dhe konkretisht:
  1. **Në Pllajën e Kurveleshit** – në zonen midis fshatrave Progonat dhe Gusmar. Në këtë pikë do të depozitohen mbetjet e fshatrave të Njësisë Administrative Kurvelesh;
  2. **Përgjatë korridorit midis fshatrave Dragot dhe Luadh** – propozohet pranë rrugës kryesore, pranë fshatit Luadh. Pika do të shërbejë për depozitimin e mbetjeve të fshatrave Mezhoran, Luadh, Peshtan, Beçisht dhe Dragot.
  3. **Pranë urës së Leklit** – në këtë pikë do të depozitohen mbeturinat e fshatrave Koder, Lekël, Hormovë dhe Luzat.
  4. **Përgjatë korridorit midis Dukaj dhe Salarise** – propozohet pranë rrugës së vjetër Tepelenë – Lopës dhe do të depozitohen mbeturinat e fshatrave Salari, Dukaj si dhe territoreve të banuara midis fshatit Dukaj dhe lagjes Kordhë.
  5. **Në grykën e Lopësit** – propozohet midis fshatrave Dhëmban dhe Matohasanaj dhe do të shërbejë për depozitimin e mbetjeve të fshatrave Dhëmban, Matohasanaj, Lap-Martaloz dhe Sinanaj.

Duke iu referuar përcaktimeve ligjore të Ligjit Nr.10463, datë 22.9.2011 “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, i ndryshuar, Plani i Përgjithshëm Vendor thekson së masat dhe veprimet në vazhdim për përmirësimin e sistemit në përgjithësi duhet të bazohen në një sërë parimesh bazë, si më poshtë vijon:

1. Parimi i Zhvillimit të Qëndrueshëm

Zhvillimi i qëndrueshëm i menaxhimit të integruar të mbetjeve nënkupton së burimet natyrore do të përdoren me eficiencë, duke nxitur zvogëlimin e gjenerimit të mbetjeve,

ripërdorimin e materialeve të riciklueshme, përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, duke shkaktuar ndikimin më të vogël të mundshëm mbi mjedisin.

2. Përdorimi i teknologjisë më të mirë të mundëshme bazuar mbi efektivitetin e kostos dhe pranueshmërinë mjedisore.

Shkarkimet nga objektet e trajtimit të mbetjeve dhe landfill-et, duhet të zvogëlohen maksimalisht dhe në mënyrën më eficiente në aspektin teknik dhe ekonomik.

3. Parimi i përgjegjesisë së zgjeruar të prodhuesit të mbetjeve

Gjeneruesve të mbetjeve i kërkohet të mbajnë përgjegjësi për koston e parandalimit, dhe depozitimit, si dhe të gjitha kostot e menaxhimit të mbetjeve të cilat nuk mbulojnë nga të ardhurat që mund të krijohen prej riciklimit të mbetjeve. Këta gjenerues janë gjithashtu përgjegjës për zbatimin e masave parandaluese dhe rekuperuese në lidhje me dëmet që shkaktojnë ose që mund të shkaktojnë në mjedis nga mbetjet që ata gjenerojnë.

4. Parimi “Ndotësi paguan”

Ata që ndosin mjedisin, përfshirë dhe ekonominë familjare, do të jenë përgjegjës për mbulimin e kostove për menaxhimin e mbetjeve, përfshirë edhe pranimin e masave për parandalimin dhe eliminimin e dëmeve që shkatohen nga mbetjet që ata shkarkojnë në mjedis.

Parime të tjera për menaxhimin e integruar të mbetjeve në territorin e Bashkisë Tepelenë do të zbatohen në përputhje me dispozitat e Ligjit Nr.10431 datë 9.6.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit” dhe Ligjit Nr. 10463 datë 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve” i ndryshuar.

2.2.3.8 MBROJTJA KOMBËTARE, CIVILE DHE KUNDRA ZJARRIT

Në Korrik të vitit 2019, Kuvendi i Shqipërisë miraton Ligjin Nr. 45 “Për Mbrojtjen Civile”. Referuar neneve 1 dhe 2 të tij, ky ligj ka për qëllim zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë dhe operacionalizimin e mbrojtjes civile, si një proces kompleks për të garantuar mbrojtjen e jetës së njerëzve, pronës, trashëgimisë kulturore dhe mjedisit. Gjithashtu, ky ligj rregullon funksionimin e sistemit të mbrojtjes civile, duke përcaktuar qartë përgjegjësitë e institucioneve dhe strukturave të këtij sistemi, bashkëpunimin ndërkombëtar, të drejtat dhe detyrimet e shtetasve dhe të subjekteve private, edukimin, trajnimin dhe inspektimin. Sipas këtij ligji, Bashkia Tepelenë dhe çdo njësi tjetër vendore në Republikën e Shqipërisë, duhet të alokojë jo më pak se 4% buxhetit vjetor që kanë në dispozicion për zvogëlimin e riskut ndaj fatkeqësive si dhe për mbrojtjen civile.

Gjithashtu, sipas këtij Ligji, Bashkia Tepelenë duhet të hartojë dhe të zbatojë dokumentin vendor të **Strategjisë së Zvogëlimit të Riskut ndaj Fatkeqësive**, si një detyrim ligjor brenda rolit dhe përgjegjesisë së saj. Ky dokument strategjik vendor duhet të ketë të integruar në të edhe Planin e Emergjencave Civile për Bashkinë Tepelenë, të koordinuar me planin përkatës

në nivel Prefekturë. Ky Plan duhet të ketë një fokus të posaçëm për sa i përket mbrojtjes së objekteve të trashëgimisë kulturore si dhe infrastrukturës kritike në të gjithë territorin e Bashkisë.

Duke iu referuar përcaktimeve të ligjit të cituar, Plani i Përgjithshëm Vendor thekson së Planet për Emergjencat Civile në Bashkinë Tepelenë nuk duhet të kufizohen vetëm në nivelin e institucionit të Bashkisë por duhet të shtrihen edhe për subjektet private që operojnë në sektorët e shëndetësisë, të arsimit, mirëqenies sociale, kulturës, të mjedisit dhe turizmit. Po ashtu këto plane duhet të jenë të detyrueshme për subjektet që prodhojnë dhe magazinonë materiale të rrezikshme, karburante apo derivate të tyre, apo që mund të kryejnë veprimtari me mjete të rrezikshme në brendësi të territorit të Bashkisë. Pikërisht Ligji Nr. 45 “**Për Mbrojtjen Civile**”, ndan qartë detyrat dhe përgjegjësitë e institucioneve, të subjekteve private, të organizatave dhe shoqatave të shoqërisë civile dhe të shtetasve në tërësi, bashkë me detyrimet specifike që lidhen me zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë, të parashikuara në përputhje me Kuadrin Sendai⁵. Ky kuadër ndërkombëtar për Reduktimin e Riskut nga Fatkeqësitë 2015-2030, pranon së shteti ka rolin kryesor në zvogëlimin e riskut të fatkeqësive, megjithatë, përgjegjësia duhet të ndahet me aktorë të tjerë, duke përfshirë qeverisjen lokale dhe sektorin privat. Platformat kombëtare dhe lokale për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë janë të njohura në Kuadrin Sendai si aktorë kryesorë për të arritur një zbatim të koordinuar të strategjive, planeve dhe veprimeve të Zvogëlimit të Riskut nga Fatkeqësitë.

Plani i Emergjencës Civile të Bashkisë Tepelenë duhet të përmbajë sanksione të qarta për të gjithë institucionet publike, por edhe subjektet private, që kanë të bëjnë me marrjen dhe zbatimin e masave për zvogëlimin e riskut dhe të fatkeqësive natyrore. Për përballimin dhe menaxhimin e situatave të emergjencave civile në territorin e vet, Bashkia Tepelenë duhet të krijojë struktura mbi baza të përkohshme dhe të përhershme, në varësi të situatës. Plani nuk propozon masa që kanë të bëjnë me territorin apo që ndikojnë në rrjetet e infrastrukturave në kontekstin e emergjencave civile. Ndërkohë, për sa i përket automjeteve të posaçme, duke iu referuar shtrirjes hapësinore të Bashkisë, Plani propozon një numër minimal prej **3 mjetes** të posaçme për shuarjen e zjarreve.

Për sa i përket mbrojtjes nga zjarri, Bashkia Tepelenë duhet të respektojë dispozitat e përcaktuara në Ligjin Nr.152/2015 datë 21.12.2015 “Për shërbimin e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin”. Sipas këtij ligji, shërbimi i mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin në Bashkinë Tepelenë duhet të jetë një strukturë e specializuar, në gatishmëri të përhershme. Misioni i këtij shërbimi është inspektimi, parandalimi, me masat e mbrojtjes nga zjarri, ndërhyrja për shuarjen e zjarreve, shpëtimi i jetës, gjësë së gjallë, pronës, mjedisit, pyjeve dhe kullotave në

---

⁵ Kuadri SENDAI për Reduktimin e Rrezikut nga Katastrofat 2015-2030, është marreveshje multilaterale në nivel global, e cila përfshin shtate objektiva specifike si dhe kater prioritete për veprim për tu respektuar nga të gjitha vendet anetare të Asamblese. Ajo është miratuar nga Asambleja Nacionale e Kombeve të Bashkuara në vitin 2015, në kuadër të Konferencës së Tretë Botërore të Kombeve të Bashkuara për Reduktimin e Rrezikut nga Katastrofat

aksidente të ndryshme, fatkeqësi natyrore, si dhe në ato të shkaktuara nga dora e njeriut, në të gjithë territorin administrativ të Bashkisë.

Sektori i shërbimit të MZSH-së në Bashkinë Tepelenë është në varësi të kryetarit të Bashkisë, dhe përfaqëson strukturën bazë operuese dhe inspektuese në fushën e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin në të gjithë territorin e kësaj njësie vendore. Sipas detyrimeve ligjore, ky sektor duhet të jetë i aftë që të mbulojë dhe të përballojë me shërbim zjarrfikës të gjithë territorin e Bashkisë. Duke iu referuar kontekstit ekzistues të shpërndarjes së zonave urbane dhe rurale, si dhe mundësive të kufizuara financiare Plani nuk propozon stacione të tjera zjarrfikëse në territorin e Bashkisë, duke qënë së në territorin e kësaj Njësie Vendore nuk specifikohen objekte strategjike specifike, të cilat sipas ligjit do të kenë nevojë për stacione të shërbimit të MZSH-së.

Sektori i shërbimit të MZSH-së në Bashkinë Tepelenë ka këto detyra:

- a) marrjen e masave të inspektimit, parandalimit dhe ndërhyrjes për shuarjen e zjarreve dhe shpëtimin në territorin e Bashkisë;
- b) drejtimin e shërbimit të MZSH-së për gatishmërinë e personelit, të automjeteve dhe pajisjeve zjarrfikëse;
- c) zbatimin e ligjshmërisë, zbatimin e masave inspektuese dhe parandaluese për mbrojtjen nga zjarri dhe shpëtimin në të gjitha objektet në territorin e Bashkisë;
- ç) bashkëpunimin, koordinimin e veprimeve të strukturave për mbrojtjen nga zjarri dhe shpëtimin me strukturat e tjera operuese dhe inspektuese që veprojnë në territorin e Bashkisë;
- d) mbajtjen dhe administrimin e dokumentacionit të shërbimit të MZSH-së, si dhe përpilimin e statistikave për aktivitetin dhe veprimtarinë e shërbimit në nivel vendor, në përputhje me legjislacionin në fuqi;
- dh) kontrollin dhe mbikëqyrjen e veprimtarisë së shërbimit të mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin në objektet me rëndësi ekonomike e strategjike;
- e) drejton dhe përgjigjet për rritjen e aftësive profesionale të personelit të MZSH-së, të shërbimit vullnetar, për zbatimin e programit të përgatitjes së tyre profesionale, dhe zhvillon mësimet treguese për dhënien e njohurive të mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë thekson rëndësinë e konsolidimit të masave kuadër për sigurinë nga zjarri dhe shpëtimin, në projektimin dhe ndërtimin rutinë të objekteve të reja civile apo publike. Në këtë kuadër

- Projekti për mbrojtjen nga zjarri dhe shpëtimin është pjesë përbërëse e dokumentacionit që kërkohet për lëshimin e lejes së zhvillimit/ndërtimit për çdo objekt civil apo publik në territorin e Bashkisë Tepelenë
- Objektet e çdo lloji, sipas shkallës së qëndrueshmërisë ndaj zjarrit dhe rrezikshmërisë ndaj tij, ndahen në kategori, të cilat miratohen me udhëzim të ministrit.

- Projektimi, ndërtimi, rikonstruksioni dhe vënia në përdorim e veprave dhe strukturave të ndryshme, ndërtesave, rrjetit rrugor, elektrik, ujësjellës-kanalizimeve, pyjeve e kullotave, zonat e mbrojtura etj., bëhen në përputhje me kërkesat e këtij ligji dhe aktet e tjera ligjore dhe nënligjore në fuqi.
- Projektet për të gjitha llojet e ndërtimeve dhe administrimin e zonave të mbrojtura etj., përfshijnë edhe projektin e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimin.

2.2.3.9 INFRASTRUKTURA ARSIMORE DHE SHËNDETËSORE

Referuar analizës së gjendjes ekzistuese të sistemit arsimor, në territorin e Bashkisë Tepelenë funksionojnë:

- 1 Shkollë e Mesme e Përgjithshme – në qytetin e Tepelenës
- 24 Shkolla 9-Vjeçare – në qytetin e Tepelenës dhe në fshatrat Veliqot, Mamaj, Turan, Dukaj, Salari, Dhëmban, Matohasanaj, Sinanaj, Nivicë, Gusmar, Progonat, Lekdush, Bënçë, Luzat, Hormovë, Lekël, Kodër, Beçisht, Dragot, Peshtan, Mezhgoran
- 16 Kopshte - në qytetin e Tepelenës dhe në fshatrat Veliqot, Bënçë, Turan, Hormovë, Luzat, Dragot, Mezhgoran, Kodër, Dukaj, Salari, Sinanaj, Dhëmban, Progonat

Qyteti Tepelenë si dhe ish-komunat, tashmë pjesë administrative të Bashkisë, të përfshira në të në saj të Reformës së re Administrative Territoriale, kanë trashëguar një infrastrukture shkollore të plotë, për sa i përket numrit të shkollave, shtrirjes së tyre si dhe hapësirave mësimore. Ndërkohë, rënia e konsiderueshme e numrit të nxënësve për shkak të migrimit të banorëve të fshatrave ka rezultuar në shumë raste në shkolla thuajse të boshatisura, me shumë pak nxënës dhe mësues.

Referuar propozimeve të dokumentit të Strategjisë Territoriale, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon rigrupim të strukturave arsimore, e cila do të rezultojë në uljen e numrit të përgjithshëm të shkollave, por do të ndikojë në rritjen e cilësisë. Megjithatë këtu duhet pasur parasysh së ky rigrupim, mund të shkaktojë një devijim nga normativat urbanistike. Për përcaktimin e distancave midis institucioneve arsimore dhe zonave të mbulimit janë marrë në konsideratë përcaktimet urbanistike empirike, pasi as kuadri rregullator në fuqi për planifikimin e territorit, dhe as Ligji Nr. 69/2012 “Për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, nuk identifikojnë përcaktimet orientuese territoriale. Duke iu referuar këtyre vlerave bazë, distancat e shkollave në territorin e Bashkisë Tepelenë duhet të jenë:

- Shkolla fillore dhe 9-vjeçare në vijë ajrore është 500-600 metra në zona urbane dhe 1,000-1,500 metra në zona rurale
- Shkolla e mesme në vijë ajrore është 1,000-1,500 m në zona urbane dhe 2000 – 4,500 m në zona rurale

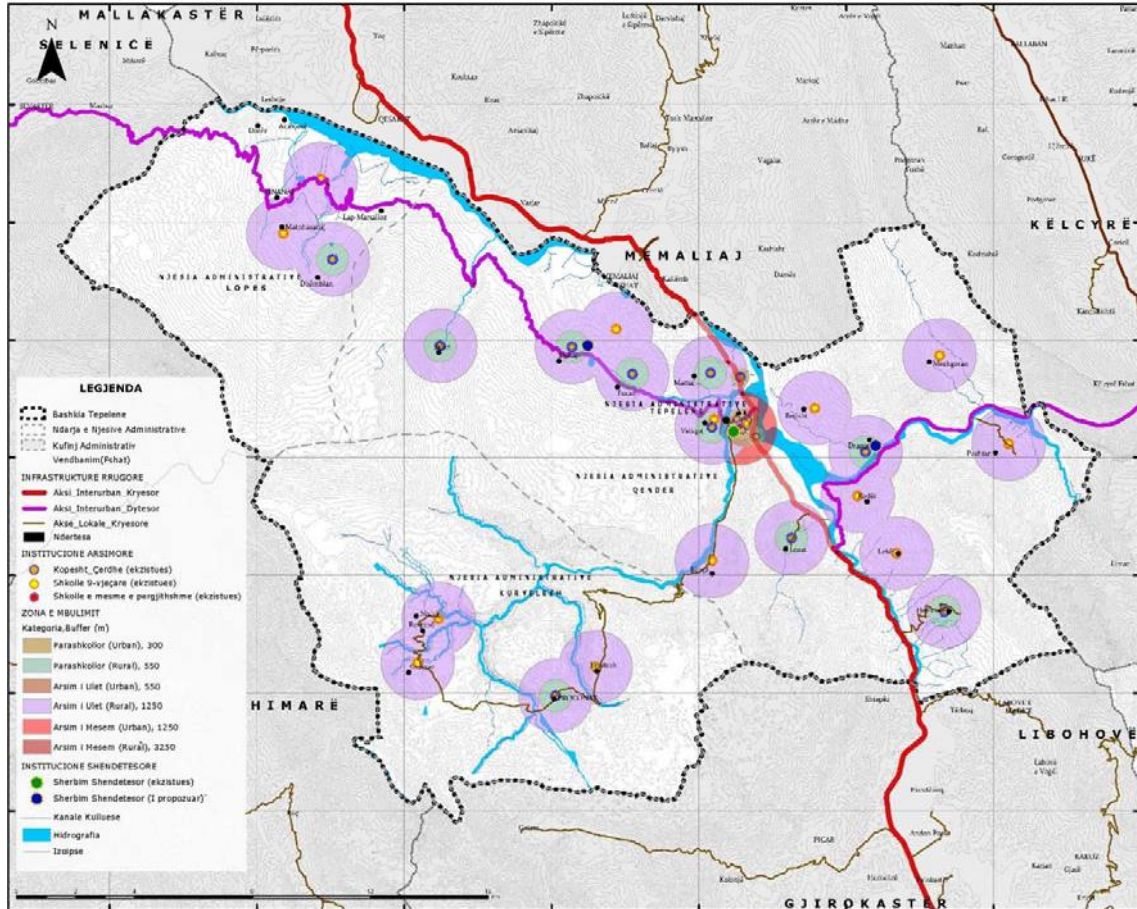

fig 45 - Harta e shpërndarjes së shërbimit arsimor dhe shëndetësor

Në këtë kontekst propozohet rigrupimi i shkollave funksionale, nëpërmjet orientimit të nxënësve drejt shkollave të përqëndruara, duke rritur në këtë mënyrë numrin e nxënësve nëpër klasa, efikasitetin e mësimdhënies si dhe uljen e kostove administrative. Më pak shkolla nënkupton më pak mësues të nevojshëm, më pak kosto administrative si dhe mirëmbajtje. Konkretisht, propozohet konsolidimi i nukleve të shërbimeve arsimore si më poshtë:

- Konsolidimi i shkollës “Selam Musa” në fshatin Sinanaj si shkolla e vetme 9-vjeçare në Lopës, duke akomoduar edhe nxënësit e shkollave “Halim Ramo” në Dhëmbllan si dhe “Sali Beqiri” në Matohasanaj.
- Konsolidimi i shkollës 9-vjeçare “Memo Nexhipi” në fshatin Dukaj si strukturë qendrore, duke akomoduar nxënësit e shkollës “Kordhaj” në lagjen Kordhaj pranë Vjosës, shkollës “Ferit Çela” në fshatin Turan dhe shkollën “Mustafa Zoto” në fshatin Salari.

- Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Asim Zeneli” në fshatin Progonat, duke akomoduar edhe nxenesit e shkollës “Çobo Mërkuri” në fshatin Gusmar, shkolles “Shuko Dalipi” në fshatin Nivicë si dhe shkolles “Sinan Kërpi” në Lekdush
- Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Polo Bezhani” në Lekël duke akomoduar nxenesit e shkollave “Misto Shumeli” në Koder dhe “Nevro Selimi” në Hormovë
- Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Jaçe Banushi” në Dragot duke akomoduar nxënësit e shkollave “Llukan Ceka” në Peshtan, “Xhaferr Bani” në Mezhgoran dhe “Anashor Halimi” në Beçisht.

Ndërkohe shkollat “Fato Kuçi” në Bënçë, “Brahim Mama” në Mamaj dhe “Seit Demiri” në Luzat mund të akomodohen në shkollat “7 Marsi” dhe “Avni Rustemi” në qytetin e Tepelenës.

Shërbimi shëndetësor në Bashkinë Tepelenë ofrohet nëpërmjet Spitalit Bashkiak si dhe 32 qendrave shëndetësore primare, nga të cilat 14 prej tyre ndodhen në njësinë administrative Qendër Tepelenë, e motivuar kjo për shkak të numrit më të madh të fshatrave, në krahasim me njësitë e tjera administrative. Për shkak të rënies së popullsisë, një pjesë e madhe e qendrave të vogla shëndetësore janë mbyllur, ndërsa shërbimet janë fokusuar në qendrat shëndetësore në ish qendrat e Komunave.

Në mungesë të Qendrave Shëndetësore banorët detyrohen të shkojnë drejt spitalit të Tepelenës, apo të Gjirokastrës. Mungesat në shërbimin shëndetësor ndihen kryesisht në fshatrat Kodër, Veliqot, Salari, Beçisht, Turan, Lekël, etj. Në përgjithësi evidentohet mungesa e specialisteve për shumë nga shërbimet e kërkuara nga banorët. Ka mungesë të mjekëve kirurgë, specialistëve ORL, mjekeve të reanimacionit, obstetër etj. Aktualisht spitali i qytetit disponon vetëm tetë mjekë të specialitetit të përgjithshëm. Në nivel kombëtar, shërbimi i shëndetit publik është i organizuar në tre nivele. Në nivel Qarku funksionojnë spitalet dhe ambulancat qendrore, në ish qendrat e rretheve funksionojnë spitalet ndërsa në qytezat e vogla funksionojnë shërbimet ambulatorë. Zonat periferike dhe ato të thella rurale kanë nga 1 mjek e nga 1 infermier, sa për vizita të përgjithshme, shërbim parësor dhe injeksione.

Normativa e shërbimit është (ka qënë) mesatarisht 1 mjek dhe 1 infermier për 10 mijë banorë. Sipas skemës së shërbimit shëndetësor, spitalet në qendrat e të 12 Qarqeve do të vazhdojnë të kryejnë këtë funksion shërbimesh komplekse shëndetësore. Ndërsa spitalet e tjerë, përfshirë spitalin e Tepelenës, do të shërbejnë për rastet e urgjencave. Koncepti në këtë skemë bazohet në idenë e krijimit të niveleve hierarkike të shërbimit shëndetësor, duke ulur kostot e shërbimit në nivel kombëtar.

Bazuar në të njëjtin koncept ndërhyrës të rigrupimit të shërbimeve si dhe nevojave të konstatuara më emergjente, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë, për sa i përket shërbimit shëndetësor propozon:

- Rikonstruksioni i plotë i Q.SH. Lopës, në fshatin Sinanaj – kjo qëndër mbulon nevojat për fshatrat e Lopësit
- Ndërtimi i një qendre të re shëndetësore në fshatin Dragot – për të siguruar shërbimin për popullsinë e fshatrave Dragot, Beçisht, Luadh, Mezhgoran, Peshtan, Koder dhe Lekël
- Ndërtimi i një qendre të re shëndetësore në Dukaj – praktikisht ndërtesa e qendres është terësisht jashtë funksionit. Kjo qendër mund të shërbejë për fshatrat Dukaj, Kordhaj (Dukaj), Turan dhe Salari.

Propozimet strategjike marrin parasysh faktin që Q.SH. Tepelenë, Q.SH. Qendër si dhe Q.SH. Kurvelesh janë rikonstruktuar së fundmi me investim të qeverisë shqiptare.

3.3. PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT

Në koherencë me propozimet e Planit të Përgjithshëm Rregullues të Bashkisë Tepelenë, është detajuar platforma e mbrojtjes së mjedisit, e cila përcakton normat dhe standardet mjedisore dhe peizazhiste për çdo zhvillim apo aktivitet të lejuar në territorin e Njësise vendore. Ky instrument synon përmirësimin e parametrave mjedisore, estetike dhe peizazhiste gjatë fazës së zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, dhe konkretisht gjatë hartimit të projekteve teknike të infrastrukturës apo Planeve të Detajuara Vendore (PDV).

Plani i Mbrojtjes së Mjedisit (PMM) është menduar si një instrument operacional dhe guide referuese në funksion të zgjidhjes dhe menaxhimit të problematikave ekzistuese dhe potenciale të mjedisit në Bashkinë Tepelenë, dhe pikërisht nëpërmjet adaptimit të një metodologjie të integruar të elementëve të menaxhimit urban me komponentët mjedisorë dhe peizazhistikë.

3.3.1 KUADRI RREGULLATOR PËR MBROJTJEN E PEIZAZHIT

Kuadri rregullator referues lidhur me peizazhin në Shqipëri është ende në fazë të pakonsoliduar. Ligji për Planifikimin dhe Menaxhimin e Territorit si dhe aktet nënligjore në zbatim të tij nuk kanë të integruar elemente specifike të trajtimit të peizazhit urban apo peizazhit mjedisor, rural, industrial, etj. Aktualisht Shqipëria ende nuk është pjesë e Konventës Europiane të Peizazhit, (Firence 2000), e cila përbën edhe dokumentin themelor në nivel evropian që i kushtohet në mënyrë të dedikuar administrimit të të gjithë elementëve të peizazhit evropian. Në mënyrë të përmbledhur, çdo palë anëtare e kësaj konvente ka detyrimin që:

- a) te njohë juridikisht peizazhin si një komponent themelor të kontekstit jetësor të popullatave brenda kufijve europiane, si nje shprehje të larmisë së trashëgimisë së tyre të përbashkët kulturore e natyrore, dhe themel të identitetit të tyre;
- b) të përcaktojë e të zbatojë politika të tilla për peizazhet që të synojnë mbrojtjen, menaxhimin dhe planifikimin e tyre nëpërmjet marrjes së masave të veçanta parashikuar nga neni 6 i Konventës;
- c) të krijojë procedura pjesëmarrjeje të publikut, të autoriteteve lokale e rajonale, dhe të protagonistëve të tjerë të interesuar për hartimin dhe realizimin e politikave të peizazhit në çdo nivel;
- d) te përfshijë peizazhin në kuadrin e politikave që kanë të bëjnë me menaxhimin e territorit e të urbanizmit, dhe në kuadrin e politikave kulturore, mjedisore, bujqësore, shoqërore e ekonomike, si dhe në kuadrin e politikave të tjera që mund të kenë një efekt të drejtpërdrejtë apo të tërthortë mbi peizazhin;

Nëse i referohemi parimeve të Konventës, termi "Peizazh" ka të bëjë me të gjitha hapësirat natyrore, rurale, urbane dhe periurbane të një territori të caktuar. Përfshin hapësirat tokësore, ujërat e brëndshme dhe detare të një shteti, rajoni apo zonë specifike. Po ashtu, ky term ka të bëjë si me peizazhet që mund të konsiderohen të veçanta, ashtu dhe me peizazhet e mjedisit të përditshëm si dhe peizazhet e degraduara.

Për efekt të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, "Menaxhimi i Peizazhit" do të nënkuptojë të gjitha ato veprime që garantojnë ruajtjen dhe mirëmbajtjen e qëndrueshme të elementëve të një peizazhi, në harmonizim me ndryshimet që rrjedhin nga proceset dinamike sociale, ekonomike dhe mjedisore. Plani trajton masat e nevojshme për mbrojtjen dhe zhvillimin e:

- peizazhit urban dhe industrial
- përmirësimin e cilësisë së ujit dhe mbrojtjen e elementëve lumorë
- përmirësimin e cilësisë së ajrit
- shtimin e hapësirave të gjelbra
- zgjidhjen e problematikës mjedisore dhe vatrave të evidentuara;

3.3.1.1 GJELBËRIMI I PEISAZHIT URBAN NË BASHKINË TEPELENË

Peizazhi urban në qytetin e Tepelenës, falë ndërhyrjeve fizike të viteve të fundit ka pësuar një transformim të konsiderueshëm pozitiv, me ripërtëritjen e elementëve të mobilimit urban të qëndrës së qytetit, fasadave të qëndrës si dhe një pjesë të mirë të rrugëve të brendshme. Këtu vlen të përmendim ndërhyrjen në sheshin kryesor të qytetit, me një kompozim bashkëkohor midis elementëve historikë arkitektonikë të Kalasë së Ali Pashës dhe elementëve moderne të mobilimit urban.

Ndërkaq, nuk mund të flitet njësoj për zonat rurale apo fshatrat periferike të kësaj njësie vendore, të cilat vazhdojnë të paraqesin një panoramë problematike të peizazhit urban, të

shkaktuar nga mungesa e investimeve fizike për periudha të gjata kohore. Në këtë kontekst Plani i Përgjithshëm Vendor thekson domosdoshmërinë për ndërhyrje graduale përmirësuese në të gjitha elementët e peizazhit të zonave rurale periferike, sidomos nëpërmjet ndërthurjes së përbërësve të peizazhit natyror në brendësi të zonave urbane, gjithnjë duke ruajtur dhe fuqizuar elementët karakteristikë të çdo vendbanimi.

Në kuadër të ndërhyrjeve specifike për peizazhin urban si në qytetin e Tepelenës, ashtu edhe në zonat periferike rurale, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon:

1. Intensifikimin e gjelbërimit ekzistues përgjatë rrugëve si dhe plotësimin e segmenteve jo të gjelbëruara me pemë të reja. Ndërkohë, Plani thekson rëndësinë e ruajtjes së konfiguracionit dhe struktures së gjelbërimit ekzistues, pa qënë nevoja për zëvendësimin e të gjitha pemëve në një ndërhyrje të caktuar. Konkretisht, nëse përgjatë një segmenti rrugor identifikohen pemë që i kanë rezistuar kohës dhe efekteve klimatike, gjatë hartimit të projekteve teknike apo PDV'ëve, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon ruajtjen e tyre, me qellim ruajtjen e tipareve karakteristike të peizazhit dhe të memories së gjelbër të rrugës. Ndërkaq, trajtimi teknik i shtretërve të pemëve duhet të ndjekë një tipologji përgjatë të gjithë segmentit të rrugës, si në aspektin e materialit të përdorur, përmasave dhe formës. Hapësira filtruese në rrezë të pemëve duhet të jetë e mjaftueshme për të lejuar depërtimin e ujit, por pa penguar lëvizjen e lirshme të këmbësorëve. Rekomandohet që në rrugët kryesore të qytetit të Tepelenës si dhe përgjatë trotuareve të ngushtë në brendësi të lagjeve të përdoren zgara metalike, të cilat vendosen mbi hapësirën filtruese të bazës së pemës.

fig 46 - Foto ilustruese të zgarave filtruese metalike në rreze të pemëve përgjatë rrugëve

2. Përcaktimi i llojeve të pemëve për tu mbjellë përgjatë segmenteve rrugore jo të gjelbëruara duhet të bazohet në përzgjedhjen e jo më shumë së dy lloje drurësh, të cilët mund të aplikohen të ndarë në mënyrë specifike në të dy anët e rrugës, ose në të dy anët e një trotuari, nëse ai disponon gjerësi të mjaftueshme. Nuk rekomandohet përdorimi i tipeve të ndryshme të drurëve nga njëra anë e një trotuari të rrugës, i cili formohet prej

intersektimit të aksit të rrugës me dy akse të tjera, pasi dëmton konsolidimin e një karakteri dallues dhe referues të aksit. Ndër llojet e pemëve të përshtatshme për tu marrë në konsideratë janë:

fig 47 - Shembull ilustrues i gjelbërimit të një korridorit kembesor me dy tipe të veçanta pemesh – Shanghai, Kinë

- **Pemët me strukture piramidale**, këtu mund të përmenden llojet e ndryshme të bredhave, të cilët kanë një konfigurim të dallueshem vertikal, me degët që dalin prej trungut në forma relativisht të rregullta. Këto lloj pemësh kanë një efekt estetik shumë të fortë, dhe rekomandohet të aplikohen në hapësira të gjera dhe lulishte, ndërkohë që nuk janë shumë të rekomandueshme për gjelbërim trotuaresh.
- **Pemët me strukture ovale** si bliret, rrepet apo manjolat, të cilat përshtaten më së miri në rrugët e qytetit pasi ato rriten në vertikalisht duke mos ndikuar në trafikun e automjeteve. Gjithashtu këto lloj drurësh mund të mbillen në afërsi të ndërtesave duke krijuar keshtu elemente interesant të peizazhit urban. Gjithsesi aplikimi këtyre lloj drurëve duhet bërë me kujdes pasi ato mund të arrijnë lartësi të mëdha, dhe të krijojnë perde të gjelbra për silueta të caktuara urbane. Gjithashtu, mbjellja e tyre mund të ndikoj tek infrastruktura nëntokësore që kalon përgjate trotuaresh.
- **Pemët me strukturë të qartë vertikale**, ku mund të përmendet selvia apo kavaku (një lloj plepi) të cilët kanë një konfigurim të dukshëm vertikal dhe një gjatësi të konsiderueshme. Këto pemë vlerësohen për gjerësinë e tyre të ngushtë e cila i mundëson atyre të mbillen në hapësirat e ngushta ku nuk ka vend të mjaftueshëm për një pemë me një strukturë ovale apo të rumbullakët.
- **Pemët me strukturë të rumbullakët**, ku një nga llojet me karakteristike është ai i pishës së butë. Këto lloje pemësh krijojnë një volum dhe identitet të konsiderueshëm në rrugët apo hapësirat që aplikohen. Për shkak të përmasave të mëdha që merr kurora,

këto lloj pemësh propozohen përgjatë rrugëve me seksion të gjerë tërthor, dhe sidomos në ato korridore ku kurora e pemëve nuk bllokton tërësisht fasadat e ndërtesave. Gjithsesi, ky lloj druri është një nga llojet më të fortë dhe të durueshëm në kohë, e përdorur gjerësisht në gjelbërimin urban në qytetet mesdhetare, ndërkohë që me rritjen e plotë krijon momente peizazhistike unike.

fig 48 - Shembuj të aplikimit të pishës si gjelbërim urban – Romë, Itali

- *Pemët me strukture vazore* mund të jenë më të përshtatshme për tu mbjellë në rrugët e qytetit pasi rriten lartë dhe hapen përsëgjëri. Këto forma pemësh kanë tendencën të harkohen mbi rrugë dhe trotuare duke i hijëzuar ato dhe njëkohësisht ruajtur pastërtinë vizuale dhe lartësinë e nevojshme për të mos penguar rrugë kalimin e automjeteve.
3. Në hapësirat e gjera publike apo në hapësirat midis pallateve të qytetit të Tepelenës rekomandohet mbjellja e pemëve në mënyrë të grupuar sipas të njëjtës familje, ndërkohë që morfologjia hapësinore e tyre mund të varioje duke ndërthurur grupe drurësh me rradhe të dallueshme pemësh sipas një frekeunce të përcaktuar apo me drurë të vetmuar (solitaire). Këto hapësira mund të projektohen si zona të dedikuara për banorët e bllokut të banimit, me aktivitete të ulët dhe me gjelbërim kompleks, duke krijuar kështu edhe mini-ekosisteme të përshtatshme për zogjtë e këngës.
  4. Plani i Përgjithshëm Vendor i jep një rëndësi të konsiderueshme zonave të konservimit mjedisor, në të cilat përfshihen ato hapësira të gjelbra karakteristike, me vlerë të lartë peizazhike, mjedisore e turistike të qytetit të Tepelenës apo të fshatrave rurale. Në përputhje me termin e ndërhyrjes, në këto zona nuk lejohet ndërtimi i objekteve apo strukturave që ndikojnë negativisht në identitetin specifik të zonave. Ndërkohë, Plani

propozon restaurimin e objekteve ekzistuese, duke respektuar karakteristikat dhe tiparet ekzistuese urbanistike dhe arkitektonike të objekteve, si dhe ndërthurjen me elementë estetikë të gjelbërimit të brendshëm.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë nuk përcakton kritere strikte lidhur me gjelbërimin e ulët, ndërkohë që thekson së të gjitha zgjidhjet urbanistike dhe mjedisore, si në qytetin e Tepelenës dhe në zonat rurale, duhet të bazohen në traditën e deritanishme të sektorit të gjelbërimit publik, duke stimuluar variacione të ngjyrave dhe llojeve të ndryshme të bimësisë.

3.3.1.2 ELEMENTE TË PEIZAZHIT TË ZONAVE EKONOMIKE DHE RURALE

Një nga elementët që neglizhohet më shumë gjatë projektimit dhe ndërtimit të zonave ekonomike është gjelbërimi plotësues, i cili shpesh konsiderohet si një kosto e panevojshme pasi nuk përputhet me funksionin primar të këtyre zonave. Si rezultat këto hapësira kthehen shpesh në ishuj artificialë, të dallueshëm nga strukturat tipike urbane, ku mbizotëron betoni dhe asfalti, dhe duke mos ofruar terrene të përshtatshme të hijezuara për punonjësit apo klientelën.

Plani i Përgjithshëm i Bashkisë Tepelenë propozon një trajtim më “mjedisor” të zonave ekonomike, dhe sidomos zonës në veri të qytetit të Tepelenës e cila propozohet që të transformohet në hapësirën kryesore ekonomike dhe industriale për të gjithë territorin e Njësisë Vendore. Plani propozon përfshirjen në masë të konsiderueshme të elementëve të gjelbër në këto hapësira, nëpërmjet mbjelljes së drurëve të familjeve të ndryshme, me kurorë të gjerë për të hijëzuar hapësira parkimi, apo publike. Një element interesant për përmirësimin e peizazhit të strukturave ekonomike janë perdet e gjelbra apo brezat e pemëve bllokuese, të cilat krijojnë fasha tampon që fshehin apo zbutin ndikimin negativ vizual të strukturave dhe infrastrukturave ekonomike.

Për zonat ekonomike dhe industriale Plani propozon përdorimin e drurëve gjethegjërë dhe me push, si dhe të atij lloj vegjetacioni që bllokoi efektet potenciale ndotëse, apo edhe asimilojnë një pjesë të konsiderueshme të ndotjes që mund të krijohet nga aktivitetet ekonomike. Këto zona duhet të jenë subjekt i vazhdueshëm i monitorimit nga ana e autoriteteve të Bashkisë Tepelenë, përgjegjëse për mbrojtjen e mjedisit dhe gjelbërimin në këtë Njësi Vendore.

Për sa i përket elementëve peizazhistike në zonat rurale të Bashkisë Tepelenë, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon mbrojtjen e elementëve dallues të identitetit të gjelbër të këtyre zonave, si dhe ndërthurjen me tiparat dallues të peizazhit natyror rrethues. Gjatë projektimit apo ndërhyrjes në këto zona rekomandohet:

- Integrimi i elementëve karakteristikë peziashistikë në projektet apo programet e posaçme për zhvillimin e bujqësisë apo strukturave blegtorale. Në këtë mënyrë, ndërhyrjet do të kenë mundësi të kombinohen në mënyrë graduale me elementë të peizazhit natyror ekzistues si dhe të krijojnë një rrjedhshmëri natyrale dhe të pafragmentuar midis elementëve vizuale të Sistemit Natyror me atë Bujqësor.
- Gjelbërimi i kontureve gjatësore të gjithë kanaleve vaditës/kullues në territorin e Bashkisë Tepelenë, duke krijuar në këtë mënyrë fasha të dallueshme të gjelbra përgjatë parcelave bujqësore, të përbëra kryesisht me shkurre apo rradhë të dallueshme pemësh.
- Shfrytëzimin e hapësirave ujore të rezervuarve, dhe konkretisht të lagështirës së nevojshme që ato garantojnë, për të gjelbëruar në mënyrë natyrale brigjet e tyre. Në këtë mënyrë do të mund të krijohen sipërfaqe të reja të pyllëzuara, në formën e parqeve të vogla natyrale me vlera peizazhstike, shumë të përshtatshme për faunën dhe mikrofaunën e këtyre hapësirave.

Në brendësi të zonave të banuara rurale Plani propozon ndërhyrje relativisht të kufizuara, të orientuara kryesisht në hapësirat e lira midis banesave si dhe përgjatë korridoreve rrugore apo rrugicave që do të jenë subjekt rikonstruksioni gjatë periudhës së zbatimit të Planit. Rekomandohet që llojet e drurëve të jenë kryesisht frutore, të përshtatshëm për vetë karakterin prodhues të hapësirave rurale, duke përmendur këtu arrat, shegët për fshatrat e pozicionuar në lartësi gjeografike si në Kurvelesh, Lopës, etj. Ndërkohë në zonat më të ulëta mund të aplikohen kultura të tjera si kumbullat, mollët, dardhët, etj.

Një tjetër ndërhyrje për këto zona që propozon Plani është ai i krijimit të brezave kufizues të gjelbër përreth njësive urbane periferike, të cilat transformohen gradualisht në parqe të vogla rurale, me vlera estetike peizazhstike, dhe me rëndësi në kontekstin e zhvillimit të sektorit të agroturizimit dhe turizmit të aventurës.

3.3.1.3 ELEMENTE të PEIZAZHIT NATYROR

Procesi i analizes dhe vlerësimit të propozimeve të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë për komponentët territorial të Sistemit Natyror është referuar në përcaktimet e Ligjit Nr. 10 431, datë 9.6.2011 "PËR MBROJTJEN E MJEDISIT" i ndryshuar. Metodologjia qëndrore në këtë analizë qëndron në balancimin e zhvillimit të ardhshëm urban, ekonomik dhe social me domosdoshmërinë për mbrojtjen e mjedisit natyror të Bashkisë Tepelenë. E gjithë filozofia bazohet gjithashtu në faktin së ndikimet në mjedis nuk janë të kufizuara në terma hapësinore. Në këtë logjikë, dëmtimet e shtresave vegjetative të hapësirave brenda territorit të një Bashkie të caktuar apo ndotja e shkaktuar nga aktivitetet njerëzore kanë ndikim edhe në

territoiret fqinje të rajonit, ku në rastin konkret mund të përmendim territoret e Bashkive Memaliaj, Gjirokastrë, Këlcyrë, Selenicë, etj.

Kjo dinamikë bëhet shumë relevante nëse marrim në konsideratë pozicionin si dhe marrëdhënien e ngushtë të territorit dhe hapësirave të banuara të Bashkisë Tepelenë, me korridorin ujor-natyror të Vjosës. Në këtë rast, ndikimet negative në Sistemin Natyror të Tepelenës, si erozioni, ndotja, etj kanë ndikim potencial në të gjitha territoret përgjatë lumit, si edhe në Adriatik. Propozimet e Planit të Përgjithshëm Vendor për këtë Sistem, referuar kuadrit Ligjor në fuqi janë bazuar në:

- **Principin e ruajtjes dhe konservimit të burimeve natyrore** – ky princip i referohet përdorimit me efektvitet të lëndëve të para natyrore e të materialeve të përfutuara prej tyre dhe ripërdorimit, riciklimit dhe rikuperimit të mbetjeve. Duke iu referuar dinamikave të uleta të zhvillimit social ekonomik të Bashkis Tepelenë, përcaktimet strukturore të Planit të Përgjithshëm Vendor ndikojnë në konservimin dhe rritjen e burimeve natyrore, duke përmendur këtu propozimet për Njësitë Strukturore me funksione Parqe Urbane apo sipërfaqe pyjore me ndërhyrje të tipit Rehabilitim. Këto lloj ndërhyrjesh të propozuar ndikojnë në rritjen potenciale në perspektivë të hapësirës pyjore të Bashkisë Tepelenë, si një nga elementët më të spikatur të Sistemit Natyror në këtë Njësi Vendore si dhe një nga mundësitë më të mira ekonomike në perspektivë, e konsideruar në aspektin e ekonomive pyjore apo zhvillimit të turizmit natyror dhe të aventurës.
- **Principin e ndërhyrjes së integruar** – ky është një komponent esencial lidhur me trajtimin e gjithë Sistemit Natyror në Bashkinë Tepelenë, sipas të cilit promovohen ndërthurja e proceseve të parandalimit dhe/ose reduktimit të rreziqeve potenciale ndaj mjedisit me proceset e zhvillimit dhe promovimit të vlerave të peizazhit natyror. Falë karakteristikave ekzistuese natyrore, Bashkia Tepelenë disponon mundësi mjaft të mëdha për vënien në zbatim të këtij principi, ku propozimet për rehabilitim mjedisor dhe konservim ndërthuren me projektet strategjike për zhvillim të turizmit natyror, agroturizmit, apo dhe ato të aventurës. E gjithë kjo nën moton “mbro, promovoj dhe zhvillo” të elementëve të Sistemit Natyror të kësaj Njësie Vendore.

Në përputhje me përcaktimet e Nenit 19 të Ligjit Nr.10 431, datë 9.6.2011 “PËR MBROJTJEN E MJEDISIT” i ndryshuar, propozimet për Njësitë strukturore të territoreve brenda Sistemit Natyror të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë synojnë në:

- Mbrojtjen dhe shtimin e sipërfaqes së pyjeve natyrore, duke respektuar kufijtë e parcelave ekzistuese pyjore si dhe shtimin e tyre nëpërmjet procesve të Rehabilitimit të terrreneve me shkurre, zonave të përdorura si dhe hapësirave të degraduara;
- Mbrojtjen dhe promovimin e elementëve karakteristike të biodiversitetit vegjetativ, si dhe të ekosistemeve apo mini-ekosistemeve të peizazhit natyror;

- Mbrojtjen dhe zhvillimin e florës dhe faunës, si nje rezultat potencial i rritjes së sipërfaqeve pyjore dhe ato me shkurre të rehabilitura

Për shkak të pozicionit gjeografik dhe karakteristikave natyrore të relievit, Bashkia Tepelenë prezanton një potencial mjaft të mirë për sa i përket elementëve të peizazhit dhe mundësisë reale për përmirësimin e tyre në perspektivë. Në këtë kontekst, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon marrjen e masave mbrojtëse lidhur me përmirësimin e peizazhit natyror të kësaj Njësie Vendore, të cilat do të fokusohen në:

- Ripyllëzimin e territoreve të shpyllëzuara pranë fshatrave periferike si dhe të hapësirave të degraduara nga erizioni apo nga aktiviteti njerëzor. Këto ndërhyrje do të sillnin një ndikim pozitiv jo vetëm në shtimin e sipërfaqeve të pyjeve të Bashkisë Tepelenë, por edhe në përmirësimin e imazhit të saj si një destinacion mjaft potencial për turizmin natyror dhe të aventurës. Plani përcakton zonat e ndërhyrjeve mjedisore, të klasifikuara si Njësi Strukturore në Sistemin Natyror, si dhe përcakton mënyrat e ndërhyrjeve në tabelat përkatëse të Rregullores së Planit. Gjatë projekteve të ripyllëzimit duhet treguar kujdes në përzgjedhjen e kulturave të aplikuara, duke respektuar llojet e druveve tradicionale. Një rëndësi të madhe në këtë proces ka përcaktimi i kontureve të qartë dallues midis territoreve të Sistemit Natyror (pyjet) me ato të Sistemit Bujqësor, duke konsoliduar në këtë mënyrë kufijë definitive midis pyjeve, kullotave dhe terreneve bujqësore.
- Mbjelljen e drurëve të cilat, karahas rregullimit të peizazhit, përshtaten me tokën dhe që mund të shërbejnë si mbrojtëse të tokës nga erozioni dhe që nuk përbëjnë rrezik për të prishur balancat me bimët e tjera.
- Ruajtjen, krijimin dhe mirëmbajtjen e brezave repariane të lumenjve Drinos, Vjosë dhe Bënçë, të cilet përbëjnë tre nga elementët më të rëndësishëm dhe karakteristike territor-formues të Bashkisë Tepelenë. Për vetë shtrirjen që ato kanë këto zona do të kenë një rol të konsiderueshëm në Sistemin Natyror të kësaj Njësie Vendore, duke mundësuar mbrojtjen e tokave nga erozioni lumor, krijimin e zonave ndërmjetëse mbrojtëse midis aktiviteteve të Sistemit Bujqësor dhe atij Ujor si dhe zhvillimin e habitateve për florën dhe faunën lokale, të cilat kanë një varësi të theksuar për mbijetesë nga korridoret ujore.

3.3.1.4 MBROJTJA E ELEMENTËVE UJORE DHE PËRMIRËSIMI I CILËSISË SË UJIT

Mbrojtja e cilësisë së ujërave sipërfaqësore është detyrim ligjor për Bashkinë Tepelenë, në baze të Ligjit Nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” i ndryshuar, sipas të cilit Bashkia ka përgjegjësinë kryesore për mbrojtjen dhe promovimin e një mjedisi cilësor për qytetarët në territorin e saj. Ndërkohë, kuadri rregullator përkatës për Sistemin Ujor bazohet në

përcaktimet e Ligjit nr. 111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore” i ndryshuar, Ligjit Nr. 81/2017 “Për Zonat e Mbrojtura” i ndryshuar, apo edhe instrumentë të tjerë ligjore që synojnë mbrojtjen e mjedisit apo përbërësve specifikë të tij. Ligji Nr. 111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore” ka për qëllim mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit ujor, ruajtjen dhe shfrytëzimin racional të burimeve ujore, shpërndarjen e drejtë të burimeve ujore, si dhe mbrojtjen e burimeve ujore nga ndotja apo shpërdorimi. Ai bazohet në principet e:

- përdorimit racional të burimeve ujore për nevojat e territoreve urbane, sistemeve ekonomike industriale si dhe proceseve bujqësore dhe blegtorale;
- kontrollit të vazhdueshëm dhe periodik të burimeve ujore si dhe zhvillimit të baseneve përmes proceseve të planifikimit të territorit apo hartimit të projekteve specifike,
- mbrojtjen e cilësisë së burimeve ujore, nëpërmjet reduktimit apo eliminimit të plotë të ndotjes që në burim të ujërave sipërfaqësore si dhe atyre nëntokësore;
- mbrojtjen e integritetit të baseneve ujore nëpërmjet kufizimit të ndërhyrjeve të jashtme të cilat pengojnë funksionimin e ciklit të plotë të këtyre baseneve, si dhe garantimin e furnizimit të mjaftueshëm të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore;
- zbatimin e principit “ndotësi paguan” për krijimin e mundësive financiare për rikuperimin e kostove të shërbimeve ndaj mjediseve ujore;

Ndërkohë, Ligji nr. 8906, datë 6.6.2002 “Për Zonat e Mbrojtura”, përcakton kuadrin e masave të nevojshme për mbrojtjen e ekosistemeve karakteristike ujore, duke përfshirë këtu:

- përcaktimin dhe sanksionimin e zonave higjieno-sanitare për mbrojtjen e burimeve ujore të përcaktuara për prodhimin e ujit të pijshëm për popullatën vendase;
- identifikimin dhe planifikimin e habitateve ujore si dhe zonave të dedikuara për mbrojtjen e bimëve apo kafshëve të këtij Sistemi
- përcaktimin e zonave të dedikuara për peshkim natyror, rritjen dhe mbareshtimin artificial të peshkut si dhe rritjen e butakëve;
- përcaktimin e zonave të dedikuara për rekreacion apo për funksione kurative;
- përcaktimin e zonave të prirura ndaj eutrofikimit dhe zonat në rrezik nga nitratet e nitritet;

Për sa i përket zonave të mbrojtjes higjieno-sanitare ato përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave dhe trajtojnë masat e nevojshme për tu ndërmarrë nga Bashkia Tepelenë përreth burimeve sipërfaqësore ose nëntokësore që furnizojnë popullsinë urbane e rurale me ujë të kësaj Njësie Vendore. Nga pikëpamja teknike, këto zona ndahen në:

- a) **zona e parë e mbrojtjes** përreth burimit të ujit, e cila duhet të jetë tërësisht e survejuar dhe e rrethuar për efekt sigurie;
- b) **zona e mbrojtjes së afërt**, brenda së cilës ndalohen të gjitha ndërtimet dhe aktivitetet urbane, ekonomike dhe industriale, aktivitetet bujqësore e blegtorale si hapja e

pusëve, hapja e kanaleve ujites apo vaditës, përdorimi i plehrave kimike dhe pesticideve, shkarkimi i ujërave të ndotura, i substancave kimike e toksike, përdorimi si varrezë apo groposja e kafshëve të ngordhura;

- c) **zona e mbrojtjes së largët**, ku veprimtaritë e parashikuara në pikën “b” janë objekt i autorizimeve të posaçme administrative.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë merr në konsideratë trajtimin e zonave të lira përgjatë brigjeve të trupave ujore, referuar Ligjit Nr. 111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore” i ndryshuar. Sipas këtij ligji, Plani propozon që në të gjitha ato territore përgjatë brigjeve të trupave ujore, duhet të:

- a) përcaktohen dhe sanksionohen breza të lirë për përdorim publik, me gjerësi nga 5 deri në 100 metra nga kufijtë e sipërfaqeve ujore. Në rastin e Bashkisë Tepelenë, gjerësia e këtyre mund të shtrihet më tej, sipas konfiguracionit të territorit, duke shkuar deri në afërsi të grykës së lumenjve, në rrethinat e rezervuarëve ose kur kushtet topografike dhe hidrologjike të lumenjve, liqeneve ose rezervuarëve e bëjnë të nevojshme për sigurimin e njerëzve dhe të pasurisë. Veprimtaritë në këto zona përcaktohen me akte të Këshillit Kombëtar të Ujit. Për mbrojtjen e cilësisë së ujrave dhe zonave akuifere në territorin e Bashkisë Tepelenë, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon:

- a. krijimin dhe mbrojtjen e zonave higjeno-sanitare përreth të gjitha pus-shpimeve të furnizimit me ujë të popullsisë së Bashkisë, referuar përcaktimeve të Ligjit 111/2012 “**Për menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore**” i ndryshuar dhe VKM nr.145, datë 26.2.1998 “**Për Miratimin e Rregullores Higjeniko-Shëndetësore për Kontrollin e Cilësisë së Ujit të Pijshëm, Projektimin, Ndërtimin dhe Mbikqyrjen e Sistemeve të Furnizimit me Ujë të Pijshëm**”.
- b. Krijimin e një database operative ku identifikohen pus-shpimet legale dhe ilegale në territorin e Bashkisë Tepelenë, me qëllim monitorimin e cilësisë apo nivelit të ndotjes së shkaktuar të këtyre ujrave. Gjithashtu, ky sistem monitorimi do të orientojë masat e nevojshme për shmangien e konflikteve potenciale të aktiviteteve të tjera që përdorin ujin dhe që shkaktojnë ndotje potenciale. Pus-shpimet në këtë database do të klasifikohen sipas nivelit të rrezikshmërisë që ato paraqesin për ndotjen e ujërave nëntokësore.
- c. Zonimin e territorit sipas klasifikimit të ndjeshmërisë ndaj ndotjes sipërfaqësore të zonave akuifere. Ky zonim do të mundësojë identifikimin e saktë të zonave ku lejohen apo nuk lejohen shpimet. Në rast të kundërt, rekomandohet krijimi i një liste në të cilën pus-shpimet renditen sipas nivelit të rrezikshmërisë që ato paraqesin për ndotjen e ujërave nëntokësore me qëllim ushtrimin e kontrollit të tyre të herë pas herëshëm.

- b) përcaktohen breza të lirë përdorimi, për zhvillimin e aktiviteteve që përcaktohen nga Këshilli Kombëtar i Ujit, me gjerësi nga 100 m deri në 200 m. Eliminohen të gjitha shkarkimet e ujërave të ndotura urbane e industriale të patrajtuara. Plani propozon ngritjen e sistemeve të purifikimit të ujërave të ndotura urbane për qytetin e Tepelenës, si dhe për territoret e banuara rurale të pozicionuara pranë trupave ujorë. Sipas kuadrit ligjor ekzistues shkarkimet e ujërave urbane në Bashkinë Tepelenë duhet t'i nënshtrohen detyrimisht trajtimit mjedisor paraprak, nëpërmjet ndërtimit të infrastrukturës së nevojshme. Këto shkarkime duhet ti nënshtrohen një trajtimi të rrepte fizik dhe kimik, ku veç trajtimit parësor e dytësor, në raste të veçanta, duhet bërë dhe trajtimi purifikues përkatës. Në zonat më pak të ndjeshme mjedisore, trajtimi i ujërave u nënshtrohen procedurave të trajtimit parësor, me kusht që të mos ketë rritje të ndikimeve negative në mjedisin pritës. Shkarkimet e lëngëta urbane në zonat malore, për arsye të temperaturave të ulëta, ku është i vështirë të zbatohet impianti i trajtimit biologjik, i nënshtrohen trajtimit fiziko-kimik, me kusht që të mos rriten ndikimet negative në mjedis
- c) kontrollohet si dhe të minimizohet nxjerrja e materialeve inerte, rërë, zhavorr nga shtretërit lumorë. Në të gjitha rastet që paraqiten me leje, Bashkia Tepelenë duhet të ushtrojë autoritetin e saj për monitorimin me skrupolozitet të plotësisimit të kushteve mjedisore të aplikuara sipas rastit.
- d) Minimizohet dhe të eliminohet plotësisht hedhja apo depozitimi i materialeve inerte që dalin nga prishja e objekteve ndërtimore, gërmimeve të ndryshme, si dhe veprimtarive të tjera që gjenerojnë mbetje;
- e) Ndalohen dëmtimet e vegjetacionit riparian përgjatë brigjeve të lumenjeve

Sipas Ligjit nr. 111/2012 **“Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore”** i ndryshuar, për të gjitha veprimtaritë që gjenerojnë ujëra të ndotura është e detyrueshme të lidhen dhe të përdoren kanalizimet e ujërave të ndotura, në përputhje me legjislacionin që rregullon shërbimet e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve, si dhe me aktet nënligjore që zbatohen në këtë fushë. Kur disa persona përdorin një sistem të përbashkët për kanalizimet, përgjegjës para organeve të administrimit të burimeve ujore është enti që i shërben sistemit kolektiv të kanalizimeve. Në rastin e një sistemi individual kanalizimesh, shkarkuesi është përgjegjës para organeve të administrimit të burimeve ujore, qoftë ky familjar ose jofamiljar.

Duke iu referuar VKM Nr. 177 datë 31/03/2005 **“Per Normat e Lejuara Lidhur me Çështjet e Shkarkimit të Ujërave dhe Kriteret Zonale të Organeve Marrëse”**, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë përcakton që:

- Rrjeti i kanalizimeve të ujërave të zeza të qytetit dhe të fshatrave duhet të mundësojë procese të trajtimit mjedisor paraprak, duke sanksionuar kështu nevojën për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e rrjeteve të ndara të kanalizimeve për ujërat e zeza urbane si dhe ujërat e bardha të shirave;

- shkarkimet e ujërave të zeza urbane të qytetit të Tepelenës duhet ti nënshtrohen një trajtimi të veçantë, i cili përveç trajtimit parësor e dytesor, kërkon edhe trajtimin purifikues përkatës. Ky kriter ka një rëndësi të madhe në raport me pozicionin delikat që ka Bashkia, përgjatë korridorit të lumit Vjosë, si një nga lumenjtë më karakteristike të rajonit të Ballkanit. Ndërkaq, në zonat periferike rurale më pak të ndjeshme këto shkarkime do t'i nënshtrohen vetëm trajtimit parësor.
- shkarkimet e ujërave në zonat mbi 1 500 m mbi nivelin e detit, i nënshtrohen një trajtimi më pak rigoroz por pa shkaktuar rritje të ndikimeve negative në mjedisin pritës.

Për sa i përket klasifikimit të ndjeshmërisë mjedisore të zonave, Plani i është referuar kriterëve ligjore përkatëse. Sipas këtyre kriterëve, në territorin e Bashkisë Tepelenë, klasifikimi i zonave ujore ndjek përcaktimet si më poshtë:

Zonat e ndjeshme ujore

Këtu klasifikohen të gjithë trupat e mëdhenj ujorë që përshkojnë territorin e Bashkisë Tepelenë, si lumenjtë Vjosë, Drinos, Bënçë si dhe linjat ujore tributare. Gjithashtu, në këtë klasifikim përfshihen sipërfaqet e rezervuareve të ujitjes, të cilët përveç rolit të tyre ekonomik në Sistemin Bujqësor, kanë një rol të konsiderueshëm në sistemin natyror dhe konkretisht në ekosistemet e faunës vendase. Këta rezervuare mund të kthehen në eutrofike, nëse nuk merren masat e nevojshme për mbrojtjen e tyre nga prurjet e ngurta si dhe për garantimin e furnizimit të vazhdueshëm me ujë të freskët.

Zonat më pak të ndjeshme ujore

Në këto zona klasifikohen ato hapësira ujore në të cilat shkarkimet e ujërave të ndotura nuk ndikojnë në mjedisin përkatës në kuptim të kushteve specifike morfologjike, hidrologjike ose hidraulike.

Duke iu referuar këtij kuadri rregullator si më sipër, për sa i përket burimeve ujore për përdorim bujqësor Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon masat si vijon:

- hartimin e një një plani të detajuar për menaxhimin e ujit dhe infrastrukturës përkatëse për ujitje në të gjithë territorin e Bashkisë;
- rikonstrukcionin e plotë të rrjetit ekzistues të depozitimit të ujit dhe ujitjes, duke garantuar mbulimin me shërbim të të gjitha territoreve bujqësore të kësaj Njësie vendore si dhe eliminimin e humbjeve aktuale të rrjetit shpërndarës të ujit për ujitje. Një rëndësi të konsiderueshme në këtë propozim ka ripërtëritja e kapaciteteve depozituese të rezervuareve të Nivicës, Gusmarit dhe Dukaj, duke mundësuar pastrimin e tyre nga depozitimet inerte afatgjata;
- Eliminimin e ndërhyrjeve të parregullta në rrjet nga ana e fermerëve nga zonat periferike rurale.

Dhënia në përdorim e infrastrukturës së ujitjes dhe kullimit bëhet nëpërmjet kontratave specifike ndërmjet Bashkisë Tepelenë si dhe subjektit që i transferohet infrastruktura, për jo më pak së 10 vjet. Sipas ligjit, institucioni përgjegjës administrative për kullimin në Bashkinë Tepelenë duhet të marrë masat e nevojshme për të ruajtur dhe mirëmbajtur infrastrukturën e ujitjes, të kullimit dhe mbrojtjes nga përmytjet, për të parandaluar ndërhyrjet e paautorizuara në to, përfshirë edhe sipërfaqet e tokës bashkëngjitur.

3.3.1.5 PERMIRËSIMI I CILËSISË SË AJRIT

Mbrojtja e cilësisë së ajrit është detyrim ligjor për Bashkinë Tepelenë, si detyrim i Ligjit Nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” i ndryshuar, i cili ngarkon institucionin vendor me përgjegjësinë për të ofruar një mjedis cilësor për qytetarët në territorin e saj, në të gjitha parametrat perkatës. Ndërkaq, Ligji Nr. 162/2014 “Për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit në Mjedis” ngarkon Bashkinë Tepelenë me përgjegjësinë e përmirësimit të cilësisë së ajrit, si një element thelbësor në rritjen e cilësisë së jetesës së banorëve të kësaj Njësie Vendore. Sipas këtij ligji, Bashkia Tepelenë duhet të:

- Hartojë Planin Afatshkurtër të Veprimit për monitorimin e niveleve të PM10⁶, dhe të NO2⁷ në territorin administrativ. Gjithsesi, në rastin e Bashkisë Tepelenë, duke marrë në konsideratë nivelin e ulët të popullsisë, trafikut apo aktiviteteve social ekonomike, ky Plan i propozuar mund të kufizohet vetëm në territorin e qytetit të Tepelenës.
- Krijojë një stacion të përhershme të monitorimit ditor të cilësisë së ajrit në qytetin e Tepelenës
- Ndërmarrë nisma periodike për kontrollin e zbatueshmërisë së kushteve të lejeve mjedisore (të llojit A, B dhe C) në të gjithë territorin administrativ të Bashkisë;
- Garantojë që gjatë aktiviteteve ndërtimore të çdo lloj kategorie apo niveli investimi në territorin e Bashkisë, të merren masa mbrojtëse për ajrin;
- Menaxhojë në mënyrë të qëndrueshme mbetjet urbane të gjeneruara, duke shmangur dhe parandaluar djegien e tyre, deri në momentin e zhvendosjes së tyre drejt landfilleve rajonale të depozitimit.

Përveç sa më sipër, për përmirësimin e cilësisë së ajrit, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon konkretisht:

- -krijimin e Parkut Malor të qytetit të Tepelenës, në të cilin përfshihen territoret përgjatë kurrizit malor fill në pjesën e sipërme të qytetit dhe vazhdon në drejtim të jugut, e kufizuar nga të dy anët midis rrugës nacionale inter-ubane Levan – Tepelenë – Gjirokastër si dhe rrugës Tepelenë – Bënçë. Projekti synon shtimin dhe dendësimin

---

⁶ PM10 është termi që përcakton nivelin e grimcave në ajër, me diameter deri në 10 mikron.

⁷ NO2 – është formula e Dioksidit të Azotit, një nga ndotesit me të rrezikshëm në atmosfere.

e hapësirës pyjore ekzistuese në këtë territor me bimësi të të njëjtit lloj, në mënyrë të tillë konsolidimin e bimësisë vendase.

- -krijimin e Parkut Lumor të qytetit të Tepelenës nëpërmjet krijimit të hapësirave të gjelbra rekreative, të kombinuara me panoramën e korridorit lumor të Vjosës. Propozohet të krijohet përgjatë pjesës lindore të qytetit të Tepelenës, duke nisur nga zona e plepave në jug dhe duke vazhduar si brez përgjate lumit të Vjosës, deri pranë grykëderdhjes së lumit të Bënçës.
- -krijimin e parkut “Kurora e Kurveleshit” – të radhitur pas njëri tjetrit në pllajen përgjatë rrugës komunikuese, fshatrat e kësaj krahine kufizohen në pjesën jugore të tyre me kurrize kodrinore, të cilat propozohet të konvertohen në mënyrë graduale në terrene të pyllëzuara. Një ndërhyrje e tillë do të përmirësojë potencialisht treguesit natyrorë dhe jetësorë të krahinës.

Përveç efekteve në cilësinë e ajrit, këto projektet të propozuara për ripyllëzim do të kenë një efekt pozitiv sinergjik në rigjenerimin e habitateve dhe biodiversitetit. Gjithashtu vlerësohet një efekt pozitiv i lidhur me zhvillimin e formave të veçanta të interesit të turizmit (ekoturizmit, turizmit rekreativ, agro – turizmit, turizmit malor).

3.3.1.6 ZGJIDHJA E PROBLEMATIKËS MJEDISORE DHE VATRAVE TË EVIDENTUARA

Përveç shkarkimit të ujërave të zeza, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë i kushton një vëmendje të veçantë trajtimit të mbetjeve urbane në qytet si dhe në zonat rurale periferike. Plani thekson domosdoshmërinë e përmirësimit të sistemit ekzistues të grumbullimit dhe depozitimit, duke rivlerësuar skemën aktuale të shërbimit në funksion të lidhjes së saj në nivel rajonal. Në momentin aktual, Bashkia Tepelenë duhet të përmirësojë urgjentisht kushtet mjedisore të vend-depozitimit aktual duke mos lejuar ndotjen e territoreve përreth si deri në gjetjen e një alternative të qëndrueshme për trajtimin final të tyre. Metodologjia e analizës së problematikës së mbeturinave në Bashkinë Tepelenë synon në:

- **Parandalimin e krijimit të mbetjeve:** Bashkia Tepelenë duhet të synojë pakësimin e sasisë totale të mbetjeve që në origjinë duke reduktuar në këtë mënyrë efektin ndotës si dhe duke ulur kostot e shërbimit në nivel Bashkiak;
- **Zhvillimi dhe promovimi i proceseve të riciklimit të mbetjeve;** në këtë kontekst, një process riciklimi i mirëorganizuar dhe i promovuar nga ana e Bashkisë Tepelenë, do të stimulojë interesin e industrisë së riciklimit për grumbullimin dhe largimin e tyre nga zona por edhe do të gjenerojë vende pune dhe të ardhura;
- **Përmirësimi i hedhjes së mbetjeve dhe monitorimi.** Është jashtëzakonisht thelbësore që të promovohet një nivel më i lartë ndërgjegjësimit nga ana e banorëve lidhur me mënyrën e hedhjes dhe depozitimit të mbetjeve. Në të gjithë botën tashmë aplikohen mënyra të diferencuara të hedhjes së mbeturinave në burim, të cilat ndikojnë esencialisht në një shërbim efektiv dhe me kosto të ulët. Kjo lloj skeme duhet të

aplikohet në mënyrë të gjerë në të gjithë territorin e qytetit të Tepelenës, ndërkohë që në zonat periferike rurale është e rëndësishme që të luftohen mënyrat e hedhjes informale të mbetjeve në vende jo të përshtatshme. Një Bashki më e pastër do të jetë një objektiv më i përshtatshëm dhe më atraktiv për të gjitha llojet e zhvillimeve ekonomike, investimeve apo turizmit në të ardhmen.

Ndërkohë, për sa i përket skemës së shërbimit, vend-depozitimi aktual në Bashkinë Tepelenë është mjaft problematik për shkak të pozicionit të tij pranë lumit të Vjosës, si dhe mungesës së parametrave teknike për mbrojtjen e zonave përreth tij nga ndotja. Mungesa e këtyre parametrave bën që shumë mbeturina plastike, kryesisht qese, të përfundojnë në zonat përreth si dhe në lumin Vjosë. Po ashtu problematike mbetet mungesa e masave teknike ndaj ndotjes së ujërave nga filtrimet që shkaktohen gjatë periudhës së shirave.

Për këtë arsye plani propozon eliminimin e plotë të këtij dumsit'i si dhe ndërtimi i një pike të re depozitimi për të gjithë Bashkinë Tepelenë, në distance nga trupat ujore si dhe e mbrojtur nga korrentet ajrore të forta, karakteristike për grykën e Vjosës.

Ndërkaq Plani propozon ndërtimin e një serie pikash tranzit të depozitimit të mbetjeve, në të cilat do të grumbullohen mbetjet e gjeneruara nga grupet e fshatrave, në varësi të afersise midis tyre dhe skemes së grumbullimit. Më pas, mbeturinat nga këto pika do të transportohen drejt pikës qendrore të re të depozitimit, dhe më pas në drejtim të landfillit rajonal të Bajkaj.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon ndërtimin e pikës së re qendrore të depozitimit të mbetjeve pranë grykëderdhjes së përroit të Turanit në lumin e Bëçës. Propozimi synon në krijimin e një pike depozitimi të mbuluar me strukturë të lehtë, duke penguar depërtimin e ujërave të shiut si dhe me hapësirat dhe infrastrukturën e posaçme për ndarjen dhe riciklimin e mbetjeve.

Plani propozon eliminimin e pikës aktuale të depozitimit të mbetjeve të Bashkisë Tepelenë, pranë lumit Vjosë, si dhe pastrimin dhe rehabilitimin e plotë të terrenit të dumsit'eit ekzistues si dhe zonave të ndotura përreth. Ndërhyrja e propozuar duhet të ketë në konsideratë rivitalizimin mjedisor të të gjithë hapësirës, duke e transformuar atë nga një zonë mbeturinash, në një hapësirë të pyllëzuar në krah të lumit Vjosë.

Për sa i përket zonave periferike rurale Plani propozon ndërtimin e pesë pikave tranzit të depozitimit të mbetjeve dhe konkretisht:

1. Ne Pllajën e Kurveleshit – zonen midis fshatrave Progonat dhe Gusmar;
2. Përgjatë korridorit midis fshatrave Dragot dhe Luadh – propozohet pranë rrugës kryesore, pranë fshatit Luadh.
3. Pranë urës së Leklit – në këtë pikë do të depozitohen mbeturinat e fshatrave Koder, Lekël, Hormovë dhe Luzat.

4. Përgjatë korridorit midis Dukaj dhe Salarise – propozohet pranë rrugës së vjetër Tepelenë – Lopës.
5. Ne grykën e Lopësit – propozohet midis fshatrave Dhëmban dhe Matohasanaj dhe do të shërbejë për depozitimin e mbetjeve të fshatrave Dhëmban, Matohasanaj, Lap-Martalloz dhe Sinanaj.

4.4 PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR

4.4.1 PLANI I VEPRIMEVE

4.4.1.1 ZHVILLIMI I NJËSIVE STRUKTURE

Gjatë përpunimit të hartës së njësive strukturore të Bashkisë Tepelenë, një fokus të veçantë ka marrë përcaktimi i atyre njësive, në të cilat parashikohet ndryshimi i treguesve territoriale apo i funksionit ekzistues të përdorimit të tokës. Të gjitha këto njësi do të nënshtrohen procesit të hartimit të PDV've, duke ndjekur të gjitha përcaktimet rregullore të Ligjit Nr. 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit” dhe VKM Nr.686, datë 22.11.2017 “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit” të ndryshuar.

Në terma të fazimit të periudhës së përgatitjes së këtyre PDV've, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon strukturimin e procesit në tre faza specifike:

- **FAZA I** – Hartimi dhe miratimi i PDV've për qytetin Tepelenë, (njësitë strukturore brenda qytetit si dhe njësitë strukturore të pozicionuara në zonën fushore në pjesën veriore të qytetit), njësitë strukturore të fshatit Veliqot, të gjitha njësitë strukturore të pozicionuara përgjatë rrugës kryesore interurbane Levan – Tepelenë – Gjirokastrë, si dhe të gjitha njësitë strukturore urbane të fshatrave të Njesisë Administrative të Kurveleshit (Progonat, Lekdush, Gusmar, Nivicë, Rexhin). Ky propozim bazohet në faktin së territoret e këtyre njësive strukturore paraqesin zonat më prioritare të zhvillimit ekonomik të Bashkisë, kështu që përgatitja dhe miratimi i dokumenteve të detajuar zhvillimore të tyre krijon hapësirën e nevojshme teknike dhe administrative për miratimin e lejeve përfundimtare të zhvillimit dhe të ndërtimit. Në terma kohore, **FAZA I** do të përfshijë tre vitet e para të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, dhe konkretisht periudhën 2020-2023
- **FAZA II** – hartimi dhe miratimi i PDV've për njësitë strukturore të fshatrave të ndodhura përgjatë akseve rrugore kryesore (ku mund të përmenden fshatrat si Dragot, Beçisht, Mamaj, Turan, Dukaj, Lekël, Hormovë). Këto janë zonat e klasifikuara si kategori e dytë e potencialit të zhvillimit në Bashkinë Tepelenë, për shkak të dendësisë së banorëve si dhe distancës nga qendra e Bashkisë dhe nga rruga kryesore interurbane. në terma kohore, **FAZA II** do të shtrihet përgjatë periudhës 2023 – 2028, në një segment kohor 5 vjeçar.

- **FAZA III** – Hartimi dhe miratimi i PDV’ve për njësitë strukturore të zonave urbane periferike (duke përmendur fshatrat e Njesisë Administrative Lopës, fshatrat Mezhgoran, Peshtan). Në terma kohorë, kjo **FAZE III** do të shtrihet nga viti 2028 deri në përfundim të afatit të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor.

Gjithsesi, referuar përcaktimeve ligjore në fuqi, hartimi i PDV’ve specifike mundet të zbatohet edhe jashtë përcaktimeve kohore të Fazave të përmendura më lart, kjo në rastet e ndërmarrjes së nismave nga ana e subjekteve private, pronare apo investitore të interesuar për zhvillimin e parcelave që përfshihen brenda territorit të një Njësie Strukturore specifike, në çfarëdo pozicioni gjeografik brenda territorit të Bashkisë Tepelenë.

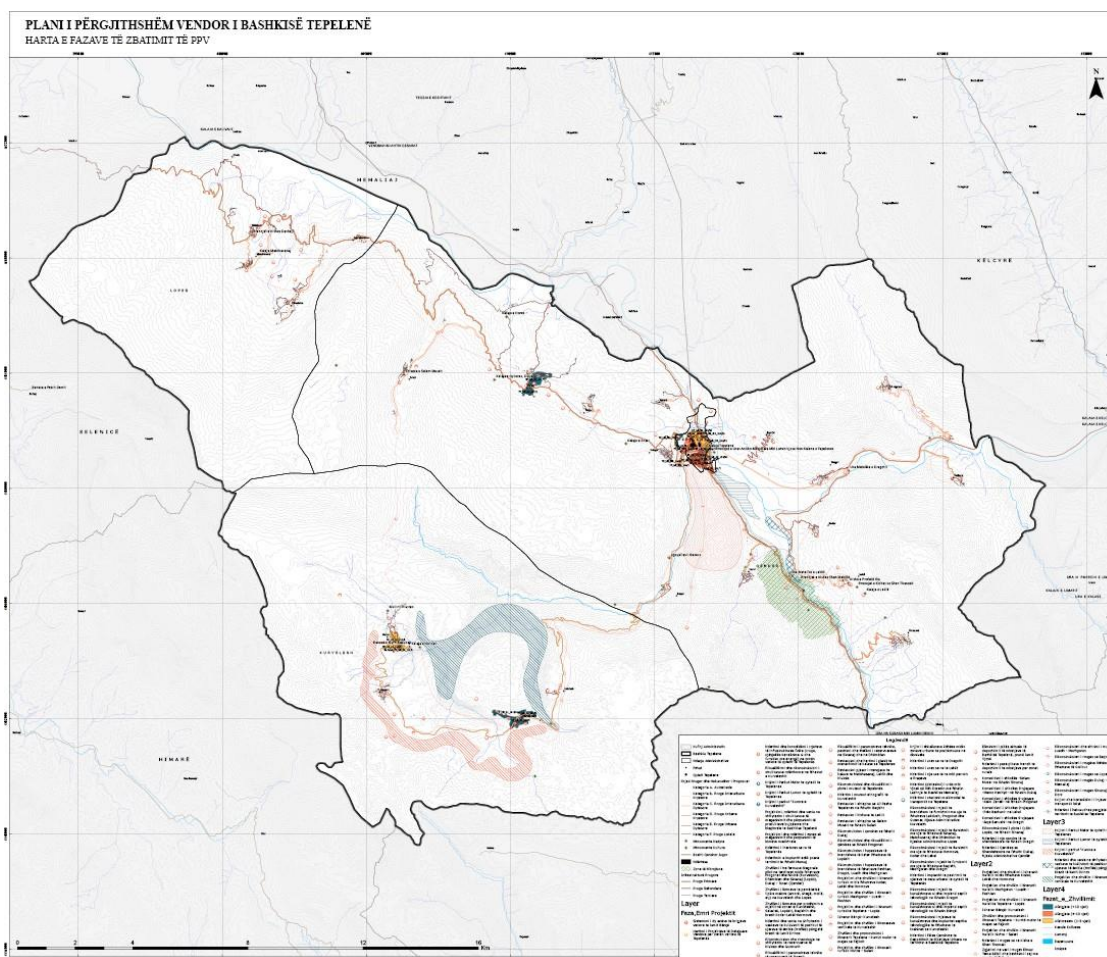

fig 49 – harta e fazimit të PDV’ve, për zbatimin e Planit të Përgjithshëm Vendor

Në përputhje me përcaktimet ligjore në fuqi për planifikimin dhe menaxhimin e territorit, hartimi dhe miratimi i PDV’ve për Njësitë Strukturore të Bashkisë Tepelenë do të ndjekë procedurat si më poshtë, duke respektuar përcaktimet e fazave të zhvillimit:

1. Hartimi dhe miratimi i Nismes për hartimin e PDV-së – zyrtarisht ky dokument miratohet nga kryetari i Bashkisë Tepelenë, ndërkohë që iniciativa për hartimin e Nismes motivohet nga interesi publik për ndertimin e infrastrukturave dhe

shërbimeve në nje territor të caktuar të Bashkisë, apo me kërkesë të çdo pale private të interesuar për zhvillim.

2. Hartimi i dokumentit të PDV-së kryhet nga vetë autoriteti vendor për planifikimin dhe/ose nga pala e interesuar, në varesi të kriterit të raportit të pronësive mbi sipërfaqen totale të Njësise Strukturore. Në rast hartimi nga palët e interesuara, procesi mbikëqyret në çdo hap nga struktura përgjegjëse e planifikimit të territorit të Bashkisë Tepelenë.
3. Në të dy rastet e hartimit të dokumentit të PDV, miratimi bëhet nga kryetari i Bashkisë Tepelenë.

Si rregull, procesi i hartimit PDV'se për çdo Njësi Strukturore nis me botimin e Nismës përkatëse në Regjistrin Kombëtar të Planifikimit të Territorit, të miratuar zyrtarisht dhe të sigluar nga Kryetari i Bashkisë Tepelenë. Nga pikëpamja teknike, nisma do të përmbajë:

- a) Kodin e Njesisë, të paracaktuar nga Plani i Përgjithshëm Vendor, shoqëruar me përcaktimet dhe treguesit e zhvillimit të Njesisë Strukturore, të përcaktuar në Rregulloren e Planit.
- b) Deklaratën e dakordësisë së pronarëve që kanë në pronësi jo më pak së 51% të sipërfaqes së njesisë, në rastin e hartimit të PDV-së me nismë private.
- c) Buxhetin për hartimin e PDV-së;
- d) Planin e veprimit për hartimin e PDV-së.

Hartimi i Planit të Detajuar Vendor, sipas kriterit të raportit të pronësive mbi parcelën, do të kryhet:

1. Drejtoria e Planifikimit dhe Menaxhimit të Territorit, në rast së Nisma për hartimin e PDV'së merret nga Bashkia Tepelenë.
2. Subjekt i interesuar privat, në rast së ai disponon marrëveshje kontraktuale të pronarit apo grupit të pronarëve që disponojnë jo me pak së 51% të pronësive së sipërfaqes së Njesisë Strukturore.

4.4.1.2 ZHVILLIMI I PROJEKTEVE STRATEGJIKE TË INFRASTRUKTURES DHE SHËRBIMEVE

Në dokumentin e Strategjisë Territoriale të Bashkisë Tepelenë janë listuar 70 projekte specifike për zbatim nga ana e administratës së kësaj Njësie Vendore. Këto projekte janë analizuar dhe propozuar në funksion të rëndësisë strategjike që ata kanë për zhvillimin dhe konsolidimin e pesë sistemeve territoriale të Bashkisë, duke u fokusuar në:

- Rikonstruksionin dhe modernizimin e infrastrukturave publike
- Mbrojtjen dhe rivitalizimin e parametrave mjedisore të territoreve urbane, natyrore dhe ujore;
- Mbulimin me shërbimet publike bazë të të gjithë territorit të Bashkisë Tepelenë;
- Promovimin dhe zhvillimin e investimeve strategjike;

- Përmirësimin e aksesit dhe ndërlidhjes së të gjithë zonave urbane të Bashkisë me njëra tjetrën;

Të gjitha këto projekte janë përcaktuar për tu zbatuar sipas fazave përkatëse, përgjatë të gjithë periudhës së zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë.

LISTA E PROJEKTEVE STRATEGJIKE TE PLANIT TE PËRGJITHSHËM VENDOR TE BASHKISE TEPELENË

Projektet		Prioriteti			Kosto e përafërt(leke)	Kohëzgjatja e projektit	Fazat e Zbatimit			
Nr	Emertimi i Projektit	I lartë	I mesem	I ulët			Afat-shkurtër (1vit)	Afat-mesëm (1-3 vjet)	Afat-gjatë (4-10)	Afat-gjatë (+10 vjet)
1	Sistemimi i dy anëve të brigjeve veriore të lumit Bënçë				10,000,000	3 vjet				
2	Hartimi i Projekteve të Detajuara Vendore për zonën veriore të Tepelenës				3,000,000	1 vit				
3	Ndërtimi dhe konsolidimi i rrjeteve të infrastruktures fizike (rruge, ujesjelles-kanalizime si dhe furnizim me energji) në zonën veriore të qytetit të Tepelenës				150,000,000	2 vjet				
4	Rikualifikimi dhe rikonstruksioni i strukturave ndërtimore në fshatrat e Kurveleshit				20,000,000	3 vjet				
5	Krijimi i Parkut Malor të qytetit të Tepelenës				20,000,000	4 vjet				
6	Krijimi i Parkut Lumor të qytetit të Tepelenës				5,000,000	1 vit				
7	Krijimi i parkut “Kurora e Kurveleshit”				20,000,000	4 vjet				
8	Projektimi, ndërtimi dhe venia në shfrytëzim i strukturave të magazinimit dhe përpunimit të produkteve blegtorale				100,000,000	2 vjet				
9	Projektimi dhe ndërtimi i zones së magazinimit dhe përpunimit të bimëve medicinale				5,000,000	2 vjet				
10	Ndërtimi i thertoresh së re të Tepelenës				100,000,000	2 vjet				
11	Ndërtimin e impiantit eolik pranë territorit të fshatit Mamaj (Majkosh)				200,000,000	2 vjet				
12	Zhvillimi i tre fermave blegtorale pilot në territoret midis fshatrave Progonat dhe Nivicë (Kurvelesh), Dhëmban dhe Sinanaj (Lopës), Dukaj – Turan (Qender)				40,000,000	2 vjet				
13	Zhvillimi i fermave të pemëtarisë tipike malore (arorë, shegë, mollë, etj) në Kurvelesh dhe Lopës				5,000,000	2 vjet				
14	Zhvillimi i fermave për prodhimin e mjaltit në zonen e Kurveleshit, Salarisë, Lopësit, Beçishtit dhe brezit Koder-Lekël-Hormovë				1,000,000	2 vjet				
15	Ndërtimi dhe venia në shfrytëzim e vaskave të kultivimit të peshkut të ujerave të embla (troftes) përgjate brezit të lumit Drinos				25,000,000	3 vjet				
16	Rikonstruksion dhe rivendosje në shfrytëzim të rezervuarve të Nivicës dhe Gusmarit				10,000,000	3 vjet				
17	Rikualifikimi i parametrave teknike të rezervuarit të Turanit				5,000,000	1 vit				

18	Rikualifikimi i parametrave teknike, pastrimi dhe thellimi i rezervuareve në Sinanaj dhe në Dhëmbjan			10,000,000	3 vjet			
19	Restaurimi dhe hartimi i planit të menaxhimit të kalasë së Tepelenës			10,000,000	1 vit			
20	Restaurimi pjesor i rrenojave të kalave të Matohasanaj, Leklit dhe Nivicës			15,000,000	1 vit			
21	Rikonstruksioni dhe rikualifikimi i plote i muzeut të Tepelenës			35,000,000	1 vit			
22	Ndërtim i muzeut etnografik të Kurveleshit			20,000,000	3 vjet			
23	Restaurim i shtëpise së Ali Pashe Tepelenës në fshatin Beçisht			4,000,000	1 vit			
24	Restaurim i kishave të Leklit			10,000,000	1 vit			
25	Restaurim i shtëpise së Selam Musait në fshatin Salari			2,000,000	1 vit			
26	Rikonstruksion i qendres së fshatit Dukaj			15,000,000	1 vit			
27	Rikonstruksion dhe rikualifikim i qendrës së fshatit Progonat			30,000,000	1 vit			
28	Rikonstruksion i hapësirave të brendshme të kater fshatrave të Lopësit (Dhëmbjan, Matohasanaj, Sinanaj dhe Lab-Martalloz)			120,000,000	2 vjet			
29	Rikonstruksion i hapësirave të brendshme të fshatrave Peshtan, Dragot, Luadh dhe Mezhgoran			120,000,000	2 vjet			
30	Krijimi i itinerarit turistik midis fshatrave Koder, Lekël dhe Hormovë			10,000,000	2 vjet			
31	Krijimi i itinerarit turistik Mezhgoran - Luadh - Peshtan			10,000,000	2 vjet			
32	Krijimi i itinerarit turistik Tepelenë- Lopës			10,000,000	2 vjet			
33	Krijimi i itinerarit turistik Bënçë- Kurvelesh			10,000,000	2 vjet			
34	Krijimi i itinerareve vertikale të Kurveleshit			10,000,000	2 vjet			
35	Zhvillimi dhe promovimi i itinerarit Tepelenë - kurrizi malor të majes së Fajkoit			10,000,000	2 vjet			
36	Krijimi i itinerarit turistik Nivicë – Salari			10,000,000	2 vjet			
37	Ndërtimi i rruges së re Kisha e Shen Thomait			10,000,000	1 vit			
38	Zgjatimi në veri i rruges Elmaz Teme Bilbili dhe Bashkimi i saj me rrugën Tafil Buzi			45,000,000	1 vit			
39	Krijimi i shkallareve lidhëse midis zonave urbane të pozicionuara në disnivele			10,000,000	1 vit			
40	Rikonstruksioni dhe shtrimi i rrugës Luadh – Mezhgoran			95,000,000	2 vjet			
41	Rikonstruksioni i rruges së Beçishtit			75,000,000	2 vjet			
42	Rikonstruksioni i rrugëve lidhëse të fshatrave të Golikut			170,000,000	2 vjet			
43	Rikonstruksioni i rruges së Lopësit			350,000,000	4 vjet			
44	Rikonstruksioni i rrugës Dukaj – Memaliaj			55,000,000	2 vjet			
45	Rikonstruksioni i rruges Sinanaj – Dorëz			90,000,000	2 vjet			
46	Ndërtimi i urës së re të Dragotit			300,000,000	3 vjet			

47	Ndertimi i urës së re të Leklit			300,000,000	3 vjet			
48	Ndertimi i nje ure të re mbi përroin e Rrapeve			200,000,000	2 vjet			
49	Ndertimi (plotesimi) i urës mbi Vjosë që lidh Dorezin me fshatin Leshnje të Bashkisë Memaliaj.			200,000,000	3 vjet			
50	Ndërtimi i stacionit multimodal të transportit në Tepelenë			100,000,000	3 vjet			
51	Krijimi dhe konsolidimi i linjave të transportit lokal			12,000,000	1 vit			
52	Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm të furnizimit me uje të fshatrave Lekdush, Progonat dhe Gusmar, Njësia Administrative Kurvelesh			250,000,000	3 vjet			
53	Rikonstruksioni i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Sinanaj, Matohasanaj dhe Dhëmban të Njësise Administrative Lopës			250,000,000	3 vjet			
54	Rikonstruksioni i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Hormovë, Koder dhe Lekël			250,000,000	3 vjet			
55	Rikonstruksion i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Beçisht, Mezhgoran dhe Dragot			250,000,000	3 vjet			
56	Ndertimi i impiantit të pastrimit të ujerave të zeza urbane të qytetit të Tepelenës			300,000,000	3 vjet			
57	Rikonstruksioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Dragot.			200,000,000	3 vjet			
58	Rikonstruksioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Bënçë			200,000,000	3 vjet			
59	Rikonstruksioni i rrjeteve të kanalizimeve dhe impiantet septike teknologjike të fshatrave të krahines së Kurveleshit			100,000,000	3 vjet			
60	Ndërtimi i pikës së re qendrore të depozitimit të mbetjeve			100,000,000	2 vjet			
61	Eliminimi i pikës aktuale të depozitimit të mbetjeve të Bashkisë Tepelenë, pranë lumit Vjosë			80,000,000	3 vjet			
62	Ndertimi i pese pikave tranzit të depozitimit të mbetjeve për zonat rurale			300,000,000	2 vjet			
63	Konsolidimi i shkollës “Selam Musa” në fshatin Sinanaj			10,000,000	1 vit			
64	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Memo Nexhipi” në fshatin Dukaj			10,000,000	1 vit			
65	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Asim Zeneli” në fshatin Progonat			15,000,000	1 vit			
66	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Polo Bezhani” në Lekël			10,000,000	1 vit			
67	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Jaçe Banushi” në Dragot			10,000,000	1 vit			
68	Rikonstruksioni i plote i Q.SH. Lopës, në fshatin			10,000,000	1 vit			
69	Ndertimi i nje qendre të re shendetesore në fshatin Dragot			15,000,000	2 vjet			
70	Ndertimi i nje qendre të re shendetesore në Dukaj			15,000,000	2 vjet			

4.4.2 PLANI I INVESTIMEVE KAPITALE - PIK

Plani i Investimeve Kapitale (PIK) është konceptuar si një instrument strategjik financiar, i cili trajton të gjitha implikimet financiare që rrjedhin si detyrim dhe domosdoshmëri për zbatimin me sukses të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë. Struktura e PIK identifikon llojet e projekteve kryesore kapitale, të shoqëruara me kostot përkatëse të çdo projekti, burimet e financimit si dhe periudhën e realizimit të tyre. Në terma administrative, në kontestin e funksionimit të Bashkisë Tepelenë, PIK është një plan shumëvjeçar i projekteve kapitale të listuara sipas prioritetit, koston e realizimit të tyre, fazat e zbatimit, kohëzgjatjen e investimit si dhe mënyrën e financimit.

PIK projektohet për periudhën kohore 2020 – 2035, ku investimet kapitale organizohen sipas tre fazave, të cilat reflektojnë edhe planin e veprimit të hartuar të Bashkisë së Tepelenës. Për fazën e parë të PIK (2020 – 2025) jepen të detajuara në analizë të gjitha të dhënat financiare dhe fiskale si dhe mundësitë e financimit të PIK. Parashikimet prezantohen për zërat kryesorë të të ardhurave dhe shpenzimeve, duke reflektuar strategjinë financiare të parashikuar për financimin e investimeve kapitale.

Procesi i hartimit të PIK të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë është bazuar në kuadrin ligjor përkatës për financat vendore dhe konkretisht:

- Ligji 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” i ndryshuar;
- Ligj Nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore” i ndryshuar;
- Ligji nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”; ndryshuar me Ligjin nr. 57/2016
- Ligji nr. 99/2018 “Për Buxhetin e vitit 2019” i ndryshuar;
- Ligji nr. 9869, datë 04.02.2008 “Për Huamarrjen e Qeverisjes Vendore” i ndryshuar;
- Ligji nr. 9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e Taksave Vendore” i ndryshuar;
- Ligji nr. 9920 datë 19.05.2008 “Për procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë”; i ndryshuar
- Ligji 9975, datë 28.07.2008 “Për Taksat Kombëtare”, i ndryshuar;
- Ligj nr.10 296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, të ndryshuar
- Vendim i Këshillit të Ministrave (VKM) numër 686, datë 22.11.2017 “Për miratimin e Rregullores për Planifikimin e Territorit” i ndryshuar;
- Udhëzim Nr.1, date 17.01.2019 “Per Zbatimin e Buxhetit të Vitit 2019”
- Udhëzimin e Nr.23, datë 22.11.2016 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, të ndryshuar
- Udhëzimi nr.8, date 28.2.2019 "Per përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesem 2020-2022"
- Udhëzim nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat Standarde të Zbatimit të Buxhetit”;
- Udhëzim nr. 7/1, datë 28.02.2014 “Për përgatitjen e buxhetit vendor”;

4.4.2.1 METODOLOGJIA E PIK – BASHKIA TEPELENË

Procesi për hartimin e PIK është konceptuar në dy momente kryesore. Në pjesën e parë, është analizuar kontesti strategjik i zhvillimit të Bashkisë Tepelenë, i pasqyruar në mënyrë të detajuar në programet, objektivat dhe projektet e zhvillimit të dokumentit të Strategjisë Territoriale të kësaj Njësie Vendore. Në momentin e dytë është analizuar kapaciteti financiar i Bashkisë, duke evidentuar kështu panoramën e plote financiare të kësaj Njësie Vendore, duke u ndalur veçanërisht në kapacitetin huamarrës si dhe mundësinë për të reduktuar shpenzimet operative, prezantimin e instrumente të reja financiare në funksion të përmirësimit të infrastrukturave publike.

Një element i rëndësishëm i metodologjisë së PIK është vlerësimi i elementëve financiare të programit buxhetor afatmesëm, dhe konkretisht të Programit 2019-2021, miratuar me Vendim të Këshillit Bashkiak të Bashkisë Tepelenë Nr.75, date 28/12/2018. Ajo që duhet thënë në këtë rast është se programi i investimeve kapitale për këtë njësi vendore është mjaft i limituar, duke paraqitur një panoramë jo të mirë lidhur me mundësitë e financimit të projekteve kapitale nga ana e kësaj Njësie Vendore.

PROGRAMI BUXHETOR AFATMESEM 2019 - 2021 BASHKIA TEPELENË		në 000/leke		
EMERTIMI i të ARDHURAVE TATIMORE	2019	2020	2020	
Te ardhurat nga taksat	25183	25442	25702	
Te ardhurat nga tarifat	14028	14173	14319	
Te ardhurat nga shitja e pronës dhe dhënia me qera	1988	2008	2029	
Te ardhura nga dhurata dhe sponsorizime	300	500	600	
Te ardhura nga gjobat	600	850	900	
Te ardhurat e trashëguara	500	0	0	
Transferta specifike	74442	73766	73766	
Transferte e pakushtezuar	80459	85242	93683	
Fondi i Zhvillimit të Rajoneve	0	0	0	
total	197500	201981	210999	

fig 50 - Tabela e të ardhurave tatimore – PBA 2019-2021, Bashkia Tepelenë

Ndërkohë, zëri i investimeve kapitale të parashikuara për periudhën 2019-2021 është në vlera shumë të ulëta, duke përfshirë investime vetëm për kategorinë Planifikim, Administrim dhe Menaxhim, konkretisht;

PARASHIKIMI I SHPERNDARJES SË BURIMEVE FINANCIARE			
Programet Buxhetore	2019	2020	2021
Planifikim, Meaxhim dhe Administrim	17900	18500	19500

fig 51 - Tabela e shperndarjes së burimeve financiare – PBA 2019-2021, Bashkia Tepelenë

Duke u bazuar në këtë panoramë ekzistuese financiare, nëpërmjet të cilës është e vështirë që të përcaktohet një prognozë për mundësinë e zbatimit të projekteve strategjike, është gjykuar që listimi i projekteve kapitale, sipas prioriteteve dhe fazave të zbatimit, do të jetë gjithsesi një instrument i domosdoshëm në duart e Bashkisë Tepelenë për të adresuar mundësitë potenciale të financimit në perspektivën 15 vjeçare të zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor.

4.4.2.1. KONTEKSTI STRATEGJIK I ZHVILLIMIT – INVESTIMET KAPITALE

E gjithë metodologjia e hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, si Instrumenti bazë për administrimin e territorit të një Bashkie dhe e konsoliduar nga pikëpamja rregullatore sipas Ligjit Nr 107/2014 “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit” i ndryshuar, bazohet në ndërthurjen midis kontekstit strategjik të zhvillimit në perspektivë të Njesisë Vendore, për tu zbrërthyer më pas në ndërhyrje planifikuese dhe tregues në të gjitha Sistemet Territoriale. Në këtë logjikë është bazuar edhe hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, i cili zbrërthen propozimet strategjike të dokumentit të Strategjisë Territoriale, ku është artikulluar vizioni strategjik i transformimit të territorit.

Në këtë kontekst, Plani i Investimeve Kapitale i paraqitur në këtë dokument përfshin pikërisht ekstraktin kryesor të projekteve të propozuara në kuadër të Strategjisë Territoriale. Këto të fundit janë konceptuar si një paketë ndërhyrjesh fizike në përmirësimin e rrjeteve të shërbimeve dhe infrastrukturave të Bashkisë Tepelenë, me objektiv kryesor stimulimin e zhvillimit të planifikuar dhe të qëndrueshëm të dinamikave territoriale dhe social ekonomike në këtë Njësi Vendore.

PIK në këtë dokument nuk mund të përfshijë të gjithë listën shteruese të investimeve publike në Bashkinë Tepelenë, por ndërhyrjet kryesore fizike me efekt të rëndësishëm transformues dhe stimulues të zhvillimit. Kjo metodologji e PIK përputhet me atë të hartimit dhe miratimit të Projektit Buxhetor Afat-Mesëm të një Bashkie, në të cilën listohen prioritetet aktuale të zhvillimit si dhe financimet e nevojshme për një periudhë tre vjeçare, e vlerësuar kjo me mundësitë buxhetuese që ka Njësi Vendore.

Tabela e projekteve fizike prioritare të PIK

NR	Emri_i_Projektit	Faza	Afati	Qellimi	Pergjegjes	Kosto
1	Sistemimi i dy anëve të brigjeve veriore të lumit Bënçë	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Projekti synon konsolidimin e territorit verior të qytetit nga pikepamja e sigurise fizike të tij, duke rritur kështu garancine e banorëve të rinj potenciale për investime në këtë zone të re dhe me perspektive të qytetit.	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
2	Hartimi i Projekteve të Detajuara Vendore për zonën veriore të Tepelenës	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Bashkia Tepelenë do të këtë mundesi të orientoje dhe të mbikqyre proceset e hartimit dhe të zbatimit të projekteve teknike që kane të bejne me hapjen e hapesirave të reja rrugore si dhe me instalimin e të gjitha rrjeteve të infrastrukturave si furnizimi me uje, kanalizimet si dhe furnizimi me energji elektrike. Po ashtu, zbatimi i këtij projekti do të orientoje të gjithë subjektet private të interesuara për llojin e zhvillimeve të mundshme në zone, treguesit urbanistike të lejuar si dhe kufizimet. Me miratimin e ketyre Planeve, subjektet do të kene mundesi që të aplikojne për lejet përkatëse të zhvillimit dhe të ndertimit.	Bashkia Tepelenë	3,000,000 leke
3	Ndertimi dhe konsolidimi i rrjeteve të infrastrukturës fizike (rruge, ujesjelles-kanalizime si dhe furnizim me energji) në zonën veriore të qytetit të Tepelenës	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Nepermjet këtij projekti do të mundesohet krijimi i hapesirave të reja të komunikimit, hapesirave publike, parkimit si dhe të gjitha lehtesirave të tjera në zonen në propozim, duke e kthyer zonen në nje pol të rëndësishem urban, ekonomik dhe infrastrukturor për qytetin por edhe për të gjithë Bashkinë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	150,000,000 leke
4	Rikualifikimi dhe rikonstruksioni i strukturave ndërtimore në fshatrat e Kurveleshit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Kjo ndërhyrje synon në përmirësimin e elementëve estetike dhe urbanistike të zonave të banuara të Kurveleshit si dhe duke promovuar kështu nje tipologji të re ndërhyrjeje urbane, e cila do të duhet të replikohet në vazhdim për të gjitha fshatrat e kesaj zone.	Bashkia Tepelenë	20,000,000 leke
5	Krijimi i Parkut Malor të qytetit të Tepelenës	Afatgjate (4-10 vjet)	4 vjet	Permiresimi i imazhit dhe të parametrave urbane të jeteses në qytetin e Tepelenës, duke permiresuar kështu premiset dhe potencialin strategjik për sa i perket rritjes së synuar demografike në perspektive.	Bashkia Tepelenë	20,000,000 leke
6	Krijimi i Parkut Malor të qytetit të Tepelenës	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Synon të permiresoje imazhin dhe treguesit jetesore të qytetit të Tepelenës, nepermjet krijimit të hapësirave të gjelbra rekreative, të kombinuara me panoramen e korridorit lumor të Vjosës.	Bashkia Tepelenë	5,000,000 leke
7	Krijimi i parkut “Kurora e Kurveleshit”	Afatgjate (4-10 vjet)	4 vjet	Një ndërhyrje e tille do të permiresoje potencialisht treguesit natyrore dhe jetesore të krahines, me nje ndikim të konsiderueshem për zhvillimin e turizmit malor si dhe turizmin e aventures.	Bashkia Tepelenë	20,000,000 leke
8	Projektimi, ndërtimi dhe venia në shfrytëzim i strukturave të	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Nje projekt i tille synon në gjallerimin e jetes ekonomike dhe permiresimin e nivelit të punësimit në këtë Njësi Vendore.	Bashkia Tepelenë	100,000,000 leke

	magazinimit dhe përpunimit të produkteve blegtorale			Ekzistenca e nje infrastrukture të konsoliduar, e cila është e afte të grumbulloje dhe të përpunoje produktin blegtoral të Tepelenës, do të sherbeje si nje stimul i konsiderueshem për popullsinë rurale për zhvillimin e blegtorisë. Nga ana tjetër, ky interes potencial do të sherbeje si motivim për popullsinë rurale që të mos braktise vendbanimet periferike, nje problem ky mjaft evident për Bashkinë Tepelenë.		
9	Projektimi dhe ndërtimi i zones së magazinimit dhe përpunimit të bimëve medicinale	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Stimulues në zhvillimin ekonomik	Bashkia Tepelenë	5,000,000 leke
10	Ndërtimi i thetores së re të Tepelenës	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Ky projekt synon në gjallërimin e jetës ekonomike dhe përmirësimin e nivelit të punësimit në Bashkinë Tepelenë, duke garantuar produkt të kontrolluar dhe të sigurt për konsum.	Bashkia Tepelenë	100,000,000 leke
11	Ndërtimin e impiantit eolik pranë territorit të fshatit Mamaj (Majkosh)	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Stimulues në zhvillimin ekonomik	Bashkia Tepelenë	200,000,000 leke
12	Zhvillimi i tre fermave blegorale pilot në territoret midis fshatrave Progonat dhe Nivicë (Kurvelesh), Dhëmblan dhe Sinanaj (Lopës), Dukaj – Turan (Qender)	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti ka për qëllim krijimin e strukturave të mbareshtimit të blegtorisë, në funksion të rritjes së prodhimit të përgjithshëm. Këto struktura do të kombinojnë kullotjen në natyrë si dhe akomodimin e bagetisë në stalla të miremenaxhuara. Nje cikël i tillë është provuar të jetë me rentabilitet afatgjatë, për shkak të krijimit të kushteve të përshtatshme për bagetinë edhe në stinën e dimrit, duke garantuar kështu rritjen e numrit të bagetisë, ofrimin e shërbimeve cilësore veterinarë si dhe përmirësimin e cilësisë së produkteve të prodhuara.	Investitorë private të interesura	40,000,000 leke
13	Zhvillimi i fermave të pemëtarisë tipike malore (arrorë, shegë, mollë, etj) në Kurvelesh dhe Lopës	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Nje projekt i tillë, nepermjet mbështetjes së Bashkisë si bashkefinansues apo garant, do të mund të krijonte mundësi të mira ekonomike për banorët, të ardhura si dhe shtyese për sektorin e turizmit malor apo dhe agroturizmit.	Investitorë private të interesura	5,000,000 leke
14	Zhvillimi i fermave për prodhimin e mjaltit në zonën e Kurveleshit, Salarisë, Lopësit, Beçishtit dhe brezit Koder-Lekël-Hormovë	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti synon në mbështetjen dhe fuqizimin e prodhimit të këtij produkti me vlerë ekonomike, duke pasur në konsideratë potencialin natyror të Tepelenës për prodhimin e mjaltit, nivelin e ulët të ndotjes si dhe sipërfaqen e gjelbër të nevojshme.	Investitorë private të interesura	1,000,000 leke
15	Ndërtimi dhe venia në shfrytëzim e vaskave të kultivimit të peshkut të ujërave të embla (troftes) pergjate	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Projekti i propozuar ka rëndësi të konsiderueshme në krijimin e vendeve të punës për banorët e fshatrave të Leklit, Hormovës apo Luzatit, duke pasur kështu nje efekt frenues kundër migrimit të popullsisë rurale.	Investitorë private të interesura	25,000,000 leke

	brezit të lumit Drinos					
16	Rikonstruksion dhe rivendosje në shfrytëzim të rezervuarve të Nivicës dhe Gusmarit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	në mbështetje të zhvillimit dhe rivitalizimit të aktiviteteve të prodhimit bujqësor në zonën e Kurveleshit	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
17	Rikualifikimi i parametrave teknike të rezervuarit të Turanit	Afatmesem (1-3 vjet)	1 vite	Ne mbështetje të kultivimit dhe shfrytëzimit sa me eficient të tokave bujqësore përgjate përroit të Turanit	Bashkia Tepelenë	5,000,000 leke
18	Rikualifikimi i parametrave teknike, pastrimi dhe thellimi i rezervuarve në Sinanaj dhe në Dhëmbllan	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Në mbështetje të kultivimit dhe shfrytëzimit sa me eficient të tokave bujqësore	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
19	Restaurimi dhe hartimi i planit të menaxhimit të kalasë së Tepelenës	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti synon të finalizojë instrumentin shkencor dhe teknik, i cili do të orientojë me pas të gjitha projektet e ndërhyrjeve restauruese dhe rehabilituese në këtë strukturë historike.	Ministria e Kultures	10,000,000 leke
20	Restaurimi pjesor i rrenojave të kalave të Matohasanaj, Leklit dhe Nivicës	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Perfshirja në paketën turistike të Bashkisë Tepelenë	Ministria e Kultures	15,000,000 leke
21	Rikonstruksioni dhe rikualifikimi i plote i muzeut të Tepelenës	Afatshkurter (1 vit)	1 vite	Perveç promovimit të kultures dhe trashëgimise së zones së Tepelenës, projekti synon të rrisë numrin e vizitoreve vendas apo të huaj, duke ndikuar në rritjen e të ardhurave për Bashkinë	Bashkia Tepelenës	35,000,000 leke
22	Ndertim i muzeut etnografik të Kurveleshit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi final i projektit është të rrisë numrin e destinacioneve turistike për vizitoret e zones, dhe si rrjedhim, të ardhurat për komunitetin lokal dhe Bashkisë.	Bashkia Tepelenës	20,000,000 leke
23	Restaurim i shtepise së Ali Pashe Tepelenës në fshatin Beçisht	Afatshkurter (1 vit)	1 vite	Projekti synon të përfshijë në paketën turistike të Tepelenës shtepinë e lindjes së personazhit me të shquar të historisë së trevave të Tepelenës.	Bashkia Tepelenë	4,000,000 leke
24	Restaurim i kishave të Leklit	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti integrohet me së miri edhe me propozimin për zhvillimin e itinerarit turistik fshat Koder, Lekël, Hormovë	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
25	Restaurim i shtepise së Selam Musait në fshatin Salari	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Perfshirja në paketën turistike të Bashkisë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	2,000,000 leke
26	Rikonstruksion i qendres së fshatit Dukaj	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti i propozuar ka për qëllim të përmirësojë parametrat fizike urbanistike të qendres së fshatit, e cila në gjendjen ekzistuese është teresisht jashtë standartit.	Bashkia Tepelenë	15,000,000 leke
27	Rikonstruksion dhe rikualifikim i qendrës së fshatit Progonat	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti ka për qëllim që të përmirësojë hapësirat publike që perkohen me qendrën e fshatit Progonat, nepermjet rikonceptimit të plote të elementëve perberes të hapësirës, detajeve të dekorit urban, ndriçimit si dhe duke shtuar elemente argetues për grup moshë të ndryshme.	Bashkia Tepelenë	30,000,000 leke
28	Rikonstruksion i hapësirave të	Afatmesem	2 vjet	Projekti synon të garantojë kushtet normale të strukturës urbane të		120,000,000

	brendshme të kater fshatrave të Lopësit (Dhëmbjan, Matohasanaj, Sinanaj dhe Lab-Martalloz)	(1-3 vjet)		fshatrave, të nevojshme për banorët që vazhdojnë të jetojnë në këto zona.	Bashkia Tepelenë	leke
29	Rikonstruksion i hapësirave të brendshme të fshatrave Peshtan, Dragot, Luadh dhe Mezhgoran	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti synon të ofrojë kushtet baze të hapësirave për banorët e këtyre zonave të cilët po zhvendosen gradualisht drejt qendres së Tepelenës apo edhe në zona të tjera.	Bashkia Tepelenë	120,000,000 leke
30	Krijimi i itinerarit turistik midis fshatrave Koder, Lekël dhe Hormovë	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
31	Krijimi i itinerarit turistik Mezhgoran - Luadh - Peshtan	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
32	Krijimi i itinerarit turistik Tepelenë– Lopës	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
33	Krijimi i itinerarit turistik Bënçë- Kurvelesh	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
34	Krijimi i itinerareve vertikale të Kurveleshit	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti ka për qëllim identifikimin, projektimin dhe ndertimin e monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve që duan të vizitojnë kanionet e krahinës së Kurveleshit.	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
35	Zhvillimi dhe promovimi i itinerarit Tepelenë - kurrizi malor të majes së Fajkoit	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
36	Krijimi i itinerarit turistik Nivicë – Salari	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Qellimi i këtij projekti është identifikimi, projektimi dhe ndertimi i monopateve të mundshme për levizjen e kembësoreve, duke rritur në këtë mënyrë kërkesën për turizem të këtyre zonave	Bashkia Tepelenë;	10,000,000 leke
37	Ndertimi i rruges së re Kisha e Shen Thomait	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Kjo rrugë synon të përmirësojë komunikimin e brendshëm të qytetit.	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
38	Zgjatimi në veri i rruges Elmaz Teme Bilbili dhe Bashkimi i saj me rrugën Tafil Buzi	Afatmesem (1-3 vjet)	1 vit	Projekti ka për qëllim konsolidimin e një “unaze” të brendshme që qarkon berthamen e banuar të qytetit të Tepelenës.	Bashkia Tepelenë	45,000,000 leke
39	Krijimi i shkallareve lidhëse midis zonave urbane të pozicionuara në disnivele	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti ka për qëllim të lehtësojë levizjen e kembësoreve drejt fshatit Beçisht, në faqen malore perballë Tepelenës.	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke
40	Rikonstruksioni dhe shtrimi i	Afatmesem	2 vjet	Kompletimi i rrjetit të rrugëve lidhëse të fshatrave të Bashkisë	Bashkia	95,000,000

	rrugës Luadh – Mezghoran	(1-3 vjet)		Tepelenë	Tepelenë	leke
41	Rikonstruksioni i rruges së Beçishtit	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Kompletimi i rrjetit të rrugëve lidhëse të fshatrave të Bashkisë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	75,000,000 leke
42	Rikonstruksioni i rrugëve lidhëse të fshatrave të Golikut	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti synon të rikonstruktoje akset ekzistuese rrugore të tre fshatrave të pozicionuar në shpatin perendimor të malit të Golikut	Bashkia Tepelenë	170,000,000 leke
43	Rikonstruksioni i rruges së Lopësit	Afatgjate (4-10 vjet)	4 vjet	Kompletimi i rrjetit të rrugëve lidhëse të fshatrave të Bashkisë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	350,000,000 leke
44	Rikonstruksioni i rrugës Dukaj – Memaliaj	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Kompletimi i rrjetit të rrugëve lidhëse të fshatrave të Bashkisë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	55,000,000 leke
45	Rikonstruksioni i rruges Sinanaj – Dorëz	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Kompletimi i rrjetit të rrugëve lidhëse të fshatrave të Bashkisë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	90,000,000 leke
46	Ndertimi i urës së re të Dragotit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Projekti i propozuar synon që të garantoje komunikimin e vazhdueshëm dhe afatgjate të këtyre fshatrave me qendren e Bashkisë, duke ruajtur urën ekzistuese monument kulture	ARRSH	300,000,000 leke
47	Ndertimi i urës së re të Leklit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Projekti i propozuar synon që të garantoje komunikimin e vazhdueshëm dhe afatgjate të këtyre fshatrave me qendren e Bashkisë, duke ruajtur urën ekzistuese monument kulture	Bashkia Tepelenë	300,000,000 leke
48	Ndertimi i nje ure të re mbi përroin e Rrapeve	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Propozimi lidhet me projektin për rikonstruksionin e rruges Sinanaj-Dorëz-Vjosë, e cila do të shërbejë edhe si shkurtrim i rruges që lidh fshatrat e Lopësit me rrugen Levan Tepelenë.	Bashkia Tepelenë	200,000,000 leke
49	Ndertimi (plotesimi) i urës mbi Vjosë që lidh Dorezin me fshatin Leshnje të Bashkisë Memaliaj	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Projekti i propozuar synon që të garantoje komunikimin e vazhdueshëm dhe afatgjate të këtyre fshatrave me qendren e Bashkisë, duke ruajtur urën ekzistuese monument kulture	Bashkia Tepelenë	200,000,000 leke
50	Ndërtimi i stacionit multimodal të transportit në Tepelenë	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Riorganizimi i të gjithë sistemit të transportit publik në Bashkinë Tepelenë	Bashkia Tepelenë	100,000,000 leke
51	Krijimi dhe konsolidimi i linjave të transportit lokal	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Lidhja e qytetit me fshatrat periferike	Bashkia Tepelenë	12,000,000 leke
52	Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm të furnizimit me uje të fshatrave Lekdush, Progonat dhe Gusmar, Njësia Administrative Kurvelesh	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Nje projekt i tille është thelbesor në kontestin e zhvillimit potencial të zones së Kurveleshit si nje zone atraktive për turizmin malor dhe ate të aventures.	UK sha Tepelenë	250,000,000 leke
53	Rikonstruksioni i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Sinanaj, Matohasanaj dhe Dhëmban të Njësise Administrative Lopës	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i këtij projekti është permiresimi i kushteve dhe i standarteve të jeteses	UK sha Tepelenë	250,000,000 leke

54	Rikonstruksioni i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Hormovë, Koder dhe Lekël	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i këtij projekti është permiresimi i kushteve dhe i standarteve të jeteses	UK sha Tepelenë	250,000,000 leke
55	Rikonstruksion i rrjetit të furnizimit me uje të fshatrave Beçisht, Mezhgoran dhe Dragot	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i këtij projekti është permiresimi i kushteve dhe i standarteve të jeteses	UK sha Tepelenë	250,000,000 leke
56	Ndertimi i impiantit të pastrimit të ujerave të zeza urbane të qytetit të Tepelenës	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i projektit është ndertimi i infrastruktures së nevojshme të pastrimit të ujerave të ndotura urbane për qytetin e Tepelenës, në kontekstin e nje nje detyrimi ligjor për institucionin e Bashkisë. Gjithashtu projekti ka nje rëndësi mjaft të madhe pasi eliminon ndotjen e ujerave të lumit të Vjoses, i konsideruar si nje nga lumenjte e pakte të eger të Europes.	UK sha Tepelenë	300,000,000 leke
57	Rikonstruksioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Dragot.	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i projektit është ndertimi i infrastruktures së nevojshme të pastrimit të ujerave të ndotura urbane	UK sha Tepelenë	200,000,000 leke
58	Rikonstruksioni i rrjetit të kanalizimeve si dhe impianti septik teknologjik në fshatin Bëncë	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i projektit është ndertimi i infrastruktures së nevojshme të pastrimit të ujerave të ndotura urbane	UK sha Tepelenë	200,000,000 leke
59	Rikonstruksioni i rrjeteve të kanalizimeve dhe impiantet septike teknologjike të fshatrave të krahines së Kurveleshit	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Qellimi i projektit është ndertimi i infrastruktures së nevojshme të pastrimit të ujerave të ndotura urbane	UK sha Tepelenë	100,000,000 leke
60	Ndërtimi i pikës së re qendrore të depozitimit të mbetjeve	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti synon ti jape fund ndotjes që shkaktohet nga dumpsite`i aktual pranë lumit të Vjoses, duke ofruar nje alternative teknologjike dhe të menaxhuar sipas parametrave teknike.	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Mjedisit Bashkia Tepelenë	100,000,000 leke
61	Eliminimi i pikës aktuale të depozitimit të mbetjeve të Bashkisë Tepelenë, pranë lumit Vjosë	Afatmesem (1-3 vjet)	3 vjet	Rivitalizimi mjedisor i terrenit, sidomos nëpërmjet pyllëzimit.	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Mjedisit Bashkia	80,000,000 leke

					Tepelenë	
62	Ndertimi i pese pikave tranzit të depozitimit të mbetjeve për zonat rurale	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti ka për qëllim krijimin e nje organizimi për mbarevajtjen e menaxhimit të depozitimit të mbeturinave për territorin e Bashkisë Tepelenë	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Mjedisit Bashkia Tepelenë	300,000,000 leke
63	Konsolidimi i shkollës “Selam Musa” në fshatin Sinanaj	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Konsolidimi si shkolla e vetme 9-vjeçare në Lopës, duke akomoduar edhe nxenesit e shkollave “Halim Ramo” në Dhëmban si dhe “Sali Beqiri” në Matohasanaj.	Bashkia Tepelenë Ministria e Arsimit,Sportit dhe Rinise	10,000,000 leke
64	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Memo Nexhipi” në fshatin Dukaj	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Konsolidimi si strukture qendrore, duke akomoduar nxenesit e shkolles “Kordhaj” në lagjen Kordhaj pranë Vjoses, shkolles “Ferit Çela” në fshatin Turan dhe shkollen “Mustafa Zoto” në fshatin Salari.	Bashkia Tepelenë Ministria e Arsimit,Sportit dhe Rinise	10,000,000 leke
65	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Asim Zeneli” në fshatin Progonat	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti synon të pershtase ambientet mesimore e shkolles ekzistuese “Asim Zeneli” në fshatin Progonat, e cila do të funksionojë si shkolla e vetme 9 vjeçare për të 5 fshatrat e Krahines së Kurveleshit. Ndërhyrja nuk propozohet vetem në aspektin logjistik të pajisjes dhe përshtatjes së ambienteve mesimore por edhe në riorganizimin e transportit të mesuesve dhe nxenesve të 5 fshatrave të krahines.	Bashkia Tepelenë Ministria e Arsimit,Sportit dhe Rinise	15,000,000 leke
66	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Polo Bezhani” në Lekël	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti ka për qëllim akomodimin e nxenesve të shkollave “Misto Shumeli” në Koder dhe “Nevro Selimi” në Hormovë	Bashkia Tepelenë Ministria e Arsimit,Sportit dhe Rinise	10,000,000 leke
67	Konsolidimi i shkolles 9-vjeçare “Jaçe Banushi” në Dragot	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Projekti ka për qëllim akomodimin e nxenesve e shkollave “Llukan Ceka” në Peshtan, “Xhaferr Bani” në Mezhgoran dhe “Anashor Halimi” në Beçisht.	Bashkia Tepelenë Ministria e Arsimit,Sportit dhe Rinise	10,000,000 leke
68	Rikonstruksioni i plote i Q.SH. Lopës, në fshatin	Afatshkurter (1 vit)	1 vit	Kjo qender mbulon nevojat për fshatrat e Lopësit	Bashkia Tepelenë	10,000,000 leke

69	Ndertimi i nje qendre të re shendetesore në fshatin Dragot	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Ka për të siguruar shërbimin për popullsine e fshatrave Dragot, Beçisht, Luadh, Mezhgoran, Peshtan, Koder dhe Lekël	Bashkia Tepelenë	15,000,000 leke
70	Ndertimi i nje qendre të re shendetesore në Dukaj	Afatmesem (1-3 vjet)	2 vjet	Projekti ka rëndësi esenciale për mirëqenien sociale të banorëve të zones perreth fshatit Dukaj, duke garantuar kështu shërbimet shëndetësore	Bashkia Tepelenë	15,000,000 leke

Në total, vlera e zbatimit të projekteve kapitale të listuar në Planin e Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë është 255,67 miliardë Lek ose 208,82 milionë Euro.

4.4.2.2 ANALIZA FINANCIARE E BASHKISË TEPELENË

Në tabelën dhe grafikët në vazhdim paraqitet një panoramë e situatës financiare të Bashkisë Tepelenë për vitet 2017-2019. Të dhënat janë përpunuar nga dokumentet e miratuara të buxhetit të Njësisë Vendore, të klasifikuar sipas zërave zyrtare financiare.

TE DHENA BUXHETORE - BASHKIA TEPELENË 2017-2019				
	TE ARDHURAT	vitet		
		2017	2018	2019
	Transfertat e pakushtezuara	73311	77599	80459
	Transfertat specifike	64565	73765	74442
	Te ardhura nga buxheti i pavarur	36000	39270	42099
	Te ardhura të trashëguara	50	1366	500
V	TOTAL BUXHET I PAVARUR (III+IV)	173926	192,000	197,500

	SHPENZIMET	vitet		
		2017	2018	2019
I	PAGAT			
	Nga transfertat e pakushtezuar	34355	32450	34510
	Nga transfertat specifike	47914	55032	55032
	Nga të ardhurat	12144	14600	14600
	total	94413	102082	104142
II	SIGURIMET SHOQERORE			
	Nga transfertat e pakushtezuar	7046	6105	6105
	Nga transfertat specifike	8088	9293	9322
	Nga të ardhurat	2600	2580	2580
	total	17734	17978	18007
III	PER SHPENZIME OPERATIVE			
	Nga transfertat e pakushtezuar	9650	18744	19544
	Nga transfertat specifike	8563	9440	10888
	Nga të ardhurat	14466	14506	16469
	total	32679	42690	46901
IV	TRANSFERTE KORENTE E BRENDSHME			
	Nga transfertat e pakushtezuar	3000	3800	3800
	Nga transfertat specifike	0	0	0
	Nga të ardhurat	3150	3150	3150
	total	6150	6950	6950
V	TRANSFERTE PËR BUXHET FAMILJAR DHE INDIVID			
	Nga transfertat e pakushtezuar	0	0	0
	Nga transfertat specifike	0	0	0
	Nga të ardhurat	800	400	400
	total	800	400	400

VI	FOND REZERVE DHE KONTINGJENCE			
	Nga transferta e pakushtezuar	1440	1500	1500
	Nga transferta specifike	0	0	0
	Nga të ardhurat	800	1500	1500
	total	2240	3000	3000
VII	SHPRONESIME për INTERES PUBLIK - EMERGJENCA CIVILE			
	Nga transferta e pakushtezuar	800	1000	1000
	Nga transferta specifike	0	0	0
	Nga të ardhurat	0	0	0
	total	800	1000	1000
VIII	SHPENZIME KAPITALE			
	Nga transferta e pakushtezuar	17020	14000	14000
	Nga transferta specifike	0	0	0
	Nga të ardhurat	1900	3900	3900
	total	18920	17900	17900

fig 52 – paraqitje tabelare e të dhenave financiare të Bashkisë Tepelenë për periudhen 2017-2019

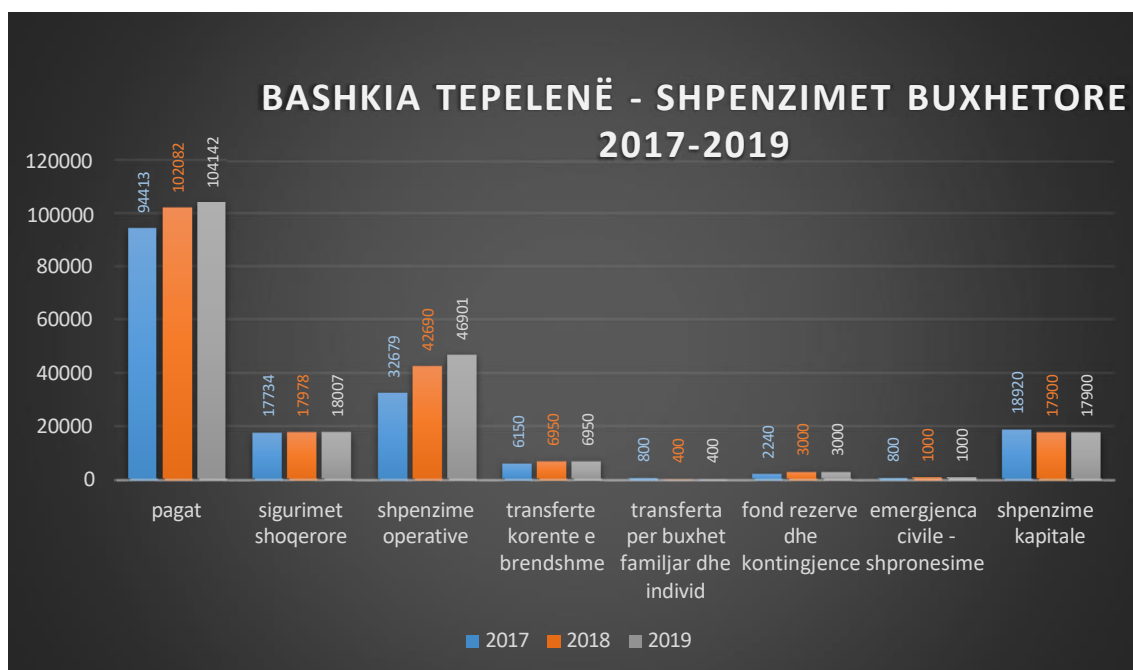

fig 53 – paraqitje grafike e të dhenave financiare të Bashkisë Tepelenë për periudhen 2017 - 2019

Nga të dhënat financiare të analizuar të Bashkisë Tepelenë identifikohet ecuria e zërave të shpenzimeve buxhetore të kësaj njësie për tre vitet e fundit. Evidentohet qartë se niveli i shpenzimeve kapitale, i cili është zëri buxhetor që lidhet me zbatimin në perspektivë të Planit të Investimeve Kapitale, është në nivele mjaft të ulta. Niveli aktual i shpenzimeve kapitale rezulton me një ulje nga 11% në vitin 2017, në vlerën 9% për vitet 2018-2019. Këto vlera janë rezultat i ndryshimit të vlerave të transfertave të pakushtezuara nga qeveria qendrore. Kjo e dhënë nxjerr në pah varësinë e theksuar të funksionimit të buxhetit të Bashkisë Tepelenë nga transfertat e qeverisë qendrore (shih tabelën në vazhdim).

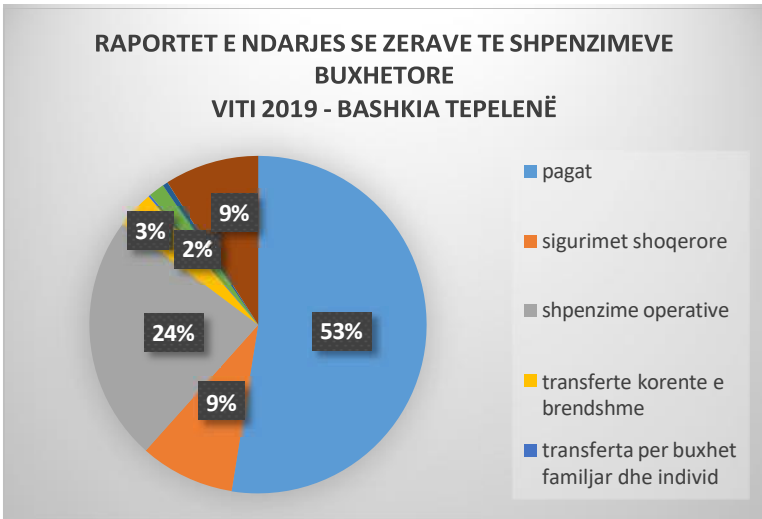
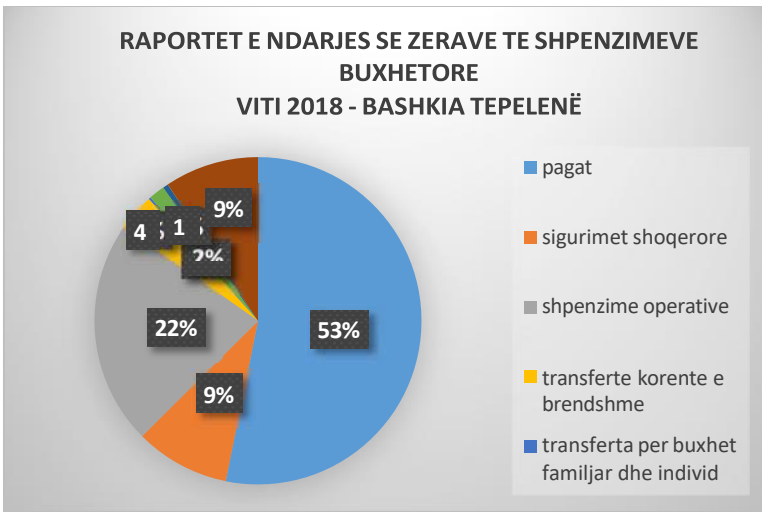
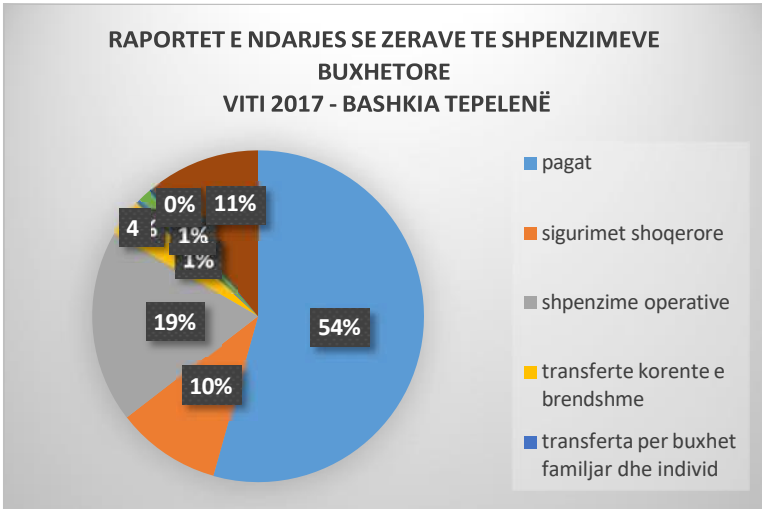

fig 54 - Paraqitje krahasimore e raportit të zerave të shpenzimeve buxhetore për vitet 2017-2019 – Bashkia Tepelenë

BURIMET E FINANCIMIT për INVESTIMET KAPITALE 2017-2019 BASHKIA TEPELENË

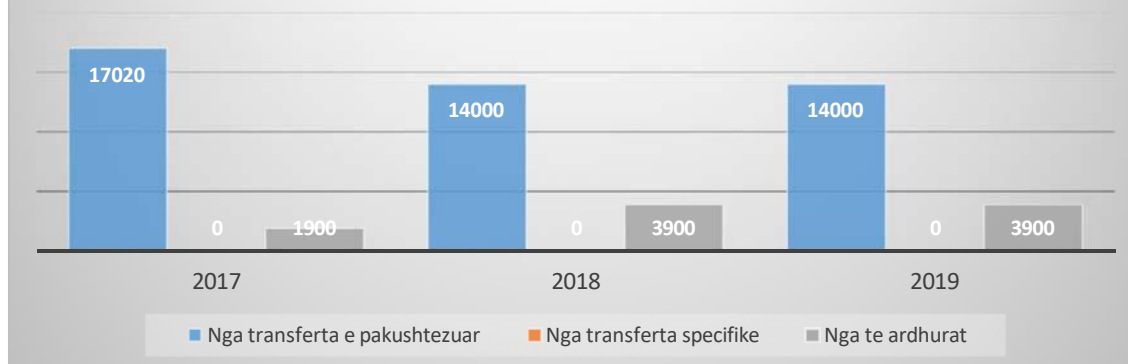

fig 55 - Tabela e burimeve të financimit për investimet kapitale për periudhën 2017-2019 – Bashkia Tepelenë

Për efekt të përcaktimit të një prognoze potenciale financiare për zbatimin në perspektivë të projekteve të Planit të Investimeve Kapitale, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë parashikon një vlerë të përafëruar prej 17,9 milion lekë investime kapitale për vitin 2020, (duke përfshirë këtu edhe rishikimin vjetor), vlerë e cila parashtrohet me një rritje progresive prej rreth 5% çdo vit. Ky koeficient rritje është bazuar në statistikat e rritjes ekonomike në nivel kombëtar, e konceptuar si koeficient bazë për llogaritjen e rritjes potenciale ekonomike dhe të transfertave financiare drejt Bashkisë Tepelenë. Ky koeficient është pranë vlerës prej 4% në vit, ndërkohë që shtesa 1% i dedikohet potencialit rrites së vetë Bashkisë Tepelenë, në kontekstin e zbatimit të suksesshëm të programeve të Strategjisë Territoriale dhe Planit të Përgjithshëm Vendor.

Sipas grafikut të përpunuar në bazë të një norme rritje vjetore, zëri i buxhetit për shpenzimet kapitale në Bashkinë Tepelenë për vitin 2035 do të kap vlerën 37,212 milion lekë, pra rreth 208% më shumë së vlera aktuale e buxhetit të investimeve të kësaj Njësie Vendore të vitit 2020.

Në terma kumulative, vlera e përgjithshme e zërit të buxhetit për investime kapitale në periudhën 2020-2035 në Bashkinë Tepelenë, bazuar në transfertat dhe të ardhurat e veta, është llogaritur në 423 milion Lek (3.46 milion Euro). Ndërkohë, vlera totale e investimeve kapitale të PIK është 25,567 milione Lek (208.82 milion Euro). Sipas kësaj llogarie, Bashkia ka nevojë të gjenerojë rreth 25,143 milion Lek (**205.36 milion Euro**), për të mbuluar diferencën e nevojshme për financimin e të gjithë projekteve kapitale të parashikuara në PIK.

GRAFIKU I RITJES EKONOMIKE NË NIVEL KOMBËTAR

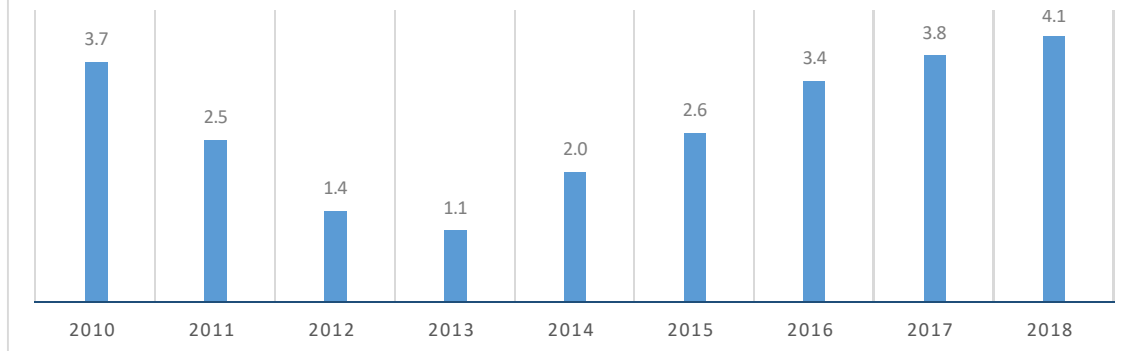

fig 56 - Tabela e rritjes reale të ekonomise, shprehur në termat e rritjes së PBB, në nivel kombëtar⁸

Për plotësimin e këtij boshllëku të lartë financiar të nevojshëm për zbatimin e PIK, është e nevojshme të ndërmeren një sërë programesh e politikash nxitëse për akumulimin financiar brenda Njesisë Vendore. Ndër veprimet që mund të ndërmeren për të arritur këte objektiv mund të veçojmë:

- Kapitalizimin e pronave publike në pronësi të Bashkisë Tepelenë.
- Bashkëpunimi me sektorin privat, në formën e kontratave të bashkepunimit afatgjate, sidomos në sektoret ekonomike të agrobiznesit, blegtorisë, agroturizmit, por edhe në sektoret e energjisë së rinovueshme apo në industrinë minerare.
- Kthimi i kësaj Njësie Vendore në një atraksion të mirfilltë nëpërmjet shfrytëzimit të pasurive kulturore e natyrore, zhvillimit të turizmit malor e të aventurës. Nxitja e zhvillimit ekonomik në këtë mënyrë, do të rezultonte në mënyrë indirekte në rritjen e buxhetit të Bashkisë.

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë ka marrë në analizë shfrytëzimin e pronave publike si një instrument financiar në duart e institucionit. Duke iu referuar listës zyrtare të pronave publike të transferuara sipas VKM Nr. 433, datë 8.6.2016 “Për Transferimin në Pronësi të Bashkive të Pyjeve dhe të Kullotave Publike, sipas Listave të Inventarit, dhe Aktualisht në Administrim të Ministrisë së Mjedisit e të Ish-Komunave/Bashkive”, Plani gjykon që Bashkia Tepelenë disponon mundësi të mëdha për të gjeneruar burime financiare të nevojshme për zbatimin e projekteve strategjike. Bashkia ka në pronësi sipërfaqe të konsiderueshme pyjesh dhe kullotash, referuar tabelës më poshtë, të cilat mund të krijojnë burime suplementare për financimin e projekteve.

SIPËRFAQJA E PRONAVE PUBLIKE BASHKIA TEPELENË				
Tipi i pronës publike	Kullote Ha	Pyje Ha	Inproduktive Ha	Total
Sip	21631.5	8068	501.8	30201.3

fig 57 - Përmbledhje e kategorive dhe sipërfaqes së pronave në pronësi të Bashkisë Tepelenë

⁸ Ministria e Financave dhe Ekonomise, 2019; Drejtorja e Analizave Markoekonomike dhe Statistikave

Ky proces i shfrytëzimit të pasurisë publike si kapital fizik bazohet në përcaktimet ligjore të Nenit 27 të Ligjit Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore" i ndryshuar, sipas të cilit Bashkia Tepelenë është përgjegjëse, përveç të tjerave, për:

- Administrimin dhe mbrojtjen e tokave bujqësore e të kategorive të tjera të resurseve, si toka të pafrytshme etj.
- Krijimin dhe administrimin e skemave vendore të granteve për bujqësinë e zhvillimin rural, të financuara nga buxheti lokal dhe/ose me bashkëfinancim nga të tretët, duke garantuar akses të balancuar gjinor.
- Administrimin e fondit pyjor dhe kullosor publik, sipas legjislacionit në fuqi.

Procesi i dhënies me qera të tokës bujqësore do të kryhet përmes procedurave të konkurimit publik dhe elementëve të tij, në mbështetje të Udhezimit nr. 1, datë 18.07.2012, të Këshillit të Ministrave "Për Procedurat e Dhënies me Qera të Tokave Bujqësore të Pandara" si dhe në përputhje me kriteret e përcaktuara sipas legjislacionit në fuqi për administrimin e fondit tokë bujqësore.

Vlerësimi dhe përcaktimi i projekteve kapitale në zbatim të Planit të Përgjithshëm vendor të Bashkisë Tepelenë është bërë në përputhje me objektivat strategjik të dokumentit të Strategjisë së Zhvillimit të Territorit. Referuar pamundësisë aktuale të financimit të të gjithë projekteve të identifikuar në tabelën përmbledhëse të mesipërme, është e nevojshme identifikimi i nje metodologjie të posaçme nga ana e Bashkisë Tepelenë, lidhur me mënyrat e financimit dhe zbatimit të projekteve në terma afatgjate. Konkretisht, duke iu referuar procesit të hartimit të Projekt-Buxhetit Afatmesem, zbatimi i projekteve në vazhdim do të duhet të marre në konsiderate:

- koston e investimit;
- jetëgjatësinë dhe kohën e përdorshme të investimit;
- koston e mirëmbajtjes së projektit potencial;

Mbi bazën e këtyre tre kriterëve të mesipërme zbatimi i investimeve kapitale duhet të perputhet sipas nje time-line strategjik, ku të ndiqen:

- kontributi i projektit të dhënë në arritjen e objektivave strategjike;
- niveli i ndikimit të projektit në parandalimin/eliminimin e një situatë urgjente/të rrezikshme;
- vendndodhja gjeografike e territorit që preket nga projekti dhe në cilën njësi administrative identifikohet ai;
- mundësia e financimit të projektit: a financohet projekti prej buxhetit vendor kapital, apo prej programeve të qeverisë qendrore (QQ)/donatorëve/etj);
- kohëzgjatja e shlyerjes së koston së projektit duke marre në konsiderate mundesite që ka projekti të gjenerojë të ardhura në buxhetin e Bashkisë Tepelenë

Parashikimi i zërave të të ardhurave dhe të shpenzimeve për hartimin e PIK të Bashkisë Tepelenë është bazuar në Projekt-Buxhetet Afatmesme, duke aplikuar metodologjine zyrtare

të miratuar për këtë komponent të rëndësishëm financiar. Për periudhën 2020 – 2030, parashikimet u kryen duke konsideruar trendin e përgjithshëm të ndjekur nga zërat e të ardhurave dhe shpenzimeve gjatë periudhës së mëparshme, normat rritëse të parashikuara në PBA 2017 – 2019, parashikimet e përgjithshme për treguesit makroekonomikë të publikuar nga Ministria e Financave. Parashikimet për të ardhurat dhe shpenzimet vendosen në një kontekst makroekonomik të qëndrueshëm, ndërkohë që normat e rritjes së treguesve të ndryshëm për të ardhurat dhe për shërbimet do të aplikohen në mesataren rrëshqitëse të 5 viteve paraardhëse. Konkretisht parashikimet janë bazuar ne:

- balancim dhe rritje e moderuar e popullsisë vendore të Bashkisë;
- rritje nominale dhe reale e ekonomisë pranë vlerës potenciale;
- normë inflacioni e qëndrueshme dhe pranë objektivit të Bankës së Shqipërisë për 3%;
- kurs këmbimi me valutat kryesore (euro dhe dollar amerikan) i qëndrueshëm pa goditje permanente dhe të qenësishme;
- rënie e ngadaltë por progresive e papunësisë;
- qëndrueshmëri e bilancit të pagesave (llogari korente dhe financiare).

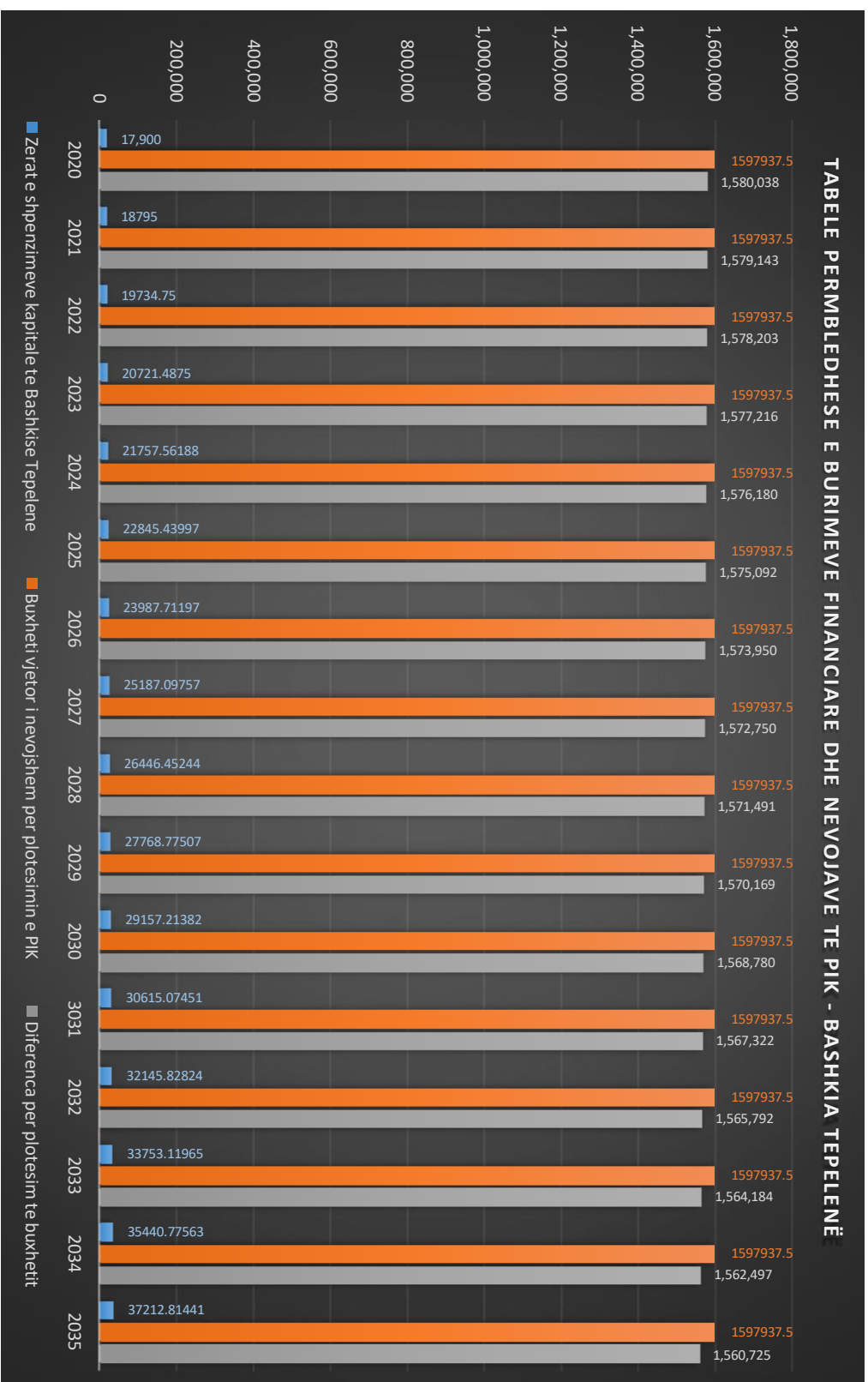

fig 58 - Tabela përmbledhese e burimeve dhe nevojave financiare të PIK - Bashkia Tepelene

4.4.3 NDRYSHIMET INSTITUCIONALE DHE LIGJORE PËR ZBATIMIN E PPV-SË

Zbatimi i suksesshëm i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë ka nevojë për një rivlerësim të kujdesshëm dhe riorganizim të strukturës ekzistuese organizative të institucionit të Njesisë Vendore, duke përditësuar në këtë mënyrë rolet dhe përgjegjësitë përkatëse për çdo drejtori apo sektor, sipas kontekstit të ri të zbatimit dhe monitorimit të Planit. Kjo strukturë e re administrative dhe operacionale do të mundësojë zbatimin e projekteve strategjike të zhvillimit si dhe një monitorim më të mirë të zbatimit të treguesve të zhvillimit në të gjithë territorin administrativ të kësaj Njësie Vendore.

4.4.3.1 PROPOZIMET PËR STRUKTUREN ADMINISTRATIVE NË BASHKINË TEPELENË

Vlerësimi dhe propozimet për këtë pjesë të dokumentit të Planit janë bërë duke ndjekur ndarjen aktuale të roleve dhe të funksioneve të disa drejtorive dhe sektoreve në strukturën e Bashkisë Tepelenë, pa përfshirë pjesën drejtuese të administrimit që përmban kabinetin e kryetarit të Bashkisë, nënkryetarit, sekretarit të përgjithshëm dhe auditit të brendshëm. Objektivi është rritja dhe përmirësimi i performances së Bashkisë Tepelenë, pa shtuar numrin e punonjësve të sektoreve mbështetës, pra pa shtuar peshë financiare në Buxhet. Propozimet lidhen me ndryshimet e sektorëve aktive në shërbimet Bashkiake, me qëllimin final të rritjes së performancës së këtij institucioni si dhe me objektivin final zbatimin me sukses të Planit të Përgjithshëm Vendor.

Vlerësimet dhe propozimet lidhur me këtë pjesë të dokumentit janë bërë duke u bazuar në të dhënat e detajuara statistikore sipas Vendimit Nr 76, datë 28/12 /2018 “Për Miratimin e Buxhetit Për Vitin 2019” të Bashkisë Tepelenë. Sipas këtij dokumenti zyrtar, janë nxjerrë të dhënat e sakta të numrit të Drejtorive dhe Sektorëve të këtij Institucioni, si dhe numrin e punonjësve, duke përfituar kështu një panoramë të strukturës administrative të Bashkisë Tepelenë. Konkretisht, struktura administrative është e ndarë në:

1. Aparati i Bashkisë	30	punonjës
2. Policia Bashkiake	7	punonjës
3. Drejtoria e Bujqësisë	6	punonjës
4. Njësia Administrative Qender	7	punonjës
5. Njësia Administrative Kurvelesh	6	punonjës
6. Njësia Administrative Lopës	4	punonjës
7. Çerdhet	5	punonjës
8. Qendra Kulturore/Muzeu	11	punonjës
9. Agjencia e Shërbimeve Publike	66	punetore
10. Rrugët rurale	13	punonjës
11. Arsimi i mesem	6	punonjës
12. Arsimi 9-vjekar	52	punonjës
13. MZSH	14	punonjës
14. Pyjet	6	punonjës

15. Ujitje kullim	1	punonjës
TOTAL	234	punonjës

Në bazë të analizës së strukturës organizative si dhe nevojave për përmirësimin e punës dhe zbatimin e objektivave strategjike, Plani i Përgjithshëm Rregullues propozon ndryshime në strukturën apo edhe numrin e punonjësve të Sektorit të Zhvillimit Urban, Kadastrës dhe Mirëmbajtjes së Mjedisit. Po ashtu Plani propozon ndryshime në Sektorin e Shërbimeve Publike, ndërkohë që nuk propozohen ndryshime në strukturën drejtuese të Bashkisë Tepelenë, përfshirë këtu kabinetin e Kryetarit, nën-Kryetarit dhe Sekretarit të Përgjithshëm. Po ashtu Plani nuk identifikon domosdoshmëri për ndryshim të numrit të punonjësve të angazhuar për marrëdhëniet me publikun si dhe për Njësinë e Auditit të Brendshëm.

Gjithashtu Plani nuk parashikon nevojë për ndryshim në perspektivë të numrit dhe kapaciteteve të burimeve njerezore të Drejtorisë së Financës dhe Tatimeve. Ky përcaktim i referohet faktit të një dinamike relativisht të ulët të zhvillimit ekonomik ekzistues të Bashkisë Tepelenë, dhe konkretisht në numrin e ulët të aktiviteteve private në territorin e kësaj Njësie Vendore. Për këtë arsye, Plani gjykon se nuk është e nevojshme që të parashikohet rritje e numrit të punonjësve të kësaj strukture, e cila edhe në gjendjen ekzistuese ka mundësi të përballojë rritjen e procedurave financiare dhe fiskale të aktiviteteve të reja ekonomike që do të mund të zhvillohen në territorin e Bashkisë Tepelenë.

Struktura dhe numri i organikës së Policisë Bashkiake gjykohet si i mjaftueshëm për plotësimin e nevojave operative dhe për të mbuluar të gjithë territorin administrativ të Bashkisë Tepelenë. Kjo strukturë e Policisë Bashkiake do të jenë përgjegjës për mbikqyrjen e aktiviteteve të përditshme të administrimit të të gjithë territorit të Bashkisë. Referuar Ligjit Nr. 89/2022 "Për policinë Bashkiake", detyra kryesore e Policisë Bashkiake është ruajtja e sigurisë dhe e qetësisë publike në territorin e Bashkisë Tepelenë, ndërkohë që në kontestin e Planit të Përgjithshëm Vendor, ajo merr një rol të rëndësishëm në kontrollin e territorit, dhe konkretisht në ndalimin, shmangien dhe prishjen e ndërtimeve të paligjshme, ndalimin e zënies e paligjshme të trojeve dhe të ndërtesave e objekteve publike të Bashkisë Tepelenë, si dhe të organizojë lirin e tyre.

Për sa i përket Drejtorisë së Planifikimit dhe Menaxhimit të Shërbimeve, Plani propozon strukturimin e Sektorit të Zhvillimit Urban, Kadastrës dhe Mbrojtjes së Territorit. Në tabelën më poshtë specifikohet struktura e propozuar për këtë sektor

SEKTORI I I ZHVILLIMIT URBAN, KADASTRES DHE MBROJTJES SË TERRITORIT	
Përgjegjes Sektori	1
Specialist i Inspektoriatit Ndërtimor dhe Mbrojtjes së Tokave	1
Specialist i Urbanistikës	2

Specialist infrastrukturash	1
Specialist GIS/Kadaster	1
Punonjës i Mbrojtjes Civile, Urbanistika, Pyje, Kullota Nj. Qender	2
Punonjës i Mbrojtjes Civile, Urbanistika, Pyje, Kullota Nj. Kurvelesh	1
Punonjës i Mbrojtjes Civile, Urbanistika, Pyje, Kullota Nj. Lopës	1
total	10

Zbatimi i Planit të Përgjithshëm të Bashkisë Tepelenë, dhe në mënyrë specifike zbatimi hartimi, zbatimi dhe monitorimi i projekteve strategjike apo dhe hartimi dhe monitorimi i Planeve të Detajuara Vendore PDV, kërkon në mënyrë të domosdoshme rritje të kapaciteteve të Sektorit të Zhvillimit Urban. në perputhje edhe me kategorine e Bashkisë Tepelenë, si nje qender terciare, Plani propon që kjo strukture të kete:

- Dy specialiste urbanistike, pergjegjes per:
  - ndjekjen e procedurave të perditshme të aplikimeve për leje zhvillimi, leje ndertimi dhe deklaratave paraprake të punimeve,
  - hartimi i Planeve të Detajuara Vendore, për zonat e rëndësise së veçante, së bashku me Pergjegjesin e Sektorit
  - permiresimin gradual të arkives urbanistike të Bashkisë Tepelenë
- Nje specialist infrastrukturash, pergjegjes për hartimin e projekteve të infrastrukturave, mbikqyrjen dhe raportimin
- Nje specialist GIS/Kadaster, pergjegjes për operimin dhe perditesimin e të gjithë sistemit të GIS/Kadastres në Bashkinë Tepelenë, dhe konkretisht:
  - Kontrollin e aplikimeve për Leje Zhvillimi/Ndërtimi të cilat vijnë nga sistemi online e-Leje
  - Krijimin dhe menaxhimin e database-it të Sistemit GIS për Bashkinë Tepelenë
  - Botimin në Regjistrin e Integruar të Territorit të akteve të miratuara

Gjithashtu, specialisti i GIS/Kadaster do të jetë pergjegjes për koordinimin e proceseve planifikuese të Bashkisë Tepelenë me “e-platforma”, brenda struktures së Regjistrin Kombëtar të Planifikimit të Territorit, e ngritur me qellim koordinimin e proceseve planifikuese të Njësive Vendore që nga ndermarrja e Nismes për hartimin e nje PDV’je dhe deri në miratimin e tyre final.

Gjithashtu Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon kater specialiste të posaçem për Mbrojtjen Civile, Urbanistiken, Pyjet dhe Kullotat, të ndare sipas Njësive Administrative, ku Njësia Administrative Qender do të këtë dy, për shkak të sipërfaqes së konsiderueshme që ajo mbulon. Keta specialiste do të punojne në koordinim të vazhdueshem me strukturen e Policise Bashkiake, në funksion të kontrollit dhe mbrojtjes së tokës, duke iu referuar përcaktimeve të funksioneve të lejuara dhe të palejuara si dhe treguesve territoriale për çdo Njësi Strukturore të territorit të Bashkisë Tepelenë.

total	6
SEKTORI I SHËRBIMEVE PUBLIKE	
Pergjegjes Sektori	1
Specialist Sektori	1
Specialist emergjencash & supervizim i firmes së pastrimit	1
Pergjegjes gjelbërimi, mirembajtje e rrugëve, varrezave publike	1
Punonjës mirëmbajtje varrezash publike	4
Punonjës gjelbërimi dhe mirembajtje të hapësirave të gjelbra	6
Sanitar Bashkie	1
Sanitar i pallatit të kultures	1
Punonjës i mirembajtjes së ndricimit në qytet dhe Nj. Administrative	2
Punonjës i mirembajtjes së godinave publike dhe shkollave	2
Shofer për makinën e grumbullimit të mbetjeve	1
Shofer i skrepit për piken e depozitimit të mbetjeve urbane	1
Punetor i mirembajtjes së rrugëve rurale	13
Shofer i administrates	1
Punetor i mirembajtjes së rezervuareve	2
Punetor i vendgrumbullimit të mbeturinave	4
Punetore të impiantet e pastrimit të ujerave të zeza	3
Punonjes për stacionin multimodal të Tepelenës	2
Roja e i Bashkisë	1
total	49

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon minimalisht **2 (dy) punonjës** për mirëmbajtjen e ndriçimit publik në qytet dhe në Njësitë Administrative të Bashkisë. Aktualisht ndriçimi i hapësirës publike, përveçse është një detyrim për institucionin e Bashkisë, është një nga elementët me themelore të rikualifikimit urban të qendrave të banuara në këtë njësi vendore. Në kontekstin e zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, dhe konkretisht të mënyrës së ndërhyrjes në Njësitë Strukturore urbane, përmirësimi i këtij komponenti të shërbimeve publike gjykohet me një rëndësi të konsiderueshme. Rritja e numrit të punonjësve për këtë sektor merr në konsideratë dhe distancat e mëdha midis zonave të banuara të Bashkisë Tepelenë.

Duke iu referuar analizës së gjendjes ekzistuese të objekteve publike si dhe domosdoshmerisë për rritjen e cilësisë së shërbimeve, Plani e gjykon të pamjaftueshëm numrin e punonjësve të mirembajtjes së godinave publike dhe shkollave në territorin e Bashkisë Tepelenë. Edhe pse një pjesë e mirë e objekteve arsimore në Tepelenë kanë qenë objekt i ristrukturimeve fizike në vitet e fundit, Plani e gjykon mjaft të domosdoshëm mbajtjen e një numri të mjaftueshëm punonjësish të mirembajtjes. Duke marrë në referencë edhe natyrën e funksionit të këtyre objekteve si dhe domosdoshmerinë e ruajtjes së sigurisë dhe komoditetit të mesimdhënes, Plani propozon dy **(dy)** punonjës të mirembajtjes së ndriçimit publik.

Duke iu referuar projektit strategjik për krijimin e tre pikave tranzitore të depozitimit të mbetjeve, Plani propozon shtimin e numrit të punonjësve të vend-grumbullimit të mbeturinave, dhe konkretisht, nga 1 (nje) punetor aktual, në **4 (kater)**.

Plani propozon shtimin e organikes së Sektorit të Shërbimeve Publike me 3 **(tre)** punetore shtese, të pozicionuar në impiantin e pastrimit të ujërave të zeza të qytetit si dhe në monitorimin, mirembajtjen dhe pastrimin e impianteve septike sanitare të fshatrave. Këto të fundit janë propozuar si projekte strategjike të zhvillimit të Bashkisë Tepelenë, në kontekstin e permiresimit të shërbimeve publike dhe sidomos në mbrojtjen e mjedisit të kesaj Njësie Vendore. Gjithashtu, këto projekte inxhinierike rrjedhin si nje detyrim ligjor i Bashkisë Tepelenë, referuar Ligjit Nr.10 431, datë 9.6.2011 “PËR MBROJTJEN E MJEDISIT” i ndryshuar.

Referuar propozimit strategjik për ndertimin e stacionit multimodal, Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë propozon **2 (dy)** punonjësve shtese në strukturën e Sektorit të Shërbimeve Publike. Kjo shtese organike do të zbatohet pas ndertimit të Objektivit të Stacionit të ri.

Numri i punonjësve të perkohshem të mirembajtjes është në varesi të ekzigjencave periodike të Bashkisë Tepelenë. për këtë arsye Plani i Përgjithshëm Vendor nuk parashikon ndryshime në numrin e nevojshem të punonjësve me kohe të pjesshme.

Në përfundim të analizës së strukturës së organigramës së Bashkisë Tepelenë, në funksion të zbatimit të suksesshëm të Planit të Përgjithshëm Vendor, llogaritet një shtesë e nevojshme personeli prej 13 personash. Gjithsesi duhet thënë që Bashkia ka tagrin e saj brenda kuadrit ligjor ekzistues që të rikonceptojë skemën e brendshme të emërtimit dhe ndarjes së përgjegjësive midis drejtorive dhe sektoreve të ndryshëm të saj.

4.4.3.2 RITJIA E KAPACITETEVE TË STAFIT TË BASHKISË TEPELENË

Përveç rritjes numërike të numrit të stafit administrativ të drejtorive dhe sektoreve përkatës, të propozuar si më sipër, zbatimi me sukses i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë do të kërkojë potencialisht edhe ndërmarrjen e një sërë proceseve trainuese periodike për rritjen e kapaciteteve teknike të stafit. Si të tillë, Plani propozon:

1. Organizimin e programeve të trainimit profesional

Këto programe do të duhet të adresojnë rritjen e kapaciteteve të sektorëve të ndryshëm të administratës së Bashkisë, lidhur me temat:

- Hartimi, zbatimi dhe monitorimi i proceseve që lidhen me zbatimin e Planit të Përgjithshëm Vendor dhe konkretisht për Planet e Detajuara Vendore si dhe proceset pasuese si Lejet e Zhvillimit dhe Lejet e Ndërtimit.

- Përmirësimi i kapaciteteve për planifikimin me pjesëmarrjen e publikut, përmes promovimit të proceseve të negociatave dhe arritjes së marrëveshjeve për bashkëveprimin e midis palëve të interesuara;
- Rritje e aftësive lidhur me analizat e vlerësimit të tregut të pasurive të paluajtshme dhe e aktiviteteve ekonomike që lidhen me to;
- Rritja e kapaciteteve në formulimin e ligjeve dhe rregullave lokale, integrimi i bazës së të dhënave dhe menaxhimi i informacionit (një sistem i unifikuar për të gjithë Bashkinë).
- Rritja e kapaciteteve të stafit të departamenteve të ndryshme për sa i përket hartimit të analizave socio-ekonomike, urbanistiko-mjedisore, infrastrukturore, fizike dhe arkitekturore, në funksion të përgatitjes së raporteve të ndryshme vlerësuese teknike.
- Proceset dhe metodologjitë e koordinimit midis departamenteve dhe sektoreve të ndryshëm të Bashkisë si dhe midis drejtorive rajonale, në funksion të arritjes së objektivave të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë.
- Aplikimi i programeve kompjuterike në sistemin GIS, jo vetëm në fushën e planifikimit urban, por edhe në proceset e hartimit dhe zbatimit të investimeve strategjike në infrastrukture, transport, kontrollin dhe monitorimin e emergjencave civile, monitorim dhe lehtësim të procedurave të mbledhjes së taksave dhe tarifave vendore, etj. Këto programe trajnimi duhet të adresojnë:
  - Njohja me parametrat bazë të funksionimit të sistemit të teknologjisë të informacionit dhe komunikimit;
  - Gjuha teknike e funksionimit të sistemeve GIS;
  - Krijimi, regjistrimi dhe administrimi i shtresave pikësore, lineare dhe sipërfaqësore të sistemit;
  - Integrimi në sistem i të dhënave vektoriale, variantet e ndryshme dhe gjeoreferencimi;
  - Prezantimi i koncepteve të strukturës, sistemit operativ dhe produkteve potenciale të programit kompjuterik GIS;
  - Përdorimi, editimi dhe gërshetimi i bazës së të dhënave;
  - Krijimi, mirëmbajtja dhe modifikimi i etiketave dhe shënimeve gjeografike;
  - Përfaqësimi në hartë i të dhënave kuantitative dhe cilësore;
  - Përfaqësimi në hartë i të dhënave pikësore;
  - Prezantimi, sistemi i referencimit hapësinor dhe i koordinatave gjeografike dhe të projektuara;
  - Prodhimi i hartave të kombinuara sipas të dhënave të ndryshme;
  - Prezantimi grafik në shkallë të ndryshme i të dhënave gjeohapësinore;

Të gjitha modulet e trajnimeve për rritjen e kapaciteteve teknike të stafit administrativ të Bashkisë Tepelenë, përfshirë materialet, metodologjitë si dhe dokumentacioni përkatës do të depozitohen rregullisht në Zyrën e Burimeve Njerëzore. Në këtë mënyrë, ky dokumentacion do të shërbejë për transferimin e njohurive dhe koncepteve tek punonjësit e rinj potenciale

të Bashkisë, të cilët mund të përfitojnë periodikisht nga të njëjtat cikle të trajnimeve. Në të njëjtën kohë, pjestarë të stafit të trajnuar do të mund të kthehen në trajnues të brendshëm brenda strukturës së Bashkisë Tepelenë, me një angazhim periodik jo më tepër së 1.5 orë në javë. Kostoja e aplikimit të këtij lloj sistemi trainimesh do të ishte si vijon:

- Kosto e ditës së punës të funksionarëve të trajnuar në qendrat e trajnimit publike për ditët e trajnimit;
- Kosto e 1.5 orëve kohë pune në javë për trainuesin si dhe kosto e kohës së shpenzuar për rekrutimin e punonjësve të rinj që do të trainohen.

Në këtë mënyrë, kostoja e trajnimit për stafin e ri të Bashkisë do të jetë më e vogël së përfitimet e rritjes potenciale të numrit dhe përmasave të projekteve publike të zbatuara në fazat e njëpasnjëshme të zbatimit të PPV-së, duke dhënë impakt në uljen e peshës së shpenzimeve të administrimit të përgjithshëm.

PERMIRESIM I KUADRIT RREGULLATOR TË BRENDSEM TË BASHKISË TEPELENË

Zbatimi me sukses i Planit të Përgjithshëm Vendor kërkon si domosdoshmëri një bashkëpunim dhe koordinim efikas institucional dhe ndërinstitutional, midis drejtorive dhe sektoreve të Bashkisë Tepelenë. Për këtë arsye Plani identifikon nevojshmërinë për hartimin e një dokumenti të brendshëm rregullator, duke adresuar mënyrën operacionale të proceseve të hartimit të PDV apo projekteve fizike, duke përfshirë aplikimin online të lejeve të zhvillimit apo ndërtimit, përdorimin e sistemeve të informacionit me bazë GIS apo edhe procedurat komplekse të prokurimit publik.

Nga rishikimi institucional i strukturës organizative të Bashkisë Tepelenë identifikohet mungesa e një zyrë e të dhënave statistikore vendore dhe asnjë punonjës me detyrë funksionale përkatëse në këtë drejtim. Gjatë procesit të hartimit të Planit, kjo mungesë ka rezultuar mjaft problematike, e reflektuar në vonesën e mbledhjes së të dhënave statistikore cilësore, të nevojshme për Analizën e Përgjithshme të Territorit.

Në këtë kontekst është thelbësore që të rriten kapacitetet teknike të stafit lidhur me aktivitetet e përpunimit, mirëmbajtjes dhe përmirësimit të të dhënave gjeohapësinore, në mbështetje të sektorit të planifikimit dhe menaxhimit të projekteve. I gjithë ky proces duhet bërë në bashkëpunim të ngushtë me kadastrën urbane dhe rurale të Bashkisë Tepelenë, i cili në perspektivë mund të marrë në konsideratë përfshirjen e detyrave të tyre ose në varësi të një ristrukturimi total të integrohet me Sektorit e Planifikimit dhe Menaxhimit të Territorit.

Gjithashtu, Plani i Përgjithshëm i Bashkisë Tepelenë thekson nevojën urgjente për përmirësimin e bazës materiale të drejtorive dhe sektoreve të ndryshëm të institucionit, si edhe rritjen e shkallës së përdorimit të teknologjisë së informacionit në një numër sa më të madh procesesh.

PLOTESIMI I MUNGESAVE APO VAKANCAVE NEPERMJET NENKONTRAKTIMEVE PERIODIKE

Duke marrë në konsideratë nevojat për staf të kualifikuar, vështirësinë për të integruar kompetenca të reja, Bashkisë Tepelenë i lind e drejta të nënkontraktosh një pjesë të funksioneve të veta, duke ia deleguar një palë të tretë. Me qëllim që procesi i nënkontraktimit të kryhet në kushtet optimale, është e nevojshme të identifikohen dhe specifikohen qartësisht funksionet e çdo zyre dhe sektori. Bashkia mund të delegojë një pjesë të funksioneve të veta drejt të tretëve, të cilët nëpërmjet procesit të prokurimit ose tenderimit garantojnë realizimin e detyrës.

Për realizimin e nënkontraktimit në kushte optimale, nuk mjafton vetëm identifikimi i funksioneve të cilat do t'i delegohen palës së tretë, por është i nevojshëm dhe një proces hartimi i Termave të Referencës, menaxhimi i procesit të tenderimit ose prokurimit, ku përfshihet dhe monitorimi i gjithë procesit të prokurimit dhe kushteve të kontratës për zbatim. Pra, eksternalizimi i funksioneve, edhe pse e redukton punën e Bashkisë, kërkon një staf mbikqyrës dhe hartues të termave të referencës dhe përpilimit të kontratës, gjë që përbën një kosto fikse për Bashkinë, për shkak të stafit të ngarkuar në përmbushjen e këtyre roleve.

Përfundimisht, në rast delegimi të funksioneve specifike, është e nevojshme të ndërmerret një studim i kostos, në të cilin përfshihet, jo vetëm kostoja e delegimit, por dhe kostot fikse të Bashkisë në përpilimin e kontratave dhe monitorimit të tyre

4.4.3.3. PROPOZIMET PËR BAZEN TEKNIKE DHE LOGJISTIKE PËR ZBATIMIN E PLANIT

Duke iu referuar vlerësimit të gjendjes ekzistuese të logjistikës teknike në dispozicion të administratës së Bashkisë Memaliaj, evidentohet qartë nevojat emergjente që kanë zyrat e kësaj administrate, në kuadër të funksionimit normal dhe realizimit të suksesshëm të objektivave të Strategjisë Territoriale dhe Planit të Përgjithshëm Vendor. Në këtë pikëpamje, Plani propozon rivlerësimin e plotë të strukturës logjistike të çdo drejtorie dhe sektori të administratës publike të Bashkisë Memaliaj. Në vazhdim paraqiten nevojat për plotësim për periudhën 15 veçare të Planit.

PERMIRESIMI I KUADRIT LOGJISTIK DHE BAZES TEKNIKE	
EMERTIMI	NR. I PUNONJËSVE
Zyrat e Kryetarit të Bashkisë dhe Nen-Kryetarit	5
Zyrat e Sekretarit të Përgjithshëm dhe Sekretarit të Këshillit Bashkiak	2
Zyra e Auditit të Brendshëm	1

Aktualisht, kjo strukture drejtuese disponon hapesirat e nevojshme për ushtrimin e funksionit të tyre, brenda Bashkisë Tepelenë. në aspektin logjistik, Plani i Përgjithshëm Vendor propozon që këto struktura të kene në dispozicion:

- 5 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe dhe Autodesk, si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik
- 3 printera/skaner/fotokopje – me lidhje të brendshme
- 2 automjete të dedikuara - autoveture
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapesire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.

Drejtoria e Finances dhe Tatimeve

14

Kjo strukture administrative financiare disponon hapesirat e nevojshme për ushtrimin e funksionit të tyre, brenda godines së Bashkisë Tepelenë. në aspektin logjistik, Plani propozon që këto struktura të kene në dispozicion:

- 10 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office dhe Adobe, si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik;
- 3 printera/skaner/fotokopje – me lidhje të brendshme
- 1 automjet të dedikuar, - autoveture - kryesisht për specialistet e tatimeve për Qendrat Administrative
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapesire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.
- Dy kasaforta të dedikuara

Policia Bashkiake

6

Kjo strukture mbikqyrese dhe sigurie ka nevoje për zgjerim të hapesirave të nevojshme për ushtrimin e funksionit të tyre, të cilat mund të akomodohen jashte godines së Bashkisë Tepelenë. në aspektin logjistik, Plani propozon që trupa e policise Bashkiake të kene në dispozicion:

- 2 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe dhe Autodesk, si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme;
- 2 automjete të dedikuara – pickup;
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.

Model i propozuar
automjet PICKUP

SEKTORI I I ZHVILLIMIT URBAN, KADASTRES DHE MBROJTJES së TERRITORIT

13

Ky sektor ka nje rëndësi të veçante në zbatimin dhe monitorimin e Strategjisë Territoriale dhe Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë. Aktualisht hapësirat e kesaj strukture administrative dhe monitoruese janë të pozicionuara pranë godines së Bashkisë, ndërkohë duhet thene së këto hapësira kane nevoje urgjente për rikonstruksion të brendshem, duke mundesuar nje hapësire pune të përshtatshme për të akomoduar ngarkesen në rritje, në kontekstin e zbatimit të PPV. në aspektin logjistik, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 5 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe dhe Autodesk, si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A2-A3 – me lidhje të brendshme
- 1 projektor elektronik të nevojshem për prezantimet e studimeve PDV apo projekteve specifike teknike
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësirë të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.

SEKTORI I BURIMEVE NJEREZORE

6

Per sa i perket logjistikes së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 3 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.

SEKTORI I SHËRBIMIT SOCIAL

7

Per sa i perket logjistikes së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 3 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik

- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, përfshirë hapësirë të arkivimit të dokumentacionit zyrtar.

SEKTORI I SHËRBIMEVE PUBLIKE

53

Plani propozon shtim të numrit të punonjësve të këtij sektori, me qëllim përmirësimin e performancës administrative në perballimin e sfidave për realizimin e Planit të Përgjithshëm Vendor. për sa i përket logjistikës së nevojshme, Plani propozon që kjo strukturë të këtë në dispozicion:

- 3 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketës Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- 3 automjete të dedikuara – pickup - për levizjen e stafit dhe transportin e bazës materiale
- 2 automjete për grumbullimin dhe transportin e mbetjeve - kamion
- 1 automjet –kamion- për evakuimin dhe transportin e mbetjeve inerte apo të gjelbra
- Hapësirat e nevojshme për magazinimin e bazës materiale dhe mjeteve të punës për punonjësit e mirembajtjes publike,
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, përfshirë hapësirë të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

Model i propozuar i grumbullimit dhe transportin e mbetjeve

SEKTORI BUJQËSOR, VETERINAR DHE MJEDISIT

14

Për sa i përket logjistikës së nevojshme, Plani propozon që kjo strukturë të këtë në dispozicion:

- 2 kompjutera desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketës Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- 1 automjet të dedikuara – pickup - për levizjen e stafit dhe transportin e bazës materiale për mirembajtjen e rezervuarëve dhe rrjetëve të vaditjes
- 2 automjete të dedikuara – pickup - për levizjen e specialistëve pyjorë dhe rojtareve të pyjeve kullotave dhe livadheve.

- Hapesirat e nevojshme për magazinimin e bazës materiale dhe mjeteve të punes për punonjësit e mirembajtjes së rrjeteve vadites dhe kullimit,
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

DREJTORIA E ARSIMIT PARASHKOLLOR & PUNONJËSIT MBËSHTËTES për ARSIMIN 9-VJECAR/MESEM

Per sa i perket logjistikes së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 2 kompjuter desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

SHËRBIMI I MBROTJES NGA ZJARRI

Per sa i perket logjistikes së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 1 kompjuter desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik
- 1 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- 3 automjete të dedikuara – kamion - për shuarjen e zjarreve dhe ndërhyrje të sigurise fizike.
- Hapesirat e nevojshme për magazinimin e bazës materiale,
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, perfshire hapësirë të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

Model i propozuar për mbrojtjen kunder zjarrit

NJËSITE ADMINISTRATIVE

Per sa i perket logjistikes së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 3 kompjuter desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketes Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundesuar komunikimin zyrtar elektronik
- 3 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme

- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, përfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

GJENDJA CIVILE

4

Per sa i perket logjistikës së nevojshme, Plani propozon që kjo strukture të këtë në dispozicion:

- 4 kompjuter desktop – të pajisur me programet përkatëse të paketës Office, Adobe si dhe lidhje të shpejtë interneti për të mundësuar komunikimin zyrtar elektronik
- 4 printer/skaner/fotokopje A4 – me lidhje të brendshme
- Pajisjet standard të mobilimit të zyrave, përfshire hapësire të arkivimit të dokumentacionit zyrtar

4.4.3.4. EFEKTET FINANCIARE TË PROPOZIMEVE TË STRUKTURES SË RE DHE LOGJISTIKES

Në praktikën e administrimit publik, raporti i shpenzimeve korente për paga dhe shpenzimeve operative në funksion të administrimit të përgjithshëm duhet të jetë i tillë, që të justifikohet nga niveli i shërbimeve të ofruara të popullatës (shërbimet publike) dhe potenciali për zhvillim të qëndrueshëm në të ardhmen (d.m.th investimet).

Propozimet lidhur me ndryshimet në skemën administrative dhe përmirësimin e logjistikës së Bashkisë Tepelenë, në funksion të zbatimit të Planit, implikojnë kosto shtesë për këtë institucion. Për sa i përket ndryshimeve në burimet njerëzore, shtesa financiare e nevojshme është llogaritur duke u bazuar në nivelet e pagave zyrtare, të përcaktuara sipas:

- Nenit 5 të ligjit 10405 datë 24.03.2011 "Për kompetencat e përcaktimit të pagave dhe shpërblimeve" të ndryshuar;
- Ligjit 152/2013 "Për Nëpunësin Civil" të ndryshuar;
- Ligjit nr. 68/2017 "Për financat e vetëqeverisjes vendore"
- VKM Nr. 328/2023 "Për klasifikimin e funksioneve, grupimin e njësive të vetëqeverisjes vendore, për efekt page, dhe caktimin e kufijve të pagave të funksionarëve civilë e të punonjësve administrativë të vetëqeverisjes vendore".
- VKM nr 350 datë 19.04.2017 "Për trajtimin me page dhe shtesa mbi page të punonjësve të shërbimit të mbrojtjes nga zjarri dhe shpetimin "e ndryshuar;
- VKM nr. 175, datë 08.03.2017 "Për trajtimin me page dhe shtesat mbi page të punonjësve mesimore në arsimin parauniversitar" e ndryshuar;
- VKM nr 717 datë 23.06.2009 "Për pagat e punonjësve mbështetës në institucioneve buxhetore " i ndryshuar;
- VKM nr 175 datë 08.03.2017 "Për trajtimin me page dhe shtesat mbi page të punonjësve mesimore dhe të punonjësve të tjerë jomësorë në arsimin parauniversitar" i ndryshuar.

Ndërkohë, ndryshimet e propozuara administrative, në mënyrë të përmbledhur janë si me poshte:

nr	pozicioni dhe funksioni	numri	paga	total
1	Punonjës të policise Bashkiake	2	42,000	84000
2	Specialiste të inspektoriatit ndertimor	2	30000	60000
3	Specialist urbanistike	1	30000	30000
4	Punonjës së ndricimit	2	39000	78000
5	Punonjës mirembajtje godinash administrative	2	33000	66000
6	Punonjës së pikave të mbeturinave	3	31600	94800
7	Punonjës impiantesh spetike	3	33000	99000
8	Punonjës terminali	2	33000	66000
9	Punonjës pyjore	2	36500	73000
	TOTAL	19	308100	650800

Për sa i përket logjistikës, llogaritja e kosos është bërë duke marrë për bazë një vlere të përafërt të tregut të këtyre produkteve. Bashkia Memaliaj ka tagrin që të rivlerësojë kostot përkatëse në bazë të ofertës së dhënë nga operatorë të ndryshem, duke ruajtur një marzh ndryshimi prej 15% ndaj vlerës së dhënë.

nr	emertimi	nr	Cmimi	total
1	kompjutera desktop	51	25000	1275000
2	printer/skaner/fotokopje A4	24	12000	288000
3	printer A3	1	35000	35000
4	projektor	1	50000	50000
5	autovetura	3	2500000	7500000
6	automjet pickup	7	3000000	21000000
7	kamion mbeturinash	2	10000000	20000000
8	kamion transporti	1	4000000	4000000
9	zjarrfikse	3	10000000	30000000
10	mobilim zyresh		2000000	2000000
	TOTAL	TOTAL	31622000	86148000

4.4.4 PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCES PËR HARTIMIN E PDV'VE

Plani i Përgjithshëm Vendore i Bashkisë Tepelenë përcakton nje seri Njësish Strukturore, të cilat do të zhvillohen permes hartimit të Planeve të Detajuara Vendore (PDV). Këto njësi janë përcaktuar kryesisht në qytetin e Tepelenës, në fshatin Dukaj, Rexhinë, Progonat si dhe në fshatin Nivicë të përfshirë në programin “Akademia 100 fshatrat”. Duke iu referuar Rregullores së Planifikimit të Territorit, këto PDV do të zbatohen në sinkron me treguesit e

bilancit të territorit, pjesë e Rregullores së Planit. Sipas ketyre treguesve, PDV që do të hartohen do të kene parasysh:

- Përcaktimin e zonave të zhvillimit brenda Njësise Strukturore, të cilat do të jenë subjekt rihvillimi, rigjenerimi apo konsolidimi urban;
- Përcaktimin e korridoreve të brendshme të komunikimit, të lidhur me rrjetin rrugor të propozuar të Planit të Përgjithshëm Vendor.
- Përdorimet e tokës dhe kushtet e zhvillimit për çdo zone;
- investimet publike në infrastrukturë apo shërbimet publike, që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e kushteve të zhvillimit;
- Programet e drejtimit të zhvillimit nëpërmjet instrumenteve, në përputhje me nenet 30 dhe 31 të ligjit.

Bashkia Tepelenë është përgjegjese për administrimin e proceseve teknike për hartimin e dokumenteve përkatës të PDV-ve për Njësiti Strukturore të parashikuara në Plan. Hartimi i dokumentit të PDV do të behet nga ana e Bashkisë, në rastet kur parashikohen projekte të rëndësishme në infrastrukturë dhe shërbime në territorin e nje Njësie, ose nga ana e aktoreve të interesuar për zhvillim. Në rast hartimi nga palët e interesuara, procesi mbikëqyret në çdo hap nga struktura përgjegjëse e planifikimit të territorit të Bashkisë Tepelenë.

Referuar kuadrit ligjor në fuqi, procesi i hartimit PDV-ve do të nise permes botimit të dokumentit të Nismes nga ana e Bashkisë, në Regjistrin Kombëtar të Planifikimit të Territorit. Dokumenti i miratuar dhe i publikuar i Nismes do të permbaje:

- Kodin e Njësisë, të paracaktuar nga Plani i Përgjithshëm Vendor, shoqëruar me përcaktimet për zhvillimin e njësisë që rrjedhin nga ky plan.
- Deklaratën e dakordësisë së pronarëve që kanë në pronësi jo më pak së 51% të sipërfaqes së Njësisë, në rastin e hartimit të PDV-së me nismë private, në përputhje me pikën 5, të nenit 22 të Ligjit për Planifikimin e Territorit
- Planin e veprimit për hartimin e PDV-së.

Proceset e diskutimit dhe këshillimit të te gjitha dokumenteve të PDV-ve që do të përgatiten në kuader të zbatimit të PPV'se, do të ndjekin të gjitha momentet dhe afatet ligjore të përcaktuara në kuadrin rregullator përkatës, duke perfshire mjetet e informacionit publik në Bashkinë Tepelenë, botimin në Regjistrin Kombëtar si dhe nepermjet takimeve të hapura me banorët dhe aktoret e perfshire. Çdo dokument i përgatitur i PDV'se për nje Njësi Strukturore të caktuar duhet të permbaje:

- a) Analizën dhe planin e zhvillimeve të propozuara të territorit në forme hartografike, si dhe relacion përkatës
- b) Struktura e ndarjes së Njësise në Nen-Njësi përkatëse (Zona Zhvillimi) duke identifikuar për secilen prej tyre kushtet e zhvillimit, funksionet e propozuara si dhe treguesit e miratuar sipas pasaportes së Njësise Strukturore.
- c) Struktura e rrjetit të propozuar të hapesirave, infrastrukturës rrugore si dhe rrjetet e tjera të shërbimeve publike duke përfshirë energjinë, telekomunikacionin dhe ujësjellës-kanalizimeve;

- d) Përcaktimet e kushteve të zhvillimit për nënnyesitë, sipas rastit dhe/ose për parcelat;
- e) Dokumentin e Rregullores së planit të detajuar, ku përfshihen përveç termave dhe kodeve të gjitha përcaktimet që kanë të bëjnë me kushtet e zhvillimit të hapësirës dhe rrjeteve të infrastrukturave të çdo Zone Zhvillimore brenda Njësise Strukturore. Gjithashtu rregullorja do të përmbajë kriteret për zbatimin e distancave midis zhvillimeve, rregullat e mbrojtjes së mjedisit si dhe të zonave me karakteristika të veçanta si ato historike, turistike, zonat e mbrojtura, etj.
- f) Dokumenti i Planit të Veprimit për zbatimin e PDV'se;
- g) Informacionin gjeohapësinor të integruar në platformën GIS, në përputhje me standardet e miratuara ligjore.
- h) Relacion teknik përkatës që trajton shpërndarjen e të drejtave të zhvillimit si dhe raportet e perfitimit sipas kontributit.

Dokumentet e PDV've të përgatitura hyjnë në fuqi me botimin e tyre në Regjistrin Kombëtar të Planifikimit të Territorit të vendimit të miratimit nga kryetari i Bashkisë dhe dokumenteve përbërëse të PDV-së, pas respektimit të të gjitha procedurave teknike dhe afateve të përcaktuara në Rregulloren e Planifikimit të Territorit. Pas hyrjes në fuqi të tij, Bashkia Tepelenë është përgjegjëse për rregjistrimin e PDV've në regjistrin e pasurive të paluajtshme.

Monitorimi i zbatimit të çdo PDV'je do të kryhet nepermjet shqyrtimit rigoroz të termave teknike, afateve dhe indikatorëve të monitorimit të specifikuar në dokumentin e Planit të Veprimeve.

4.4.5 PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCES PËR HARTIMIN E PLANEVE SEKTORIALE

Planet Sektoriale janë dokumente zhvillimore, brenda kuadrit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, të cilat trajtojnë zhvillimin e elementëve specifike zhvillimore, që kanë të bëjnë me rrjetet e infrastrukturave dhe shërbimeve, duke përfshirë:

- Furnizimi me ujë të pijshëm
- Zgjerimi dhe përmirësimi i rrjetit të rrugëve vendore
- Largimi publik i mbeturinave
- Shtrirja, zgjerimi dhe përmirësimi i rrjetit të transportit publik
- Shtrirja, zgjerimi dhe përmirësimi i shërbimeve social-kulturore, përfshirë arsimin, shëndetësinë, sigurinë, mbrojtjen nga zjarri dhe përmbytjet, etj.
- Përmirësimin e varrezave publike
- Përmirësimi i rrjetit të ujitjes dhe kullimit të tokave bujqësore

Përveç infrastrukturave dhe shërbimeve publike, Planet Sektoriale në Bashkinë Tepelenë do të trajtojnë komponente të përmirësimit të parametrave mjedisore, zhvillimin ekonomik, turizmin malor dhe të aventurës si dhe zhvillimin e bujqësisë rurale. Në mënyrë të përmbledhur, nje Plan Sektorial trajton nje element të caktuar të rolit dhe përgjegjësisë që ka

nje Njësi e Qeverisjes vendore. në princip, nje Plani Sektorial nuk kufizohet nga përcaktimet e kufijve të Njësive Strukturore apo të Sistemeve Territoriale, por mund të shtrihet në territore të ndryshme.

Ne varesi të komponentit të perfshire në projektim, nje Plan Sektorial do të permbaje:

1. Analizën e detajuar të elementit të perfshire në studim, duke perfshire të gjithë komponentet ekzistues territoriale, potencialet, problematikat, legjislacionin përkatës dhe strategjite, vlerësimin e zonave apo objekteve të rëndësise kombëtare që mund të ndodhen në territorin e përcaktuar të Planit Sektorial. Gjithashtu analiza do të permbaje vlerësimin e elementëve perjashtues dhe kufizimeve që rrjedhin si pasoje e zhvillimeve të sektorit përkatës në territorin e Bashkisë Tepelenë apo në Rajonin e Gjirokastrës. të gjitha këto elemente të analizës së detajuar do të shoqerohen me materialet hartografike përkatës.
2. Analizën Social Ekonomike të territoreve të banuara që preken prej zhvillimit dhe zbatimit të Planit Sektorial.
3. Vizioni i zhvillimit të sektorit përkatës të trajtuar në Plan duhet të perputhet dhe të jetë në sinkron me Vizionin e Strategjisë Territoriale të Bashkisë Tepelenë si dhe me Strategjinë e Zhvillimit të Rajonit të Gjirokastrës.
4. Strategjinë e zhvillimit të Sektorit përkatës duke perfshire objektivat përkatës, skenaret e mundshem të zhvillimit, përfituesit, përgjegjësit, kostot e përafërta, veprimet për zbatimin e strategjisë, afatet dhe kohëzgjatjen, ndryshimet e nevojshme institucionale dhe ligjore, indikatorët e zbatimit dhe monitorimit si dhe hartat shoqëruese;
5. Dokumentin e Planit Sektorial, i cili, në varësi të sektorit mund të përmbajë:
  - strukturimin i territorit, duke evidentuar propozimet e përdorimit të tokës, sipas kategorive dhe nënkategorive të çdo Sistemi territorial
  - planin e shërbimeve dhe infrastrukturave në varësi të sektorit përkatës
  - parashikimet për mbrojtjen dhe zgjidhjen e problematikave mjedisore, permiresimin e karakteristikave peisazhistike, mbrojtjen e trupave ujore, permiresimin e cilesise së ajrit, shtimin e hapësireve të gjelbra, etj
6. Dokumentin e Planit të Veprimeve, duke perfshire zbatimin e infrastrukturave publike sipas prioritetit dhe fazave kohore, nevojat për ndryshime në kuadrin ligjor si dhe indikatorët e monitorimit të zbatimit;
7. Hartat shoqëruese;
8. Dokumentin e Rregullores së Planit Sektorial ku perfshihen kushtet e përgjithshme për zhvillimin e Sektorit në studim, kushtet e zhvillimit për çdo zonë të përcaktuar brenda territorit të perfshire në Planin Sektorial, rregullat për zbatimin e ndërhyrjeve në infrastrukture dhe shërbime. Gjithashtu dokumenti i Rregullores do të permbaje rregullat për ruajtjen e mjedisit, peizazhit, burimeve natyrore dhe objekteve të trashëgimisë kulturore;
9. Dokumentin e Vlerësimin Strategjik Mjedisor;

10. Informacionin gjeohapësinor të integruar në platformën GIS, në përputhje me standardet e miratuara ligjore.

Miratimi i Planit Sektorial të përgatitur për një territor të caktuar të Bashkisë Tepelenë do të bazohet në përcaktimet ligjore për miratimin e instrumenteve të planifikimit të territorit. Në këtë rast, një element i rëndësishëm është përfshirja e dokumentit të përputhshmërisë që leshohet nga Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, e cila kryen procesin e shqyrtimit të përputhshmërisë së dokumentit të Planit Sektorial, duke hartuar me pas raportin e vlerësimit teknik në mënyrë të përsëritur, deri në arritjen e përputhshmërisë.

Dokumentet e përgatitura të Planeve Sektoriale hyjnë në fuqi me botimin e tyre në Regjistrin Kombëtar të Planifikimit të Territorit, pas respektimit të të gjitha procedurave teknike dhe afateve të përcaktuara në Rregulloren e Planifikimit të Territorit. Pas hyrjes në fuqi të tij, Bashkia Tepelenë është përgjegjëse për rregjistrimin e Planit në regjistrin e pasurive të paluajtshme.

Monitorimi i zbatimit të çdo Plani Sektorial do të kryhet nepermjet shqyrtimit rigoroz të termave teknike, afateve dhe indikatorëve të monitorimit të specifikuar në dokumentin e Planit të Veprimeve.

4.4.6 TREGUESIT E MONITORIMIT PËR ZBATIMIN E PPV-SË

4.4.6.1 INDIKATORËT PËR MONITORIMIN DHE UDHËZIME PËR VLERËSIMIN E ZBATIMIT TË PPV-SË

Zbatimi me sukses i Strategjisë Territoriale dhe i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë imponon si domosdoshmëri konsolidimin e një sistemi të brendshëm kontrolli dhe monitorimi. Ky sistem do të shërbejë si një instrument afatgjatë në shërbim të administratës së Bashkisë, i cili do të mundësojë verifikimin në çdo kohë të ecurisë së zbatimit të dokumenteve zhvillimore. Në këtë mënyrë, ky sistem mund të aplikohet si një sistem afatgjatë i vlerësimit të performancës së sektorëve të ndryshëm të administratës, duke saktësuar nevojat për përmirësim të mëtejshëm.

Efektet monitoruese të këtij sistemi do të bazohen në kontrollin e një sërë treguesish përkatës të radhitur në tabelën në vijim. Vlerësimi i indikatorëve do të jetë subjekt analizave periodike statistikore të performancës së punës së Bashkisë Tepelenë, të cilat mund të hartohen në terma 6 mujore apo vjetore, si dhe të paraqiten për komente apo miratim para Këshillit Vendor të këtij institucioni.

TABELA E TREGUESVE TË MONITORIMIT TË PPV BASHKIA TEPELENË

NDËRHYRJET	INDIKATORËT E MONITORIMIT TË PLANIT	Njësia matese
-------------------	--	----------------------

PERMIRRESIMI I PARAMETRAVE TË HAPESIRËS URBANE

Permiresimi i cilesive fizike të hapësirave publike urbane të Bashkisë Tepelenë	Sipërfaqja e rikualifikuar të hapësirave publike të qytetit dhe fshatrave	m ²
	Numri shesheve publike	njësi
	Numri i ambienteve dhe rrugëve të pajisura me ndriçim publik	njësi
	Sipërfaqja e hapësirave të dedikuara për kembesoret	m ²
Permiresimi i fasadave të banesave dhe objekteve në zonat urbane	Numri i banesave dhe objekteve me ndërhyrje	njësi
	Sipërfaqe rekreative urbane	m ²
Rritja e sipërfaqes së parkimeve publike	Numri i parkimeve në funksion të tipit të mjetit.	njësi parkimi
	Sipërfaqja e parkimeve	m ²
Permiresimi i situates së hapësirave të gjelbra në të gjithë territorin e Bashkisë	rritja e sipërfaqes së gjelbër në të gjithë territorin e Bashkisë	m ²
	Numri i lulishteve dhe parqeve	njësi
	Numri i pemëve të mbjella	njësi
	Takime sensibilizuese të mbrojtjes së mjedisit me banorët dhe përfaqësuesit e bizneseve në Tepelenë	takime
Rehabilitimi i stokut të banesave të braktisura në Bashkinë Tepelenë	Numri i banesave dhe objekteve me ndërhyrje	njësi
	Sipërfaqe banimi e rivitalizuar	m ²
Rritja e cilesise dhe performances së shërbimeve shëndetësore në Bashkinë Tepelenë	Numri qendrave shëndetësore	njësi
	Numri i shtreterve	njësi
	Numri i mjekëve	persona
	Numri i Infermierëve	persona
	Sipërfaqe e ambienteve shendetesore të rikonstruktura	m ²
Rritja e cilësisë dhe performances së sistemit arsimor në Bashkinë Tepelenë.	Numri i shkollave të rikonstruktura	njësi
	numri i shkollave me infrastrukturë sportive	njësi
	Numri i shkollave me ambiente të dedikuara në teknologjinë e informacionit dhe TIK	njësi

		Numri i shkollave të pajisura me sisteme ngrohje.	njësi	
		Numri i shkollave me klasa laboratorike kimi / fizike / biologji	njësi	
		Numri i shkollave me biblioteka të dedikuara	njësi	
		Numri i shkollave me ambiente të dedikuara sportive	njësi	
	Rritja e aktiviteteve sportive në të gjitha territoret urbane të Bashkisë Tepelenë	Sipërfaqja e dedikuar sportive	m ²	
		Numri i objekteve sportive	njësi	
		Numri i aktiviteteve sportive	njësi	
ZHVILLIMI EKONOMIK VENDOR	Permiresimi i situates së biznesit në të gjithë territorin e Bashkisë	Rritja e numrit të subjekteve ekonomike të vogla dhe të mesme	njësi	
		Densiteti i subjekteve prodhuese	subj/ km ²	
		Subjekte tregtare për kilometër	subj/ km ²	
		Numri i bizneseve sezonale	njësi	
		Numri i zonave të perqendruara ekonomike	njësi	
		Te ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore	lek	
		Ulja e nivelit të papunësisë	%	
		Zhvillimi i sektorit të bujqësisë në Bashkinë Tepelenë	Sipërfaqe totale e tokës së kultivuar	ha
			Sipërfaqe totale e kultivuar me kultura periodike	ha
			Sipërfaqe totale e kultivuar me kultura të perhershme	ha
			Numri i pemëve frutore të mbjella	njësi
			Sipërfaqja e serave të instaluar	ha
			Numri i mjeteve bujqësore	njësi
			Numri i mjeteve bujqësore sipas përdorimit.	njësi
			Volumi i prodhimit të dritherave	ton
			Volumi i prodhimit të frutave	ton
			Volumi i prodhimit të produkteve foragjere	ton
			Volumi i qumështit të prodhuar	litra

	Volumi i mishit të prodhuar në nivel Bashkie	kg	
	Numri i krerëve të bagetise së imët	krere	
	Numri total i gjedheve	krere	
	Numri total i shpendeve	krere	
	Subjekte të perpunimit dhe magazinimit të produkteve bujqësore dhe blegtorale	njësi	
	Numri i mjeteve bujqësore	njësi	
	Numri i subjekteve prodhuese bujqësore dhe blegtorale	njësi	
	Aktivitete në mbështetje të bujqësisë dhe blegtorisë të organizuara	njësi	
Rivitalizimi i zonave me potencial për zhvillimin e turizmit natyror dhe agroturizmit në Bashkinë Tepelenë	Numri i bizneseve të prodhimit artizanal.	njësi	
	Numri i aktiviteteve kulturore dhe sociale në mbështetje të Turizmit.	njësi	
	Numri i panairove, në mbështetje të sektorit të bujqësisë dhe blegtorisë	njësi	
	Numri i bizneseve të sektorit të agroturizmit	njësi	
	Numri i subjekteve akomoduese	njësi	
	Numri i B&B		
	Qarkullimi vjetor i subjekteve turistike	lek	
	Te ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore	lek	
		Numri i shërbimeve mbështetëse të turizmit	njësi
	Numri i subjekteve që ofrojnë shërbime rekreative në mbështetje të turizmit	njësi	
Zhvillimi dhe promovimi i aktiviteteve turistike	Numri i siteve arkeologjike	njësi	
	Numri i muzeve	njësi	
	Numri i operatorëve turistikë, që operojnë në territor.	njësi	
	Numri i qendrave të informacionit	njësi	
	Numri i sinjalistikës së aktiviteteve sportive, kulturore, turistike, etj.	njësi	
	Numri i Broshurave fletushkave etj. në promovimin e turizmit	Copë	

RRJETI RRUGOR DHE TRANSPORTI PUBLIK	Zhvillimi i rrjetit rrugor në të gjithë territorin e Bashkisë	Gjatësia lineare sipas kategorisë së rrugëve	km
		Sipërfaqja totale e rrugëve të rikonstruara	m ²
		Sipërfaqe totale e parkimeve	m ²
		Numri i parkimeve të krijuara	njësi
		Numri i parkimeve për banorë	njësi / banor
		Numri i tabelave sinjalizuese	njësi
	Zhvillimi dhe permiresimi i transportit publik	Ndertimi i terminalit multimodal	njësi
		Numri i stacioneve të reja të transportit publik	njësi
		Numri i mjeteve në dispozicion të transportit publik	njësi
		Distanca e akseve rrugore të mbuluara me transport publik	km
Numri i udhëtarëve për linjë		udhëtar/ linjë	
ENERGJIA	Permiresimi i infrastruktures energjitike	Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të ulët	km
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të ulët	km
		Sipërfaqja e territorit e mbuluar me rrjetin e tensionit të ulët	km ²
		Numri i centraleve elektrike në të gjithë territorin	njësi
		Numri i transformatorëve	njësi
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të lartë nëntokësor	km
		Gjatësi lineare e rrjetit të tensionit të lartë ajror	km
		Numri i ndërhyrjeve permiresuese në rrjetet e furnizimit dhe shpërndarjes	njësi
		Reduktimi i humbjeve në rrjet	%
	Zhvillimi dhe përdorimi i energjisë alternative.	Prodhimi i energjisë hidrike	KV
		Prodhimi i energjisë fotovoltaike	KV
		Prodhimi i energjisë eolike	KV
		Energji e konsumuar nga ndriçimi publik	KV

		Numri i ndriçuesve me energji fotovoltaike në të gjithë territorin e Bashkisë	njësi
RRJETET E UJIT, KANALIZIMET DHE REZERVUARET	Përmiresimi i rrjetit të furnizimit me uje në të gjithë territorin e Bashkisë	Rritja e gjatësisë lineare e linjave primare të furnizimit me uje	km
		Numri i depove të reja të ujit të instaluara	njësi
		Numri i depove të rikonstruktura	njësi
		Gjatesia e linjave të furnizimit të rikonstruktura	km
		Rritja e sasisë së ujit të furnizuar në rrjete	m ³
		Numri i sahateve të ujit të instaluar	njësi
		Reduktimi i humbjeve në rrjetet e furnizimit me uje	%
		Rritja e të ardhurave të shërbimit	%
	Përmiresimi i rrjetit të kanalizimeve të ujerave të zeza	Ndërtimi i impiantit të pastrimit/purifikimit të ujerave të zeza të qytetit Tepelenë	njësi
		Ndërtimi i impianteve të pastrimit të ujerave të zeza të fshatrave	njësi
		Rikonstruksioni i kolektoreve kryesore të kanalizimeve të ujerave	km
		Rikonstruksioni i rrjeteve të brendshme urbane të kanalizimeve	km
		Sipërfaqja e zonave urbane të shërbyer me rrjet kanalizimesh	ha
		Rikonstruksioni i rrjeteve të ujerave të bardha	km
	Përmirësimi i rrjetit të vaditjes dhe kullimit	Ristrukturimi i rrjetit ekzistues të ujitjes dhe vaditjes	Km
Sipërfaqe e mbuluar nga rrjeti vaditës dhe i kullimit		ha	
Rikonstruksioni i rrjetit të rezervuareve ekzistues të Bashkisë Tepelenë		njësi	

NDËRHYRJE MJEDISORE	Permiresimi i sistemit të menaxhimit të mbetjeve urbane	Sipërfaqja urbane e mbuluar me shërbimin e grumbullimit dhe transportit të mbetjeve	km ²
		Ndertimi i pikave tranzitore të depozitimit të mbetjeve në territorin e Bashkisë	njësi
		Numri i koshave të mbeturinave të instaluar në të gjithë territorin	njësi
		Sasia e mbeturinave të ricikluar	ton
	Permiresimi i parametrave natyrore	Eliminimi i pikave të ndjeshme HOTSPOT, në të gjithë territorin e Bashkisë	njësi
		Sipërfaqe natyrore e rehabilituar	km ²
		Sipërfaqe natyrore e pyllëzuar	km ²
		Renia e sipërfaqes së prekur nga zjarret	%
		Rritja e sipërfaqes natyrore të mbrojtur	%
	Permiresimi i parametrave të trupave ujore	Rehabilitimi i zonave pranë brigjeve ujore të prekuara nga erozioni lumor	m ²
		Sipërfaqe e pyllëzuar e brezave repariane	m ²
		Permiresimi i parametrave kimike të ujerave të lumenjve dhe përrenjve	parametra kimike

Duhet pasur parasysh, së për kryerjen e këtij procesi periodik monitorimi, Bashkia Tepelenë ka nevojë për rritje të kapaciteteve teknike të drejtorive dhe sektoreve të administratës, si dhe duke nëpërmjet krijimit të zyrave statistikore dhe njërive të implementimit të projekteve.

4.4.7 FAKTORËT QË NDIKOJNË RISHIKIMIN E PLANIT të PËRGJITHSHËM VENDOR

Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë mund të ketë nevojë për rishikime, si pasojë e disa faktorëve potenciale, të paraqitura si në vijim:

- Ndryshime të statusit të zonave specifike, të miratuara nga KKT-ja, në varësi të projekteve apo strategjive kombëtare dhe sektoriale, në përcaktimin e zonave për investime strategjike sipas ligjit përkatës mund të sjellin ndryshime në përcaktimet e PPV-së së Bashkisë Tepelenë.
- Ka ndryshim të kushteve ekonomike, sociale dhe demografike: Kushtet sociale-ekonomike mund të ndryshojnë në varësi të problemeve, apo fatkeqësive natyrore, nga kriza ekonomike, nga mungesa e investimeve, apo orientimi i saktë i tyre mos diversifikimi i tregut të punës, mund të sjellin migrim të popullsisë. Në zona të caktuara

ka interes ekonomik, që sjell punësim dhe të ardhura në nivel vendor, i cili nuk gjen hapësirë në parashikimet aktuale të PPV-së dhe kërkon përshtatje të dokumentacionit.

- Planet Sektoriale në nivel qarku apo të ministrive të ndryshme, mund të diktojnë rekomandime dhe masa të ndryshme nga parashikimet e PPV-së, duke kërkuar akomodime në territor apo ndryshime të parametrave të parashikuar.
- Të gjitha detajet e përcaktuara në Vendimin Nr.232, date 17.042019 “Per disa shtesa dhe ndryshime në Vendimin Nr. 686, date 22/11/2107 të Këshillit të Ministrave, “Per Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”. Sipas këtij vendimi, dhe konkretisht referuar pikës 38 të Nenit 2, korrigjimi i dokumentit të planifikimit në fuqi do të behet në rastet kur konstatohen gabime drejtshkrimore, dy ose me shume parashikime të ndryshme për të njejtën zone/njësi strukturore në dokumente të ndryshme perberese të planit, mosperputhje të treguesit të lartesisë në kate me ate të lartesisë në metra, mosperputhje të përcaktimeve në dokumentin e planifikimit me gjendjen faktike të zhvillimeve në territor.

Ne rast të evidentimit të çdo nje prej rasteve të permendura me sipër, i cili implikon nevojën për ndryshimin e nje pjesë të permbajtjes së Planit të Përgjithshëm Vendor, referuar Vendimit Nr. 232, autoriteti pergjegjes për planifikimin e territorit përgatit nje relacion shpjegues dhe njofton Agjencinë e Zhvillimit të Territorit, e cila shqyrton rastet sipas karakteristikave të tyre specifike. në rastet kur Agjencia verifikon domosdoshmerine për ndryshimin sipas kerkeses së autoritetit të planifikimit, ajo ia percjell KKT kerkesen për miratimin e vendimit, shoqeruar me dokumentin e korrigjuar të ndryshimit. Vendimi i ndryshimit hyn në fuqi pas publikimit në fletoren zyrtare.

6.5. SHTOJCAT

Bashkia Tepelenë duhet të ketë në dispozicion në mënyrë të printuar dhe të kataloguar dokumentet kryesore strategjike të zhvillimit të sektoreve të ndryshme, që kane ndikim në zhvillimin territorial, social ekonomik dhe infrastrukturor të kesaj Njësie Vendore.

Plani i Përgjithshëm Kombëtar “Shqipëria 2030” është dokumenti kryesor që përfaqëson harmonizimin e qasjes së integruar të zhvillimit urban, me sektorë të tjerë strategjikë të vendit si turizmi, bujqësia, energjia, transporti, strehimi dhe të tjera aspekte, që ndërthuren brenda synimit për zhvillimin e qëndrueshëm dhe afatgjatë të vendit.

Strategjia Sektoriale e Transportit 2016-2020 dhe Plani i Veprimit - Objektivi kryesor i këtij dokumenti strategjik është zhvillimi i rrjetit kombëtar të transportit duke përmirësuar ndërveprimin, qëndrueshmërinë dhe integrimin e tij me sistemin rajonal dhe europian të transportit. në këtë dokument trajtohen 43 politika specifike për transportin për zbatim deri në vitin 2022

Strategjia Kombëtare të Energjisë 2018-2030 - Strategjia synon në krijimin e nje tregu elektrik konkurrues bazuar në kerkesat e Bashkimit Evropian për reformimin e sektorit elektroenergjitik (Direktiva 96/92 EU) dhe detyrat e Shqipërise në kuadrin e Memorandumit të Mirekuptimit të Athines, (15 Nentor 2002), për integrimin e sektorit elektroenergjitik shqiptar në Treg.

Strategjia Kombëtare e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve - është dokumenti kryesor planifikues në fushën e menaxhimit të mbetjeve për Shqipërine. Strategjia rregullon menaxhimin e rrymave të ndryshme të mbetjeve në territorin e Republikës së Shqipërisë nga gjenerimi deri tek asgjësimi përfundimtar mbi bazën e një qasje të integruar që do të strukturohet në përputhje me mundësitë reale që ka vendi për të përshtatur në kohë standardet më të mira Evropiane, në mënyrë që të shmangë dhe zvogëlojë në masën më të madhe ndikimet negative në shëndetin e njeriut, mbrojtjen e mjedisit dhe përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike.

Strategjia Kombëtare e Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizime – synon në hartimin e politikave të përshtatshme dhe angazhimi i fondeve të mjaftueshme për të përmirësuar dhënien e shërbimeve të ujësjellësit dhe -kanalizimeve, dhe për të ecur në mënyrë të qëndrueshme drejt përputhjes me standardet e Bashkimit Evropian dhe me Objektivin e Zhvillimit të Mijëvjeçarit për qëndrueshmërinë e mjedisit

Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore, 2018–2027 - sherben si nje udhezues për politikat për ujin, si dhe të nxise zhvillimet operacionale dhe investime ndermjet të gjithë sektoreve brenda afatit 10 vjeçar. Strategjia është hartuar në mënyrë të tille që të ofroje nje kornize gjithëpërshiresë të burimeve ujore, duke perbere keshtu në nje kuader mjaft relevant për zhvillimin dhe administrimin e territoreve të Bashkisë Tepelenë, bazuar kjo në burimet ujore që kjo njësi disponon.

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 - përfaqëson dokumentin themelor strategjik që kombinon Agjendën e integrimit në Bashkimin Evropian me zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik e shoqëror të vendit, përfshirë edhe ndërlidhjen me Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm.

Strategjia Kombëtare Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2015-2020 paraqet vizionin e Qeverisë Shqiptare për forcimin e qeverisjes dhe demokracisë vendore dhe përparimin e procesit të decentralizimit sipas standardeve më të përparuara evropiane. Ai prezanton një përfaqje gjithëpërshirëse ndaj decentralizimit dhe forcimit të qeverisjes vendore në përputhje me parimet e Kartës Evropiane për Vetë-Qeverisjen Vendore, si edhe me ato e Hapësirës Administrative Evropiane për qeverisjen vendore, me synim sigurimin e decentralizimit politik, administrativ dhe fiskal.

Strategjia Ndersektoriale e Mjedisit 2015-2020 – ku identifikohet Shqipëria si një vend me një zhvillim të qëndrueshem social dhe ekonomik, duke mbrojtur burimet natyrore nga ndotja dhe degradimi, nëpërmjet menaxhimit të integruar të tyre dhe duke promovuar vlerat mjedisore e duke i vendosur ato në përfitim të prosperitetit ekonomik”. Politikat mjedisore gjatë periudhës 2015 -2020 do të fokusohen në:

Strategjia Kombëtare e Turizmit 2019 – 2023, sipas së ciles ekonomia turistike po konturohet gjithnjë e më shumë si një nga deget kryesore të zhvillimit në Shqipëri. Sipas të dhenave zyrtare, kontributi total i turizmit në Shqipëri përbën rreth 26.2% të PBBsë, duke e pozicionuar këtë sektor si një ndër kontribuesit kryesor të zhvillimit të ekonomisë kombëtare. Po ashtu, në sektorin e turizmit janë punësuar rreth 7.7% e të gjithë forcës së punës në Shqipëri, ndërkohë që deri në 2028 parashikohet që ky numër të rritet në nivelin 8.8 %. Referuar raportit të Këshillit Botëror të Udhëtimit dhe Turizmit (WTTC), parashkohet që investimet në këtë sektor deri në 2028 të rriten në nivelin 8,2% të PBB’së kombëtare.

Perveç dokumenteve të permendura me sipër, me qellim zbatimin me sukses të Planit të Përgjithshëm Vendor, është e nevojshme që të hartohen dhe të vihen në dispozicion të studimeve në vazhdim:

1. **Raporti i detajuar i Censurit të Popullsisë dhe Banesave - 2020.** Instituti i Statistikave të Shqipërisë (INSTAT) ka planifikuar të kryejë censin e ardhshëm të popullsisë dhe banesave në vitin 2020, i cili do të ndjekë metodën e numërimit të drejtpërdrejtë bazuar në operacionet në terren me përpilimin e pyetësorëve nga anketuesit, duke përdorur metoda të reja për mbledhja e të dhënave. në saje të këtij censuri, Bashkia Tepelenë duhet të rifreskoje listat e popullsisë ekzistuese në territorin e saj administrativ, duke saktësuar përfundimisht numrin e perditesuar të banorëve në të gjitha zonat urbane dhe rurale të territorit që administron. Ky informacion është thelbësor për proceset në vazhdim të administrimit të territorit dhe zbatimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, duke përcaktuar qartë popullsite e targetuara dhe perfituese nga projekte të ndryshme të zhvillimit.
2. **Studim i plote** për verifikimin dhe ri-vlerësimin e bonitetit të tokave bujqësore në territorin e Bashkisë Tepelenë, duke përcaktuar nivelet ekzistuese të bonitetit. Bashkia Tepelenë ka nevojë që të këtë në dispozicion një material të perditesuar të klasifikimit të tokave bujqësore sipas bonitetit, material i cili do të shërbejë për identifikimin e atyre tokave që po humbasin bonitetin si pasoje e veprimtarisë njerezore por edhe për shkak të agjenteve natyrore.
3. **Databaze** e digitalizuar e rrjeteve të furnizimit me ujë dhe kanalizimeve të të gjitha zonave rurale. Një nga problemet e evidentuar gjatë analizës së rrjeteve të infrastrukturave në Bashkinë Tepelenë është mungesa e bazave të perditesuara të informacionit për furnizimin me ujë dhe kanalizime. Shumica e këtij informacioni gjendet në format letre, në hapësirat e godinës së Bashkisë Tepelenë. Krrijimi i një databaze të tillë do të ishte mjaft i rëndësishëm për administrimin e rrjeteve të furnizimit dhe kanalizimit në të gjitha zonat urbane dhe rurale të Bashkisë, duke ofruar

keshtu nje inventar të qartë dhe të perditesuar, si dhe duke racionalizuar proceset e ndërhyrjeve fizike permiresuese.

4. **Projekte teknike strategjike**, të listuara në dokumentin e Strategjisë Territoriale – në dokumentin e Strategjisë Territoriale të Bashkisë Tepelenë janë listuar rreth 70 projekte strategjike, të cilat adresojne transformime në të 5 Sistemet Territoriale të kesaj Njësie Vendore. Është e nevojshme që Bashkia të hartojë dokumentet teknike për të gjitha projektet strategjike të listuara si prioritet për fazen e pare të zbatimit. në këtë mënyrë, jo vetem krijohet nje metodologji e posaçme, por nga ana tjetër Bashkia Tepelenë do të këtë projekte të gatshme për të adresuar burime të ndryshme potenciale të financimit, donator, qeverine qendrore, Fondin Shqiptar të Zhvillimit, etj.
5. **Projekt teknik për vlerësimin e zonave të rrezikuara** nga permbytjet pranë qytetit Tepelenë apo në territoret pergjate korridorit të Vjoses – është e nevojshme që të behet nje projekt i perditesuar i përcaktimit të zonave të rrezikuara nga permbytjet në territorin e Bashkisë Tepelenë. Ky Institucion duhet të koordinoje punen me Shërbimin Gjeologjik Shqiptar për perditesimin e kufijve të zonave të rrezikuara, sidomos pranë qendrave të banuara, duke ndihmuar keshtu në identifikimin e masave paraprake për shmangien e katastrofave si dhe nevojave teknike për ndërhyrje pergjate shtratit të Vjoses.

fig 59 - Pamje të vershimit të lumit Vjosë , dhjetor 2017

6. **Manual i brendshëm** për hartimin e PDV dhe Planeve Sektoriale, në përdorim të Bashkisë

6.6. DËGJESA PUBLIKE

Takimi, i organizuar me iniciativën dhe angazhimin e Bashkisë Tepelenë, u krye në ambientet e Pallatit të Kulturës “Mustafa Matohiti”, të qytetit, në datën 04 Qershor 2020, ora 10:30. Në këtë takim morën pjesë rreth 45 përfaqësues të komunitetit vendor të Tepelenës, Bashkisë, Njësi Administrative, arsimit, biznesit vendor, bujqësisë.

Pjesëmarrja ishte relativisht e kufizuar për shkak të kriterëve të detyrueshme të distancave midis njerëzve, imponuar në kuadër të situatës së COVID-19 në Shqipëri. Takimi ishte njoftuar me pare në faqen zyrtare të Bashkisë Tepelenë, ndërkohë që prej një muaji, në zyrën e Drejtorisë së Planifikimit të Territorit në këtë Njësi Vendore janë kryer mjaft takime me qytetare apo biznesmene të interesuar për investime apo zhvillime të ndryshme.

Fjalën e hapjes e mbajti Kryetari i Bashkisë Tepelenë, Z. Tërmet Peçi, i cili bëri një prezantim të përmblendhur të procesit të ndjekur për finalizimin e dokumentit të Planit të Përgjithshëm Vendor. Z. Peçi falenderoi pjesëmarrësit për angazhimin e tyre në këtë proces, por edhe të gjithë ata që kanë qenë pjesë dhe kanë dhënë kontributin e tyre në proces, duke theksuar ndërkohë nevojën e miratimit sa më të shpejtë të këtij instrumenti të rëndësishëm për administrimin e territorit të Bashkisë Tepelenë.

fig 60 - Kryetari i Bashkisë Tepelenë, Z. Tërmet Peçi, duke mbajtur fjalën e hapjes së takimit

Gjithashtu, në fjalën e tij, Z. Peçi i informoi pjesëmarrësit lidhur me procedurën zyrtare të finalizimit të Planit, përmes miratimit të tij zyrtar nga ana e Këshillit Bashkiak të Bashkisë si dhe nga ana e Këshillit Kombëtar të Territorit, që është edhe organi më i lartë vendimtar që ben miratimin përfundimtar të Planit.

fig 61 – pamje të degjeses publike në Bashkinë Tepelenë

Me pas, takimi vazhdoi me prezantimin e elementëve kryesore të Planit të Përgjithshëm Vendor, nga ana e përfaqësuesit të grupit të konsulencës. Prezantimi trajtoi në mënyrë kronologjike të gjithë momentet dhe fazat kryesore të procesit të hartimit të Planit, duke u ndalur paraprakisht në rezultatet e Analizes së Përgjithshme si dhe Strategjisë Territoriale lidhur me Sistemet Territoriale.

Bazuar në këto përfundime, është konceptuar Vizioni i përgjithshëm i zhvillimit të Bashkisë Tepelenë, i cili përfshin një qasje shume-dimensionale të kontekstit të zhvillimit të kësaj Njësie

Vendore në perspektive, duke përcaktuar piketat përkatëse në aspektin e transformimit të territoreve urbane, mbrojtjes së tokës natyrore dhe bujqësore, zhvillimit ekonomik, punësimit si dhe zhvillimit social dhe të gjitha rrjeteve të infrastrukturave. Pjesëmarrësve në takim iu bë e qartë në mënyrë të perseritur që propozimet finale të Planit janë produkt i komenteve dhe modifikimeve të vazhdueshme, në bashkepunim me Drejtorinë e Planifikimit të territorit të Bashkisë Tepelenë, gjatë fazave pararendëse të procesit. Sipas përfaqësuesit të grupit të konsulentëve, në baze të Vizionit të Përgjithshëm Strategjik të Zhvillimit, është bërë zberthimi i të gjithë sistemeve territoriale të Bashkisë Tepelenë, proces i cili është finalizuar me përcaktimin e zonave territoriale, njërive strukturore, kritereve përkatëse të zhvillimit si dhe rrjeteve të infrastrukturave dhe shërbimeve.

Prezantimi është fokusuar në shpjegimin e konceptit të Njësive Strukturore, të cilat do të jenë elementët baze të menaxhimit të Planit si dhe territorit të Bashkisë Tepelenë në të ardhmen. Sipas përfaqësuesit të grupit të konsulentëve, njësitë janë të zberthyera në tabela specifike të bilancit, në të cilat janë evidentuar treguesit dhe koeficientet e transformimit ose të ruajtjes së çdo territori të Bashkisë. Tabelat do të jenë pjesë e integruar e Rregullores së Planit të Përgjithshëm Vendor, dhe do të jenë të paraqitura online, në platformën zyrtare shtetërore të administrimit të territorit, duke u bërë kështu të aksesueshme për të gjithë.

Me pas është shpjeguar koncepti i PDV, si studime të detajuara për zona specifike të territorit të Bashkisë, të cilat duhet të zhvillohen vetëm përmes studimeve të tilla. Në total Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Tepelenë ka parashikuar një numër prej 26 Njësish Strukturore, për të cilat do të jetë e nevojshme hartimi i Planeve të Detajuara. Këto zona përfshijnë territoret kryesore urbane të qytetit të Tepelenës si dhe disa territore të tjera me interes zhvillimit, të diskutuara gjatë me Drejtorinë e Planifikimit të Bashkisë.

Gjate prezantimit janë dhënë informacione lidhur me rrjetet e infrastrukturave dhe shërbimeve të propozuara, të përshtatura sipas treguesve reale të zhvillimit në Bashkinë Tepelenë.

Prezantimi ka trajtuar çështjet e përdorimeve të lejuara, përdorimeve të kufizuara si dhe atyre të ndaluara për kategorite e ndryshme të tokës. Objektivi në këtë pjesë të prezantimit ishte të theksohej në maksimum tek pjesëmarrësit fakti që në tokat bujqësore ndalohet kategorikisht ndertimi për qelime urbane, ndërkohë që janë shpjeguar klauzolat përkatëse të rregullores së planit për strukturat e lejuara në funksion bujqësor dhe blegtoral.

Po ashtu janë dhënë shpjegime lidhur me ndertimet e lejuara në tokat natyrore, sipas zonimit të propozuar, lidhur me strukturat akomoduese dhe rekreative të nen-kategorisë EKOTURIZEM. Në fund të prezantimit, për prezantuesit u ritheksuan hapat finale të procesit të miratimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Tepelenë, dhe konkretisht: miratimi në Këshillin Bashkiak si dhe miratimi në Këshillin Kombëtar të Territorit.

Nr	EMER MBIEMER	NE TEL	E-MAIL	INSTITUCIONI	FIRMA
1	Leonilda Shumegj	0696988052		ADRI. HJ. O.	[Signature]
2	Arni Cella	0695737340	arnicella@univ.com	N.P. Tepekt	[Signature]
3	SPINO KORA	0693873096	spino.kora@gmail.com	DEJTORE FIKO	[Signature]
4	HEKURAN ALIA	0696434652	hekurandilata@gmail.com	Qytetar	[Signature]
5					
6	Maso Mecaj	0692416943			[Signature]
7	Marijana Ballis	0697780679	marijana.ballis@gmail.com	adunshela N.E.P.A.N	[Signature]
8	Rita Feraj	0694643017	Ritaferaj	Tepekt	[Signature]
9	Valbona Celo	0693319206	celo.valbona@gmail.com	Tepekt	[Signature]
10	Luizanda Kozaj	0695151780	luizanda.kozaj@gmail.com	Spec. Finance	[Signature]
11	Arta Shushaj	0693482482	artashushaj@gmail.com	Dejtor	[Signature]
12	Eiseda Bilbil	0684121128	EisedaBilbil@gmail.com	Shkolltar	[Signature]
13	Aleksa Kati	0686363339	aleksakati@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
14	Almaina Paza	0698500664	almainapaza@gmail.com	Spec. Proxhedi	[Signature]
15	Paola Selami	0675150402	axiala.selami@gmail.com	Midhues	[Signature]
16	Kleona Zdy	0688710695	kleonazdy@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
17	Redion Kodra	0692262962	redionkodra@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
18	Kristela Sulaj	0693842730	kristela.sulaj@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]

Degjese Publike | Plani Pergjithshem Vendor Tepele

Nr	EMER MBIEMER	NE TEL	E-MAIL	INSTITUCIONI	FIRMA
19	PERSONA SPAHA	0688526414	personajspaha@gmail.com	DPKZHT	[Signature]
20	BESIANA XHATA	0696634034	besianaxhata@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
21	Khudeta Pasha	0697263043	khudeta.pasha@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
22	Ilodime Mesi				[Signature]
23	Geraldo Celo	0694218333		P.A.Q. Tepekt	[Signature]
24	Nevisa Hasa	0676319033	hasanevisa@gmail.com	DPKZHT	[Signature]
25	Gazmend Grashi	0694575180	gazmendgrashi86@gmail.com	Bashkia Tepekt	[Signature]
26	Viktor Kume	6947586668			[Signature]
27					
28	Valentina Kume	6942433299			[Signature]
29	Gezim Derushi	0684896289	gezimderushi79@gmail.com	ALB-MIHERRA	[Signature]
30	Elvis Shehu	0692215256	elvishehu87@gmail.com	Zyra Punesimit Tepekt	[Signature]
31					
32					
33					
34					
35					
36					

Degjese Publike | Plani Pergjithshem Vendor Tepele